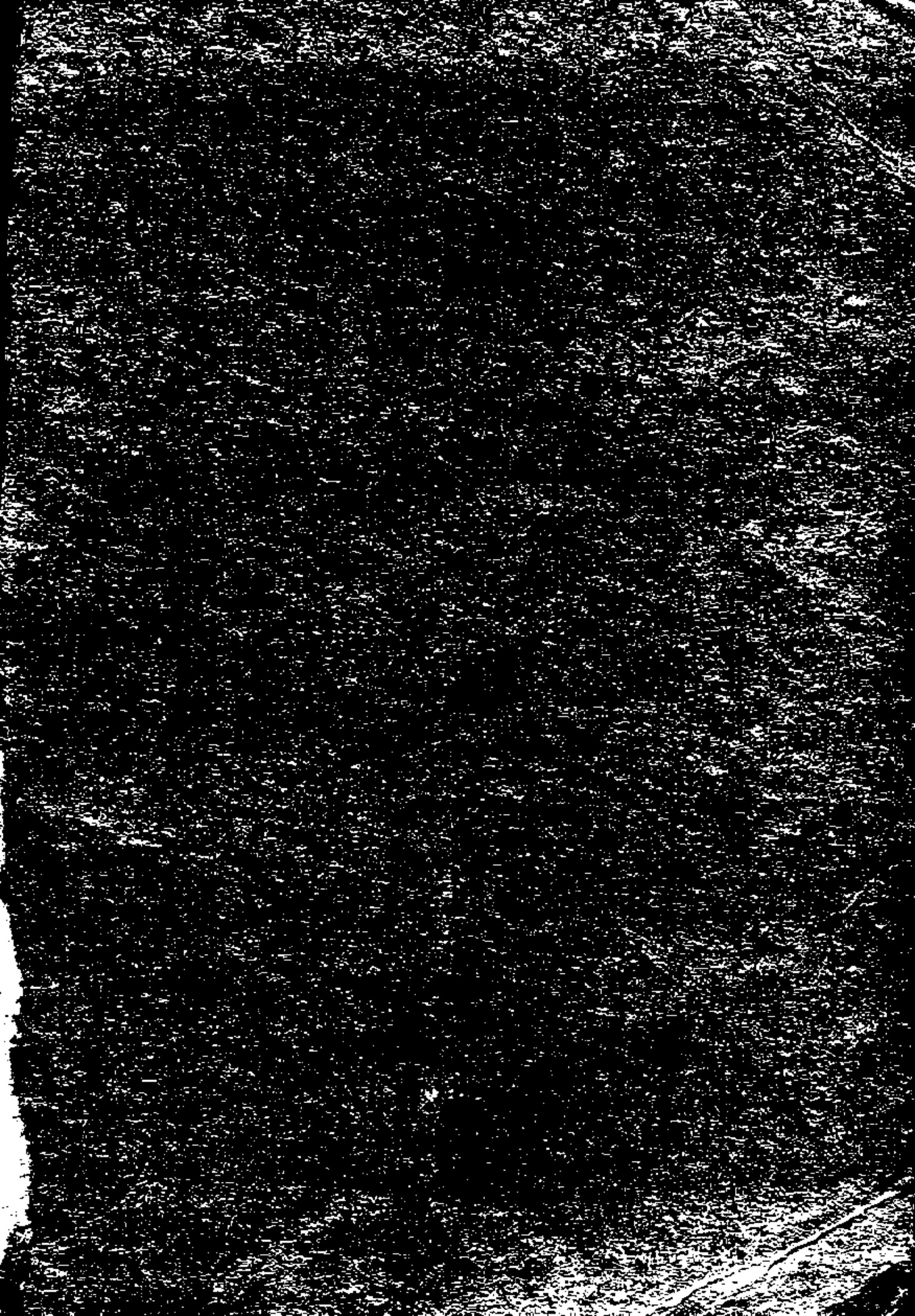

جان استاین بک

سو بلند

- سرپلند
- جان اشتاین بلک
- معینی
- چاپ اول
- چاپ تابش
- تهران ۵۰۰۰ ۵ جلد

حق چاپ محفوظ

سو بلند

شاهکار جان اشتاین بک

ترجمه: محمد معینی

مؤسسه انتشارات قلاش
تبریز - چهارراه شریعتی بازار اردک

جان اشتاین بلک ، نویسنده آدمهای خاله بد و ش

جان اشتاین بلک در ۲۷ فوریه ۱۹۰۲ در دره سالیناس کالیفرنیا در امریکا بدنیا آمد . پسر روی خزانه دار بخشداری و مادرش آموزگار بود . هنگامیکه بمدرسه میرفت گاهی در کشتزارها نیز کار میکرد و به علوم دلسته شد و در لابراتوارهای محلی کاری یافت . جان اشتاین بلک در سال ۱۹۱۹ وارد دانشگاه استانفورد شد اما همچنان به کار در رومتاها و کشتزارها علاقه داشت . بسال ۱۹۲۵ بی آنکه دانشنامه‌ای دریافت کرده باشد دانشگاه را رها کرد و به نیویورک رفت . در این شهر زمانی خبرنگاری کرد و مدتی نیز از راه بنائی و ناوه کشی نان میخورد . پس از دو سال دوباره به کالیفرنیا برگشت و بلک شغل انبارداری پیدا کرد ، در این کار وقت کافی برای خواندن و نوشتن پیدا کرد .

نخستین اثر چاپ شده خود را که «فنجان زرین» نام دارد در این هنگام نوشت . این کتاب در سال ۱۹۲۹ منتشر شد . سپس «چرا آگاههای آسمان» را در سال ۱۹۳۲ و «بخدماتی ناشناخته» را در ۱۹۳۳ (کتاب حاضر) چاپ کرد . با اینحال در سال ۱۹۳۵ با انتشار «تورتیلافلت» به

شهرت وسیع دست یافت و در محافل ادب و هنر شناخته شد. در نبردی مشکوک» در ۱۹۳۶-«موشها و آدمها» در ۱۹۳۷-«اسب سرخ» در ۱۹۳۷-«آنها خون نیرومندی دارند» در ۱۹۳۸ از چاپ بیرون آمد.

اشتاین بلک در ۱۹۳۷ به اروپا سفری کرد و از کشورهای اسکاندیناوی و شوروی دیدن کرد. بعد از بازگشت از این سفر بود که مجموعه داستان‌های کوتاهش را بنام «دزه دراز» در ۱۹۳۸ منتشر نمود. بدنبال آن «خوشة‌های خشم» در ۱۹۳۹ و «دهکده ازیاد رفته» در ۱۹۴۱ و «دریای کورتز» در ۱۹۴۱ و «ماه پنهانست» در سال ۱۹۴۲ و «سبب‌ها را بیفکنید» در ۱۹۴۲ منتشر شدند.

اشتاین بلک در بحبوحة جنگ جهانی دوم در تابستان ۱۹۴۳ بعنوان خبرنگار روزنامه هرالد تریبیون نیویورک عازم انگلستان و صحفه‌های جنگ مدیترانه شد و در پایان همان سال به امریکا برگشت و «راسته کتسروسازان» را در سال بعد نوشت. در سال ۱۹۴۷ «اتوبوس سرگردان» و همچنین «مروارید» از او منتشر شد و در تابستان همان سال سفری دوباره به کشور شوروی کرد و «یادداشت‌های روسی» را که یادگار آن سفر است منتشر نمود. «زمستان نارضائی ما» ۱۹۶۱ و «سفرهایی با چارلی» ۱۹۶۲ از دیگر آثار او هستند. اشتاین بلک بخاطر نویسنده «خوشه‌های خشم» جایزه پولیتزر و سپس در سال ۱۹۶۲ جایزه نوبل را در ادبیات از آن خود ساخت.

اشتاین بلک وابسته به آن مکتب ادبی در داستان نویسی امریکاست که اصطلاحاً «مکتب جنوب» نامیده می‌شود و بیلیام فاکنر نویسنده بزرگ امریکائی و شروع دان در منجز و همین گروه نویسنده‌گان هستند که با آثار

والعکرا و بومی خود تو انشتند فضای خاصی در ادبیات امریکا باز - سازی کرده و رنگی منمایز به آثار خود پخشند . مشخصه این آثار سبک تندوتیز، واقعگرایی خشن، زبان ساده و مردمی، توجه به مردمان محروم، کارگران، کشاورزان، سیاهان و همه هنک حیثیت شد گمان - جامعه اوایل قرن بیستم امریکا در منطقه جنوب امریکا و توجه به آسمان - جلها و آدمهای خانه بدش و فقیری است که اکثرأ به برخوردی حاد با قوانین و شرایط جامعه خود میرسند و در برابر طبقه مسلط و سودجو و بیرحم همان جامعه قرار میگیرند. از سوئی دیگز این نویسندگان شدیداً به زادگاه خود پعنی به جغرافیای جنوب امریکا وابسته‌اند و در آثار خود دقیقاً هم خود را در مصروف بازمایری فضای و محیط جنوب نموده و قهرمانان خود را از آدمهای همان منطقه انتخاب میکنند . از اینز وست که مثلاً ویلیام فاکنر سرزمین خیالی «پوکنا ہاناوفا» را در جنوب امریکا و در زادگاه خود می‌آفریند که تا آخر عمر صحته کلیه آثار و داستانهای اوست و اشخاص داستان همگی عضو یک خانواده معینی هستند و سرگذشت آنها در رمانهای مختلف پی‌گیری و دنبال میشود . جان اشتاین بلک نیز محل وقوع داستانها و رمانهای خسود را در زادگاهش کالیفرنیا در دره پهناور «سالیناس» در جنوب هرب امریکا فرار داده و آدمهایش عموماً ساکن این ناحیه‌اند.

اشتاین بلک نویسنده‌ای خود خواسته و خود ساخته‌ای است. از دامن کشت زارها و گوشه کارگاهها برخاسته و پیش خودش آموزش دیده است . او دز دوران کارگری خود ضمن گشت و گذارهای متعددی و نشست و برخاست با مردمان مختلف تجربیات اساسی را کسب کرد.

سه کتاب اولیه‌اش نتو است توجیه‌زیادی جلب کند. بانو شن «تورنیلافت» بود که سرانجام اذهان کتابخوان بسوی او جلب شد و او را به عنوان گوینده و مفسری زبده در بررسی احوال کارگرها روزمرد، خانه. بدش های محروم و بی‌آینده و مهاجران جنوب امریکا بعزم معرفی نمود. اشتاین بلک این خط را در آثار بعدی خود دنبال کرد و به کمال رساند. «درنبردی مشکوک» رمانی است درباره اعتصابات کارگری و برخورد آنان با شرکتهای سرمایه‌داری نوپای امریکائی، که سپس در رمان دیگری بنام «خوشبختی خشم» که شاید شاهکار او باشد، به اوج رسید. میتوان گفت که «خوشبختی خشم» حماسه محرومیت کارگران روزمزد و استمارشده جنوب است و تضاد آنان را با سرمایه‌داری پیر حم و تشکیلاتی شده سالهای سی در امریکا نمایان می‌سازد.

اشتاین بلک بخاطر همین رمان بود که جایزه پولیتزر را بدست آورد و چندین سال بعد نیز باعث شد که جایزه ادبی نوبل سال ۱۹۶۲ باو تعلق گیرد. رمان «ماه پنهانست» که یادگار سفرهای اروپائی اشتاین- بلک است درباره تجاوز آلمان نازی به نروژ است. رمان «کاناری رو» که در ۱۹۴۵ منتشر شد داستانی است درباره سواحل کالیفرنیا که دنباله‌اش در رمان «پنجشنبه شیرین» آدامه می‌یابد که در ۱۹۵۴ چاپ شد. همه این رمانها بخاطر مهارت تکنیکی و سلاست و روانی نثر تحلیلی آنها که همراه با گرایشی انساندوستانه است قابل توجه هستند. «اتوبوس سرگردان» و «مروارید» (سال ۱۹۴۷) و «شرق عدن» (۱۹۵۲ آخرین آثار اشتاین بلک در این دوره‌اند.

اشتاین بلک غیر از رمانها و داستانهای بزرگ، یک مجموعه

داستانهای کوتاه هم منتشر کرد که «درة دراز» نام دارد.
اشتاین بلک همان مشخصاتی را که در رمانهای بلند خویش بدست داده بود، در داستانهای کوتاه این مجموعه نیز بسحوری فشرده تر و موجز تر بیان کرده، هر کدام از داستانهای او در واقع نمونه جامع و فشرده‌ای از سبک بیانی و زبان او و تکنیک خود جوش و ساده و صمیمی وی در بیان داستان و توصیف آدمهای ساده و مبارزی است که هموارا با تضادهای محیط خود در گیر و روپریند.

«آندره ژید» نویسنده مشهور فرانسوی در «یادداشت‌های روزانه» اش

درباره مجموعه «درة دراز» چنین اظهار نظر کرده است :

«در نظر من هیچیک از نوشهای جوان اشتاین بلک به کمال و پاکیزگی قصه‌های کوتاهی نیست که در زیر عنوان «درة دراز» گرد آمده‌اند. آنها بابهترین قصه‌های آنتوان چخوف برای این آنها برترند.» در هر صورت، در عین اغراق و افراطی که شاید در این کلام نهفته باشد، در این شکی نیست که داستانهای کوتاه اشتاین بلک قبل از امیدها و پیامها و اندیشه‌های نویسنده است و خصوصیات تکنیکی و بافت و ماحتمان آثار او را بسحوری نمایین در بردارد.

بطور کلی در آثار اشتاین بلک دو تم و درونمایه عمده وجود دارد که در بررسی آثارش باید مورد توجه قرار گیرد :

— نخست اینکه در آثار اوی انسانهای خریزی و ساده‌ای وجود دارند که زیر سلطه قوانین محض مادی قرار نمی‌گیرند.

بهترین نمونه این گونه آدمهای «لنی» در زمان «مشهها و آدمها» است. این رمان که در واقع یک ملودرام احساساتی است نمونه‌ای از رقت احساس و صمیمیت شگفت وی دربرابر این آدمهای ساده و

خوبی در جامعه است . «لئی» قهرمان داستان که همه سادگی و بیگناهی کودکان و نیروی مغرب بیخبرانه آنان را دارد، نمونه همه بشریت است با خواهش‌های نیرومند و بیان فاشونده آن . ترحم و شفقت در اشتاین بک عامل نیرومندی است و از آن نیرومند قرتمایل اوست به اینکه مردم یکدیگر را درک کنند. در «موشها و آدمها» کوشش نویسنده برای آنکه یک نیپ انسانی تیپ دیگری را دریابد و بفهمد، آشکار است. او در این کتاب بصورت مدافع مرد بی‌چیزویی نام و نشانی درمیابد که در سرخود رویاهای میپرواورد اما میداند که رویایش درهم میریزد و ناکام میشود، همیشه ناکام میشود و بنظر اشتاین بک علت این امر در سرخود انسان است . اشتاین بک سرخوردنگی انسانها را از سرخود آنها میداند، نه از هیچ عامل دیگری در خارج از آنها . «موشها و آدمها» که حساسیت شدید درونی اشتاین بک را آشکار می‌سازد از لحاظ شیوه نگارش نخستین پیروزی تا بنانک اوست . ادرالک دقیق، احساس تند، و همدلی شگرف اشتاین بک در این کتاب بیشتر از هرجا نمایان و آشکار است . یا در رمان دیگرش «اسب سرخ» این حساسیت و همدلی عریان متوجه پسر کی خردسال میشود که مهر و شفقت عاشقانه اش بیک مادیان که پدرش با او بخشیده، موضوع اصلی و مرکزی داستان است . اشتاین بک دوره رشد و آگاهی پسرک را در رابطه صمیمانه او با این کره اسب بخوازی دقیق و انسانی بازنموده است . خود اشتاین بک درباره این اثر چنین نوشته است :

«اسب سرخ» در سالها پیش نوشته شد. آنگاه که خانواده ما دچار پریشانی گشته بود. نخستین مرگ روی داده بود. خانواده، که هر

کودکی بجاودانگیش معتقد است از هم می‌پاشید. شاید نخستین نشانه بلوغ هر مرد و زنی، نخستین پرسش دردآور «چرا؟» است. از اینجا پسربچه‌ای هیک مرد بدل می‌گردد. «اسب سویخ» کوشش و شاید بتوان گفت آزمایشی بود برای ثبت مرحله پایان کودکی و آغاز بلوغ.

– عامل دوم در آثار اشتاین بک وجود این نکته است که مبارزه و مستیز طبقاتی بتوسط گروهی آدمهای ساد، و «خوب»، در برخورد با مشتری خود پرست بپر حم و سودجو انجام می‌گردد. نمونه این عامل را نیز در آثاری چون «در نبردی مشکولک» و «خوش‌های خشم» میتوان بوضوح دید. کار گران میره چین در رمان اول و خانواده آواره «جاد» در رمان دوم سمبول انسانهای مبارز و «خوبی» هستند که در کشاکش قوانین و مقررات غیرعادلانه محیط خود قرار دارند. در واقع «خوش‌های خشم» یکی از بهترین اسناد افشاگرانه درباره اوضاع اجتماعی سالهای ۱۹۳۰ در امریکاست. آوارگی خانواده‌ها، سلطه بپر حمانه و غیرانسانی شرکتهای بزرگ سرمایه داری که نهادهای اولیه یک نظام امپریالیستی در سالهای آینده میباشند، و مبارزه انسان‌هایی مثل «جاد» با این سلطه و تلاش او برای یکی‌ساختن اغترافات کار گران جوهر اهلی وجودشان این رمان است.

گرایش و علاوه شگرف اشتاین بک به انسان و حیثیت انسانی در رمانهای او، تحت الشاعع قوازن طبیعی و اجتماعی فرار گرفته و مایه نگرانی وی بخاطر ارزشهای انسانی می‌گردد. چراکه نویسنده، این ارزشها را تابع و تحت الشاعع جوامع صنعتی میداند و تضادی که از این رهگذر حادث می‌شود، موضوع و نم اصلی رمان‌های وی را

تشکیل میدهد. تصویری که آشاین بلک آزاین مسئله مهم ارائه میدهد عمر ها قاییری کوبنده و مهیب دارد ولی گهگاه (آنچنانکه بخشی از منتقدین نیز اشاره کرده اند) بارگانگ و بوئی از سانتی مانوالیزم و احساساتیگری همراه میشود. با اینحال بجز امتیازات میتوان گفت که آشاین بلک از نسل نویسنده‌گان انساندوست و متعهدی بود که توانست بخش مهمی از جامعه خود را در آثار خود منحود رخشنانی ثبت کرده و برای قضاوت به آبندگان بسپارد.

باید خاطر نشان کرد که طنز نیز همواره در آثار آشاین بلک جای خاصی دارد. شخصیت کمبل و طنزآلودی که وی تصویر کرده در آثاری چون «اتوبوس سرگردان» ۱۹۴۷ و «مروارید» ۱۹۴۷ بخوبی مشهود است. و از سوی دیگر در آثار غیر داستانی نیز مثل «بادداشت‌های روسی» ۱۹۴۸ - «زمستان نارضائی ما» ۱۹۶۱ - و «سفرهایی با چارلی» ۱۹۶۲ آشاین بلک موفق بوده و آثاری خواندنی و شایان تأمل بجای نهاده است.

در پایان به نکته جالبی باید اشاره کرد ا آشاین بلک در اوآخر عمر در دوره سالهای بعد از ۱۹۶۲ به نوعی رفاه و آسودگی اشرافی دست یافت و یکباره از تعهداتی دوران جوانی و فلم تند و تیزی که در خدمت رساندن صدای فریاد و رفع انسانهای محروم و هنک حرمت شده «جنوب» بود دست شست و به نویسنده‌ای پولساز و «گران» تبدیل شد که زینت المجالس مطبوعات شبک و دختر مدرسه‌ای نیویورک و شیکاگو بود. آیا این تغییر موضع ۱۸۰ درجه را نیابنی

از خصلت‌های جوامع سرمایه‌داری و نظم غیرانسانی حاکم بود آنها دانست. از نویسنده‌گان هم نسل او ارنست همینگوی مجبور شد گلو له‌ای در دهان خود شلیک کند و آن دیگری، یعنی وبلیام فاکنر در اوآخر عمر قلم بروزمن نهاد و به میخوارگی پناه بود. و در این نکته‌ها جای تأمل بسیار برای اهل عبرت وجود دارد. اما نباید فراموش کرد که امریکای واقعی را در کتابهای این چند نفر میتوان شناخت و بررسی کرد. و این آیا تضاد جالبی در خود نهفته ندارد؟

خوب یک روز پائیزی، هنگامی که در مزرعه واین نزدیک پیشورد در ور蒙ت محصولات انبار و هیزم زمستانی فراهم شده شده بود و نخستین برف زمستانی سبکیار بر زمین نشسته بود، ژوف واین بطرف صندلی راحتی کنار بخاری دیواری رفت و جلو پدرش ایستاد. این دو مرد خیلی بهم شبیه بودند. هردو بینی دراز و گونه‌های استخوانی و کشیده داشتند، چهره‌هایشان گوئی از ماده‌ای سخت‌تر و پر طاقت تر از گوشت درست شده بود ماده‌ای که باسانی تغییر نمی‌یافتد. ژوف ریشه میاه و ابریشمی داشت و هنوز آنقدر کم پشت بسود که طرح چانه‌اش از زیر آن دیده میشد اما ریش پیرمرد بلند و سپید بود پیرمرد با انگشتانش ریش را صاف میکرد و نوک آن را با دقت و اختیاط زیر چانه‌اش جمع میکرد. لحظه‌ای گذشت تا پیرمرد احساس کرد که پوش کنار او ایستاده، چشم‌ان آبی رنگ‌اش را از شعله‌های سرخ بخاری پرداشته به طرف ژوف بر گشت ژوف بعد از لحظه‌ای مکث و تردید در چفن با فروتنی گفت - «پدر، این زمین دیگر کافی زندگی ما را نخواهد کرد.»

پیرمرد هال چو پایش را دور شانه هایش جایجا کرده با صدای
آرام و شمرده گفت «ژرف، از چه چیزی شکایت میکنی .»
— «پدر، شنیده اید که بنجی نامزد کرده است؟ اوائل بهار قوار
است هرسی کند، در پائیز کودکی خواهد داشت و تابستان آینده
کولد کی دیگر، وزمین دیگر کافی نخواهد بود .»

پیرمرد چشمانش را با رامی پائین انداخت و به دستهایش که
بیجهت روی دسته صندلی حرکت می کرد نگریست — «بنجی هنوز
بمن چیزی نگفته، او هیچ وقت قابل اعتماد نبوده است. مطمئن هستی
که او جدا نامزد کرده است؟»

— «این را رامی ها در پیسپورده اند . پدر، ژنسی رامی
پیراهنی نو پوشیده بود و واقعاً خوشگل تر از همیشه شده بود امروز
او را دیدم .»

— «آه، شاید اینطور باشد، بنجی باید بمن میگفت .»
— «پدر حالا می بیند که زمین برای همهی ما کفايت نخواهد کرد»
جون و این بار دیگر چشمانش را بالا گرفته و موقرانه گفت «زمین
کافی خواهد بود، بر تون و نوماس زنهایشان را بخانه آوردند و این
زمین کافی بود. از حیثیت من تو بعد از آنهاشی . ژرف تو باید زن بگیری .»
— «پدر، حد را هم باید در نظر داشت. زمین تنها همین ها را غذاخواهد
داد نه بیشتر .»

چشمان پدر تیز شد — «ژرف، با برادرهات حرفت شده کمن
خبر نداشته باشم؟»

ژرف اعتراف نکونه گفت — «نه پدر، مزرعه برای همه کوچک

است. » پدر بلند و افراشته‌اش را بطرف پدر خم کرده گفت - «پدر، من به زمینی که مال خودم باشد احتیاج دارم. درباره غرب وزمینهای مرخوب و ازدانی که دارد چیزهایی شنیده‌ام. »

جون و این‌آهی کشید، ریش را نوازش کرده و انتهای آنرا زیر چانه‌اش پیچاند. درحالیکه ژوژف جلوی بزرگ خانواده ایستاده بود و انتظار تصمیم او را می‌کشید. خاموشی سنگینی میان دو مرد حکم فرمگشت. سرانجام پیر مرد روبه ژوژف کرد گفت - «کاش میتوانستی یک سالی هم صبور کنی. درصورتی که سی و پنج سال از عمرت میگذرد، یکی دو سال چیزی نیست اگر میتوانستی یک سال یا حد اکثر دو سال صبر کنی آنوقت خصه‌ای نداشتم. ژوژف تو فرزند ارشد نیستی، اما من همیشه تؤرا کسی پنداشتم که سزاوار برکت است. توماس و برتون مردان خوب و فرزندان لایقی هستند، اما من همیشه برکت را برای تو اراده کرده‌ام و فقط تو را جانشین خود می‌دانم هلتیش را نمی‌دانم. ژوژف در تو چیزی نیرومندتر از برادران وجود و جربان دارد، چیزی مطمئن‌تر و درونی‌تر. »

- «اما پدر، مردم همه روبه زمینهای خوب کرده‌اند، فقط انسان باید یک سال در آن زمینها زندگی کند خانه‌ای بسازد و گوهه‌ای را شخم زده بکارد، آنوقت زمین مال او خواهد بود. »

- «میدانم، شنیده‌ام، اما خیاکن اکنون رفته‌ای، من برای اینکه بدانم چطور هستی و چه می‌کنی تنها نامه‌هایی دردست خواهم داشت. ولی اگر یک سال یا حد اکثر دو سال بعد بروی، من هم با تو خواهم

آمد ژوف، من پیرو رفتني هستم و یکسی دو سال دیگر حتماً همراه تو برفراز سرت در هوا، خواهم آمد.

آن‌زمان زمینی انتخاب می‌کنی و خانه‌ای می‌سازی و زمینی را می‌کاری و من، همه را خواهم دید. ممکن است گاه‌گاهی بتوانم از طریقی کمکت کنم، خیال کن یکی از گاوهاست گم شود، شاید در پیدا کردنش به تو کمک کنم، برای اینکه وقتی در آسمان باشم همه چیز را از آن بالا خواهم دید. ژوف، اگر بتوانی مدتی صبر کنی چنین خواهم کرد.

ژوف بی‌صیرانه گفت - «تا آنوقت زمینها را می‌گیرند، چند سال از هجوم مردم به غرب گذشته و اگر حالا حرکت نکنم ممکن است زمینهای خوب را بگیرند. پدر، من تشهی زمینم، زمین!»
چون واین، سرش را پی در پی تکان می‌داد و همزمان به فکر فرو رفت اندیشید، «خوب ناراحتی ندارد شاید بعدها تو اندیتم ترا پیدا کنم.»
آنگاه قاطعانه گفت - «ژوف، بی‌اجلو. رسم روز گاران قدیم نمی‌تواند بی‌دلیل باشد. خوب، دستهایت را رها کن.» و سرش را خشم کرد - «باید که برکت خدا و من بر تو باد. باید که زندگانی را دوست بداری.» بعد از لحظه‌ای مکث گفت - «ژوف، حالات تو اینی به غرب بروی، کارت تو آینجا تمام است.

بسزودی زمستان با سرف سنگین و سرمای سوزش آورد به پیتفور د مستولی گشت، ژوف هنوز آواره بود و از اینکه جوانی و همه‌ی یادبودهای جوانیش را ترک می‌گفت اکراه داشت، اما

بوقت او از آنجا پر زده و او در خانه بیگانه منمود و احساس
میکرد برادرانش از رفتن او خوشحال خواهند شد . لذا پیش از آنکه
بهار سرمهد حرکت کرد و هنگامیکه به غرب رسید علوفها بر تپه های
کالبفرنیا سبز شده بود .

۲

ژوف پس از مدت‌ها سرگردانی و عبور از دشت‌ها و کوه‌ها و رودها، بالاخره به دره طویلی که نوستراسنیورا نام داشت، رسید و خیمه‌ای در آنجا برپا کرد. نوستراسنیورا، دره‌ی طولانی اورلیدی در کالیفرنیا مرکزی قرار دارد، هنگامیکه ژوف بآنجا رسید، اطراف وسطع دره پوشیده از گیاهان و از دور به رنگهای سبز و طلائی دیده میشد چراکه سطح آن از جو صحرائی و گلهای زرد خردل غرق شده بود. رود سن فرانسیسکو در بستر سنگی دره و از درون فاری که از جنگل باریک آن درست شده بود خروشان می‌گذشت دو رفته از کوهستانهای ساحلی دره‌ی نوستراسنیورا را از دو طرف احاطه کرده و از سوئی آنرا از بادهای سوزان دره‌ی وسیع سالپناس و از سوی دیگر آنرا در مقابل دریا محافظت میکرد. در آخرین نقطه‌ی غربی معبری برای عبور رود میان تپه‌ها گشوده میشد، و کلپسا و دهکده‌ی کوچک اورلیدی نزدیک این معبر قرار داشت. کلبه‌های سرخ پوستان گردانی دیوارهای گلی کلپسا برپا شده بود، و با اینکه کلپسا اغلب خالی بود و پدران روحانی آن همه پیرو فرتونت شده بودند، و قسمتی از سقف

آجری آن نیز در هم پاشیده و داخل کلپسا ریخته بود، و با اینکه ناقوس‌ها همه‌شکسته بودند سرخ پوستان مکزیکی هنوز در آن نزدیکی زندگی می‌کردند و جشن‌هایشان را در آنجا برپا می‌داشتند و بزرگی متراتکم آن رقص لاجوتا می‌کردند و در آفتاب لم داده چرت می‌زدند.
ژوف، روزی سوار بر اسب بطرف دره راه افتاد، چشمان او از زیر آره لبه پنهان از هیجان میدرخشید او باولع میان دره نفس عمیق مینکشد. وی شلوار نوی که دور کمرش یک رشته دگمه‌های برنجی دوخته شده بود ویک پیراهن آبی رنگ، و جلیقه‌ای بخطاطر جسب‌های آن، پوشیده بود چکمه‌های پاشنه بلندش برق می‌زد و مهمیز‌هایش مانند نقره میدرخشید.

مکزیکی پری که با وضعی رقت انگیز، بزمت راه می‌رفت، وقتی به ژوف نزدیک شد از دیدنش چشم‌انش روشن گشت، کلاهش را برداشت و کنار ایستاد و مؤدبانه ہر سید - «هیچ‌جا فیستا (یک جشن مذهبی) هست؟» ژوف با شادمانی خندید - «من توی دره صدو شصت جریب زمین دارم می‌خواهم آنجا زندگی کنم.»

چشمان رهگذر پیر از دیدن تفنگی که روی هانه‌های ژوف قرار داشت درخشید - «آقا، اگر گوزنی دیدید و اگر آن گوزن را شکار کردید جو آن پیور مرد را هم بیاد بیاورید.»

ژوف راه افتاد، لیکن سرش را بر گرداند و گفت - «وقتی خانه‌ام ساخته شد، من فیستا خواهم گرفت، آنوقت، بجاو آن، ترا بیاد خواهم آورد.»

- «داماد من گیتار می‌نوازد، آقا.»

- «پس او را هم بیاور، بابا جو آن.»

اسب ژوف باهی او بتندی پیش تاختت، بر گهای خشک بلوط زیر سمهای اسب خش و خش میکرد نعلهای اسب بسنگهای میان راه برمیخورد و صدائی همراه جرفه از آن ها بلند میگشت. جاده میان جنگل طویلی که کرانه های رود را می پوشاند پیش میرفت. ژوف همچنان که می تاختت بسان مردی که به میعادن خوش روئی میرفت، سرمست و مشتاق می نمود. جنگل اورلیدی او را میهوت و از خود بی خود کرده بود، زیبائی غریبی در شاخ و بر گهای انبوه و درهم و در مقاک طویلی که رود میان درختها و بوتهای پدید آورده بود، وجود داشت. تالارهای سیزدهی پایان، راهروها و آلاچیق ها مانند شعائر یک مذهب دارای معانی مبهم و امید بخش بودند، ژوف لحظه ای چشم انداش را بست و به فکر فرو رفت و با خود گفت «شاید بیمار هستم و آنچه می بینم همه از قب و هذیانی است که در خواب بسراغم آمده است.» همچنان که پیش میراند از اینکه شاید این سورزمین تصویر رویائی باشد که در بامدادی خشک و غبار آلود محروم شود، او را ترس فرا گرفت.

شانه هی رختی به کلاهش گیر کرد و آن را به زمین انسداخت وقتی ژوف از اسب فرود آمد و خم شد تا کلاهش را بردارد، مشتی خاک نیز در دست گرفته با نگاهی ستایش آمیز آن را برآورد از کرد و ضمن پاشیدن آن روی زمین سرش را بلند کرده و بنوک درختها، آنجا که آفتاب بروی بر گها سوزان میتابید و بساد با صدای زیری میخواند، نگریست. در این فکر بود که هیچ وقت نخواهد توانست احساسش را را نسبت بزمین از دست پدهد.

سو او برا سب شد و برآه افتاد، جیرینگ و جرینگ زنجیرهای مهمیزش، ساپش زبان اسب روی دهن و صندای سمهای اسب روی سنگ و پیزهای راه، هر کدام نتی را می‌نواختند.

پک آن احساس کرد که انگار در خواب بوده و ناگهان بیدارش گردند در وراء ذهن احساس پک نوع خیانت پدیدار شده بود، گذشتہ اش، وطنش و همی حوادث روز گار کودکیش از دست رفته بود، و میدانست که نسبت بآن خاطرات مدیون است. شاید اگر بدانها توجه نمی‌کرد زمین همه‌ی هستی او را تصاحب می‌کرد. برای اینکه با زمین مقابله کرده باشد، بپدرش، بوقار و آرامش، قدرت و وعدالت جاودانی پدرش اندیشید، آنگاه در اندیشه اش، اختلافها پایان پافت و فهمید که نزاعی در میان نیست، چرا که پدرش و این زمین، هر دویگانه بودند. و بعد پوش خود زمزمه کرد - « مرد است، پدر باید مرد باشد. » اکنون اسب ارجانگل کنار رود بیرون آمده بود و در جاده‌ای صاف و حلقواری که گوئی بدن از درماری آرا پدید آورده بود پیش میرفت. این پک جاده‌ی شکاری قدیمی بود که با سمهای پنجه‌های جانوران وحشی درست شده بود. انگار که این جانوران خوشنان می‌آمد که جاده را بدنبال ارواح جفتشان پیمایند. این جاده سرهار از معانی بیشماری بود. در اینجا اسب بسخنی چرخید تا پدر رخت تنومند بلوط که ساقه‌ی قطور آن معلق بود برخورد نکند. همین جا بود که خیلی پیش هیری قوز کرده و شکارش را از هم دریده مشغول صرف آن بود. اسب آنجا را ترک کرد و بکنار جاده برگشت، جاده در اینجا صخره‌ی صافی را دور میزد، روی صخره مارزنگره داری عادتاً به دیدن

بیگانه دمچ را تکان داده طوری که صدائی از آن بلند میشد و سر ش را به اطراف حوت میداد. اسب به میان جاده آمد و بین قبیل از وقوع حادثه حیوان را فرا گرفت، هیلهای کشید و دوپایی جلو خود را بلند بلند کرد ولی با کنترل ژوزف آرام گرفت و برآه ادامه داد.

جاده پدر و مادر میزاری سبز و پهناور می پیچید. میان میزار دسته ای از بلوط های همیشه بهار، ماقنده جزیره ای سبز رنگی در میان دریاچه ای برنگ سبز روشن، روئیده بود. ژوزف بجانب درختها می راند که نالهی در دنای شنید، بکنارهی بیشه پیچید و در چشم اندیز گرازی غول پیکر که داندانهای دراز و برگشته، چشمان زرد و بالی انبوه و سرخ داشت فرار گرفت. جانور روی کفلهایش نشسته بود و سیعانه ران بچه خوکی را که هنوز ناله میکرد می دربد. کمی دور تر ماده خوکی که با پنج بچه خوک از وحشت فریاد میکردند، گریختند. گراز با دیدن ژوزف از دریدن خوک باز ایستاد و شانه هایش را راست کرده بسری او خرید خوک نیمه جان هنوز با وضع دلخراشی می نالید. ژوزف دهن اسب را بسختی کشید. چهره اش از خشم منقبض شده بود، فریاد کشید - «لعنی» و همزمان تنهایش را از شانه رها کرده میان چشمان طلاهی گراز را نشانه گرفت، ماشه را کشید گراز خوشی کرد و بخود پیچید، ژوزف برآه افتاد.

اکنون جاده از کنار تپه ساری میگذشت که بوتهای وحشی و درهم پیچدهی نو ت جنگای و بلوطهای کوتاه طوری آنرا دربر گرفت بود که خرگوشها هم مجبور بودند برای عبور معبرهای باریکی پدید آورند.

جاده با درختان بلوط قهوه‌ای، همیشه بهار و سفید ادامه میافت تکه‌ای مه میک و سفید میان شاخه‌های درختان پدیدار گشت و بترهی برنوك درختان لغزید. لحظه‌ای بود يك توده مه تاریک با آن پیوست و دنبال آن تکه‌های دیگر رسیدند. آنها مانند شجی سرگردان شناور بودند، بزرگ و بزرگتر میشدند تا اینکه ناگهان بستوی از هوای گرم برسخوردند و در آسمان اوچ گرفتند تا ابرهای کوچکی پدید آورند. بر فراز دره ابرهای نازک و کوچک شکل می‌گرفتند و مانند ارواح مردهای که از شهر خفت‌ای فزا خیزند، صعود میکردند. بنظر میرسید که ابرها در برابر آسمان ناپدید میشدند، لیکن آفتاب در اثر آنها گرمای خود را ازدست میداد.

اسب ژوف سرش را برافراشه و درهوا شبیه کشید.

بر تارک تپه انبوهی از درختهای دیو پیکر مادرون قد برافراخته بودند، درختانی تنومند و زیبا که همیشه سبز و برگهای هراق و بیضی شکل و گلهای سفید و خوش‌ای زد رنگی به عنوان میوه. مادرونها، درختان بیرحم و دهشتناکی هستند وقت سوختن قریادهای درد آلودی سرمی دهند.

ژوف بنوک تپه رسید و به سبزه زارهای اطراف خیمه‌اش نگریست. آنجا جوهای صحرائی زیر سبکترین بادها با چین‌های نقره فام موج میزدند و خشخاشهای دامن تپه‌ها بسان انوار و سبع خود رشد بودند ژوف بالاتر رفت تام غزارهای سبز و پهناور را که انبوه درختان بلوط همیشه بهار میان آنها برافراشته بودند و بد اوران ابدی می‌مانند که بزمین فرمانروائی میکنند، بنگرد، رود با نقاپی از درختان در میان

دره جاده‌ای پر پیچ و خم و فشیبی پدید آورده بود . در فاصله دو مارلی، کنار تک درخت دیوپیکر بلوط ، لکه‌ی سفید خجسته اش را که نصب کرده بود و گذاشته بود تازه‌بینش را به ثبت برساند، میدید . زمانی دراز در آنجا نشست . هنگامی که بدرون و اطراف دره نگریست ، احساس کرد که بدنش از حرارت و عشق به زمین می‌سوزد ، بسادگی گفت : - «آن زمین مال من است ، مال من ! » سپس چشمانش از شورو شوق پراز اشگخت . در او محبتی نسبت بعلفها و گلها و درختان وجود داشت ، احساس می‌کرد درختان فرزندان او هستند و زمین نیز به کودکی می‌ماند که احنجاچ بمراقبت دارد . لحظه‌ای بنظرش رسید که در هوای فراز دره شناور شده است و پستانین را می‌نگرد بسار دیگر گفت : - «این زمین مال من است و من باید از آن مراقبت کنم . »

ابرها کوچک در آسمان توده می‌شدند ، سپاهی از آنها بجانب مشرق شناخت تا بالشگری که پیش از آن بر فراز تپه‌ها تشکیل شده بود بپیوندد . ابرها سبک و خاکستری اقیانوس از فراز کوهستانهای غربی بشتاب پیش می‌آمدند . باد ملایمی برخاست و دو میان شاخه‌های درختان وزیدن گرفت . اسب دوباره در سر اشتبه جاده بسوی رود بسبکی گام بر میداشت ، اغلب سرش را بر می‌افراشت و در رابعه معطر و نازهی بارانی که نزدیک باریدن بود ، نفس عمیق می‌کشید .

سواره نظام ابرها گذشته بودند و پیاده نظام سیاه و پیشماری از جانب دریا با مارشی از رعد و برق پیش می‌آمد . باران شروع شد و دانه‌های درشت و تبل آن روی برگها می‌چکید ، لحظه‌ای بعد قطره‌های باران ریزتر و فشرده تر شدند و صدای برخورد آنها با برگها در هوا

می پیوچید .

لباس ژوزف در لحظه اول خیس شده بود و اسبش زیر باران میدرخشید . در رودخانه ماهی های قزل آلا به حشرات غرق شده حمله میکردند و تنہ درختان با روشنائی کدری برق میزد .

جاده بار دیگر از رودخانه جدا گشت و همچنانکه ژوزف به چادر خود نزدیک میشد، ابرها همچون پردهای خساکستری رنگ از مغرب به مشرق کشیده میشد و کمی بعد خورشید بار دیگر بر زمین شسته تابید و در قطره هایی که در دل گلهای وحشی نشسته بود هر تو افکند .

ژوزف جلو چادرش از اسب فرود آمد، زین را از پشت حیوان برداشت و قبل از اینکه حیوان خسته را برای چربیدن رها کند پشت و شانه هایش را با پارچه ای خشک کرد . او میان علفهای نمناک جلوی چادرش ایستاد وقتی پدرون درهی پهناور سر سبز نگریست عطش زمین دوباره به سرافش آمد زیر لب زمزمه میکرد: - «این زمین مال من است تا اهماق آن، درست تامر کز جهان مال من است ا» و ها هایش را بر زمین کویید، اشتیاق زمین بشکل رودی در بدنش جاری بود . خودش را روی علفها انداخت و گونه هایش را به ساقه های نمناک آن فشد بـا انگشتانش علفهای خیس را چنگ زد و از هم درید و بار دیگر چنگ زد. ناگهان سرد و مهبوت شد و از کار خویش یکه خورد ، بر خاست و نشست و گل و علفها را از سرو صورتش پاک کرد ، او خود پرسید - «من چه شده ام چه بسرم آمده ، آیا تا این اندازه به آن نیاز مندم ؟ »

کوشید آنچه اتفاق افتاده خوب بیاد بیآورد ، برای لحظه‌ای زمین ، همسراوشه بود باخود گفت :

— «من به همسری احتیاج دارم ، در اینجا بدون زن بیاندازه تنها و بیکس خواهم بود .» خسته بود تنش مانند اینکه صخره‌ی گرانی را کشیده باشد درد میکرد .

روی آتش کوچکی جلوی چادرش شام مختصری پخت ، پس از خوردن غذا روی زمین دراز کشید و به ستارگان سردوسپید نگریست ذهنش از زمین دور نمی‌شد ، احسام میکرد زمین زنده است . آتش جلوی چادر ، کمی پیش خاکستر شده بود ، صدای گرگها که در تپه‌ها زوزه می‌کشیدند و آوای جفند و جیز جیر موشهای صحرائی میان علفها بگوشش میرسید . ماه ازهشت تپه‌های شرقی بالا می‌آمد و پیش از آنکه از تپه‌ها فاصله بگیرد چهره طلائیش از میان برگهای سوزنی شکل درختان کاج بسان امیری دربند می‌نمود .

ژوزف مدت درازی پیش از آنکه ارابه‌های سنگین و پر صدا پدیدار شوند صدای تندر و مطبوع زنگهاشان را می‌شنید. ژوزف دو هفته بود که کسی را ندیده بود لذا از شنیدن صدای زنگها و سپس چرخهای ارابه‌ها و از شوق، چشم‌انش لحظه‌ای از تعقیب ارابه‌ها باز نمی‌ایستاد. سرانجام ارابه‌ها از میان درختان پدیدار شدند، اسبها گامهای کوتاه و خمیده بر میداشتند تا بسارهای سنگین الوار را از جاده‌ای ناهموار پر پیچ و خم عبور دهند. سورچی کلاش را برای ژوزف تکان داد و قلاب کلاهش در آفتاب درخشید. ژوزف جلو رفت تا ارابه‌ها را بیندی روی صندلی بلند اولین ارابه رفت و کنار ارابه‌ران نشست. ارابه‌ران مردی میانه سال بود که موهای کوتاه و خشن و سپیدی با چهره‌ی فوهه‌ای رنگ داشت. ارابه‌ران افسار را بطرف چپ خودش کشید و اسبها را وادار به انحراف مسیر خود کرد.

ژوزف گفت - «فکر می‌کردم زودتر از این باینجا خواهد آمد، در راه اتفاق بدی برایتان افتاد؟»

- «آقای واین، اتفاقی نبود که بشود آفرابد حساب کرد. جو آنی تو

مثل باد میرفت و پسرم ویلی چرخ جلوی ارابه‌اش را توی گودال آپ
انداخت . مثل اینکه خواب بود . این دو مایل آخر اصلاً خبری از
جاده نیست . »

- ژوزف گفت - درست می‌شود . وقتی ارابه‌های زیادی از اینجا
عبور کنند جاده‌ی خوبی خواهد شد . »

با انگشت اشاره کرد - «ابن الوارها را آنجا نزدیک درخت بلوط
بزرگ خالی خواهیم کرد . »

اُری ازیک پیش بینی ناگوار در چهره‌ی ارابه ران پدیدار شد
و گفت - «میخواهید زیر درخت خانه بسازید . خوب نیست ، ممکن
است يك شب که شما خواب هستید يکی از شاخه‌هایش بشکنند و سقف
خانه تان را با خودش پائین بیاورد ، و شما را هم له و لورده کنند . »

ژوزف او را مطمئن ساخت که درخت استوار و خوبی است و
گفت - «خوش نمی‌آید خانه‌ام را دور از درخت بسازم . مگر خانه
شما از درخت دور است؟ »

- «خوب ، نه خیر ، و برای همین است که شما را منع می‌کنم .
بدبختانه خانه‌ام درست زیر یکی از آنهاست . نمی‌دانم چطور شد که
خانه‌ام را آنجا بناسکردم ، چه بسا شبها که از خواب پریده و بیاد گوش
داده‌ام و فکر کرده‌ام که هم اکنون شاخه‌ای به کلفتی يك بشکه ، سقف
را فروخواهد ریخت . »

ارابه ران با تمام کردن حرفش ارابه‌اش را نگهداشت و گیره‌ی
افسار را دورمهاری پیچاند و رو بطرف دیگر ارابه ران که پشت سراو
بودند ، کرده فریاد رد - «هی ، همینجا نگهدازید . »

هنگامی که الوارها را به پائین آوردند و اسبها، که افسارهایشان را به ارابه‌ها پسته شده بود و مشغول چریدن علفهای دور و برخود بودند، او را بران پتوهای خود را جلوی ارابه‌ها پهن کردند و ژوف مشغول پختن هم روی آتشی که افروخته بود، شد، او ماهیتایه را بالای شعله‌ی آتش نگهداشت و پیوسته تکه گوشت‌های گاو را پشت و رو می‌کرد.

روماس، ارابه ران پیر، جلو آمد و کنار آتش نشست، او گفت
- «ما فردا صبح زود حرکت خواهیم کرد. با ارابه‌های خالی بهتر می‌شود از این جاده‌ی ناهموار گذشت.»

ژوف ماهیتایه را از روی آتش کنار کشیده و رو به ارابه ران کرد و گفت - «چرا نمی‌گذرید، اسبها کمی بیشتر استراحت کنند و آب و علف بیشتری بخورند.»

- «موقع کار؟ او، نه، علف حالا مغزدار نیست. باید چیزی پر قوت قربخورند تا بتوانند ارابه را در جاده‌هایی مثل جاده‌ی مزرعه‌ی شما بکشند. اگر می‌خواهید آن گوشت بپزد. روی آتش بگیر و بگذرید چند دقیقه روی آتش بماند.»

ژوف اخم کرد - «شما مردم نمی‌دانید چطور گوشت را سرخ کنید، حرارت ملایم و پشت روکردن گوشت چیزی است که آنرا خشک و ترد می‌کند و نمی‌گذارد همه‌ی روغنی حرام شود.»

روماس گفت - «همه‌اش می‌شود غذا، فرقی نمی‌کند.»
جو آنیتو و ویلی بطری آتش و غذا می‌آمدند. جو آنیتو پوستی تیر، رنگ و بقیه و چشم‌انی آبی داشت. چهره‌ی ویلی بسیاری

ناشناسی که زیرقشری از گرد و غبار وجود داشت منقبض و پریده می‌نمود، و چشم ان او مرموز و بیناک بود، زیرا هیچکس دردهای که شبانه پدن او را میلرزاند، و رویاهای تیرهای که در خواب او را شکنجه میداد، باور نمی‌کرد. ژوزف سرش را بلند کرد و بروی هردو لبخندزد. جو آنیتو دلیرانه گفت - «شما به چشمهای من نگاه می‌کنید، اما من سرخ پوست نیستم . من کاستیلی (ناحیه‌ای در شمال و مرکز اسپانیا) هستم . چشمها می‌آمیخت . پوستم را نگاه کنید ، صیاه است و این تقصیر آفتاب است . کاستیلی‌ها چشمهای آمیخت دارند.»

روماس حرفش را قطع کرده گفت - «او بهمه همین را میگوید . خوش می‌آید یک ناشناس را پیدا کند و اینها را به او بگوید . در نوستراسبورا همه میدانند که مادرش سرخ پوست است و تنها خودا میداند که پدرش کی بوده است.»

جو آنیتو خیره شده بود و با انگشتانش کارد بلندی را که از کمرش آویزان بود لمس میکرد، لیکن روماس فقط خندهید و بطرف ژوزف برگشت و بالحنی تحریر آمیز گفت - «جو آنیتو بخودش میگوید که بالاخره یک روز با این کارد یک نفر را خواهم کشت، همین طوری بخودش مغروداست اما خوب میداند که جنرالش را ندارد و همین امر باعث میشود که زیاد به خودش نبالد.» بعد رو به جو آنیتو گردید - «برویک تکه چوب بردار تیز کن و یه غذات رو بخور ، بعد میتوانی درباره‌ی کاستیلی بودن صحبت کنی، خاطر جمیع باش که هیچ کس ارا نمی‌شناسد!»

ژوزف، ماهیت ابه را زمین گذاشت و با نگاه استفهام آمیزی به

روماس نگریسته از او پرسید - «چرا مسخره اش می‌کنی؟ از این کارچه
تفعی می‌بری؟ کاستیلی بودن او چه ضروری برای تو دارد؟»
- «آقای واین، دروغ می‌گوید، حرفهایش همه دروغ است و
اگر این دروغ را باور کنی یک دروغ دیگر خواهد گفت، یک هفته بعد
هم، پسرعموی ملکه‌ی اسپانیا خواهد شد. اینجا جو آنتیوبیک ارابه‌ران
است یکی از ارباب رانهای ناپ، ولی من نمی‌توانم شاهزاده بودنش
را تحمل کنم.»

لیکن ژوزف سرش را تکان داده و بار دیگر ماهیت‌باشد را برداشت.
بی‌آنکه سرش را بلند کند گفت - «من فکرمی کنم او کاستیلی است،
چشم‌انش هم آبی است و اگر گذشته‌اش چیز دیگری است نمی‌دانم
ولی احساس می‌کنم او یک کاستیلی است.»
چشمانه جو آنیتو با حروفهای ژوزف حالت غرور گرفت و گفت
- «مشکرم، آقا. هر چه می‌گوئید رامست است.»، قدش را راست‌تر
کرده ادامه داد. «آقا، ما هم دیگر را بهتر درک می‌کنیم.»
ژوزف گوشت سرخ کوده گاو را در بشقابهای حاجی گذاشت، و
 فهوه را بیخت. او نومی‌بخندی زد و گفت - «پدر من فکرمی‌کند که
تقریباً یک خداست، و بر استی هم خداست.»

روماس اعتراض کرد - «شما نمی‌دانید چکار می‌کنید. من تحمل
گزافه‌گوئی‌های اوراندارم حالا دیگر کار نخواهد کرد، و این‌طرف و آن‌طرف
قدم خواهد زد و از خودش خواهد گفت.»

ژوزف به فهره‌اش فوتی کرد و گفت - «هر وقت زیاد بخودش
بالید می‌توانم او را کاستیلی بدانم!»

- «اما لعنتی، از آن پر روهای زمانه است .»
ژوف بآرامی گفت - «می دانم، نجبا عموماً اینطورند، برای
کار ساخته نشده‌اند !»

کوهستان غرب، هنوز از دو هائی بعد از شفق حاشیه‌ی نقره‌فامی
داشت. لیکن دره‌ی اورلیدی تا دامنه‌های کوهستان از تاریکی انباشته
بود. ستارگان نیمرنگ در زمینه‌ی پولاد فام آسمان، گوئی در برابر
شب کشمکش می‌کردند و گاه چشمک می‌زدند.

چهار مرد گرد آتش نشته بودند و چهره‌هایشان با حرکت
شعله‌های آتش روشن و تیره می‌شد. ژوف با ریشه بازی می‌کرد و به
شعله‌های آتش چشم دوخته بود. روماس دستهایش را دور زانو هایش
حلقه کرده بود سیگارش در خشش سرخی کرد و بعد زیر خاکستر پنهان
گشت و دود غلیظی از کناره دهان و بینی اش خارج ساخت. جو آنینو
نیز به سنگی تکه داده چشم از ژوف بر زمی داشت. چهره‌ی رنگ
پر بدی و یلی گوئی اصلاً به تنی بند نیست و از هوا آویخته بود،
بینی کشیده واستخواری داشت.

ژوف ترکه‌ای میان آتش نیم افروخته انداخت و آتش را شعله‌ور
ساخت، آنگاه گفت - «اینجا زمین مرغوبی است، زمینی پر بر کت و
آزاد، تها بشخم احتیاج دارد. روماس چرا آنرا رها کرده و پیش از
این آنرا تصاحب نکرده‌اند ؟»

روماس ته سیگارش را توی آتش انداخته گفت - «نم دافم، مردم
دیر باین سر زمین می‌آیند. شاید از جاده پرت است. شاید هم بخارطر
خشکسالیهاش تا به حال بی صاحب مانده .»

- «خشکسالی؟ کی خشکسالی شده؟

- «اوہ، بین سالهای هشتاد و نود. سراسر زمین‌های این اطراف خشک شد، چاهها خشکید طوری که چهارپایان ازین رفتند، بهتر بگوییم خشکسالی چنان بود که نصف مردمی که اینجا زندگی میکردند مجبور به کوچ شدند. آنها که میتوانستند رمه‌ها پاشان را بطرف سن جو کین برداشت گاووهای ماده در طول راه تلف شدند. آنوقت‌ها خیلی جوان بودم ولی هنوز گاووهای ماده مرده را با شکمها و دم کرده بیاد دارم، بوی گند آنها آدم را نفله میکرد.»

ژوف بندی گفت - «ولی باز باران آمد. والآن زمین معلو از آب است.»

- «آه، بله، باران آمد ولی ده‌سال بعد، سیلا بهای فراوانی جاری شد، آنوقت دوباره علوفها روتیدند و درختها سبز شدند. همه خوشحال بودیم خوب یادم هست، مردم نومستر اسپیورا توی باران فیستا گرفته بودند، فقط کلاه لبه پهن کوچکی روی سر گیتار زنها بود، آنهم برای اینکه سیمهای گیتار نخیس نشود. مردم مست کرده بودند و در گل و لای میرقصیدند، زیر باران و آب همه مست کرده بودند، بالاخره پابا آنجلو پیش آمد و مجبور مان کرد که بس کنیم.»

ژوف پرسید - «برای چه؟»

- «خوب، آخر شما نمی‌دانید مردم توی گل و لای چه میکردند، پابا آنجلو پاک دیوانه شده بود می‌گفت که ما داریم شیطان را دعوت میکنیم، او شیطان را دور کرد و دستور داد مردم خودشان را بشوینند و از رقص دست بکشند. او همه را توبه داد و خود هجانجوار است اپستاند

تا باران بند آمد .

- « گفتی مردم مست کرده بودند؟ »

- « بله ، آنها یک هفته مست بودند و کارهای کشیقی میکردند ، لباسهایشان را میکنند و ... »

جو آنپیو سرف اورا قطع کرد - « خوشحال بودند . آقا ، همهی چاهها پیش از آن خشک شده بود تپه‌ها مثل خاکستر سفید شده بود ، وقتی باران آمد مردم خوشحال بسودند آنها تحمل آنهمه شادی را نداشتند ، همین بود که کارهای بدی میکردند . مردم همیشه وقتی زیاد خوشحال باشند کارهای بدی میکنند . »

ژوزف گفت - « امیدوارم که دیگر هر گز پیش نیاید . »

روماس گفت - « بله ، بابا آنجلو میگفت که قهر و عقوبت خدا بوده ، اما سرخ پوستها می گفتند پیر مودها یادشان میاید که دوم رقبه دیگر هم چنین خشکسالی شده بود . »

ژوزف عصبانی از جایش برخاست - « خوش نمی آید درباره اش فکر کنم ، مطمئناً دیگر چنین پوشامدی رخ نخواهد داد ، نگاه کنید الان عللهای چقدر بلند شده‌اند . »

روماس خمیازهای کشید و گفت - « شاید دیگر خشکسالی نشود اما خاطر جمع نباشد . وقت خواب است ، ما صبح زود باید حرکت کنیم . »

هنگامی که ژوزف بیدار شد ، هوا با طلوع صبح کمی سرد شده بود . بنظرش رسید که در خواب فرباد گوش خراشی شنیده است ، اندیشید - « حتماً جفده برده است . گاهی یک رویا صدایها را طنبیں دار

و شدید می‌کند.» لیکن با دقت گوش داد و ناله‌ی خفه‌ای را از بیرون چادر شنید. شلوار و چکمه‌هایش را پا کرد و از لبه‌ی چادر بیرون خریید. صدای گریه‌ی آهسته از یکی از ارابه‌ها می‌آمد.

جو آن‌تیو از لبه‌ی ارابه‌ی خودش بطرف ارابه‌ای که ویلی در آن خوابیده بود نخم گشته بود.

ژوزف پرسید - «چه شده؟» در روشنائی نیمرنگ سحر دید که جو آن‌تیو بازوی ویلی را گرفته است جو آن‌تیو با آرامی گفت «هیچی، خواب، می‌بیند، گاهی وقتها تامن به کمکش نیایم نمی‌تواند از خواب بیدار شود. و گاهی وقتها هم که بیدار می‌شود خیال می‌کند که دارد خواب می‌بیند و قبل از بوده است.» سپس خطاب به ویلی گفت - «ویلی، بیا، ببین که حالا بیدار هستی،»

روماس از ارابه‌ای که در آن خوابیده بود بصدای در آمد و گفت - «ویلی زیاد می‌خورد، دچار کاپوس شده. آقا! واین، بروید بخوابید.»

لیکن ژوزف به ویلی نزدیک شد و آثار وحشت را در چهره‌ی ویلی مشاهده کرد و گفت - «ویلی هیچ چیز در شب وجود ندارد که بتوجه آزادی بر ساند. اگر دلت بخواهد می‌توانی بیانی در چادر من بخوابی.» - آقا او خودش را در خواب در یک سر زمین روشن که خشک و متروک است می‌بیند، مردم از سوراخها بیرون می‌آیند و دست و پای او را می‌کشند. تغیریاً هر شب این خواب را می‌بیند.» بعد رو به ویلی کرد گفت - «بین ویلی، من پیش تو هستم، ویلی، الان اسبها دور نا دور تو هستند و دارند نگاهت می‌کنند.» و باز رو به ژوزف کرده و گفت - «آقا،

بعضی وقتها در خواب اسبها با او کمک می‌کنند. خوشش می‌آید میان آنها بخوابد. میان اسبها، در خواب به آن مکان خشک و متروک می‌رود، اما وقتی اسبها نزدیک او باشند از شر مردم در امان است.» دوباره روبه ژوزف کرده گفت - «بروید بخوابید آفا، من چند دقیقه‌ای پیش او می-

مانم، مواطنیش هستم .

ژوزف دستش را روی پیشانی ویلی گذاشت و آنرا چون سنک سرد یافت، لذا گفت - «من آتش روشن سکنم و گرمش می‌کنیم .»

- «فایده‌ای ندارد، آفا، او همیشه همینطور می‌شود، نمی‌توانیم

گرمش کنیم .

ویلی یکباره با صدایی گرفته گفت - «جو آنیتو، تو پسر خوبی هستی»

جو آنیتو بطرف ویلی بر گشته گفت - «مرا صدا می‌زند، آفا.

ژوزف دستش را به پهلوی اسبی کشید و بهادر بر گشت. از پشت بر گهای سوزنی شکل کاجهای کرهای مشرق، روشنائی نیمنگ بامداد نمایان بود. علفها با نسیم صبحگاهی، بیتابانه و باشود و شعف به رقص آمدند .

اسکلت خانه بپایان رسیده بود و فقط پوشش سقف خانه مانده بود. خانه با دیوارهای داخلی بچهار اطاق برابر تقسیم شده بود. تکدرخت بزرگ بلوط بازوی محافظتی بر سقف آن میکشید.

ژوف گوشتی را روی آتش کفارچادر سرخ میکرد، و پیوسته نکه‌های گوشت را پشت و رو میکرد. پیش از آنکه صبحانه‌اش را بخورد، بطرف گاری نازه‌اش که بشکه‌ای آب در آن قرار داشت، رفت یک لگن آب برداشت. مشتهاش را پر کرده، به سرو صورتش زده و جرم خواب را از چشمهاش شست. آب صورتش را با دستهاش گرفت و بطرف چادر پرای خوردن صبحانه‌اش رفت. حافظها از شبنم خیس بودند، سه چکاوک با سینه‌های زرد و بالهای خاکستری دوشن جلوی چادر فرود آمدند و باطرزی دوستانه و عجیب نوکهایشان را دراز کردند گاهگاه سینه‌هایشان را باد اندانخته و سرهایشان را مانند ستاره‌های احساساتی اپرا بلند میکردند و آوازی پرشور و هیجان را سرمی دادند، آنگاه سرهایشان را بطرف ژوف راست نگه میداشتند تا ببینند آیا تماشا می‌کند و خوشش آمده یا نه.

ژوف فنجان حلپیش را پر قهوه کرده تا آخرین جر عه آن را سر کشید و ته مانده‌ی آن را روی آتش پاشید. نفسی عمیق کشیده نگاهش را از چکاوک‌ها برداشت بطرف اسکلت خواهش راه افتاد. کرباسی را که روی ابزار کارش اندخته بود، پس کشید، چکش و پشبندش را پراز میخ کرده، واژ روی الوارها کلاه سیاه و لب بر گشته‌اش را برداشت به سر گذاشت و تا روی چشمها یش پائین کشید. به پای خانه‌ی ناتمامش رسید بود که صدای سمهای اسبی از پشت درختان به گوش رسید.

بطرف صدا بر گشت، مردی سوار بر اسب پدیدار شد. اسب با خستگی بور قمه میرفت. ژوف باشتاب بطرف آتشی که داشت خاموش میشد رفت و آنرا دوباره شعله‌ور ساخت و قهوه جوش را روی آن گذاشت. سواره را هناخت. جو آنیتو بود، جلو دوید و دهنی اسب را گرفته کمک کرد تا جو آنیتو پیاده شد. جو آنیتو کلاه آنایش را از برداشت، تبصی کرد و با نظر خوش شامد او ایستاد.

— «جو آنیتو! از دیدن تو خوشحالم! صبحانه که نخوردی، نه؟ آلان برایت کمی گوشت سرخ می‌کنم.»

لبان جو آنیتو از شادی باز شد و گفت — «آقا، من تمام شب را سواره بودم آمده‌ام که گله‌دار تو باشم.»

— «ولی جو آنیتو، من که بک گاوه‌م ندارم که تو بچرانی.»

— «بعداً خواهید داشت، آقا همه کاری از دستم برمی‌آید، ولی گله‌دار خوبی هستم.»

— «میتوانی در ساختن خانه بمن کمک کنی؟»

— «البته، آقا.»

- «خوب، حقوق چقدر میگیری؟»

- «آقا، پیش از این هم من گلمندار بوده‌ام، یک گلمندار ماهر. بمن ماهی سی دلار میدادند و مرا سرخپوست می‌نامیدند. من میخواهم دوست شما باشم و حقوقی نگیرم.»

ژوزف لحظه‌ای مبهوت بود - «جو آنیتو، می‌فهم مقصودت چیست، اما وقتی به شهرمیری برای یک نوشیدنی احتیاج بپول داری، خلاصه برای هر کاری احتیاج به پول خواهی داشت.»

- «آقا، وقتی خواستم به شهر بروم شما انعامی بمن خواهید داد، انعام حقوق نیست.»

ژوزف فنجانی قهوه برایش دریخت - «جو آنیتو، تو دوست خوبی هستی، مشکرم.»

جو آنیتو از توی کلاه آفتابیش نامه‌ای درآورد. - «آقا، وقتی می‌آمدم، این را هم برایتان آوردم.»

ژوزف نامه را گرفت و باره‌ی از او دور شد. او مضمون نامه را حدس زد. چندی بود که انتظار آن را میکشید. زمین هم گوئی از متن نامه آگاهی داشت، زیرا خاموشی بسرپنه‌ی علفها مستولی شده بود. حتی چکاوک‌ها که تا لحظه‌ای قبل با شوروشوق، آواز سرداده بودند، نیز رفتۀ بودند.

ژوزف روی پشتۀ ای از الوار زیور رخت بلوط نشست و بترمی در پاکت را گشود. نامه را بر تون فرستاده بود. در نامه نوشته بود - «تو مامن و بنجی از من خواستند که این نامه را برایت بنویسم، چیزی که میدانستیم باید اتفاق بیفتد، اتفاق افتاد. مرگ حتی هنگامی که

میدانیم باید ببایدما را بمحضت میاندازد. پدرسه روزپیش در گذشت.
ما همه جز تو در آخرین لحظات کنارش بودیم. میباید تو هم صبر
می کردی .

« در لحظات واپسین پدر فکر ش خوب کار نمی کرد ، چیزهای
بسیار عجیبی میگفت. آنقدرها که با تو صحبت میکرد دربارهی تر حرف
نژد . می گفت هر اندازه خواهد میتواند زندگی بماند، اما آرزو داشت
که زمین تازهی ترا ببیند این زمین تازه اور را پاک شیفت کرده بود .
البته هقلش خوب کار نمی کرد. می گفت نمی دانم ژوف زمین خوبی
انتخاب کرده. نمی دانم او شایستگی دارد. مجبورم با آنجا بروم و ببینم.
ومقدار زیادی دربارهی پرواز بر فراز دهکده صحبت کرد، پدر در آن
لحظه فکر میکرد که درحال پرواز است و مثل اینکه خواب می دید .
بنجی و توماس از اطاق بیرون رفتهند. من باستی سخنان او را درسته
حبس کنم و هر گز به آنها نگویم ، چون در آن هنگام پدر ، خودش
نیود، از مجاهدت حیوانات حرف میزد. می گفت همهی زمین یک ...
نه، دلیلی برای گفتن آن نمی بینم ، معنی کردم او را وادارم تا با من دعا
بخواند، اما دیگر در میان ما نبود. من از اینکه آخرین سخنان پادر ،
سخنان مسیحی نبود، رنج میبرم. آنها را به پیجههای دیگر نگفته ام چرا
که حرفهای آخرش برای تو بود ، مثل این بود که با تو صحبت
میکند .

نامه با گزارشی مفصل دربارهی تشییع جنازه ادامه میبایست و در
آخر چنین خاتمه می بافت - « توماس و بنجی فکر می کنند که اگر باز
هم زمینی برای تصاحب باشند، همه میتوانستیم به غرب کوچ کنیم .

پیش از آنکه حرکت کنیم میخواستیم در این مورد از تو خبری داشته باشیم - »

ژوف نامه را روی زمین اندانخت و پیشانیش را میان دستهایش گرفت. ذهنش از کار افتاده بود. لیکن در او از وہی وجود نداشت. در شکفت بود که چرا اندوهگی نشده است . اگر برتون میدانست که احساس شادی و استقبال در ژوف نیرو میگرفت، او را سرزنش میکرد .

سکوت زمین شکست ، نسیم لحظه‌ای میان علفها دمید و بعد نیرومند و تند گردید و رایحه‌ی تند علفها و زمین نمایش را با خود آورد، درخت بزرگ بلوط در بساد به اهتزاز درآمد. چکاوکها بر گشته و آواز سردادند ، منجابی که راست جلوی لانه‌اش نشسته بود با صدای زیری جیر جیر میکرد .

ژوف سرش را پاند کرد و بشاخه‌های کهنسا و پسرگره بلوط نگریست، یک آن او پرورش را در بلوط کهنسال دید، دستش را برای ادای احترام بالا آورد و بسیار آرام گفت - «پدر، خیلی خوشحالم که باین‌جا آمده‌اید تا حال نمی‌دانستم که چقدر دلتگش شما بوده‌ام.» درخت به نرمی باهتزار درآمد. ژوف با آرامی ادامه داد «می‌بینی پدر، زمین خوبی است. شما خوشنان خواهد آمد.» لحظه‌ای سکوت کرد و بعد سرش را تکان داد تا اثر رخوت از او رانده شود. بیاد آورده که ممکن است جو آنیتو اورا بپاید، گستاخانه برگشت وبا او رو برسد . لیکن جو آنیتو همواره به زمین خبره شده بود. ژوف خشماگین گفت - «باید دیده باشی ...

جو آنیتو همچنانکه به زمین خبره شده بود گفت - «آقا، ندیدم.»

ژوزف کنار ازنشست «جو آنیتو، پدرم مرده است.»

- «دوست عزیز، متأسفم.»

- «اما جو آنیتو من میخواهم درباره پدرم حرف بزنیم، چون تو دوست من هستی. من خودم هیچ متأسف نیستم، چرا که پسرم اینجاست.»

- «آقا، مردها همیشه باما هستند. هر گز دور نمی‌شوند.»

ژوزف مشتاقانه گفت - «نه، بالاتر از اینها، پدر من آن درخت بلوط است! ابلهانه است، اما میخواهم با آن ایمان داشته باشم. جو آنیتو، مایل هستی کمی برای من حرف بزنی؟ تو اینجا بدنیا آمد های از وقتی آمد هایم، از همان روز اول میدانستم که این زمین معلو از ارواح است.» مردادانه مکثی کرد ادامه داد - «نه، ارواح سایه های ناتوان واقعیت هستند، آنچه اینجا زندگی میکند واقعی تر از ماست. ما پسان اشباحی از وانعیت آئیم. جو آنیتو، چه شده؟ آیا عقل من از دو ماه تنها ماندن ضعیف شده است؟»

جو آنیتو تکرار کرد - «مردها هر گز دور نمی‌شوند.» آنگاه به بالا نگاه کرد، اندوه عمیقی در چشمانش پدیدار بود. - «آقا، من بشما دروغ گفتم. من کاستیلی نیستم. مادرم سرخ پوست بود چیز هایی بمن آموخت.»

ژوزف پرسید - «چه چیز هایی.»

- «بابا آنجلو از آنها خوش نمی آمد. مادرم میگفت زمین مادر

ماست، همهی چیزهایی که زندگی میکنند حیاتشان را از مادر میگیرند و بدرون مادر برمیگردند. آقا، رقی آنها را بیاد میآورم، و موقعی که احساس میکنم که باین چیزها ایمان دارم، چون آنها را میبینم و میشنوم، آنوقت میفهم که به کاستیلی هستم و نه چیزدیگر، یک سرخ پوست هستم. »

-«اما جو آنیتو، من سرخ پوست نیستم اما به آنچه گفتی ایمان دارم.»

جو آنیتو سپاه‌گرانه نگاهی به ژوف انداخت و بعد چشم‌اش را پائین انداخت، دومزد بزمین خبره شدند. ژوف از آنجا که نمی‌کوشید خوبیشتن را از چنگ نیروئی که بر او چیزهایی که سازد، در شگفت بود.

پس از مدتی ژوف سرش را بلند کرد و بدرخت بلوط و اسکلت خانه‌ی کنار آن نگریست، فاگهان گفت - «آنچه من احساس میکنم یا می‌اندیشم نمی‌تواند با ارواح و خدایان، اختلاف و تضاد داشته باشد. جو آنیتو، باید کار کرد، آن خانه را باید پسازیم، و اصطبلی هم برای چهار پایان در اینجا بنا می‌کنیم. ما علی‌رغم وجود ارواح کار خواهیم کرد. بیا، وقتی برای فکر کردن نداریم.» و بتدی به ساختن خانه مشغول شدند.

آن شب ژوف نامه‌ای به برادرانش نوشت - «نیز دیگر رمین من زمینهایی هست که نگرفته‌اند. هر یک از شما می‌توانید صدو هشت جریب بگیرید، آنوقت ما رویهم، ششصد و چهل جریب زمین یکجا

خواهیم داشت . علف پرپشت و پربرکت است ، و خاک تنها احتیاج به هضم دارد ، توماس ، زمین نه منگ دارد که گاوآهن‌ها را بر-گرداند ، و نه رگهای هست که مانع پیش رفتن بشود . اگر بباید اینجا اجتماع تازه‌ای بوجود خواهیم آورد . »

۵

هنگامی که برادران ژوزف با خانواده‌هایشان آمدند و در زمینها اطراف زمینهای ژوزف سکونت گزیدند، علوفه‌ها از گرمای تابستان رنگ قهوه‌ای بخود گرفته بودند و برای دروآمده شده بودند. تو ماس که از همه بزرگتر بود، مردی چهل و دو ساله، قوی هیکل با موهای طلائی و ریشی زرد بود. گونه‌هایی گرد و سرخ رنگ و چشم‌انی برنک آبی سرد میان پلکهای گشوده داشت. در او نزدیکی شدیدی با همه حیوانات موجود بود. اغلب وقتی اسبها یو نجه میخوردند، بر لبه‌ی آخوردی نشست و خوردن آنها را تماشا می‌کرد. ناله‌ی ضعیف ماده گاوی که زائید نش نزدیک میشد ممکن بود تو ماس را در هر ساعتی از شب از بستر بیرون بیآورد، تا اگر گاو خواست بزاید واشکالی در میان بود بکوش بشتابد. وقتی تو ماس میان مزارع قدم میزد، اسبها و گاوها سراز میان علوفه‌ها بلند میکردند و بجانب او میرفتند. او گوش میگهارا آنقدر می‌کشد تا از دردی که انگشتان نیرومند و باریکش بنز آنها دارد می‌آورد زوجه بکشند، و موقعیکه آنها را رها میکرد سر خود را بالا میگرفتند تا دوباره گوششان را بگیرد.

توماس همیشه دسته‌ای از جانوران نیمه وحشی داشت. هنوز یکماه از سکونت او در زمین جدید نگذشت، بود که دو تو اه گرگ که زیر پاهای او پرسه میزدند و برای کسان دیگر میفریدند، یک قفس را سو، یک شاهین سرخ دم، باضافه‌ی چهار سگ دورگه دور خود جمع کرده بود. اونسبت به حیوانات مهربان نبود، حتی به اندازه‌ای که آنها به او محبت میورزیدند، مهربانی نمیکرد، لیکن در رفتار خوبش توافقی نشان داده بود که جانوران آن را درک می‌کردند و همه‌ی آنها نسبت با او اطمینان خاطر داشتند. وقتی یکی از سگها در حمله‌ی ابلهانه‌ای که بیک را کون کرد یک چشمش را درزد و خورد از دست داد، توماس کلافه شده بود. با چاقوی جیبی خودش چشم زخمی سگ را از نه بیرون آورد و پاهای حیوان را نیشگون گرفت تادردی که در سرداشت فراموش کند. توماس از حیوانات خوشش میآمد و آنها را درک نمیکرد. او هر گز گاو ماده‌ای را گم نمیکرد، چون مثل این بود که طبعاً میدانست یک گاو ولگرد کجاها پرسه میزند. بندرت بشکار میرفت، لیکن موقعیکه برای شکار خارج میشد، یکراست به مخفیگاه صیدهش میزفت و با سرعت و دقت شیر، شکار را صید میکرد.

توماس همان اندازه که به حیوانات نزدیک و مانوس بود از انسانها دوری می‌جست و زیاد به آنها اطمینان نمی‌کرد، با مردم زیاد دمخور نبود، از چیزهایی مثل تعارت، احزاب، انواع مذهب و سیاستها رویگردان بود، وقتی لازم میشد در اجتماعی حاضر شود، خودش را کناری میکشید و انتظار پایان آن را داشت. ژوزف تنها کسی بود که توماس نسبت با او احساس خویشاوندی نمیکرد. او

میتوانست به راحتی با ژوزف سخن گوید، و تنها با ژوزف دمخور بود.

راما، همسرتوماس، زنی بود نیرومند و زیبط با ابروان سیاه که بالای بینی به هم رسیده بودند. او همیشه آنچه را که مردان میاند پیشیدند و انجام میدادند تحقیر میکرد. کدبانوئی، خوب و لایق بود و کودکان در برابر اعمال بد خود از او وحشت داشتند. با اینکه هر گز سه دختر خود را نمی زد، لیکن از خشم او حساب میبردند، چرا که اگر کار بدی از ازیکی آنها سرمیزد، آن را گوشزد و تنبیه و تربیت میکرد.

او تو ماس را درک میکرد و با او مثل نوزاد رفتار میکرد، او را تروختک میکرد، غذا میداد، گرمش میکرد و کمتر اذیتش میکرد. راما در کار خود مهارت داشت، پخت و پز، دونخت و دوز، مرتب نگهداشتن خانه و بچه آوردن را از مهمترین کارهای روی زمین میدانست، حتی مهمتر از کارهایی که مردان انجام میدادند. بچه ها با انجام کارهای خوب و مؤدب بودن، میدانستند که مورد محبت راما قرار می گیرند. چرا که راما از چگونگی نوازش کودکان مطلع بود، همان اندازه که تنبیه کردن شست برد، در تمجید و تشویق، لطفات و دقت فراوان نشان میداد. او ناخود آگاه، مراقبت کودکانی که در همسایگی آنها زندگی میکردند نیز بعده میگرفت. کودکان برتسون قدرت راما را خیلی استوارتر و بلا تغییر تر از فرمهای تدبیر پذیر مادران که طبعی ملایم داشت، هی شناختند، چون قوانین راما هر گز تغییر نمی یافت، بدی بود و بد مجازات میشد و خوب جاودانه و بطور شورانگیزی خوب بود. در خانه راما خوب بودن لذت بخش بود.

برتون کسی بود که سرشش برای یک زندگی مذهبی شناخته شده بود . خویشن را از شرارت دورمیداشت و تقریباً در معاشرت همه‌ی کسانی که با او در تماس بودند، رشتی و فساد میدید .

چنان شخصی مذهبی بود ، که یک روز بعد از مراسم دعا در کلیسا، از طرف کشیش مورد تمجید قرار گرفت، کشیش او را «مردی با ابیانی استوار بخدا» خواند.

برتون تا آنوقت چهاربار با همسرش هماگوش شده بود و دو فرزند داشت . وی شخص تندرنی نبود . گونه‌هایش کشیده ولاخر و چشم‌اش در گودی جمجمه قرار داشت . تنها نشهی لذتی بود که آنرا در این سوی ملکوت جستجو نمی‌کرد. این امر از یک احاظ او را خرسند می‌ساخت، زیرا بیماریش دلیل این بود که خدا باندازه کافی بفکر شود و او را به رنج بردن و امیداشت. برتون در برایر سوء‌مزاج دائمی، مقاومت زبادی داشت. دستها و پاهای لاغر او مانند طنابهای سخت بافت، محکم و نیرومند بود . برتون با مذهب استوار و نیرومندی بر همسرش حکومت می‌کرد، افکار خود را به او تلقین می‌کرد و از احساسات و اعمال منحرف او می‌کاست .

بنجی، که از سه برادر دیگر چو افتربود، و تحت مراقبت برادرانش بسرمهیرد، آدمی هر زه و عیاش و غیرقابل اعتماد بود. تا مجالی می‌بافت با وضعی جنون‌آمیز و احساساتی مست می‌کرد، توی دهکده می‌گشت و آوازهای پرشوری می‌خواند. آنقدر جوان بیکس و تنهائی بنظر میرسید که عده‌ی زبادی از زنها به او ترحم می‌کردند و دلشان می‌خواست او

را بسان بچهنهای خود در حمایت خود گیرند و از لفڑها نجاتش
دهند و همواره نسبت به او محبت مادرانه ابراز میکرند.

ژنی رامسی، زن جوان و قاچه عروسش، در محافظت از بنجی
سختی‌ها میکشد. وقتی شبها میشنید که آواز میخواند، میدانست
که بازمست کرده است، دعا میکرد و از ترس اینکه مبادا برایش پیش
آمدی رخ دهد گریه میکرد.

بنجی مردی با نشاط بود، و برای کسانی که او را میشناختند
شادی و مراجعت همراه میآورد. او زیاد دروغ میگفت و گاهی دزدی
میکرد، مردم را گول میزد و قولهاش را میشکست و از محبت
دیگران سوء استفاده میکرد. معهداً همه او را دوست میداشتند،
عذرش را میپذیرفتند و از او حمایت میکردند.

تسو ماں و ڙوڙف گلبهی هایستهای برای او ساختند. تسا از
چادری که از ڙوڙف قرض گرفته بود به آن نقل مکان کند. برتووند که از
بنجی متغیر بود و برایش از خدا طلب مغفرت میکردر از طرز زندگی
او بیزار بود تترانست. بیروند که او توی چادر زندگی کند. برادرانش
نمیتوانستند بفهمند که او از کجا مشروب بچنگک میآورد، با وجود
این همیشه برایش مهیا بود. در دره اورلیدی همهی مکزیکی‌ها به او
مشروب میدادند، آواز هاشان را به او میآموختند و بنجی، فتنی مست
بود آن‌ها را با شور و حرارت خاصی میخواند.

۶

خانواده‌های وابن دورخانه‌ای که ژوزف ساخته بود گردآمدند. آنها طبق قانون در زمین‌های خود خیمه‌هائی برپا کردند، لیکن هر گز لحظه‌ای بایشکه زمین بچهاربخش تقسیم شده است، نصی‌اندیشیدند. هنگامیکه مقدمات دهکده بطریز رضایت بخشی فراهم آمد، مزرعه‌ی وابن نام گرفت. چهار ساختمان گردان گردید درخت بلوط بزرگی برپا گردید و انبار بزرگی بهمه‌ی قبیله‌ی تعلق داشت.

شاید از آنجا که ژوزف برکت یافته بود، بدون چمن و چرا رئیس قبیله شد. در مزرعه‌ی سابق در ورمونت، پدرش زمینی را در اختیار گرفت و مظہر زندگی جمعیت، زمین و ساکنان آن شناخته شد. گویا این قدرت، بر ژوزف تفویض گردیده بود. او پدر کشتزار بود. وقتی اجتماع کلبه‌ها را تماشا می‌کرد، از شوق روی زمین جست می‌زد، وقتی بدرون گهواره‌ی نوزاد تازه‌ی توماس می‌نگریست، وقتی گوساله‌ها از گاو ماده متولد می‌شدند، نشاطی را در خود احساس می‌کرد که ابراهیم پس از ایفاء وعده‌ی بزرگی که داده بود و هنگامیکه قبایل و گله‌هایش روبه از دیادنه‌ای دزخود احساس کرده بود. عشق ژوزف به حاصلخیز

گردن قدرت مییافت. او شهود تندوپایان ناپذیر گاوهاي نروباروري بیشکب و خستگی ناپذیر گاوهاي ماده را تماشا میکرد. اسب نر را بطور ماديابانها میکشاند و فریاد میزد - «آنجا، پسر، زودباش!» عشق او، عشق به خلاقیت و باروری بود و میخواست که همه چیز دور و برش بتندي نمود کنند، بارور شود و افزون گردد. عقیم بودن پیش اوتنهای گناه نابخشش و نسی محسوب میشد. چشمای آبی ژوزف از این اعتقاد تازه حیرص و حیرص تر میگشت، لذا هنگامیکه یك ماده سک باشکمی پراز قوله یا گاوی که از آبستنی فربه میگشت چنین حیوانی برایش مقدس بود. اینها در پوست و گوشت ژوزف جاری بود. این میراث نژادی بود که میلیونها سال از سینه های خاک منکیده و بر زمین زیسته بود.

یك روز ژوزف کنار نردهی چراگاه ایستاد و به تماشای یك چفت گاو نرمادهی آماده آمیزش پرداخت. او از شوق مشتهايش را بر مبلغی نرده میکوشت. وقتی بر تون از پشت سربه او نزد یك پیشه، ژوزف کلاهش را از سر برداشت و آنرا به زمین کوبید آنگاه فریاد کشید «احمق، برو بالا، او حاضر است. زودباش برو بالاش!» بر تون که ناظر صحنه بود شگفت زده پرسید - «ژوزف، دیوانه شده‌ای؟

ژوزف که متوجه بر تون نبود بعقب چرخید. «دیوانه منظورت چیست؟»

- «ژوزف، تو کار عجیبی میکنی. ممکن است کسی نرا اینجا بیند.»

برتون با اطراط نگریست تا مطمئن شود که واقعاً کسی در آن
نژدیکی نیست.

ژوزف اخم کرده گفت - «من احتیاج به گوشه دارم و این جزء
با آمیزش اینها میسر نیست .»

- «بسیار خوب ، ژوزف .»

لحن صدای برتون هنگامی که نصیحت میکرد محکم و محبت
آمیز بود . - «همه میداند ، این چیزها طبیعی است و برای ازدیاد نسل
این کارها باید انجام شود . اما مردم حتی موقعی که لازم است به
تماشای آن نمی ایستند . ممکن است کسی ترا اینجا بیند .»

ژوزف با اکراه چشم را از گاونر برداشت و زوبه برادرش
کرد پرسید - «اگر بینند چه میشود ؟ آبا این کار گناه است ؟ من گوشه
میخواهم .»

برتون از شرم حرفی که میخواست بگویند سرش را پائین
ازداشت و گفت - «مردم اگر چیزهایی که بیگفتی شنیده باشند ، حرفها
میزند .»

- «چه میتوانند بگویند ؟»

«ممکن است مردم خیال کنند که علاقه تو با این کاریک علاقه‌ی
شخصی است .»

ژورف متوجه شد - «آه ، میفهم ، ممکن است بگویند .»

صدایش را بلندتر کرده - «ممکن است بگویند من مثل گاو فرا احساس
میکنم خوب ، برتون ، همینطور است . اگر من می‌توانستم گاو ماده‌ای
را باردار کنم ، خیال میکنی معطل می‌ماندم ؟ نگاه کن آن گاونر میتواند

هه روز دو گاو ماده را باردار کند . اما من اگر می توانستم ، هر روز
ده گاو را باردار میکردم . برتون ، اینست آنچه من میگویم .»

ژوزف وقتی دید برادرش از حرفهای او چهره اش وحشت زده
شده با ملایمت گفت - «برتون ، تو اینها را درک نمی کنی . من میخواهم
فراوانی حاصل شود . من میخواهم زمین از زندگی سرشار شود .
میخواهم همه چیز رشد و نمو کند و افزون گردد .»

برتون بدون اینکه حرفهای ژوزف در او اثری بخشد بر گشته
دور شد .

ژوزف همچنانکه با چشم انداش بدرقه اش می کرد - «برتون ،
گوش کن ، فکر می کنم به زنی احتیاج دارم ، روی زمین همه چیز تو لید
مثل میکند و من تنها کسی هستم که عقیم مانده ام . باید ازدواج کنم .»
برتون داشت دور میشد ، لیکن بر گشت و با عصبانیت گفت -
« نویش از هر چیز به دعا نیازمندی هر وقت تو انستی دعا کنی پیش
من بیا . »

ژوزف ، دور شدن برادرش را با تکان دادن سرش بدرقه کرد و
بحودش گفت - «ماهم دیگر را درک نمی کنیم او احساس مرا نمی فهمد .»
کلاه سیاه و خاک آلو دش را از زمین برداشت . گرد و خار کش را با
زدن به شلوارش پاک کرد و روی سر گذاشت . گاونر بنده نزدیک شد ،
سرش را خم کرد و غریب . ژوزف تبسمی کرد و سوت تحسین آمیزی
برایش زد . با صدای سوت جو آنیقا از انبار بیرون آمد . ژوزف داد
زد - «یک اسب زین کن . این گاو هنوز قدرت دارد . برو یک گاو
ماده دیگر بیاور .»

او همچنانکه طبیعت بس پروردش زمین مشغول بود، با قدرت
فر او آن، آرام و بی شتاب کار میکرد و تردیدی نداشت که چنین جدیتی
به شمرخواند نشست. پیش از آنکه روشنائی صبح بر فراز کوهستان
پدیدار شود، چراغ نفتی ژوزف در محوطه‌ی کلبه‌ها پر تو می‌افکند او
بگرمی و با چشم‌انی خواب آلو دکار میکرد، پرافقها را تعییر میکرد،
افسارها و قلابها را تعیز می‌ساخت و اسبها را فشومی کشید.

ژوزف روزی آفتاب نزده بوای کار داخل اصطبل شد، توماس را
دید که روی آخوری نشسته و پشت او تو له گرگی میان یونجه‌ها خوابیده
است، توماس سرش را خم کرد و سلام کرد.

ژوزف پرسید - «حالت خوب است؟»

و توماس بدون اینکه جوال سوال ژوزف را بدهد گفت. « فعل
یکی از اسب‌ها افتاده و سمش شکاف برداشته و امروز نمی‌تواند بیرون
بیاید. اسبی امروز صبح پلک کرده بدنیا آورد و من بوای دیدن او بیرون
آمدیم.»

- «توم، از کجا فهمیدی که امروز صبح خواهد زاید؟»
توماس بال یکی از اسبها را گرفت و از لبه آخور پالیون جست.
- «نمی‌دانم ولی همیشه می‌توانم بگویم که چه وقت پلک مادیان فارغ
میشود. مادیان حالا دیگر حاش خوب است. تا حالا کره‌اش را ترو
خشک میکرد.»

آندو بطوریله رفته بکره اسب را که به سختی روی پاهایش
بند بود و با هر حرکتی می‌افتد تماشا کردند. ژوزف با دستش بدن
زنگ و برآق کرده اسب را نوازش کرد. کره اسب با چشم‌انی که بطور

کامل گشوده نمی‌شد ژوزف را نگریست و بعداز زیردست او دور شد.
سپس هردو برای صرف صبحانه خارج شدند بودارها باهم تخوبی
کار میکردند، بجز بنجی که هر وقت فرصتی میبافت از زیر کارشانه خالی
میگرد.

به پیشنهاد ژوزف، پشت ساختمانها، با غمیوهای احداث گردید.
یک آسمای بادی نیز سرمنارهی چوبی ساخته شد. و گرداگرد زمین را
را سپم خاردار کشیدند.

یکروز ژوزف و تو ماس و جو آنیتو سوار براسب در راه باز.
گشت به خانه‌های خود بودند ژوزف و تو ماس پهلو به پهلو میرفتند
وجو آنیتو بدنبال آنها می‌آمد. تو ماس روبه ژوزف کرده گفت. «میدانی
که من روز شنبه در نوستراسینورا بودم.»

ژوزف بیصرانه گفت. «آره، بنجی هم حتماً آنجا بود، خیلی
از شب گذشته بود که آوازش راشنیدم. تو ماس، آخر این پسره خودش را
به دردسو می‌اندازد. مردم اینجا بعضی چیزها را تحمل نمی‌کند.
یک روز می‌بینم بنجی افتاده و کارده توی گردنش فرو رفته است.
تو ماس، مطمئن هستم آگر همینطور آدامه دهد، یک چنین انفاقی
می‌افتد.»

تو ماس خسبد و گفت. «ژوزف، واش کن، او تا بحال ازدوازده
تا مرد کامل بیشتر از زندگی لذت بوده است، عمرش هم از عمر نوح
در از قر خواهد بود. اما حرفی که میخواستم بگویم در مورد بنجی
نیو داشتم می‌گفتم که شنبه در نوستراسینورا نشسته بودم، یک عدد از
خشکسالی بین مالهای هشتاد و نود صحبت میکردند. تو در این باره

چیزی میدانی؟

ژوزف گفت - «آره، شنیده‌ام، ولی دیگر تکرار نخواهد شد.»

- «از کجا میدانی که دیگر تکرار نخواهد شد، آنها میگفتند پیش

از این هم اتفاق افتاده است، چطور میگوئی که دیگر تکرار نخواهد

شد.»

ژوزف با اطمینان گفت - «تکرار نخواهد شد. چشم‌های تپه همگی میجرو شند. من نمی‌خواهم ونمی‌توانم حسن کنم که بار دیگر خشکسالی خواهد شد.»

جو آنیتو به اسب فشار آورد و خود را به پهلوی آندو رسانید.

«ارباب ژوزف، از آن بالا صدای زنگواهی گاو می‌آید.»

سه مرد اسبهایشان را بطرف راست گرداندند و به پیش تاختند در سر بالائی برمهی کوچکی از گاوها رسیدند که دو گوساله دور آنها پرسه میزدند. جو آنیتویک بطری روغن از جیش درآورد و توماس چاقوی لبه پهنش را باز کرد. توماس با چاقوی خود، نشان مخصوص و این را در گوشهای هر دو گوساله، حل کرد. گوساله‌ها ناامیدانه تلاش میکردند، توماس کماز گوسالهی نرزانوزد با دوشکاف حیوان را اخته کرد و روی زخم روغن مالید. گوساله اخته شده از جا برخاست و خود را به کنار مادرش رساند. سه مرد سوار اسبها شده و برآه افتادند.

اسپهایشان را بطرف سر بالائی کوه که از کاجهای سیاه تاجی بسر داشت برگرداندند. نخستین درختها مافند سر بازان در یک صف استوار ایستاده بودند. زمین مالامال، از برگهای سوزنی و قهوه‌ای

رنگ آنها بود. بجز کاج، درخت دیگری دیده نمی‌شد. سکوت همه جا را فرا گرفته بود تها زمزمه‌ی باد بود که خاموشی پیش را بر هم می‌زد. سه سوارمیان درختها پیش راندند.

پیش صدای گامهای آنها را می‌پلعید. رفته رفته از روشنایی آفتاب به داخل جنگل کاج کاسته می‌شد و با نزدیک تر شدن درختان بهم، تاریکی بر جنگل مستولی می‌گشت. هر چه پیش میرفتند، سر هاشان بطرف هم خم می‌شد و سقف بی روزنه‌ای از برگهای سوزنی آنها را احاطه کرده بود در فاصله‌ی ساقنهای کاج‌ها، خلنگ، تمثک جنگلی و توت وحشی روئیده بود که جلوی هر گونه نور آفتاب را به داخل گرفته بود. هر قدم درختها انبوه‌تر و درهم ترمیشد تا اینکه سر انجام اسبها از پیش رفتن سر باز زدند.

آنوقت جو آنیتو به تندی اسپش را بطرف چپ گرداند و گفت.

«آقایان، از این طرف، یادم می‌آید از این طرف یک راه هست.»

جو آنیتو آنها را به یک جاده‌ی قدیمی هدایت کرد. این جاده زیر بوگهای کاج مدفون شده بود ولی صاف و هموار بود و باندازه‌ای که که دوسوار بتوانند پهلو به پهلو بگذرند و سعت داشت. قریب صد متر در جاده پیش رفته، آنگاه ژوف و تو ماں که جلو قر از جو آنیتو حرکت می‌کردند، ناگهان اسبها را نگه داشتند و به چیزی در جلو خبره شدند. به نقطه‌ای بی درخت و دایره وار که به اندیازه استخری و سمعت داشت رسیده بودند. دورا دور درختها مانند سنونهایی راست و تنگ هم قد افراشته بودند. میان آن صخره‌ای مرموز و بزرگی، به

اندازه‌ی یک خانه فرار داشت. مثل این بود که با تردستی و مهارت آنرا تراشیده بودند، لیکن سنگ تراشیده‌ای به آن بزرگی یافت نمی‌شد که با آن برابری کند. خزه‌ای کوتاه و پرپشت و لطیفی صخره را پوشانده بودیک طرف سنگ خارسیاه و کوچکی بود که سرخس‌های پنج برگی در آن روئیده و جویبار باریکی بارامی از خارج‌جاری بود و از محوطه‌ی خالی چنگل میگذشت و میان بوته‌های انبوهی که کناره‌ی محوطه را گرفته بود ناپدید میشد. کار جویبار گاوی بزرگ دسته‌ایش را زیر تنش تا کرده و دراز کشیده بود گاوی بی‌شاخ که حلقه‌های سیاه و درخشان موروی پیشانیش آویزان بود. موقعیکه سه مرد وارد محوطه بیادرخت شدند گاو نشخوار میکرد و بصرخه‌ی سبز خیره مینگریست. سرش را بروگرداند و بقبه مردها نگاه کرد، غرید و روی پا بلند شد سرش را بطرف آنها خم کرد، بعد برگشت و میان بوته‌ها ناپدید شد. آنها لحظه‌ای دم گاو را که تاب میخورد، و بیضه‌های سیاهش را که تقریباً تا زانوها آویخته بود دیدند، بعد بهکلی ناپدید شد و فقط صدای سمهایش را که روی بوته‌ها فرود میآمد شنیدند.

همه‌ی اینها در طول یک لحظه اتفاق افتاده بود.

تو ماس رو به ژوزف گفت - «این گاو مال ما نیست، قابحال آنرا ندیده بودم.» آنوقت با ناراحتی به ژوزف نگاه کرد - «بیش از این هر گزارینجا را ندیده بودم فکر نمی‌کنم از اینجا خوشم بیاید، فکر نمی‌کنم.» صدایش در ادای جمله‌ی آخر آهسته و نارسا شده بود.

چشمان ژوزف فراخ شده بود و سر اسر محوطه را می‌نگریست،

لگام ادب را رها کرده و دستهایش را بر کوههای زین روی هم نهاده بود. اما با تمام وجود اطراف را می پائید، لیکن چیزی ندید و با صدای آهسته گفت. «توماس، یک آن ساكت باش، اینجا چیزی هست، تو از آن یعنای شدهای ولی من آن را میشناسم. یکجا، شاید در رؤیای دور، این مکان را دیده‌ام، شاید هم بنظرم چنین جائی را دیده‌ام.» محوطه خاموش بود. پرندهای نزدیک توک درختی، آسمان را با بالهایش شکافت. ژوف به آرامی بطرف جو آنیتو برو گشته پرسید. «جو آنیتو تو اینجا را میشناسی. قبل اینجا آمده بودی؟» چشمان آبی و روشن جو آنیتو از اشک پر شده بود. «آقا، مادرم را باینجا آورد. مادرم سرخ پوست بود. من پسر کوچکی بودم، مادرم آبستن بود. راه اینجا آورد و خود کنار تخته سنگ نشست مدت درازی ماند و بعد رفته. فکر میکنم هنوز هم گاهی قدیمی‌ها باینجا بیایند.»

ژوف بتندی پرسید. «قدیمی‌ها، کدام قدیمی‌ها؟»
«سرخ پوستهای پیر. معذرت میخواهم که شمارا باینجا آوردم. غریزه‌ی سرخ، سوتی را به اینجا کشاند.» توماس با عصبانیت داد کشید. «زود از اینجا بروم! باید دنبال ماده گاوها بگردیم.»

ژوف مطیعانه اسبش را بر گرداند، ولی موقعیکه از محوطه خاموش و بیدرخت بیرون آمدند و در جاده سرازیر شدند، بالحنی تسلی بخش به برادرش گفت. «توماس، نتوس. آنجا باید چیزی

نیرومند و مطبوع و عالی وجود داشته باشد . شاید یک روز به اینجا
بیایم . »

سه مرد خاموش به راه ادامه دادند و گوشها را برای شنیدن
صدای نشخوار گاوها تیز کردند .

۷

در مونتری مردی براق ساز بنام ملک گرو گور زندگی میکرد که فیلسوفی آتش مزاج بود و سعی میکرد هر موضوعی را به جزو بحث فلسفی بکشاند. گذشت سالیان در از نتوانسته بود در عادات و رفتار او خلی خود داشت. و راجی کردن مداوم و سرسرخی روز گار به گونه های ملک گرو گور، چون و چرو کهای عمیقی پذید آورده بود. او قوانین و مناسبات زمان را دربرابر خواسته ایش نارسا و ناچیز می راft. گرو گور کوشش میکرد دخترش الیزابت را آنطور که میخواست بار آوردولی همانطور که نتوانسته بود با مادر او چنین کند، با وضع ناراحت کننده ای شکست میخورد، چرا که الیزابت بحث نمی کرد و عقایدی که داشت هر گز ابراز نمی داشت تا باین وسیله از دسترس جزو بحث های پدروش بدور باشد. وقتی پیر مردمی اندیشید که نمی تواند با سخنان خویش بر تمايلات بی پایه او که آنها را بدرستی نمی فناخت دست یابد، خشمگین میشد.

الیزابت، دختری زیبا و با اراده بود. گیسوانی نرم و لطیف و بینی کوچکی داشت. در چشم ان آبی آسمانی اش زیبائی او تجلی می-

یافت، مژه‌های پرپشت طوری آنها را در بر گرفته بود که گوئی الماس
گرانها و دست نیافتنی را پاسداری میکنند. او دختری بلند بالا ولاعمری
بود اما ظراحت و لاعمری را با چابکی و نیرومندی همراه داشت پدرش
اشتباهاتش، یا در حقیقت اشتباهاتی که تصور میکرد او مرتكب میشود
را به رخش میکشد. او میگفت «تو مثل مادرت هستی، مفرز هردوی
شما خالی است. یک جو عقل هم نداری. هر کاردلت خواست، میکنی،
حالا مادرت را بنظر بیاور، یک زن کو هستانی و کودن که پدر و مادرش
به خرافات اعتقاد داشتند، و هر وقت من موضوع را برایش روشن
میکردم، چنان دهنده را میبست و حرفی نمیزد و گاهی هم میگفت
«بعضی چیزها هست که علت بردارنیست. همینطوری که هست، هست،
همینطوری .» شرط میبندم که مادرت پیش از آنکه بمیرد ذهن تو را با
خرافات پر کرده است .»

پیر مرد آینده‌ی دخترش را برای او تصویر میکرد و با لحنی
مطمئن میگفت «روزی خواهد رسید که زنها نان خود را خود بدست
میاورند. هیچ دلیل ندارد که زن نتواند امرازه‌هاش خود را بدست
گیرد. مثلا خودت را در نظر بگیر، به همین زودیها ، دخترانی بسن و
سال تو حقوقی بگیر خواهند شد .»

معهذا وقتی الیزابت خود را برای آموزگاری آماده میکرد ،
ملک گرو گور بوحشت افتاده بود و میگفت «الیزابت تو خیلی جوان
هستی . تازه هفده سال داری ، بگذار استخوان هایت سفت بشود .»
اما الیزابت لبخند پیروز مدانه‌ای میزد و چیزی نمیگفت . درخانه‌ای
که کوچکترین اظهار نظر ، طوفان جریان بحث‌های کویند و شدیدی بر

می‌انگیخت، خاموش بودن را آموخته بود.

پیش‌های آموزگاری برای دختری جوان کاری‌ما فوق درس آموختن به کودکان بود. وقتی هفده سالش شد توانست در امتحانات ایالتی شرکت جوید. بدین ترتیب او مجبور شد خانواده و دهکده‌ای که مردمش همه او را می‌شناختند ترک گوید.

الیزابت گروگور از اغلب آموزگاران دیگر بمراتب فهمیده‌تر و با هوش تر بود. بجز ریاضیات و زبان فرانسه، منتخباتی از آثار الاطون ولو کرتیوس خوانده بود، قطعه‌هایی از اسکلپس، آریستوفانز و یورپیدز میدانست و مطالعات مختصری درباره هومر و وردیل داشت.

الیزابت با آموزگاری دستان نوستراسنیورا تعیین شد. او از کوچکی و آرامش آنجا خوشش آمد. دلش می‌خواست به همه آنچه می‌دانست بیندیشد، آنها را منظم کرده و ازنظم حاصله، الیزابت دیگری بسازد. او در دهکده‌ی اورلیدی در منزل گونزال پرمی بود. در سر اسردره، بر سر زبانها افتاده بود که آموزگار تازه، جوان و بسیار زیباست. هر وقت خارج مدرسه بود با مردان جوانی روپرتو می‌شد که گرچه بیکار بودند، خود را سخت مشغول و مهم نشان میدادند. لیکن میان این و لکردها، مردعجیبی بود که گاهگاه الیزابت را می‌هائید. امردی بلند بالا، باریش سیاه و چشم‌مان آبی و موکاف بود. وجود این مرد الیزابت را می‌آزد، زیرا هر وقت از کنارش می‌گذشت، با او خیره می‌شد؛ او کسی جزو زوف نبود.

زوف سعی در آشنائی با الیزابت را داشت، تا اینکه در سالن

پذیرائی مجلل گونزال که مکانی آبرومندانه بود در نزدیکی الیرا رو بروی او قرار گرفت ، و به او خبره شد . این امر نوعی دعوی و رسم بود . گیسوان لطیف الیزابت روی زانه هایش ریخته بود . صرخی گونه هایش از شرم و خجلت اولین دیدار هرزیبائی اش میافزود . او بی دربی دامنش را روی زانه هایش صاف میکرد تا باین وسیله آرامش خود را نشان دهد . گاهگاهی توی چشم ان جویندهی ژوف مینگریست و بتندهی نگاهش را بر می گرداند . ژوف لباس سپاهی به تن و چکمه - های نو بیا داشت . سر و صورتش مرتب و اصلاح شده بود . الیزابت لحظه ای در چشم ان مو شکاف و پرهیجان او نگریست و پرسید

- « شما از شعر خوشتان میآید؟ »

- « اوه ، بلة ، خوشم می آید . »

- « آقای واين ، شاعری نو برداز ترا از شاعران یونان ، مثل هو مو ، یافت نمیشود . »

- « بالته ، یادمی آید . مردی وارد یک جزیره میشود و بصورت خرسی در می آید . »

الیزابت لحظه ای معلم شده بود ، معلمی که بر شاگردش مسلط بود . گفت - « این داستان او دیسه است . »

ژوف باحالی که نشان میداد میخواهد موضوع را عوض کند گفت . « میس گرو گور ، برای اینکار راهی است که من نمی دانم . بعضی آنرا بالقطعه میدانند ، اما من اینطور نیستم . پیش از آنکه بیایم سعی کردم فکر کنم که به شما چه باید بگویم . اما راهی بنظرم نرسید . چون پیش از این چنین کاری نکرده ام . تازه همهی اینها به

نظرم بیهوده می‌آید.»

الیزابت با هیجان گفت - «آقای واین، نمیدانم شما درباره چه چیز صحبت می‌کنید.»

ژوزف از اینکه در ادای موضوع اصلی بیش از حد طفه رفته و الیزابت به خواست او بی‌نبرده، عرقی صردی برپیشانی اش نشست. و به آرامی ادامه داد - «میس گروگور، ملاحظه میکنید، من راه دیگری سراغ ندارم. من، من میخواهم از شما تقاضای ازدواج کنم. من از برادرانم ششصد و چهل جریب زمین دارم. فکر می‌کنم اگر از خواستهای شما مطلع شوم برای شما همسرخوبی خواهم بود.»

موقع صحبت کردن سرش را پائین گرفته بود. وقتی به الیزابت خیره شد. او از خجالت سرخ شده بود و بسی اندازه سر گردان بمنظور میرسید. ژوزف بلند شد - «تصور میکنم بهتر است شما را تنها بگذارم. خوب، میس گروگور، من میروم و بعداً از تصمیم شما مطلع خواهم شد.» بی آنکه خدا حافظی کند خارج شد، سوار بر اسب شد و در تاریکی شب پیش قاخت.

آتش شرم و سور عشق تمام وجودش را فرا گرفته بود. وقتی به درون جنگل رسید. اسبس را نگهداشت، روی رکابهایش بلند شد و با تمام وجود فریاد کشید تا آتش درونش فرونشیند.

فریاد او، سکوت عمیق جنگل را برهم زده بود. ابر پرده‌ی سیاهی برفورد ستارگان و ماه کشیده بود و شب را سیاهی فرا گرفته بود. سکوت و سکون دوباره بر شب مستوای شد، طوری که تپش قلبش را که از وحشت و هیجان تندتر از معمول می‌زد، شنید.

الیزابت بعد از رفتن ژوژف، پریشانحال و هیجانزده با خود می‌اندیشد - «دهاتی احمق که هیچ‌آداب و معاشرت سرش نمی‌شود و نمی‌داند چطور باید مؤدبانه رفتار کرد. آنوقت میخواهد بامن ازدواج کند. مجبورم همه‌ی عمر آن چشمها و نگاهش را تحمل کنم. ولی فکر نمی‌کنم، فکر نمی‌کنم، چقدر خوب است که آدم بی‌مقدمه مقصودش را فاش کند.»

ذهبش پریشان گردید - «گیج شدم، چه کار کنم.» کسی که میخواست آینده او را تشکیل دهد بیگانه‌ای بود که الیزابت اورابخوبی درک ندی کرد. مجلس را ترک گفت واز پله‌های سالن بالا رفته، وارد اتاق خواب شد و بدون اینکه لباسهایش را عوض کند خودش را روی تختخواب اندانخت و گریست. گریه‌اش بقدرتی خشنود کننده و شادمانه بود که به خمیازه صبحگاهان می‌ماند. پس از مدتی برخاست، چرا غش را خاموش کرد و صندلی راحتی کوچکی را بطرف پنجره کشاند. آرنجهایش را روی آستانه‌ی پنجره گذاشت و بانگاهش شب را کاوید. نهنا کی مه‌آلود و سنگینی فضای اگرفته بود. الیزابت به ژوژف می‌اندیشد.

۸

پائیز نزدیک بود، برگهای درختان روبه سرخی و زردی می‌بودند. گرانید و باد پائیزی، رسیده‌های آنها را می‌چیند. آسمان را تودهای خول پیکر و سفید ابر که از جانب افیانوس شناور بودند در برگرفته بودند. خودشید کم کم حرارتیش را از دست میداد و پشت پودهای از غبار پائیزی، هنگام طلوع و غروبش صرخ و تافته بود.

برتون، همراه زنش برای دیدن اردوئی که در پاسیفیک گرو، استقرار یافته بود، رفته بودند. تو ماس با آمدن زمستان افسرده میشد، بنظر میرسید که از هوای توفانی و بارانی می‌هراسد. کو دکان مزرعه انتظار جشن کریسمس را می‌کشیدند. بطوریکه گمان نمی‌کردند زمانی دراز بفرار رسیدن آن مانده است.

در مزرعه کار زیادی باقی نمانده بود. علفهای بلند دامنه‌ی تپه‌ها را ندازهای بود که برای خوار چار پایان در سراسر زمستان کفايت می‌کرد. انبارها برای اسبها از یونجه پرشده بودند.

ژوف بیشتر اوقاتش را صرف نشستن زیر درخت بالسوط و اندیشیدن به الیزابت می‌کرد. روزی جو آنیتو نزدیک شد و کنار او

نشست، مخفیانه به چهره‌ی ژوزف نگریست تا فکر و حال او را بفهمد و خود را با او هم‌آهنگ سازد.

پیش از آنکه جو آنیتو به اندیشه او پی برد، ژوزف گفت - «جو آنیتو، شاید من پیش از رسیدن بهار ازدواج کنم، او را همینجا می‌آورم.»

جو آنیتو با خوشحالی از اینکه او نیز می‌توارد رازش را آشکار سازد گفت - «من هم همینطور، آقا.»

- «تو هم می‌خواهی ازدواج کنی جو آنیتو؟ خوب است.»

- «بله آقا، تازه گیها با آلیس گارسیا آشنا شده‌ام، آنها هم جدشان کاستیلی بوده است.»

- «خوبی خوشحالم، جو آنیتو، بتو کمک خواهم کرد تا خانه‌ای در اینجا بسازی. آنوقت دیگر کله‌دار نخواهی بود، اینجا زندگی خواهی کرد.»

ژوزف سرش را بطرف شاخه‌های پیچیده‌ی درخت گرد و تسم نمود. چندین باو خواست راجع به الیزابت چیزی بگوید، لیکن شرم، او را از عملی چنین ابلهانه بازداشت - «جو آنیتو، من پس فردا، به دهکده خواهم رفت. فکر می‌کنم تو هم بخواهی با من بیایی.»

- «بله، آقا. من کالسکه را می‌رانم و شما میتوانید بگوئید (او سورچی من است. من خودم هیچ وقت کالسکه را نمی‌رانم.)»

- «جو آنیتو، صبح زود، حرکت خواهیم کرد، تو باید چنین موقعی ایاس نو بپوشی.»

جو آنیتو نا باورانه باو خیره شد. - «لباس نو، آقا؟ لباس کارنه؟»
- «بله، یک کت و جلیقه و ساعت جیبی که زنجیرش از جلیقه
آویزان است.»

جو آنیتو، بطرف انبار حرکت کرد. و در آندیشه اش به لباس و
ساعت و چگونگی برخوردن با آلپس گار سیا فکر می کرد. ژوف
پشتش را به درخت تکیه داد و تسمی که به هنگام حرکت جو آنیتو
بر چهره اش بود بارامی محوشد. بار دیگر بشاخه ها خیره شد، و بیاد
محوطه‌ی گرد و یید رخت میان کاجستان افتاد. او همه‌ی جزئیات آنجارا
تخته سنگ مرموز خزه پوش، غار تاریک و سرخشهای حاشیه اش، و
جویبار خاموش و زلالی که از خار می جوشید و در بوته ها و علفها ناپدید
میشد، و گیاهان توی جویبار که با جریان آب بر گهایشان به رقص در
می آمد، بخاطر آورد. خواست به آنجا رفته، کنار صخره بنشیند و
خزه های لطیف را نوازش کند. اندیشید - «انسان میتواند از رنج
اندوه و نومیدی و بیم بآن جا پناه برد. اما من چنین نیازی ندارم.
هیچیک از اینها در من نیست که از آن بگریزم. ولی آنجا را فراموش
نمی کنم. هر وقت لازم شد که از چنگک بلائی نجات یابم فقط به آنجا
خواهم رفت.»

تنه‌ی درختان بلند کاج را که قد برافراشته بسودند و آرامش
محسوم محوطه‌ی میان جنگل را بیاد آورد. اندیشید «یک روز باید
توی غار نگاه کنم ببینم چشمی از کجا می جوشد.»

جو آنیتو فردا تمام وقت را صرف یراق ها، دواسب کهر، و کالسکه
کرد. شستشو میکرد، واکس میزد، قشومی کشید و برس میزد. در آخر

کار، گل میخ برنجی زین بشدت میدرخشد، قلابها بنقره میمانست،
براقها مثل شبر و برق میزد.

پیش از ظهر روز بزرگ کالسکه را پیرون آورد تا بجهیر جیر چرخها
که تازه روغن خورده بود گوش دهد. سرانجام دهنده ای اسب را گرفت
و آنها را پیش از اینکه نزد ژوزف برای صرف ناهار بروند در اصطبل
بست. هیچیک خذای زیادی نخوردند. شورو شوق دیدار، آنها را از
اشتها اندانخته بود، تنها به چیزی که فکر می کردند ملاقات با نامزدهای
خود بود. ناهارشان که تمام شد. سرشار را به علامت آماده بودن
برای حرکت، برای یکدیگر تکان دادند و از کنار میز پرخاستند. بنجی
بیصیرانه توی کالسکه انتظار آنها را میکشید. ژوزف خشمگینانه گفت.
«بنجی، تو نباید بیائی. تو مریض هستی.»

بنجی گفت. «خوب شده‌ام.»

— «من جو آنیتو را همراه می‌برم. جائی برای تو نمی‌ماند.»
بنجی ملتسمانه گفت. «من توی صندوق خواهم نشست.» از
رکاب کالسکه بالا رفته و سوارشد.

درجاده‌ی ناهموار برآه افتادند. روحشان از حضور بنجی افسرده
شده بود. ژوزف همانطور که پشتش به بنجی بود گفت. «بنجی، تو
نباید اصلاً مشروب بخوری. مریض هستی.»

— «اووه، نه، میروم یک ساعت نوبخرم.»

— «بنجی، یادت باشه چه گفتم. نمیخواهم لب به مشروب

بزنی.»

— «مطمئن باش، یک قطره هم نمیخورم، حتی اگر توی دهانم

باشه . قورت نخواهیم داد: »

ژوزف او را به حال خود گذاشت . میدانست که بسیجی بمحض رسیدن ، مست خواهد کرد ، و بسیج وسیله هم نمی توان جلوی این کار را او را آگرفت .

بر گهای درختان کنار رو دروی زمین ریخته بود ، جاده زیر بر گهای زرد و خشک پنهان شده بود . اسبها با خواست ژوزف به سخنی می تاختند و جاده بسرعت زیر سمهای اسبها پیموده بیشد . وقني آنها به دهکده رسیدند ، ژوزف جلوی منزل گونزال پیاده شد . او در سالن منتظر البزابت نشست . البزابت صدای ژوزف را از توی ایوان شنید هراسی در دلش نسبت به ژوزف داشت . پیش از آنکه بسان برود گبسوانش را به آرامی مرتب کرد نگاهی به سرو وضعش کرده و بلوزش را مرتب کرد و سرانجام چراغ را خاموش کرد و با حالتی شاهانه وارد سالنی که ژوزف منتظر استاده بود شد . البزابت گفت - «سلام . داشتم مطالعه می کردم که گفتند شما تشریف آورده اید . کتاب بروونینگ بود . آقای واین شما از بروونینگ خوشتان می آید؟»

ژوزف با عصبانیت دستش را بعیان موہایش برد و آن را مرتب کرد . پرسید - «بالاخره تصمیم گرفتید؟ اول باین این دا از شما بپرسم . من بروونینگ را نمی شناسم .»

بزرگی و شکوه لحظه‌ی درود البزابت با صفوال نایه هنگام ژوزف درهم ریخت . گنج و مهربت گفت - «من . . ، من نمی دانم .» - «پس من میروم ، مثل اینکه هنوز تصمیم نگرفته اید . اگر خوشتان بیآید می توانیم بگردش برویم . من با کالسکه آمده ام .»

الیزابت سرش را پائین انداخت و به نقش ونگارقالی زیرپایش خیره گشت.

ژوزف وقتی جوابی نشیند ادامه داد - «میتوانیم با کالسکه، کنار رودگردش کنیم، رودخانه بسیار زیباست.» میخواست باوبگوید که برگهای خشک چگونه زیر چرخهای کالسکه خش و خش برآه آزاداخته بودند و چطور گهگاه از برخورد چرخهای آن و سنگهای کنار جاده چرقه‌ای آبی رنگ می‌جوهند و... لیکن برای گفتن اینها راهی بنظرش نرسید تنها گفت - «دلم می‌خواهد بیایمید.» گام کوتاهی بسوی الیزابت ہرداشت، و آرامش خاطری که او باخیره شدن به نقش ونگار قالی زیرپایش بدست آورده بود برهم زد.

الیزابت را انگیزه‌ای شدیدبه شادی میخواند. تبسمی برلبانش نقش بست گفت - «می‌آیم.» در صدای خود بلندی بیهودهای احساس کرد. - «فکر میکنم خوش بیاید. تدریس کار طاقتفرسائی است. احتیاج بهوای آزاد دارم.» برای تغییر لباس و پوشیدن بالاپوش از پله‌ها بالا رفت.

ژوزف بانگاه تا بالای پله‌ها بدرقه اش کردو منتظر الیزابت پائین، پله‌ها ایستاد. چند لحظه بعد الیزابت بالای پله‌ها ایستاد و بژوزف تبسمی کرد. شنل آبی رنگ و درازی روی شانه‌هایش کشیده بود، تارهایی از گیسوان بالا زده‌اش رها شده بود و برپیشانیش ریخته و برزیبایش میافزود.

ژوزف لبخندی زدو گفت - «زودتر، تا اسبهای سرد نشده‌اند حرکت کنیم.» در را برای الیزابت گشود، و موقعیکه به کالسکه رسیدند،

کمک کرد تا ایزابت روی نیمکت قرار گرفت.
ژوزف گره افسار را رها ساخته و به آن تکانی داد. اسبها کسی
این پا و آن پا کردن، مثل اینکه آنها از شادی ژوزف باخبر بودند و
میخواستند در شادی او پایکوبی کنند.

ژوزف شادمانه گفت - «هی، هی.» و اسبها با فرمان ژوزف،
چون رعد تاختند.

ژوزف پرسید - «ایزابت، راحتی؟

- «بله، راحتم.»

اسپها چهارنعل می تاختند. ژوزف اندیشید «چقدر خوب میشد
اگر کلماتی وجود داشت که میتوانست با آن، ستارگان بی فروغ و
 نوع شکتهای آسمان را، زمین و درختانی را که در سیاهی فرورفته اند،
 کوههایی که بر سرتاجی از کاج نهاده اند، تند بادی که در میان درختان
 ناله سرمی داد، ریا موجهای ساحل شکنی که با تندی و گسترش بی پایان
 بجانب شرق رهسپار بودند، را به وصف کشد.»

ژوزف گفت - «من شب را دوست دارم، از روز باشکره ترا است.»
 امری ناشناص و ناگهانی، شاید لحن و آهنگ و یا یک مفهوم
 خاص در گفتار ژوزف میباشد. اشتباقی در ایزابت نسبت به
 او میگردد. به بازوی پرتوان ژوزف که مسلط بر اسبها جاده‌ی ناهموار
 رامی تاخت خیره شده بود. از اندیشه‌ای برخود لرزید قلبش به تپش افتاده
 بود اندیشید، «خواهد فهمید که من مانند اسب نفس نفس میزنم؛»
 زیر لب، قبسمی کرد و به آن اهمیتی نداد.

اسپها ناگهان به کنار جاده پیچیدند، چون هیکل سیاه مردی

در مقابل آنها، وسط جاده ایستاده بود. جو آنیتو، آرام بکالسکه نزدیک شد تا بازوف حرف بزند. - «آقا، تشریف میروید منزل؟ منتظر تان بودم.»

- «نه، جو آنیتو، حالاها نخواهیم رفت.»

- «پس من باز هم منتظرمی مانم. بنجی مست کرده است.»
ژوزف روی نیمکت کالسکه با عصبا نیت به خود پیچید. - «میدانستم که مست می کند.»

- «آقا.» چند دقیقه پیش از اینجا رسید، آوازش را شنیدم.
وبلی هم مست کرده، خیلی خوش بود.

ژوزف بالحنی تلخ گفت. - «برو بنجی را پیدا کن، دو ساعت دیگر همینجا منتظرم.» اسبها بجلو تاختند و جو آنیتو به آرامی در تاریکی ناپدید شد.

ژوزف، خشمگین بود، اسبها سنگینی ناساز گار مشتهای گره شده ای او را روی افسار حس میکردند، از تاختن دست کشیدند و با گامهای آهسته و شمرده پیش میرفتند. به درختان سیاه کنار رود نزدیک بیشند که ناگهان آواز بنجی از میان بیشه طنبیں افکند.

ژوزف شلاق را در هوای پیچاند و وحشیانه بر گرده اسبها فرود آورد، آنوقت مجبور شد همهی نیرویش را برای مهار افسار و کنترل اسبها بکار برد. آنگاه با ناراحتی گفت. - «بشما نگفته ام که برادرم مست میکند. باید با خانوادهی من آشنا شویم. برادرم مست میکند نه مثل مردان دیگر که گاهگاهی بیرون میروند و مست میکند، بنجی بیمار این کار است. می فهمید.» با اشاره به بیشه گفت. - «او برادر من است که

آواز میخواند . » احسام کرد که بدن الیزابت همچنانکه میگریست از گفته‌های او می‌لرزید . پرسید - « میخواهید شما را به خانه برسانم؟ » الیزابت همچنانکه میگریست گفت . « بله . »

- « دلتان میخواهد مدتی از شما دور باشم؟ » و به سخنی جاده را دور زد و راه باز گشت در پیش گرفت . الیزابت گفت - « نه ، من گیج شده‌ام ، زودتر میخواهم بخوابم . » تا رسیدن به دهکده مسکونی عمیق‌بین آند و حکم فرمای شد . ژوف جلوی منزل کالسکه را نگهداشت و در پیاده شدن با او کمک کرد و همراه او تا دم در رفت .

- « من هر روم ، بر گردم بروادنم را پیدا کنم . چند روز دیگر بر- می‌گردم . خدا حافظ . »

الیزابت صبر نکرد تا او برود . پیش از آنکه صدای پسرخهای کاسکه دور شود بر تختخواب بود . قلبش بتنده می‌پیشد و شنیدن تپش‌های قلبش عذابش میداد . آواز شیرین مردمستی که از زیر پنجره‌ی اطاقش رد میشد تسکین اش داد ، به پشت خرابید و صورش را میان دسته‌ایش گذاشت ، لحظه‌ای بعد به خواب رفت .

۹

سال، تیرگی زمستان را گذرانید، بهار آمد. آغاز فصل احتیاجات فراوانی را ایجاد میکرد و بعد از آن، در گرمای تابستان، هنگامیکه درختان بلوط سپید زیر آفتاب خم پیشند و رو دخانه بصورت جویباری افسرده درمی آمد، تپهها را غلات هر باری فراگرفته بود. چهار پایان شباهه از بیشه درمی آمدند و می چریدند، و هنگامیکه آفتاب بر می آمد، در سایه‌ای می‌آرامیدند و سراسر روز خواب آلود نشخوار میکردند. مردمها یونجه‌های وحشی و معطر را در انبار تا سقف روی هم می‌انباشتند. ژوف در سراسر سال هفته‌ای یکباره نوستراسنیورا میرفت، با الیزابت توی ایوان می‌نشست، و با او را با کالسکه به گردش میبرد.

از او می‌پرسید - «الیزابت، کی عروسی می‌کنیم؟»

الیزابت میگفت - «خوب من باید یکسال را بگذرانم. هزارها کارهست که باید انجام بدهم. چند روزی باید به شهر مونتری بروم، پدرم میخواهد یکبار پیش از آنکه عروسی کنم مرا ببیند..»

یک روز الیزابت به مزرعه واب آمد. ژوف در حالیکه خوشحال

بود او را در اطراف مزرعه گرداند و در حالی که خانه خود را نشان می‌داد - «این خانه اول از همه ساخته شده، ابتدا جز این خانه که زیر درخت بلوط قرار دارد تا فرسنگها ساختمانی در کار نبود.»

الیزابت بطرف درخت خم شد و ساقه‌ی آنرا نوازش کرد. -

«ژوف نگاه کن، میشود يك سکو بالای درخت درست کرد، جائی که آن شاخه‌ها از تنہ منشعب شده‌اند. ژوف، اگر از درخت بالا بروم ناراحت می‌شوی.» بصودت ژوف نگاه کرد و دید که با اشتیاق به او خبره شده است.

ژوف با شتاب بطرف او رفت و گفت - «نه، می‌توانی بالا بری، صبر کن کمک کنم.» با دسته‌ایش برای او قلاب گرفت و اورا محکم نگاهداشت تا درجاییکه شاخه‌ها از تنہ جدا می‌شد، نشست موقعیکه دید چشم‌ور بازوی پرتوان درخت او را بر گرفته، فریاد کشید - «الیزابت خوشحالم.»

- «ژوف خوبی سرحال بنظر می‌آینی! چشمهاست میدرخشد.

چرا اینقدر خوشحال هستی؟»

ژوف چشم‌انش را پائین اندانحت و پیش خود خندید. «انسان از چیزهای عجیب خوشحال می‌شود. از اینکه شماره‌ی درخت من نشسته‌اید خوشحالم. لحظه‌ای پیش می‌اندیشیدم که درخت من شمارا را دوست دارد.» الیزابت گفت - «همه جا را می‌شود از اینجا دید. می‌خواهم بالای شاخه‌ی بعدی بروم و آنطرف اصطبل را تماشا کنم.»

بعد با احتیاط به روی شاخه بالائی رفته، اطراف را نگریست.

- «ژوف، چه کاجهایی، تعجب می‌کنم چرا تابحال کاجهای بالای کوه

را ندیده ام . حالا احساس میکنم در شهر خودمان هستم . من در موئیری
تلوی کاجستان بد نیا آمده ام . وقتی برای ازدواج آنجا رفتیم کاجها را
خواهی دید . »

- « کاجهای عجیبی هستند ، بعد از عروسی چند روزی شمارا با آنجا

می برم . »

الیزابت با دقت از درخت پائین آمد و دوباره کنار ژوژف ایستاد
سن جاق موهاش را مرتب کرد و با انگشتان ماهرش کنچکاو آن روشته -
موهای رها شده را جست و آنها را بجای اولشان کشانید . - « ژوژف
هر وقت دلم برای شورمان تنگ شد ، بعیان کاجهای بالای تپه خواهم
رفت . »

۱۰

مرااسم عقد در مونتری، با اش ریغات ساده‌ای در یک کلیسا کوچک
پروتستان بروگزار شد. کلیسا چه بیمار دیده بود که دو کالبد بالغ و رفید
بو سبله‌ی ازدواج به مرگ رسانیده‌اند، و بنظر میرسید که با مرااسم عقد
و دعای آن مرگی را ختم میگرفت. الیزابت و زوزف هر درخشونت
کلمه‌ی عقد را احساس کردند. کشیش گفت: «... سخنی‌ها را تحمل
می‌کنید و جدا نمی‌شوید تا مرگ شما را جدا سازد.» موذیک کلیسا
بشارتی بی آفتاب بود.

الیزابت پدر خمیده‌اش نگریست. پدرش همچون پیکری بی
روح خیره برسخنان کشیش پیر و اجرای مرااسم عقد می‌نگریست. با
شتاب برده که کارش ایستاده بود و با گذشت لحظه‌ها او را به
شوهریش در می‌آوردند، نظری افکید. چهره‌ی زوزف خشن و استوار
بود. لحظه‌ی مادرش باد افتاد و اندوهیگان شد. مأبوسانه اندیشید
اگر هدایت زنده بود بتوانست به او بگوید (ژوزف، الیزابت دختر
خوبی است. و ازی باد ترفت که چگونه میتوان همسر خوبی بود،
همه رخوبی بخواهد). آنوقت در خود نسبت به الیزابت احساس

محبت خواهی کرد . این تنها چیزی است که او احتیاج دارد و کار غیرممکنی هم نیست) . »

ناگهان چشممان الیزابت بادانهای روشن اشک درخشید . زیرا لب دعامی خواند . « یا حضرت مسیح ، کارها را بر من آسان کن ، چون که می ترسم . سراسر زندگیم باستی صرف آموختن می شد ، لیکن چیزی نیاموخته ام . ای حضرت مسیح ، بمن عنایت کن تا خود باز شناسم . » آرزو کرد که کاش در گوشهای صلیبی میدید ، لیکن کلیسا متعلق به پروستانها بود و اثری از ضلیل نبود . موقعیکه تصویر مسیح را در اندیشه اش مجسم کرد مسیح چهره ، ریش و چشممان آبی و نافذ ژوف را داشت .

ژوف در افکار خود غوطه ور بردا که الیزابت بازوی او را کشید و آمده گفت . « تمام شد ، باید بروم . آرام بطرف من برمگرد . » همینکه اولین گام را بطرف در بزرگ کلیسا ، در راه روئی که دو طرفش را نیمکتهای چوبی سه نفره اشغال کرده بود ، برداشتند تا قریبی بالای برج کلیسا بصدای درآمدند . ژوف با خود گفت . « ایها دیر به مراسم عقد رسیده اند و با اینکار حضور خود را اعلام میدارند . »

الیزابت با تعجب زیر چشمی به اونگاه می کرد ، زبر را هنوز از توهمند خود بیرون نیامده بود ، چهره مسیح هنوز چهره ی ژوف بود . بناراحتی خندید و پیش خود استغفار کرد .

وقتی آن دواز آخرين پله های بیرونی کلیسا گذشتند ، ملک گروگور مشتاق و شادمان ، پیشانی الیزابت را بوسید و گفت . « پدر پرست را فراموش مکن . در چند فراموشکاری این روزها چیز مرسمی است . »

الیزابت بالبخت نگفت - «نه پدر، هر گز، برای دیدن مابه مزرعه
میآمید، نه؟»

زو زف با شتاب نگفت - «اگر بیاورد از دیدن هما خوشحال
میشویم » .

پیر مرد با پیش کشیدن پیزی و ناتوانیش از جواب و وعده دادن
طفره رفت و در آخر برای آنها خوشبختی و سعادت آرزو کرد .
آندو با قطار از مونتری به دره‌ی سالیناس رسپار شدند. ریل‌های
قطار، از کوهها و جاده‌ها و پلها و تونلهای تاریک و خاموش میگذشت.
بنظر می‌رسید ریل‌ها به هم می‌رسند و یکی می‌شورند، اما آن سرابی پیش
نیود وقتی به جائی که فکر می‌کردی به هم پیوسته‌اند می‌رسیدی، آن
پیوند و وصال را دور می‌یافشی .

از اطاقک ترن میدیدند که بادچگونه در سراسری دره، بجای
دریا می‌تازد، واژ روی بوتهای خم شده‌ی غلات می‌گذرد ، گوئی
این بوتهای هستند که خم شده‌اند تا اورد شود. و چگونه گل‌های پنه
مانند بوتهایی دره‌وا و بد بال آن پراکنده و روان می‌شدند، در استگا .
های چوآلار ، گرنزالز و گرین فیلد گاریهای غلات را توی چاده
میدیدند که به انتظار استاده بودند تا واگنها را از کیسه‌های مملو از
غله پر کنند .

ترن کنار رودخانه‌ی خشک سالیناس که بستری پهناور و شنی
داشت پیش میرفت. در کینگ سیتی، که دهکده‌ی کوچکی در کنار
راه آهن بود، زو زف و الیزابت از ترن پیاده شدند و بطرف اصطبایی
که زو زف هنگام رفتن اسبها را در آن بسته بود رفته‌ند . آندو وقتی از

کینگ میتو خارج شدند و راه دره اور لیدی را پیش گرفتند، خوب شنیدند و با طراوت و مشتاق می یافتد. چمدانها را توی صندوق کاسکه قرار دادند و روی نیمکت جلوی کاسکه شانه به شانه هم قرار گرفتند. اسپهای که چهار روز استراحت کرده بودند و شکمها بشان از جو انباهشته بود، موقع تکان می خوردند و میخواستند بتازند، منتظر فرمان حرکت ژوف بودند.

ژوف مثل اینکه از منظور آنها اطلاع دارد گفت - «آرام باشید تا مزرعه راه زیاد و سختی در پیش داریم، وقتی به مزرعه برسید خسته خواهید بود.» آنگاه افسار را تکانی داد و فرمان حرکت داد - «هی، هی.» در فاصله‌ی چند مایلی، جویباری که اطرافش را درختان بید تشکیل میداد با شتاب برودخانه‌ی پهناور سالنامه می پوست. در این فصل درختان بیدرنگ طلائی داشتند و بلوط سمنی که خود را بشاخه‌های پیچید و بالامی رفت رنگ ارغوانی بخود گرفته بود و حالتی تهدید کننده داشت.

جائی که در رودخانه به هم می بیوستند. ژوف کاسکه را نگهداشت تا آب زلالی را که با خستگی از نوسترائیورا جاری بود و در بستر شنی تازه‌اش فرومیرخت و ناپدید میشد تماشا کند. می گفتد رودخانه با آبی زلال و شیرین زیرزمین جریان می یافت و برای اثبات این ادعا کافی بود که انسان چند وجب از شن‌های بستر رود را حفر نماید. حتی گودالهای بزرگی در رودخانه دیده میشد که چهار پایان میتوانستند از آنها آب بخورند.

هوای بعد از ظهر، بسیار گرم و سوزان بود، بهمین جهت ژوف

چند کمی پیراهنیش را باز کرد و دستمال گردنی چهار خانه‌ای که بسته بود قایقه‌اش را از گرد و غبار محفوظ دارد، شل کرد. کلاه آفتابیش را از سر برداشت و با دستمالی بزرگ، پیشانی اش را که از دانه‌های خرق پرهشده بود، پاک کرد.

آنگاه رو به الیزابت کرد و گفت. «الیزابت، خوشنان می‌آید اینجا نگردام؟ میتوانید آبی به سروصورتتان بزنید و خنک شوید. اسبها هم نفسی تازه کنند.»

لیکن الیزابت سرش را تکانی که حاکی از جواب منفی بود داد و گفت. «نه، عزیزم، من راحت هستم. خیلی دیر بخانه خواهیم رسید، خوشم می‌آید تندتر بروم و زودتر برسیم.»

ژوف افسار را روی کفل اسبها فرود آورد و آنها کنار رودخانه برآه افتادند. شاخه‌های درختان بلند بین کنار راه بسر آنها می‌خورد و گاهی ترکه‌ای نازک و بلند را نوازشگرانه شانه‌های آندر می‌کشد.

چیر چیر کهای میان بوته‌ها آواز سر سام آور خود را سرداده بودند، ملخها بالهای سپید و زردشان را می‌گشودند و لحظه‌ای فشنش کنان در هوا می‌گشند، و بعد به آرامی خود را روی علفهای خشک می‌نداخند. گاه خرگوشی سفید و کوچک هر استانک از جاده بیرون می‌جهد، بکار با احتیاط سر پا می‌ایستاد و با دقت کالسکه را می‌نگریست و بعد مثل اینکه چیزی پادشاه افتاده پا به فراز می‌گذاشت. بوی ساقه‌های آفتابزده علفها، رایحه‌ی پوست درختان بین کنار رود در هوا پراکنده بود.

ژوف والیزابت با سنتی به نیمکت چرمی تکیه داده بودند، همه‌ی روز آنها را در خود خرق کرده بود، از یکنواختی و خشنگی

راه چرتشان میگرفت . پشت و شانه هایشان ، کلا با تعام وجود با
تکانهای کالسکه مطیعانه جا بجا میشدند .

اکثرن جاده و رود درست رو بروی کوهها قرار میگرفتند .

بوتهای تیرهای رشته کوهها را مانند پوست خیزی خش پوشانده
بودند ، تنها شیارهای جو پبارهای متعدد بود که خاکستری و عریان
بود . خورشید بجانب غرب کوچ میگرد و رودخانه جای فرود آمدن
آن را نشان میداد . تپهها ورود باشکوه فراوان خود را بسوی آنها
میکشیدند ، جاده به سراشیبی رسید . اسبها سرشان را همراه گردن به
بالا کشیده و پائین میآوردند و در سرازیوت طوبی پیش میرفتند .
چرخها خردۀ سنگهای آهکی را که از تپهها روی جاده ریخته بود ،
آسیاب میگردند ..

بالاخره ژوزف سکوت را شکست و برای رهایی از چنگ
سکوت و چرتی که آنها را فرا گرفته بود گفت - «الیزابت ، داریم
بگردنه میرسیم .» الیزابت روسی اش را روی سر مرتب کرد و گفت
- «مثل اینکه ، خواب بودم .»

- «من هم همینطور چشممانم باز برداشما خواب رفته بودم ، گردنه
از اینجا شروع میشود .» کوه از میان شکاف خوردۀ بزد دو بدنه عریان
و صیقلی سنگ آهکی فرونشسته بود ، اندکی بطرف یکدیگر خم شده
بودند و آنها آن فقط به اندازه‌ی ستون رود گسترش داشت . جاده سه
مترا لاتراز سطح آب ، بدنه‌ی پرنگار را شکافت و بود . در فیمه راه گردنه ،
رود محبوس عمیق میشد و با تندی و خروش میگذشت ، ستون سنگی
ذاهه‌واری از آب سر بر آورده بود و جریان آب را می‌شکفت و بر هم

می‌زد، مثل این بود که دماجه‌ی فایقی در سر بالائی رود پندی پیش مهورفت و طنین خشم‌الودی پدید می‌آورد. خورشید اکنون آن سوی کوهستان پنهان بود ایکن از درون گردنه میدیدند که روشنائی بی‌فروع و لرزان آن برده‌ی اورلیدی هر توافقنده بود. کالسکه وارد سایه‌ی کبود و سرد پر تگاه شده بود. اسبها که بانتهای سراشیب رسیده بودند، بر احتی پیش میرفتند.

ژوف افسار را هل تر گرفت، پای راستش را بلند کرد و باز امی؟ روی مهاری گذاشت. به رود خروشان نگریست، از انتظار رسیدن به دره‌ای که لحظه‌ای بعد میتوانست بیوند در او احساس لذت خوبی پدید آمد. بطرف الیزابت بر گشت و با او نگاه کرد. میخواست از لذتی که احساس میکند با او سخن بگوید. چهره‌ی الیزابت را شکسته و چشم‌هاش را بسرشار از وحشت بافت.

الیزابت و حشرزده گفت - «عزیزم، من میترسم، خواهش می‌کنم نگهدار.» از میان شکاف کوه، بدره می‌نگریست. ژوف اسبها را متوقف کرد و مهاری را کشید. باحالتی استفهام آمیز بالیزابت نگاه کرد - «چرا، شاید از باریکی جاده و رودخانه‌ی زیر پایمان میترسی، ها؟

- «نه، موضوع این حرفا نیست .

ژوف پیاده شد، و دستش را بطرف او دراز کرد، ایکن موقعی که میکوشید او را در پیاده شدن کمک کند، الیزابت دستش را از او دور کرد و خود به تنها بی پائین آمد و کنار گردنه در سایه استاد. ژوف اندیشید - «اید باو بگویم . هیچ وقت چنین چیزها را

باو نگفته‌ام . کار مشکلی بمنظور هی رسد ولی باید اکنون سعی کنم و باو
بگویم . » و آنچه می‌بایست بگوید در ذهنش باز گو کرد . در اندیشه‌اش
فریاد کشید . « الیزابت ، صدای مرآ می‌شنوی ؟ من در سخنی که می‌خواهم
بگویم مانده‌ام ، و دعا می‌کنم راه گفتن آنرا بیابم . »

چشم‌مانش بر سنگی روی زمین دوخته شده بود ، اندیشید —
« الیزابت من بدون دخالت کامات اندیشیده‌ام عده‌ای چنین چیزی را
غیر ممکن میدانم ، ولی اکنون می‌بینم که بدون کلمات اندیشیده‌ام ...
الیزابت گوش کن ، شاید مسبح مصلوب ، گویا ترین مظهر دردها باشد .
شاید او براستی سرشار از همه‌ی دردها باشد . لذا مردی که با دستهای
گشوده بر فراز تپه‌ای ایستاده نمونه‌ای است از آن ظهر ، و شاید او نیز
سرچشمی دردها و رنجهای جاودانی باشد . »

برای بیک لحظه الیزابت ، اندیشه‌اش را برید و فریاد کشید —
« ژوف ، من می‌ترسم . »

ژوف بدون اینکه سخنی بگوید پی افکارش را گرفت —
« الیزابت ، گوش کن ، نترس . گفتم که من بی‌دخالت کلمات اندیشیده‌ام
اکنون بگذار کو رمال میان کلمات راهی بر گزینم ، بگذار آنها را
بیازمایم بین ، دیروز بود که ازدواج کردیم ، لیکن آن کامل نشده‌است ،
ازدواج ما در اینجا با گذشت از گردن و رسیدن به دره صورت می‌گردد ،
همانطوری که نطفه و تخم مرغ هر دو برای باروری واحد مجردی
هستند . آری ، الیزابت ، این ازدواجی است که برای ما جاودانه صورت
گرفته و حتی لحظه‌های ما باید از آن سرشار باشد . »

الیزابت می‌دید که چگونه چهره‌ی گشاده‌ی چند لحظه پیش او

به نومیدی گرائیده و چشمانتش آن فروغ قبلی را فدارد فریاد کشید.
«ژوف، میخواهی چه کنم؟»

ژوف دوبار کوشید جواب بدهد، لیکن بعضی گلویش را
میفرشد و او را از سخن باز میداشت، صوفهای کرد و گلویش را از
سنگینی آزاد کرد و با صدای گرفته گفت - «میخواهم از گردنه
بگذریم.»

ایزابت دوباره گفت - «ژوف، من میتوسم، نمیدانم چرا،
ولی بیاندازه میتوسم.»
- «عزیزم، چیزی نیست که ترا بتوساند، درحالی که من پیش
تو هستم.»

ایزابت بیمناک به سایه گردنه مینگریست. نومیداده گفت -
«میآیم، مجبورم بیایم. اما باید خوبیشن را پشت سربگذارم. آنوقت
به خوبیشن تازه‌ای خواهم اندیشید که آنسوی گردنه خواهد بود.»
مدتی مکث کرد. «ژوف، من از زن بودن هراسناکم و آن
را چیزی دنایم کی میدانم. اما آنچه بوده‌ام و آنچه دراندیشه داشتم در
اینجا بر جای خواهم گذاشت. آنسوی گردنه زن خواهم بود زنی رشید
و استوار. تا حال فکر میکرم این امر تدریج حاصل شود، لیکن اکنون
خبلی سریع انجام میگیرد.»

باز مکثی کرده و به آرامی گفت - «ژوف، بروم. من پیش
از این ابله بودم، تو مجبوری حماقتهای فراوانی را از من تحمل
کنی.»

سنگینی محسوسی از دوش ژوف برداشته دند. آنگاه کتاب

کالسکه رفت و کمک کردقا او سوازشود و به آرامی به راه افتاد. الیزابت با اینکه به جلو می نگریست، لیکن میدانست که چگونه ژوزف با خیره شده و چشمانتش چه آرامشی دارد. ژوزف با تبرسمی آرام گفت - «الیزابت» دردها و رنجهاشی هستند که از شادی بسیار عمیق قرو دانشین ترند.» الیزابت چشمانتش را بست و به نیمکت چرمی تکه داد و بفرگر فرو رفت.

هو اگر متوجه نمیشد، دیگر زیر پای آنها سنگی وجود نداشت، الیزابت چشمانتش را گشود و درهی سبزی را پیش از دید. زمین در روشنایی نیمرنگ آفتاب می آسود. درختها زیسر باد با آرامی ترا کان میخوردند دهکده‌ی اورلیدی پیشاروی آنها پدیدار گشت. الیزابت از دیدن دره و زیبائی‌هایش به وجود آمده بود فریاد کشید - «تصور نمی‌کردم دره تا این اندازه، زیبا و دلچسب باشد.»

کالسکه از گردن گذشت. اسبها نیز با دیدن دره به شوق آمد، و چهار فعل می تاختند. ژوزف رویه الیزابت گفت - «از اینجا یک راست به دهکده میرویم، همه ما را خواهند دید. نازاحت نخواهی شد که ما را ببینند؟»

- «هر گز، نازاحت که نمی‌شوم هیچ بلکه خوشحال میشوم و مثل اینکه کار خارق العاده‌ای انجام داده ام انتخاب خواهم کرد. اما وقتی از دهکده میگذریم باید راست و مرتب بنشینم و موقرانه نگاه کنم.» ژوزف ربشخندی زد و گفت - «شاید هم، هیچکس نگاههای نگذد و متوجه نشوند.»

- «حتیا نگاه خواهند کرد، من کاری میکنم که نگاه کنند.»

در یکی از خیابانهای طویل اور لیدی پوش راندند. همچنانکه پیش میرفتند، زنها از خانه هایشان بیرون میآمدند، گستاخانه خیره میشدند و دستهای گوشتالودشان را تکان میدادند، ژوزف را با لقب دیگری مینحواند «سینیور واين آ» سرهاشان را بطرف خانه بر میگرداندند و داد میزدند. «هی، هی بیائید بیرون، سینیور واين با همسرتازه اش دارند

رد میشوند. سینیور واين همسرجدیدش را بخانه میبرد. »

الیزابت دستش را شادمانه در جواب آنها تکان میداد و میکوشید با وقار باشد. پس از پیمودن مسافتی از خیابان مجبور شدند برای گرفتن هدایای مردم توقف کنند. خانم گوتیرز جلوی کالسکه ایستاد و در حالیکه پاهای مرغی را گرفته بود و در هوا تکان میداد، خواصی را که آن مرغ به تنها بی در برداشت با صدای بلند میشمیرد. لیکن موقعیکه مرغ را در صندوق کالسکه گذاشت، از اینکه بی جا هدیه اش را به رخ کشیده احساس شرمند گی کرد. گیسوانش را مرتب کرد و دستهایش را بغل گرفت و سرانجام در حالیکه دستهایش را تکان میداد و فریاد میکشید - «خود شبخت بساشید، به پای هم پیر شوید. » بطرف حیاطش دوید.

پیش از آنکه خیابان را بپایان برسانند صندوق عقب کالسکه از حیوانات اهلی دست و پا بسته روستائی که عبارت بودند: دو نعله کوچک، یک بره، بزمادهای پاپستانهایی هراز شیر و آویزان، چهار مرغ و یک خر و منجی، انباشته شده بود.

مدتی کوتاه ژوزف و الیزابت میان فریادهای شادباش غرق شدند. سرانجام از آخرین خانه گذشتند و جاده کنار رود پیشاپیش آنها

فراز گرفت.

الیزابت به صندلی تکیه داد و خود را از آن وقار دروغین آزاد کرد. سپس در حالیکه تسمی بر لب داشت به آرایی گفت - «چه استقبالی، هیچ انتظارش را نداشم.»

ژوف کلاهش را جابجا کرد دستی به موهای درهم و نمایش کشید و گفت - «مردم خوبی هستند. من از رسیدن بخانه خوشحالم. شما خوشحال نیستید؟»

- «البته که خوشحال خواهم شد.» و ناگهان اظهار داشت - «ژوف، بعضی وقتها هست که دوستی مردم مثل رنجی عمیق و جانگاه است.»

ژوف بتندی او را نگریست. از سخن الیزابت که باز گوئی اندیشه‌ی او بود بعیرت افاده بود. - «عزیزم، چطور به این فکر افتادی؟» - «نهی دانم. چطور؟»

- «چون در آن موقع من هم همین فکر را می‌کردم... بعضی وقتها هست که مردم، کوهستانها و زمین و همه چیز جــ ستاره‌ها بــ گانه هستند و عشق با آنها چون اندوه عمیق است.»

- «پس ستاره‌ها اینطور نیستند؟» - «نه، ستاره‌ها هر گز اینطور نیستند. آنها همیشه بــ گانه‌ازــ و کــ گانگی نمی‌توانند دوستی و عشق به همراه داشته باشد. الیزابت عطر کــ چهــها و علفــها و زمــین را استشمام کــن.»

الیزابت روسای اش را جابجا کرد و آن را تا پیشانی اش کشید و با واعظ نفس عمیقی کشید. درختان چنار زرد میشدند و زمین را اولین

بر گهای زرد و خشک پر شاخد بودند. کالسکه بجاده‌ای طوبی که رود در آن از نظر پنهان میشد در آمد، خورشید بکوهستانهای مشرف بدربسا نزدیک میشد.

زوذف گفت. «نبیمه‌های شب بخانه میر سیم.» روشنایی جنگل آبی و طلائی بود و جو پیار خروشان روی قلوه سنگها می‌فلطید. با رسیدن شب هرازمه پاک شده بود، بعد از غروب خورشید، زوذف والیزابت بفراز تپه‌ها می‌نگریستند و نمی‌توانستند چشم‌انشان را از آن بر گیرند. خستگی و خاموشی راه آندورا به خواب می‌کشید، صدای یک‌سو اخوت سم اسبها و زمزمه‌ی جریان آب این خلسه و خواب را عمق تر می‌ساخت. زوذف با چشمان بی فروع و خواب آلود بر فراز رشته کوه‌ها خرسی نگاه می‌کرد. تکه ابری سیاه از جانب اقیانوس پیش آمد و روی کوه نشست. در اندیشه‌ی زوذف آن ابر بصورت کله‌ی سیاه بزری پدیدار گشت چشمان زرد حیوان را که حالت زیر کانه و استهزا و آمیزی داشت و شاخهای خمیده‌اش را میدید. اندیشید «براستی که آنجاست، بزری است که چانه‌اش را روی کوه گذاشته و بدرون دره خبره شده است. باید وجود داشته باشد. چیزهایی خوانده‌ام و چیزهایی من گمته‌اند که بوجود آمدن بزری از میان اثبات‌ها را امر رواحی می‌سازد.»

در خود نیروی میافت که میتوانست همچون زمین موجودات واقعی را پروردش دهد. اندیشید «اگر بپذیرم که بزغاله در آنجاست، حتی آنجا خواهد بود. و من آنرا پدید آورده‌ام.»

دسته‌ای از پرنده‌گان بر فراز آسمان بال می‌زدند، آخرین روشنی

روز از بین رفته بود و تعدادی از ستارگان در آسمان تیره پدیدار میشدند.
جندی که پدنیال هکار میگشت جیغ زنان هوا را میشکافت، میخواست
موجودات کوچکی که در سطح زمین بسرمی بردنده، با اضطراب پاپرار
بگذارند و خودشان را میان علفها گیربیندازند. تاریکی غلظتی بتنده
دره را میانباشت، و نگه ابر سیاه مثل اینکه به اندازه کافی اطراف را
تماشا کرده باشد، بجانب دریا باز گشت. ژوف اندیشید «من باید بخود
اطمینان بدهم که بزبود. هر گز نباید با دروغ پنداشتن آن باو فاسپاسی.

کنم.»

الیزابت لرزید، ژوف بطرف او برسی گشت. «هزیزم، سردت
شده ام؟ بگذار چیزی روی پاهایت بکشم.»

الیزابت با ناراحتی گفت. «سردم نیست، اما در موقعیت عجیبی
قرار گرفتم، کاش بامن صحبت میکردم. خطری را حس میکنم،
فکر من کنم میخواهد حادثه‌ای بیفتد.»

ژوف با آرامی ہرسید. «مقصودت از خطر چیست؟» و دستهای
سردش را در دستش گرفت و به آن گرمی داد.

الیزابت گفت. «مقصودم خطر گم شدن ام. هوا تاریک شده
است. ناگهان احساس کردم که مانند نگه ابری از هم باز میشوم، از هم
میپاشم و با همه چیزهایی که دورویم هستم میآمیزم. ژوف، این
احساس لطیفی بود. آنوقت جندی با آوای شوم رد شد و من حس کردم
اگر زیاد با کو هستانها در آمیزم شاید دیگر نتوانم خودم را در الیزابت

پیشین فروزیم.»

ژوف باو اطمینان خاطر بخشد. گفت. «ناراحت نشو، وقتی

از این تپه گذشتیم، بجنگل کنار رود میرسیم، بعد دشت پهناوری را می پیماییم و وارد مزرعه میشویم. چرا غهای مزرعه از روی تپه باید دیده شوند. »

ها تاریک تاریک شده بود. شب در خاموشی عمیقی فرورفت
بود. کالسکه که برای شب خواهش نداشت، در تاریکی خود را از تپه بالا می کشید.

الیزابت رو به ژوژف کرد و گفت. « اسبها جاده را می شناسند؟ راه را درست می رویم؟ »

- « عزیزم، آنها جاده را بخوبی میشناسند. آنها جاده را می بینند، هوا برای ما تاریک است. هم اکنون به بالای تپه می رسم، آنوقت شاید بتوانیم چرا غهای مزرعه را ببینیم. » و با لحن گله آموزی گفت - « شب خیلی خاموشی است، از چنین شبی خوشم نمی آید. هیچ چیز حرکت نمی کند. »

بنظر میرسید که ساعتی طول کشید تا سینه کش تپه را پیمودند.
ژوژف کالسکه را نگهداشت تا اسبها خستگی سربالائی را در کنند
اسپها سرشان را پائین انداخته و بکنوخت نفس - نفس میزدند.

ژوژف گفت. « بین چرا غها معلوم است، با آینکه دیر وقت است
برادرانم هنوز بانتظار ما نشسته‌اند. با آنها نگفته‌ام که چه موقع خواهم
آمد، ولی باید حدس زده باشند. نگاه کن، یکی از چرا غها حرکت
میکند. گمان میکنم فانوس توی محوطه باشد. تو مامن حتماً به اصطبل
برای صرکشی به اسبها رفته است. »

بالای سرشان باد گرمی که از دره پرخاسته بود، بنومی میان

علفهای خشک می‌وزید . ژوژف بناراحتی زمزمه کرد .

- «امشب هوا دوستانه نیست .»

- «عزیزم ، چه می‌گوئی ؟»

- «می‌گویم که هوا دارد تغیر می‌کند . بزودی طوفان خواهد شد .»
پادشاهت یافت وزوزه‌ی کشدار و بلند سگی را به همراه آورد .
ژوژف خشمگین بجلو خم شد . - «بنجی شهر رفته است . با او گفته ام
موقعی که من نیستم بیرون نرود . این سگ اوست که زوزه می‌کشد .
هر وقت او نیست سگش تمام شب را پارس می‌کند .» افسارها را کشید
و با سبها نهیب زد . اسبها لحظه‌ای ناخنده . آنوقت گردنه‌اشان خم شد
و گوشهاشان بجلو چرخید . ژوژف والیزابت اکنون صدائی می‌شنیدند ،
صدا تلق تلق یکواخت اسبی بود که چهار نعل می‌ناخت . ژوژف گفت
- «یکی نزدیک می‌شود . بنجی است که شهر می‌رود اگر به تو انم مانع
رفتنش خواهم شد .»

اسب بتنده نزدیک می‌شد ، مردسوار دهن را جلوی آنها بتنده
کشید و اسب را می‌خکوب کرد . فریادی طینین انداخت . - «آقا ، شما
هستید ، ارباب شما هستید ؟»

- «آره ، جو آنیتو ، چه خبر شده ؟ چه می‌خواهی ؟»

جو آذینه‌ضمیمن اینکه بسرعت از کنار آنها می‌گذشت فریاد کشید
- «دوست من ، چند ساعت دیگر سراغ من بیایید . من توی کاجستان
کار تخته سنگ بانتظار شما خواهم ماند . آقا ، او را نشناختم ، بخدا
نشناختم .»

آنها به سخنی صدای او را می‌شنیدند ، صدای گسامهاش را

که وحشیانه بر فراز تپه می تاختت شنیدند ، ژوزف با تازیانه اسپها را مجبور به تاختت کرد .

البیابت کوشید چهره‌ی او را مشاهده کنند. رویه ژوزف پرسید - «هزیزم ، چه شده ؟ مقصودش چیست ؟ »

ژوزف همچنانکه دهنده اسپها را محکم می کشید ، دستهایش با افسارها بالا و پائین میرفت و اسپها را بتاختت و امسی داشت گفت - «نمی دانم چه خبر است . میدانستم که امشب شب شومی خواهد بود . آنها بدهشت هموار رسیده بودند و اسپها میگوشیدند آرام تر گام بردارند ، ایکن ژوزف آنها را به تاختت وحشیانه‌ای وا داشت ، کالسکه به این طرف و آنطرف کج میشد و در سراسر جاده‌ی ناهموار با نکانهای شدید پیش میرفت . البیابت پاهایش را بهم چفت کرد و دسته‌ی جلوی کالسکه را با دودستش محکم چسبید ..

اکنون خانه‌ها را میدیدند . فانوسی با نوری لرزان در برابر باد روی دیوار اصطببل ، محوطه خانه‌ها را روشنانی پخشیده بود . چراغ دوتا از خانه‌ها روشن بود ، و همینطور که کالسکه پاخانه‌ها نزدیک میشد ژوزف آنها را دید که با ناراحتی پشت پنجره‌ها جلو و عقب میروند . درحالی که کالسکه به خانه میرسید توماس بیرون آمد و کنار فانوس ایستاد . او دهنده اسپها را اگرفت و با کف دستش گردان آنها را نوازش کرد . تبسی ساختگی روی لبانش بود گفت - «خوبی زود آمدید .» ژوزف از کالسکه پائین پرید و پرسید - «چه اتفاقی افتد اینست ؟

جو آنیتو را توی راه دیدم .»

ژوزف قلاب تسمه‌ها را باز کرد و پر گشت که مال بندها را شل

کند. ادامه داد - «من میدانستم که بالاخره روزی چنین اتفاقی خواهد
افتاد. یادت باش یکبارهم دراین باره باهم صحبت کردیم.»

rama از توی تاریکی پدیدارشد و کنار کالسکه ایستاد - «خوش
آمدید، الیزابت، بهتر است شما با من بیایید.»

الیزابت فریاد زد - «چه خبر شده است؟»

rama گفت - «عزیزم با من بیایید برایتان تعریف خواهم کرد.»
الیزابت با نگاهی استفهام آمیز به ژوژف نگریست. ژوژف گفت
- «آره عزیزم خواهش می‌کنم، با او برو.»

توماس براها را از پشت خیس عرق اسبها برداشت و با عذر
خواهی گفت - «حالا اسبها را همینجا می‌گذارم تا بعد.» راهاها را
روی نرده انداشت - «خوب، همراه من بیایید.»

ژوژف خشک و بی حرکت ایستاده بود رو به توماس گفت -
«البته موضوع بنجی است، طوری شده، زخم خطرناکی برداشت؟»
توماس گفت - «ژوژف، بنجی مرده، اون دو ساعت پیش مرد.»
آندو واردخانه کوچک بنجی شدند، از اطاق تاریک نشیمن
گذشتند و به اطاق خواب که چراهن آن را روشن می‌ساخت رسیدند.
ژوژف به چهره‌ی منقبض بنجی که حالت یکی از آخرین لحظه‌های
دردنایش را گرفته بود نگاه کرد. لبها با نیشخندی دندانها را فمودار
ساخته بود، و بین اش پهن و افتاده بود.

چشمان ژوژف بکارد خون آلوی که روی میز کنارتختخواب
قرار داشت بز خورد. ژوژف پرسید - «جو آنیتو، او را کشت؟»

توماس کارد را برداشت و جلوی بزادرش نگهداشت، موقعی

که ڈوزف از گرفتن آن خودداری کرد اما دوباره روی میز قراردادو گفت. «ضربه به پشهش وارد آمده، جو آنیتو به نوسترا سیورا را فت تا برای گاو شاخ بلندی که اسها را ناراحت و خشمگین میکرداره شاخ بر عاری کند. خیلی زود برگشت.»

ڈوزف نگاهش را آز بستر بر گرفت و سرش را بلند کرد. «پیگذار رویش را بپوشانیم. بهتر است هارچه‌ای رویش بکشیم. من جو آنیتو را بین راه دیدم. میگفت او را نشناخته است.»

توماس به تامی تبسمی کرد. «چطور می‌توانست بشناسد؟ نتوانست بود صورت او را ببیند. بمحض اینکه او را دیده کاردش را فرو کرده است. میخواست خودش را تسلیم پلیس کند، ولی من با او گفتم منتظر بماند تا تربیائی.» و بعد اظهار کرد. «بله، فقط جریمه محاکمه گریبان ما را خواهد گرفت.»

ڈوزف برگشت و برآه افتد. «تصور میکنی مأمور پلیس در تعقیب جریان باشد؟ توماس، چیزی را تغییرداده‌ای؟»

«بله، او را بخانه آوردیم، و لباسهایش را درآوردیم.»

«حالا چنی کجاست.»

«اووه، برتون اورا بخانه‌ی خودش برد. باهم دعا میخوانند. وقتی لز اینجا میرفت گریه میکرد. تا حالا دیگر باید غش کرده باشد.» ڈوزف گفت. «او را به وطنش می‌فرستیم. دیگر نمی‌تواند اینجا زندگی کند.» بطرف او برگشت. «توماس، تو باید ببروی و موضوع را تعریف کنی. بگو که فقط بلک اتفاق بوده است. شاید درابن باره چیزی نپرسند. اما بگو که بلک حادثه بیشتر نبوده است.»

بندهی بطرف تختخواب برگشت و پیش از آنکه از خانه بیرون برود،
دست بنجی را در دستش گرفت و آن را نوازش کرد.

آهسته محوطه را پیمود و بجالی که میتوانست درخت بلوط
پیر را در روشنایی بی فروع محوطه ببیند رفت. وقتی کنار درخت رسید
پشتش را به تنی آن تکیه داد، سرش را بطرف بالا بلند کرد، چند
ستاره‌ی رنگ پریده را دید که از میان شاخه‌ها پرتوی افکندند. پوست
زمخت درخت را با دستش نوازش کرد و با صدائی آرام گفت «بنجی
مرده است.» لحظه‌ای نفس عمیقی کشید. آنگاه برگشت و از تنی
درخت بالا رفت و میان دوشاخه بزرگ و قطور نشست و گونه‌اش را
پوست خشن و سرد درخت چسباند. اندیشید. «اگنون می‌فهمم که
برکت چیست. حال به چیزی که بمن تفویض شده است پی‌می‌برم.
تو ماس و برتون درخواستها و تئوره‌اشان آزادی دارند، تنها من هستم که
از آن‌ها جدا هستم، نه می‌توانم خوشبختی داشته باشم و نه بدینختی.
اصلاً نمی‌توانم درمورد خوب و بد واکنشی داشته باشم. حتی احساس
لذت و درد از من گریخته است. همه چیزمه‌هومی بگانه دارد. خوب
و بد در من یکی شده است.» پنهانه‌ای که هم اگنون از آن بیرون آمده
بود نگریست روشنایی پنجره کم وزیاد شد و بعد خاموش گردید.
سگ بنجی بار دیگر پارس کرد، در دور دست گرگها آوای سگ را
شنیدند و بدنبال آن دیوانه وار زوزه سردادند. ژوف بازوانش را
بدور شاخه‌ای قطور پیچید و آنرا تنگ سینه‌اش فشرد. «بنجی مرده،
و من نه خوشحالم و نه غمگین. هیچ دلیلی برای خوشحالی و غمگینی
نمی‌بینم، همین که هست، پدر، اگنون می‌فهمم که چرا آرام بودی،

چون تنها بودی و چون پیوندی نداشتی آدام بودی . » از درخت پائین
آمد و باز گفت . « پدر، پنجی مرده ام . اگر هم می توانستم جلوی
مرگش را بگیرم نمی گرفتم . »
بطرف انبار رفت، چون می بایست اسبی زین کند و به معوذه
تخته سنگ عظیم میان کاجستان که جو آنی تو در آنجا به انتظار او ایستاده
بود برود .

۱۱

راما دست الیزابت را گرفت و از محوطه‌ی خانه‌ها گذشتند.
با او گفت - «ناراحت نباید، هیچ لزومی هم ندارد. شما که او را
نمی‌شناسنید، پس نباید ناراحت باشید. قول میدهم که هر گز نگذاریم
او را ببینید. پس دیگر لازم نیست بترسید.» از پله‌ها بالا رفت و او را
به اطاق نشیمن راحت خود راهنمایی کرد. توی اطاق صندلی‌های
راحتی با چشتهای نرم آراسته شده بود، و چرا غهائی با حبابهای
چینی نقش و نگارداری دیده میشد.

الیزابت گفت. «منزل راحت و مرتبی دارید.» سرش را بلند
کرد و به چهره‌ی درخت راما نگریست، ابر وان سیاه او تقریباً روی
بینی اش بهم می‌پیوست، و دامن بلند و گشادی پوشیده بود و به
گردنش، طلس عاجی با زنجیر نقره‌ای که یکی از بستگان ملاحش از
جزیره‌ای در اقیانوس هند آورده بود، آویزان بود. روی یک صندلی
راحتی که چشمی و تشکجه‌ی آن از گلهای کوچکی شبیه خالهای ریز
پوشیده بود نشست. و انگشنان سفید و بلندش، مثل اینکه پیانومی تو ازد،

روی زانوها یش حرکت میکرد. گفت - «بفرمایید. من همیشه سعی دارم خانه‌ام مرتب باشد. امیدوارم شما هم اینگونه باشید.»

الیزابت نیز و مندی را احساس کرد و دانست که از او خواهد رنجید، لیکن وجود چنین زن قابل اطمینانی در کنار او یک نوع امنیت نشاط آورد بود. با دقیقت خاصی روی صندلی نشست و دستها یش را توی فرو رفته‌گی دامنش روی هم گذاشت. - «هنوز نگفته‌ید چه اتفاقی افتاده است؟»

rama به ذور تبسمی کرد - « طفلکم! بدموقعي آمده‌اید. امشب بنجی از پست کارد خورد و ده دقیقه بعد مسرد. تادو روز دیگر دفعش خواهند کرد.» با ایزابت نگاه کرد و با تلمخی لبخندی رد. مثل اینکه از خیلی وقت پیش وقوع چنین حادثه‌ای را تا کوچکتران جزئیات میدانست، حرفش را ادامه داد. «خوب، حالا فهمیدید. امشب هر چه میخواهید بپرسید. ما همه در فشار روحی قرار گرفته‌ایم و دیگر خودمان نیستیم، چنین حادثه‌ای طبیعت هارا درهم میشکند. هر چه میخواهید امشب بپرسید. شاید فردا از این بابت شرمنده باشیم. و قنی اورا دفن کردیم، دیگر هر گزیادی از بنجی نخواهیم کرد. یکسال بعد بکلی زندگی گذشته‌ای اورا از یاد خواهیم برداشت.»

الیزابت خودش را روی صندلی جلو کشید. آنچه اکنون می‌دید با آنچه پیش از رسیدن بخانه در مرد احترامی که قبیله باید با او میگذشتند و محبتی که او باید نسبت با آنها رو میداشت، در اندیشه‌هاش تصویر میکرد، کاملاً متفاوت بود. فضای اطاق فشار طاقت‌فرسائی بر او وارد میکرد.

الیزابت پرسید - «چرا کارد خورد؟ شنیدم که جو آنیتو او را کشته است .»

تبسمی محبت آمیز بربان راما جاری شد. با مهر با گفت -
«خوب ، بنجی هرزه و دزد بود ، او بچیزهایی که میدزدید چندان
احتیاجی نداشت. ناموس گرانبهای دختران را می‌بود. این بار منست
کرد که تابوت مرگ را بذدید، واکنون آن را بدست آورده است
الیزابت، چنین واقعه‌ای باید پیش می‌آمد. وقتی جو آنیتو بخانه آمد،
دید که دزد کوچو او مشغول کار است . ما همه او را دوست داشتیم ،
اما میان محبت و تنفر فاصله کمی وجود دارد. خوب ، حالا روشن
شدید؟»

الیزابت خودش را دربرابر راما تنهای ، مغلوب و بسیار ذاتوان
احساس کرد. او عاجزانه اظهار داشت - «از راه درازی آمده‌ام، ولقمه‌ای
غذا نخورده‌ام حتی نتوانسته‌ام بصورتم آنی بازم .» همانطور که یک
یک رنجهای که متحمل شده بیاد می‌آورد ، لبانش شروع به لرزیدن
کرد .

rama آرامش خود را بدست آورده بود واکنون با نظر تازه
عروس به او می‌نگریست . الیزابت بالحن گله آمیزی گفت - «ژوف
کجاست؟ اولین شب عروسی‌مان با چنین حادثه‌ای شروع شد و او
کنارم نیست .»

rama از جا برخاست و دامنش را صاف کرد و گفت - «طملکم ،
خیلی متوجه . هیچ فکر نمی‌کردیم بیائید . برویسم آشپزخانه شما
خستگی و گردونخواه سفر را ازدست و صورتان بشوئید، من هم چای

درست کنم و کمی هم نان و گوشت برای این سرخ کنم.»
کتری چای توی آشپزخانه با صدای گرفته‌ای می‌جوشید. راما
چند تکه گوشت سرخ کرد، نان بروید و یک فنجان چای کمرنگ و
داعی داشت.

— «الیزابت، حالا بهتر است برو گردیم باطاق. بهتر است شام
را توی اطاق که جای راحت توی است بخوری.»
الیزابت لفمهای بزرگ نان و گوشت را باولع می‌خورد، ولی
تنها چای داغ بود که او را آرامش بخشید و گلهاش را از پاد برد.
rama روی صندلی راحتی خود، بی حرکت نشسته بود و به الیزابت
که باولع تمام مشغول بود نگاه می‌کرد.
rama منتقدانه گفت. «شما زیبا هستید. فکر نمی‌کردم ژوف
بنواند زن زیبائی مثل شما را انتخاب کند.»
الیزابت از شرم برخشد، پرسید. «مقصودتان چیست.» و پیش
از آنکه اوجوابی بدهد با تبسمی ملیح گفت. «البته این را می‌داند.
خودش به من گفت.»

rama با آرامی خندهید. «آنطور که فکر می‌کردم او را نشناخته
بودم. فکر می‌کردم روشی را که درانتخاب یک ماده گاو بکار می‌بود
درانتخاب همسر نیز بکاربرد. یک ماده گاو خوب که در فعالیت‌های ماده
گاو بودن، در شیردهی، آمیزش و باروری به کمال رسیده باشد...
همانطور هم یک همسر خوب که شباهت زیادی با آن ماده گاو داشته باشد.
شاید او پیش از آنچه من فکر می‌کردم انسان است.»

در لحن صدای اوتلخی خوبی وجود داشت. با انگشتان سفید

وبلندش، گیسوان انبوهش را مرتب کرد و ادامه داد - «بهتر است يك
چائی بخوریم . برای شما هم بربزم .»
الیزابت گفت. «البته که او انسان است. نمی‌دانم چرا می‌خواستید
بگویید که او انسان نیست . ژوزف فقط آدم خجول و کمروئی است،
همین .»

rama تسم دلسوزانهای کرد و اظهار داشت - «نه ، او خجول
نیست . حتی فکر می‌کنم او از همه‌ی مردم روی زمین کمتر خجول
باشد.» بعد به مهربانی گفت - «شما این مرد را نمی‌شناسید . راجع
به او برای شما صحبت خواهیم کرد . البته قصدم این نیست که شما را
پرسانم، بلکه می‌خواهم وقتی پی بواقعیت او بردید به راه من نیفتد.»
الیزابت از خشم افروخته شد و فریاد کشید - «دارید چه می -
گویید؟ او با من ازدواج کرده است. شما سعی می‌کنید اورا در نظرم
آدم بیگانه‌ای جلوه دهید .» صدایش از بی‌اطمینانی به لکنت افتاد.
«البته که او را می‌شناسم . آبا فکر می‌کنید من با مردی که نمی‌شناسم
ازدواج می‌کردم؟»

rama همانطور که لبخندی می‌زد - «الیزابت، نترس پیش از این -
چیزهایی از او دیده‌اید . فکر می‌کنم در اونشانی ~~کفر~~ بی‌رحمی وجود
نداشته باشد . میتوانید بی‌آنکه بقراطی شدن فکر کنید اورا پرسش
کنید ،»

صحنه‌هایی از مراسم عقد که در کلیسا بر گزارهند و شوهرش را
که در مسیح یافته بود، در ذهنش زنده شد، فریاد زد - «منظور شما را
نمی‌فهمم . چرا می‌گویید او را مستایش کنم؟ من خسته‌ام ، تمام روز

را در راد بوده‌ام. خودتان که می‌دانید، کلمات معنی‌هایی دارند که تغییر می‌کند، منظور شما از پرستش او چیست؟»

راما صندل‌یش را آنقدر پیش کشید تا تو انت دستش را روی زانوی الیزابت بگذارد. او بآرامی گفت. «اکنون موقعيت عجیبی است، همان اول بشما گفتم که امشب، شبی است که پرده‌ها در پرده شده است، امشب بخاطر مرگی بنجی دری گشوده شده تا آنچه در اعماق هزار، در سیاهی ذهن و آندیشه پنهان هستند باسانی بیرون بیایند. بشما خواهم گفت که چه اندیشه‌هام و چه رازی را نگاهداشته‌ام. من مردی‌ای خودمان را می‌شناسم. تماس را بقدرتی خوب می‌شناسم که آندیشه‌هایش را به محض پدیدارشدن درمی‌باشم. انگیزه‌های ناگهانی او را پیش از آنکه اعضای بدنش را بحرکت و ادارد می‌شناسم. و اما بنجی، از شیرینی وستی او بخوبی آگاهم. می‌دانم که چقدر از بنجی بودن رنج ببرد ولی چاره‌ای نداشت.» از خاطره‌ی او تبسمی برآمد اش دو برد. «همه‌ی آنها را می‌شناسم بخوبی کف دستم، اما زوزف را آنچنان نمی‌شناسم، پدرش را هم نمی‌شنانم.

الیزابت سرش را به آرامی به علامت دقیقت در حرفهای او تکان میداد.

راما حرفش را دنبال کرد. «نمی‌دانم آیا مردانی هستند که دفر از انسانیت زاده می‌شوند، یا بعضی مردها بقدرتی انسانند که سبب می‌شوند دیگران غیر انسانی بمنظور بیایند. شاید هم گهگاه نیمه خدائی روی زمین دیده می‌شود، زوزف نیروی دارد که تصور در هم شکستن اش محال است او آرامش و وقار کوهها را دارد، عوایط‌ش مثلاً تندرو و حشی

خشن و تند و آنقدر دور از تعقل است که نمی‌توان آن را دید و فهمید . وقتی از او دور هستید سعی کنید باو بیندیشید ، آنوقت منظور مرا خواهد فهمید ، او باندازه‌ای بزرگ خواهد شد که سر از کوهها بر- خواهد کشید .» مکثی کرد و ادامه داد .

— «بنجی مرده است ، ولی نمی‌توان فکر کرد که ژوزف هم بمیرد . او موجودی ابدی می‌نماید . پدرش مرد ، ولی مردن نبود .» نو میدانه در جستجوی کلماتی بود که به تو اند اندیشه‌اش را بیان دارد بعد از لحظه‌ای ناراحت از اینکه نتوانسته آن کلمات را بیابد فریاد زد . — «بsuma میگویم این مرد انسان نیست ، او همه‌ی انسانهاست . او دارای قدرت ، استواری و اندیشه‌ی سترگک و تغلای پایان ناپذیر همه‌ی انسانهاست ، او همه‌ی شادبها و رنجهاست . او مجموعه‌ای از همه‌ی اینهاست . مخزنی است که از روح هر انسانی پاره‌ای در خود دارد ، و بالآخر از همه او مظهر روح زمین است .»

چشمانش را پائین انداخت و ادامه داد . — «گفتم که دری گشوده شده است .»
الیزابت بالحنی آرام و محکوم کننده گفت - «شما او را دوست دارید ؟

راما سرش را بلند کرد . چشمانش روی صورت الیزابت دور زد و دوباره پائین افتاد . — «من او را دوست ندارم بلکه او را ستایش میکنم و در این کار نیازی به پشمچانی نیست . شما هم او را بدون پشمچانی ستایش خواهید کرد . حال دیگر او را شناختید و لازم نیست دچار هراس شوید .»

یک لحظه‌ی دیگر بروی دامنش خیره نگزیست ، بعد سرش را
بتدی راست کرد و گفت - « اکنون دیگر آن درسته شد ، و پایان یافت
 فقط آن را برای روز مبادا بخاطرداشته باشید و چون آن روز رسید من
 اینجا خواهم بود که شما را کمک کنم . حالا کمی چای تازه درست
 می‌کنم ، شاید شما هم از مونتری برایم چیزهایی بگویید . »

۱۲

ژوزف وارد انجار شد، راه رو پشت آخورها را پیمود و بطرف فانوسی که از سبی آویزان بود رفت. همانطور که از پشت آسها میگذشت آنها از جویدن یکنواختشان دست میکشیدند، صرطان را بر میگرداندند و به اونگاه میکردند. یکی دونا از آسها پرشور تر سمهایشان را برای جلب توجه او به زمین کوییدند. تو ماس در آخور رو بروی فانوس مشغول زین کردن آسی بود. آنطرف اسب از بالای زین به ژوزف نگاه کرد و گفت - « فکر کو دم بهتر است که این اسب را زین کنم، اسب آرامی است. یک ناخست تند حسابی گرمش میکند. توی تاریکی هم از دیگر آسها قابل اطمینان تر است. »

ژوزف گوئی در اندیشه‌ی دیگری است گفت - « یک داستان سو هم کن. بگو پایش لبز خورد و روی کارد افنداد. سعی کن بدون اینکه مامور پلچر بفهمد مسئله را فیصله دهی. اگر تو انتیم فردا بنجی را دفن میکنیم. »

با تلخی تسمی کرد .. «نخستین گور . خانه‌ها ، بچه‌ها و گورها ، تو ماس اینها جزء وطن هستند. اینها چیزهایی هستند که انسان را استوار و پایدار میدارند.»

توماس پر طید - «تو هم میخواهی همین امشب بروی؟»

- «بله، همین حالا حرکت می‌کنم.»

- «دنیال جو آنیتوه روی؟ هرگز میان تپه‌ها او را نخواهی یافت. او همی سو راخ - سببه‌هایی که فقط مارها میتوانند بداخل آن بخزند می‌شناسند.»

ژوف درحالی که اسبش را زین میکرد گفت - «جو آنیتو توی کاجستان منتظر من است.»

- «ژوف، با اینحال امشب نزو. بگذار تا هوا روشن شود. یک تفنجک هم با خودت ببر.»

- «چرا تفنجک ببرم؟»

- «چون نمی‌دانی اوجه خواهد کرد و چه پیش می‌آید. این صرخ پوستها آدمهای عجیبی هستند. معلوم نیست چه میخواهد بکند.»

ژوف به او اطمینان بخشید و گفت - «نه، فکر نمی‌کنم. من به اون اطمینان دارم.» توماس همینطور که گرده افسار را باز میکرد - «بهرحال بهتر است تا فردا صبر کنی، جو آنیتو خواهد رفت.»

- «نه، او الان منتظر من است.»

توماس اسب زین کرده را بیرون برد و ضمن اینکه سوار نمیشد سرش را بر گرداند و گفت - «باز هم فکر می‌کنم بهتر است یک تفنجک

ژوزف، «هی» توماس و تاخت شدید اسب را و پسندنیال آن صدای دوتوله گرگ و یک تازی را که دنبال او دویدند، شنید. اسبش را بیرون آورد، برآمدگی زین را گرفت و پایی چپش را توی رکاب کرد و پنده سوارشد. وقتی از محوطه خانه ها که با روشنایی بی فروغ فانوس روشن گشته بود خارج شد، شب را سنگین تر بافت. شب، تپه ها و آب و سیاه درختان، همه چون آغوشی گرم و لطیف و دوستانه بودند. لیکن روبرو، کاجها با سر های نیزه دارشان سینه‌ی آسمان را شکافته بودند.

بر گها و علفها زیر نیم تازه‌ای صبحگاهی زمزمه می‌کردند. بالای سراو مزغابی‌های وحشی بال می‌زدند، گروهی از آنها بعد از ظهر بسوی جنوب حرکت کرده بودند جنگلی با چشمان فراغ و نافذش او را پدرقه و دنبال می‌کرد. باد رایحه‌ی کاجهای فراز تپه‌ها و عطر نافذ مینای وحشی را درپی داشت. ژوزف تقریباً کاری را که در پیش داشت فراموش کرد، چون تپه‌ها بازویان پرمهرشان را بسوی او گشوده بودند و کوهستان به اندازه‌ای آرام و دلنشیز بود که او را از منظر و مقصد بی خبرمی کرد. او در حالیکه سر اشیبی را می‌پیمود گرمای زمین را احساس می‌کرد. اسب سرش را راست کرد و از سوراخهای گشاد بینی اش دمید. بال و دمش را تکان داد و چورخی زد، چندبا، پاهایش را زمین کوبید و بعد مثل اسبهای مسابقه لگد پراند.

ژوزف لحظه‌ای به الیزابت اندیشید و تحریر شد که چرا از رسیدن پنه خانه تاحال اصلاً به فکر او نیافتاده بود. ولی اندیشید «پیش راما است

و راما ازا او مواظبت می کند . »

سر اشیب طولانی به آخر رسیده بود و اینک سر بالائی ناموار و تندی آغاز میگشت . اسب از وحشیگری دست کشید و سرش را پائین آنداخته ، آرام پوش میرفت . هر چه پیش میرفند کاجها نوک تیز و بلند تر میشدند و آسمان را بیشتر می شکافتند . کنار جاده زمزمه‌ی جویباری ہاریک که بجانب دره می غلطید ، شنیده میشد ، و در جنگل کاج ناپدید میگشت . هیکل سیاه جنگل کاج جلوی جاده دیواری بلند کشیده بود .

ژوف بطرف راست بر گشت و کوشید بخاطر بیاورد که تا جاده‌ای پنهنی که به داخل جنگل میرفت چقدر مانده است . وقتی خواست وارد جاده درون جنگل شود ، اسب از رفتن سر باز زد و از فشار مهمیزها فقط سر را برآفرانست و سمهارا بزمین کوبید ، و شلاق بود که حیوان را تلو . تلو خوران بطرف دره سرازیر کرد . ژوف پیاده شد و کوشید حیوان را در جاده پیش براند . لیکن اسب سمهایش را بزمین کوفت و از حرکت سر پیجید . ژوف به اسب نزدیک شد و عضلات متشنج گردنش را نوازش کرد . « بسیار خوب . ترا همینجا بیرون جنگل می‌اندم . نمی‌دانم از چه چیزی تو سی ، ولی تو ماسن هم هی تو سید ، او نرا خوبی بهتر از من می‌شناسد . » افسار را بدورد رختی دو - گره زد و براه افتاد .

جادهی میان کاجها ، تاریک بود . آسمان از پشت شاخه‌های درهم و پیچیده‌ی درختان دیده نمیشد . ژوف همانطور که با گامهای شمرده و دقیق پیش میرفت ، دستهایش را بالای سرمش نگهداشت بود تا با

شانعه‌های درختان تصادم نکند. صدائی جزء زمزمه‌ی جویبار کوچکی که در فاصله‌ای از جاده روان بود بگوش نمیرسید. شانعه‌های کاج زیر بادی که نمی‌توانست بدرون جنگل نفوذ کند به نرمی تکان می‌خورد. ژوزف محتاط‌تر قدم بر میداشت، پاهای اوروی بر گهای سوزنی کاج پی‌صدا فرود می‌آمد، تا اینکه بالاخره به محوطه‌ی باز و بی‌درخت جنگل رسید. آسمان در اینجا دیده می‌شد و کمی روشن‌تر از جنگل بود بر فراز محوطه باد جان گرفته بود بطوریکه نوک درختها با آرامی تکان می‌خورد. تخته سنگ آرام و استوار در میان محوطه‌خوردنماهی می‌گرد. زمانی که ژوزف خواست به صخره نزدیک شود احساس خطر و تردید او را در بیرون گرفت، مثل پسر کوچکی بود که وارد کلیساًی خالی از مردم شده است، دور محراب گشت می‌زند، واژ قرس اینکه مبادا پدر روحانی یک‌دفعه وارد شود، و یا مسیح خون‌آلود، روی صلیب بناله در آید، نگاهش را از محراب برنمی‌دارد. ژوزف چرخی زد و باز بطرف صخره بر گشت. خش - خش حرکت چیزی روی بر گها به گوش نمیرسید. سراسر محوطه از وجود جنبه‌های سرشار شد. واژ چنبشی پنهانی اشیاع گردید. هر اسی مبهم ژوزف را در بیرون گرفته بود اندیشید. «حالا می‌فهمم که اسب از چه می‌ترسید.»

بطرف سیاهی درختها بر گشت، روی زمین نشست و پشتی را به تنی کاجی تکیه داد. همینکه نشست، روی زمین، حرکت چیزی سنگین را احساس کرد. آنوقت صدای ملاپمی در کنار او طنین افکند. «آقا، آمدید، من اینجا هستم.»
ژوزف نیم خیزشک - «جو آنیتو، مرا ترساندی.»

- «متأسفم، آقا. اینجا خیلی خاموش است. همیشه اینطور است.»

آندو لحظه‌ای خاموش ماندند. ژوزف فقط سایه‌ی سیاهی از او را در زمینه‌ی تاریک جنگل رو بروی خود میدید گفت - «از من خواستی که باینجا بیایم.»

- «بله، آقا. دوست من، دلم نمی‌خواست کسی جز شما این کار را بکند.»

- «چه کند، جو آنیتو؟ چه می‌خواهی بکنم؟»

- «کاری است که باید بکنید. آقا، با خودتان چاقو دارید؟ ژوزف حیرت زده گفت - «نه، من چاقو ندارم.»

«پس من چاقوی جیبی ام را میدهم، همان چاقوایی است که برای علامت گذاری گو ساله‌ها از آن استفاده می‌کردم تیغه‌اش کوتاه است ولی کار خودش را می‌کند. الان نشانه‌ان میدهم بکجا بیزند،»

- «جو آنیتو، چه می‌گوئی؟»

- «آقا، نوله چاقو را میان دنده‌ها فررو کنید درست وسط قلبم.»

- «جو آنیتو، منظودت چیست؟»

- «دوست من، باید مرا بکشید.»

ژوزف باونزدیک شد و کوشید چهره‌اش را بهینه‌ولی نتوانست. آز او پرسید - «جو آنیتو، چرا باید ترا بکشم؟»

- «آقا، من برادر شما را کشتم. حالا باید انتقامش را بگیرید.»

ژوزف گفت - «نه، اشتباهی رخ داده است .» بآناراحتی سکوت کرد، زیرا باد میان درختها خاموش بود و سکوت، مانندیمی خلیط، محوطه را فراگرفته بود بطوری که صدای ژوزف محوطه را از آهنگ ناخواسته‌ای پر کرد. گفتارش را بقدرتی آرام ادامه داد که بعضی از کلمات بچ بچ گنگی بیش نبود، لیکن هنوز محوطه میان جنگل از صدای او آشفته میشد.

- «اشتباهی رخ داده است. تو نمیدانستی که او برادر من است.»

- «آقا، باید چهره‌ی او را می‌دیدم .»

- «نه، حتی اگر او را می‌شناسنی باز هم فرقی نمیکرد. این کار تو، طبیعی بود. تو کاری را انجام دادی که طبیعت حکم میکرد. این طبیعی است، و حالا تمام شده است .»

با اینکه روشنائی کمرنگ پگاه پدر و محوطه می‌تابید ژوزف هنوز نمیتوانست چهره‌ی جو آنیتو را به وضوح ببیند.

جو آنیتو بریده بریده گفت. «آقا، من این چیزها را درک نمیکنم. اینها از چاقو کشته شده‌اند. یک لحظه دردی شبیه آتش احساس خواهم کرد و بعد تمام خواهد شد. آنوقت من راحت خواهم بود، شما هم همین‌طور. در غیر اینصورت آن برای من زندانی خواهد شد که سراسر زندگیم در آن محبوس خواهم بود.»

اکنون درختها در روشنائی کمرنگ صبحگاهی، استوار بشهدهای سیاه چهره می‌مانستند. ژوزف برای اینکه توانائی درک و هضم مسئله را بیاورد به تخته سنگ خبره شد. تخته سنگ با خشونت و استواری هرچه تمام‌تر بر زمین تکیه داده بود. جو بیار باریک، محوطه

را با درخششی نقره فام طی میکرد.

سرانجام بر گشت و گفت - «این کیفر نیست. من قدرت هیچگونه انتقام گیری در خود نمی بینم. بهتر است تو باقتصای اصالت و فطرت وقار کنی. من برای تو کیفری ندارم.»

جو آنیتو بطرف تخته سنگ رفت، مشتهايش را از آب پر کرد و نوشید. بقندی باز گشت. - «آقا، این آب خوبی است. سرخبوستها از این آب همراه خود می بزند، تا وقتی بیمار میشوند از آن بخورند. آنها میگویند این آب از قلب زمین بیرون می آید.» دهانش را با آستانهایش خشلک کرد.

حال دیگر ژوف طرح صورت و حفره های کوچک چشمان او را میباید، پرسید. - «حالا میخواهی چکار کنی.» - «آقا، میخواهم همان کاری را که گفتید بکنم.

ژوف خشم الود فریاد کشید. - «مرا که بستوه آوردی، هر کار میخواهی بکن!»

- «ولی دوست من، میخواستم که شما مرا بکشید.»

- «برمیگردی پیش من کار کنی؟»

جو آنیتو سرش را پائین انداخت و بسازمی پاسخ داد. - «نه آنوقت من بگور مردی که انتقامش گرفته نشده است نزدیک خواهم بود. تا هنگام که استخوانهاش از گوشش پاک نشده است نمیتوانم چنین کاری بکنم. آقا، برای مدتی از اینجا دور خواهم شد، و موقعی که استخوانها از گوشش پاک شدند برمی گردم. گوشتهاش که خالکشندند، خاطره‌ی آونیز محظوظ خواهد گشت.»

ژوف پرسید - «جو آنیتو، کجا خواهی زفت؟»

- «میدانم کجا بروم. ویلی را هم با خودم خواهم برداشت. تأثیر جا که اسب بتواند برود، خواهیم رفت؛ اگرمن با ویلی باشم و باو در رو بروشدن با رؤپاهای سرزمه‌ی مترولک و مردانی که از سوراخها بیرون می‌آیند تا او را بدرند کمک کنم، آنوقت عذاب من آنقدرها هم ناگوار نخواهد بود.» ناگهان برگشت و میان کاچها ناپدید شد. صدایش از پشت درختها شنیده می‌شد - «آقا، اسب من اینجاست. وقتی استخوان‌های برجی از گوشت پاک شد خواهم آمد.» لحظه‌ای بعد ژوف تنها صدای خوبی‌های سه اسب را که روی برگهای کاج فرود می‌آمد شنید.

آسمان روشن شده بود و بر فراز محبوطه میان جنگل توده‌ای ابر کوچک و سفید که کناره‌هایش بر اثر تابش آفتاب صبحگاهی طلاشی می‌نمود، نمایان بود، لیکن جنگل هنوز تاریک بود. تخته سنگ در اندیشه‌ای عمیق فرورفته بود. ژوف بسوی تخته سنگ رفت، دستش را روی مخمل ضخیم خزه‌ها کشید و با آرامی از آن دور شد. همچنانکه از صراشیب پائین میرفت، خورشید از پشت سرار بالا می‌آمد. شباهای روی علفها میدرخشیدند. با گذشت تابستان دامنه‌ی تپه‌ها رفته بی‌بار و فرسوده می‌گشت و خود را برای زمستان آماده می‌کرد.

ژوف خرد را بسیار شادمان حس می‌کرد، زیرا در او این باور که سرشت او و سرشت زمین یکسان و یگانه بودند تعکیم می‌یافت. ناگهان اسبش را به تاخت و داشت، چون بیاد آورد که تو ماس به نوستر اسپورا رفته بود و جز او کسی نبود تا برای برادرش تابوت

فراهم سازد .

وقتی ژوف وارد اصطبل شد. زین ویراق وا از روی اسب
برداشت و آنرا به میخی روی ستون چوبی اصطبل آویزان کرد و
مشتاقانه برای دیدار ایزابت و تجدید قوا بخواهه شناخت .

۱۳

آنال زمستان خیلی زود فرا رسید. غروبها، آسمان برفراز کوهستانهای مشرف بدریا، رنگی سرخ به خود میگرفت، گردبادهای کوچک ستونهایی از کرد و خاک و برگهای خشک را در محوطه های باز سر گردان پیش میراند، پاد شب هنگام بسر پنجره میکویید و با زوزهی گرگهای اطراف مزرعه درهم میآمیخت. پرنده ها دسته دسته کوچ میگردند و درافق ناپدید میشوند. دسته ای مرغابی و حشی سراسر روز در آسمان بودند و هنگام خروب خسته فرود می آمدند تا در کناره های مرداب شب را بیآرامند.

در زمین و آسمان همه در تدارک زمستان شتابزده تقلامیگردند. سنجابها دیوانه وار در مزارع توشهی زمستان را در لانه های زیر زمینی خود می انباشند. اسبها و گارها جلای خود را از دست داده بودند و پوسته شان از موهای زمستانی خشونت وزبری می یافت. سگها حفره های کم عمق میکنند و در آنها می خزیدند تا از بادهای سرد در امان باشند. بلوطها برگها پشان را می ریختند و زمین را از برگهای زرد و

خشک مفروش میکردند. آسمان صحنه‌ی نبرد اپرها بود، گاهگاه باد پکی را فراری داده دیگری را حاکم میکرد، و گاه جدل به درازا میکشید و شدت آن چنان بالا میگرفت که غرسی مهیب از شاخ به شاخ شدن آنها در میگرفت.

در مزرعه وابن نیز همه در تدارک زمستان بودند. علفها بسته بسته رویهم انبار شده بودند. گندلهای خشک درختان برای هیزم زمستان خرد میشدند. محصولات پائیزی جمع آوری میشد. مردهای مزرعه با نظارت ژوزف هریک مشغول کاری بودند، تو ماس انباره برای ایزار و وسائل ساخته بود و برتون به تعمیر بام خانه‌ها میپرداخت.

زنی جازه‌ی شوهرش بنجی را که در دامنه‌ی تپه‌ای در فاصله‌ی پانصد متری کلبه‌ها مدفن گردید تشییع کرد. برتون برای گور صلیبی ساخت و تو ماس دور دور آن نرده‌ای چوبی کشید و دری با اولادهای آهنی برایش تعییه کرد.

نا مدتی زنی هر روز با دسته گلی گوار گور بنجی میرفت، لیکن با گذشت زمانی کوتاه دیگر بنجی را خوب بخاطر نمیآورد، و برای اقوام خود که در پیتسفورد بسومی بودند دلتنگی میکرد، میاندیشید که حالا پدر و مادرش چگونه پیرو شکسته شده‌اند و هرچه بیشتر به آنها فکر میکرد خود را بیشتر مشتاق دیدار آنها مییافت. گذشتند از اینها اکنون که همسرش بنجی نبود دهکده برایش دلتگ کنند و شده بود. چهین جهت تصمیم گرفت نزد اقوامش به پیتسفورد برود.

یک روز به همراهی ژوزف و با بدرقه افراد خانواده دهکده را ترک کرد، همه‌ی دارائی او با ساعت وزنجر بنجی رعکس‌های عروسی

دریک زنبیل سفری جای گرفته بود . در گینه‌ش سیتی ژوف با ژنی در ایستگاه راه آهن منتظر قطار ایستادند . ژنی از یک طرف بخاطر جدائی واژ طرف دیگر هراس سفر درازی که در پیش داشت با آرامی کریست و گفت - « شما برای دیدن ما خواهید آمد ، نه ؟ »

ژوف با دلداری گفت - « بله ، البته که می‌آیم . یک وقت برای دیدن شما به زادگاهمان پیتسفورد خواهیم آمد . »

آلیس ، همسر جو آنیه و آبستن بود و خیلی بیشتر از ژنی بخاطر شوهرش اندوه‌گین بود ، لیکن اصلاح نمی‌گریست . او جو آنیه را بی‌اندازه دوست میداشت گاهگاهی جلو خانه‌اش می‌نشست و بر جاده خیوه می‌شد گوئی منظر آمدن همسرش است .

سرانجام زیارت او را به خانه خود آورد و در آشپزخانه مشغول کار شد . از آن پس خوشحال‌تر می‌نمود و گاهگاه هنگام شستن ظرفها آواز می‌خواهد .

اغلب بالیزابت اظهار میداشت - « او فراموش نکرده است . بالاخره یکروز برمی‌گردد و آنوقت همه چیز ممکن گذشته خواهد شد . من نیز دوری او را فراموش خواهم کرد . » و مغورانه می‌گفت - « پدر و مادرم از من می‌خواهند که بخانه برگردم و ای من برنمی‌گردم و اینجا به انتظار او خواهم ماند . او برمی‌گردد ، شاید موقعیکه او برگشت بچه‌ام راه افتاده باشد . » و با گفتن جمله آخر دستهایش را دور شکمش حلقة می‌زد .

الیزابت بار زندگی اوینی را بر دوش گرفته بود و می‌باشد برای روپوشدن با آن تغییر حالت دهد . درست دو هفته توی خانه‌ی

نازه‌اش میگشت دقیق همه چیز را از نظر میگذراند، تا صورتی ازو سایل و ظرفی را که باید در مونتری خریداری شود تهیه کند. کارمنزل بزودی خاطره‌ی شبی را که با راما گذرانده بود از ذهنش زدود. فقط گاهی شبها هر اسنک از خواب میپرید، چون احساس میکرد که مجسمه‌ای از سنگ مرمر در آختخواب کنار او خفته است، و برای اطمینان خاطر بازوی ژوپ دالس میکرد و گزه میبازد. بازوی ژوپ بود که دوباره اوردا آسوده خیال بخواب میبرد.

rama راست گفته بود. آن شب دری گشوده شده بود که اینک بسته بود. اودیگر با چنین حالتی مخن نگفت.

rama معلم و بانوی باسلیقه‌ای بود، چون بخوبی میتوانست بی- آنکه بکارهای الیزابت ایرادی گرفته باشد روش صحیح انجام دادن کارهای خانه را باو نشان دهد.

نه تمامیکه مبلهای چوب گردوانی، صندلی‌های راحتی، آختخواب بزرگ چوب افرا و کمد بلند آئینه دار، و دیگر وسائل خریداری شده مرتب درجای خود قرار گرفتند، نگاه اندوه‌گین، چشمان الیزابت را ترک کرد و گره از ابرو انش باز شد.

هر روز صحیح بعد از انجام کارهای خانه، rama میآمد تا باهم صحبت کند او هر روز تجربه‌ای را در اختیار الیزابت قرار می‌داد. در هر موردی تجربه‌ای داشت. درباره‌ی مسائل زناشویی سخنانی میگفت که او بعلت نداشتن مادر آنها را نیاموخته بود. میگفت چه باید کرد تا پسر زائید با چه باید کرد تا دختر زائید ...

البته این روشها اطمینان بخش نبود، و تا حدودی به حقیقت

من پیوست، و گاهی مفهود واقع نمیشد. اما بکاربستن آنها برای انسان زیانی بیار نمیآورد. راما نمونه‌هایی از آنها که در این کار موقبیت یافته بودند، می‌شود. آليس هم به سخنان او گوش می‌داد و گاهی اظهار میداشت. «نه، این درست نیست. در لایت ماکار دیگری می‌کنیم.» و می‌گفت که چگونه بشود جو جهای که سرش را بریده‌اند نگذاشت

دست و پا بزند.

آلیس می‌گفت. «اول یک صلیب روی زمین می‌کشید و مرغی که سرجوجه را بریدید، آن را به آرامی روی صلیب بگذارید، دیگر درست و پا نخواهد زد. چون صلیب مقدس است.» راما بعدها این طریقه را امتحان کرد و دید که درست است.

از آن پس کاتولیکها را بیش از پیش تحمل می‌کرد؛ روزها بخوبی می‌گذشت. هر روز سرشار از آغازی و تنوع بود. گاهی‌گاه الیزابت به پخت و پز راما خیره می‌گشت؛ راما خوراک را می‌چشید، مزه - مزه می‌کرد، و با سخت گیری می‌گفت. «خوب شده؟ نه، کاملاً نه.» خداهایی که راما می‌پخت نظریز نداشت.

روزهای چهارشنبه، راما با زنبیل بزرگی از خوراک‌ها برای بچه‌هایی که در طول هفته مؤدب بودند در کنار الیزابت و آليس می‌نشست و رای بچه‌های مؤدب افسانه می‌گفت. در حالیکه بچه‌هایی بی‌ادب در خانه می‌ماندند و کاری انجام نمی‌دادند، چون راما میدانست که بیکاری برای بچه‌ها تنبیه ناگواری است.

آلیس افسانه‌های اعجاب انگیز و شیرینی تعریف می‌کرد پدر او شبی در تاریکی بزم آتشینی دیده بود که از دره‌ی کارمل می‌گذشت.

آلیس دست کم پنجاه افسانه‌ی جن و هری میدانست، آنهم ذه افسانه - هائی که در روزهای دور اتفاق افتاده باشد ، بلکه همگی در همان نوسترا صیورا رخ داده بود . میگفت که چگونه خانزاده‌ی والدز در شب عید روح، مادر مادر بزرگشان را که سرفه میکرد ملاقات کرده بودند و چگونه سروان موافقی را سواران سرخپوست هنگامی که بسوی مکزیک میرفت واژ دره میگذشت کشته بودند و سینه‌اش را شکافته بودند تا نشان دهند که او قلب نداشته است .

آلیس معتقد بود که سرخپوستها قلب او را درآورده و خورده بودند. اینها همه حقیقت داشته و اتفاق افتاده بودند . وقتی آلیس از اینگونه چیزها میگفت چشمانتش فراخ و ترسناک میگشت . شب هنگام کافی بود به بچه‌ها بگویند «او قلب نداشت» یا «خانم پیر سرفه میکرد» تا آنها را از ترس جیغ بکشند .

البزابت بعضی از افسانه‌هائی را که مادرش در کودکیش گفته بود ، تعریف میکرد. افسانه‌هائی از پریان اسکاتلندی و شاهزاده‌های جور و اجور . اینها داستانهای خوبی بودند، لیکن تأثیر داستانهای راما و آلیس را نداشتند، چون همه در روزگاران بسیار قدیم و در صریعه‌های غیر واقعی بوقوع پیوسته بودند .

انسان میتوانست پائین چاده برود و جائی را که سروان مورفی هر ۷ ماه یکبار از آنجا رد میشد ببیند . آلیس قول میداد که میتواند انسان را بدراهی هم بقی برداش که هر شب فانوسه‌هائی با تکانهای شدید ، خود بخورد در آن پیش میرفتند و هیچکس آنها را حمل نمیکرد .

روزگار خوشی بود والبزابت بسیار شادمان بود . ژوزف زیاد

حرف نمیزد ، لیکن هر گز نمیشد که المیزابت از کنار او بگذرد و او دستش را برای نوازش او دراز نکند . المیزابت هر گز در چهره‌ی او نمی‌نگریست چرا که تاب و قوان لبخند آرام و موقرا و راکه گرم و شادمانش میساخت ، نداشت .

خانه‌ی بنجی اکنون خواهی بود ، دو تن از گله‌داران ، گزیگی از اصطبل به آن نقل مکان کردند . تو ماس تو له گرگی را که از تپه‌ها گرفته بود ، میکوشید تربیتش کند اما در این کار کمتر موفق بود ، او میگفت - «بیشتر به آدم شباهت دارد تا به حیوان . دلش نمی‌خواهد رام شود و چیزی بی‌آموزد .» با اینکه هروقت به حیوان نزدیک میشد از آن صدمه میدید ، لیکن از دانه‌تن آن خوشحال بود .

۱۴

اوائل نوامبر، فصل باران بود. هر روز صبح ژوف با آسمان مینگریست، توده‌های ابره را آن انبوه ترمیشدند. شامگاهان، خورشید هنگام غروب آسمان را سرخی می‌پاشید. او به نعمتی امید پخشی می‌اندیشد :

«آسمان سرخ پامداد،

ملوانان را بیدار می‌سازد.

آسمان سرخ غروب،

وقت شادمانی آنهاست.»

و ترانه صورتی دیگر می‌گرفت :

«آسمان سرخ پامداد،

باران پیش از سپیده دم،

آسمان سرخ غروب،

روزهای خوش در پیش است.»

هنگامکه آسمان غرشی می‌کرد با آنرا ابرهای میاه می‌پوشاند،

زو زف هادمان میگشت. کنار درخت بلوط پیر میرفت و برای او زمزمه میکرد. «همین روزها باران خواهد آمد و گردوهبار را از شاخ و برگها خواهد شست.»

یک روز جوجهی شاهینی هکار کرد و آنرا از سر از شاخهای بالائی درخت بلوط آویخت. او اعتقاد داشت که اینکار از خشکسالی جلوگیری میکند.

توماس به او میخندید. «تو با اینکار نمیتوانی باران را زودتر بیاوری. زوف، کلریهودهای است. اگر زیاد نگرانی بخرج دهی جلوی باران را خواهی گرفت.» و اضافه کرد. «بهتر است یک گاو قربانی کنیم.»

زو زف گفت. «بسیار خوب، من قلابی بدرخت بلوط جلوی خانه ام خواهم بست و گاو را از آن خواهیم آویخت. راما میتواند خدای لذیذی از آن درست کند، نه؟»

البایت موقعی که گاو آخرین تلاشها را برای فرار از مرگ میکرد، نتوانست تعادا کند و به خانه برگشت، ایکن راما کنار آن ایستاد و خونی را که از گلوی گاو بیرون میجهید تعادا میکرد. قسم اعظم گوشت را نمک زدند و بوسله دود خشک کردند و مقداری نیز نوسط راما خواره لذیذی شد و همه در کنار هم آن را صرف کردند.

به قول توماس قربانی کار خودش را کرد، بساد و حشیانه در صبحگاهی از جانب اقیانوس و جنوب هری و زیدن گرفت، ابرها رفی هم میغلطیدند، گسترده میشدند و هائین میآمدند تا قله‌ی کوهها را پنهان

کردند، آنگاه آسمان غرشی کرد و فطره‌های دوست باران فروریخت.
بچه‌ها در اطاق راما جمع شدند و از پنجه باران را تماشا
میکردند، برتون مشغول شکر گزاری بود و با اینکه همسرش بیمار بود
او راهم به شکر گزاری واداشت. تماس به اصطبل رفت، لب یکی
از آخوارها نشست و به ضربه‌های باران که برپام اصطبل نواخته میشد
گوش فرا داد. بسته‌ای یونجه هنوز حرارت آفتاب دامنه‌های کوه
را درخود داشت. اسبها بینابانه سهایشان را بروزمن می‌گویند و
میکوشندند هوای نمذک و بارانی را با بینی‌های سو راخ گشادشان
استشمام کنند.

هنگابکه باران آغاز شد. ژوف زیردرخت بلوط ایستاده بود.
خون گاو قربانی که پوست درخت را آخشه کرده بود سیاه و درخشان
می‌نمود. نخستین قطره‌ها را دید که فروافتاد.

او به زمین خیره شده بود خاک خشک و سفید زمین از قطره‌های
باران خال - خال میشد ولحظه به لحظه سیاهی، سفیدی خاک را دربر
میکرد رایحه‌ی تندخاک نمذک هوا را دربر گرفت. اولین توفان و باران
زمستانی آغاز شده بود. باران هوا را می‌شکافت، ورگهای سست را
از درختان فرومی‌افکند. زمین تیره رنگ شد و جویارهای کوچک در
سراسر محوطه روان گشت.

ژوف سرش را بالا گرفته بود. دانه‌های باران بر گونه‌ها و
پیشانی‌اش نواخته میشد، از میان ریشش جاری می‌گشت و در انتهای
چانه‌اش از یقه‌ی بازپیراهنش روی سینه‌اش میریخت. لباسهایش رفت.

رفته منگین می گشت و از بدنش آویخته شد . مدت درازی زیر باران
ایستاد تا مطمئن گردد که باران رگباری کوتاه و سست نیست .

الیزابت از زیر ایوان خانه او را صدای زد - «زو زف سرما
خواهی خورد بیا تو . »

زو زف گفت - «نه ، در این باران سرما نیست ، این باران تندرستی
سلامت است . »

- «زو زف بیا تو ، آتش روشن کرده ام . بیا تو و لباسهایت را
حضور کن . »

وقتی اطمینان حاصل کرد که باران به این زودیها بند نخواهد
آمد ، بخانه بر گشت و گفت - «سال خوبی در پیش است . انهرها پیش
از جشن شکر گزاری (معمولا روز آخر نوامبر بعد از آخرین وقت
برداشت محصول جشنی برای شکر گزاری از عنايات خداوند گرفته
میشود) جاری خواهند گشت . »

الیزابت روی صندلی راحتی نشسته بود . ظرف غذا روی
بخاری برمی میجوشد . وقتی زو زف داخل اطاق شد الیزابت آسمی
کرد ، در هوای نیز چنین احساس شادمانه ای وجود داشت .
- «اوہ ، اطاق را خیس کردی . »

زو زف گفت - «میدازم . » چنان عشقی به زمین و الیزابت در
خود احساس میکرد که اطاق را اگامهای لند به طرف الیزابت طی
کرد ، دسته ای خیسش را آرام روی گیسوان او گذاشت . خشم شد و
گونه ای او را بوسید .

الیزابت گفت - «زو زف ، توی دنبـا چیز ناراحت کننده تر

از دیش فناک نیست . هر یزدم لباسهای خشکت را روی تختخواب
گذاشتند .

شامگاه را در صندلی راحتی کنار پنجره گذراند . البته این
دزدانه بجهه ای او نظر می اند اخوت و میدید که هر گاه ریزش باران سنتی
می گرفت چهره او از اضطراب درهم میرفت و چون قندتر از پیش
می بارید تبسم لطیفی بلبایش رنگ اطمینان میداد .

خیلی از شب گذشته بود که تو ماس به خانه آنها آمد ، پیش از
و دود پاهاش را بکف ایوان سایید . ژوف پرسید - « خوب ، باران
پاندازه کافی بارید . »

- « بله ، حتی بیشتر از آن . اصطبل را آب گرفته است باید فردا
آن را بخشانیم . »

- « تو ماس ، آب باران با خودش کود خوبی دارد . آنرا بکرت
سبزی میاندازیم . »

باران یک هفته ادامه یافت . گاهی آرام می گرفت و ابر بصورت
مهی درمی آمد . قطره های باران علفهای خشک و پوسیده را خم می کرد
و چند روز دیگر بر گهای کوچک و تازه از جوانه ها صر در آوردند .
رودخانه خروشان جاری گشت و از کرانه هایش طغیان کرد ، در مسیر
خود شاخه های بید را با خود می برد و در برخورد به قلوه سنگها بر -
آمده از آب شکافته می شد . دره ها و فیارهای کوچک میان تپه ها هر یک
سیلان تازه ای بجانب رود گسیل میداشتند . آبراهه ها عمیق تر می شدند و
در همه جو بیارها گسترش می یافت .

بچه‌ها ، نوی خانه‌ها و اصطبل بازی میکردند و راما از سر -
گرمیهای صجیبی که آنها برای خودشان مینراشیدند بستوه آمده بود .
زنها رفته رفته از لباسهای خیسی که در آشپزخانه‌ها میآوریختند زبان
به شکایت میگشودند .

زوژف لباس مشمعی هنن میکرد و روزهایش را بقدم زدن در
مرزه میگذراند . گاه سوراخی در زمین میکند که بیند آب تا کجا
نفوذ کرده است و گاه در کنار رود میگشت و بوته‌ها و کنده‌ها
و شاخه‌هایی را که همراه آب خروشان ، بالا و پائین میرفت تماشا
میکرد .

سرانجام صبحگاه یک روز ، آسمان صاف شد و خسرو را بد
بگرسی تاییدن گرفت . هو شسته ، معطر و تعیز بود ، برجهای درختان
بلوط همیشه بهار با جلای تازه‌ای میدرخشید . علفها سر بر می‌آورند
و تپه‌های دوردست از علفهای نورسته رنگ سبز و روشنی بخود گرفته
بودند ، و در چند قدمی جوانه‌های باریک و سبز آنها از خالک نک
میزد .

بچه‌ها مانند جانوران از نفس گریخته بیرون می‌جستند و با سور
و هوق فراوان بازی میپرداختند . زوژف با گاو آهن کوت سبزی را
بر گرداند . تو ماس آنرا هنکش زد و برآون روی آن خلطک انداخت .
جنپیش همومن در گرفته بود و هو مرد با اشتیاق پنجه‌اش را در خالک
فرو میبرد . حتی بچه‌ها برای تربچه و هویج خالک را زیورو و
میکردند .

روز سپاسگزاری با جشنی باشکوه برگزارشد . و خیلی پیش از کریسمس علفها تا میخ پا بالا آمده بودند . یک روز بعد از ظهر فروشنده دو رهگرد پیری به مزرعه واین آمد . او در کوله بارش کالاهای خوبی داشت . سوزن ، سنجاق ، نخ ، تصویرهای مقدس ، یک جعبه سفر ، چند ساز دهنی و بسته‌ای زروری سبز در کوله بارش دیده میشد . او پیر مرد خمیده‌ای بود که فقط اشیاء ظریف و کوچک با خود داشت . بساطاش را در ایوان جلوی خانه‌ی ایزابت گشود و با تبسی پوشش طلبانه‌ای کنار آن ایستاد . گهگاه سنجاقها و کاغذهای زروری را زیورو و میکرد تا آنها بیشتر جلوه کنند و یا انگشت سبابه‌اش را بنرمی در سفرها فرموده بود تا توجه خانها را جلب کند .

ژوف از انبار دید که زنها و بچه‌ها جلوی خانه‌اش جمع شده‌اند به آرامی و با کنجهکاوی پیش آمد . پیر مرد مکزیکی کلاهش را از سر برداشت و گفت - «سلام ، سینیور واین .»
ژوف گفت - «سلام .»

پیر مرد با دستپاچگی پوز خندی زد - «آقا ، مرا بجا نمی‌اورید؟»
ژوف در چهره‌ی پرچین و چورک پیر مرد دقیق شد - « گمان نمی‌کنم .»

پیر مرد گفت - «یک روز شما به نوستر اسپیورا میرفتید . فکر کردم بشکار می‌روید و از شما خواستم وقتی شکار کردید در فکر من هم باقیید .»

ژوف بتندی گفت - «بله ، حالا یادم آمد ، شما بابا جو آن حستید .»

پیر مرد سرش را پائین آنداخت و گفت - «آنوقت، آقا با هم درباره فیستا حرف زدیم . آقا، آن فیستائی که میگفتید گرفتید؟»
چشمان ژوزف از شادی شکفت - «نه ، نگرفته‌ام، ولی خواهم گرفت . بابا جو آن ، چه روزی برای فیستا گرفتن خوب است .»
پیر مرد خوشحال از احترامی که به او گذاشت میشد قدر راست کرد و گفت - «خوب ، آقا توی این دره هر موقع که جشن بگیرد خوب است . اما بعضی روزها بهتر است . یا روز شکر گزاری که گذشت یا کریسمس .»

ژوزف گفت - «نه ، خیلی زود است . فرصت نخواهد شد .»
- «پس بسند نوروز ، آقا . بهترین موقع است ، چون همه خوشحال هستند و مردم اینطرف و آنطرف میروند که فیستا بیینند .»

ژوزف بتندی گفت - «روز خوبی است ا روز عید فیستا خواهیم گرفت .»

- «آقا، داماد من گیتار میزنند .»
- «اوهم بباید . بابا جو آن ، چه کسانی را دعوت بکنم؟»
پیر مرد حیرت‌زده گفت - «دعوت بکنید؟ آقا لازم نیست دعوت بکنید . وقتی من به نوستراستیورا برگشتم مردم را خبرمی‌کنم که هما روز جيد فیستا خواهید گرفت همه خواهند آمد . شاید کشیش هم محراجش را پشت اسب بگذارد و بباید و دعائی بخوانیم . خیلی

خوب خواهد شد. »

ژوزف خندیش و گفت - « آنوقت دیگر علیها خیلی بلند
شده‌اند. »

۱۵

یک روز پس از کریسمس، مارنا، دختر ارشد راما، پیش‌بینی کرد که روز فیستا باران خواهد بارید. از آنجاکه او از همه‌ی بچه‌ها بزرگتر بود و بزرگتری و ممتازیش را در برابر بچه‌های دیگر مانتد شلاق بکار می‌برد، گفته‌اش را باور کردند و خیلی از این موضوع ناراحت شدند.

گیاهان انبوه و پرپشت شده بودند. در مزرعه چندین نوع فارج خوراکی و سمی به تعداد زیاد دیده می‌شد. بچه‌ها زنیل‌های حصیری را پر از فارج کرده بخانه می‌آوردند، راما آنها را در ماهیت‌بایی بزرگ که دارای قاچق نقره‌ای برای امتحان قارچهای سمی بود سرخ می‌کرد. می‌گفت اگر یک فارج سمی میان قارچها وجود داشته باشد قاچق سباء می‌شود.

دو روز پیش از نوروز، بابا جو آن به مزرعه آمد. دامادش که جوان مکزیکی بی‌دست و پائی بود و مانوئل صدایش می‌کرد، درست پشت سر او حرکت می‌کرد. هردو لبخند زنان جلوی ایوان خانه‌ی

ژوف ایستادند و کلاههاشان را روی سینه گرفته و سرهاشان را پائین آوردند.

مانوئل همانطور که یک تو له سگ از سگ بزرگ تقلید میکند، کارهای بابا جو آن را موبیمو تقلید میکرد.

بابا جو آن گفت - «سلام، سینیور و این، اینهم داماد مانوئل، همانکه گفتم گیتار می زند .»

مانوئل در تائید گفته او گیتار زوار در فته اش را از پشت بجلو کشید و در حالیکه پوزخندی بر لب داشت آن را نشان داد.

بابا جو آن حرفش را دنبال کرد - «راجح به فیستا همه را خبر کردم. مردم همگی می آیند. سینیور و این، چهار گیتار زن دیگر و پدر آنجلو هم می آیند.» آنگاه پیروزمندانه گفت - «پدر آنجلو همینجا عشاء ربانی را بجا نخواهد آورد.» و مغروزانه ادامه داد - «و من، هم محراب را میسازم، خود پدر آنجلو اینطور گفت.»

چشمان بر تون از جمله های آخر بابا جو آن رنگ خشنست گرفت. - «ژوف پس دیگر جشن نخواهی گرفت، نه؟ توی مزرعه و این و با مذهبی که همیشه داشته ایم جشن نخواهی گرفت.»

ژوف با تسم گفت - «برتون، آنها همسایگان ما هستند، و من نمیخواهم جلوی بر اسم دینیشان را بگیریم.»

برتون خشمآلود فریاد زد - «پس من اینجا نخواهم ماند تا این چیزها را ببینم. من یک هروستان هستم و هر گز از پاپ اطاعت نخواهم کرد.»

تو ماس نیشخندی زد - «پس برتون، تو درخانه بمان. من و

زوزف زیاد تعصب نداریم و می‌مانیم تماشا کنیم .

کارهای زیادی در پیش داشتند. تو ماس‌ها کالسکه به نوستر اسپیورا رفت تا احتیاجات جشن را فراهم سازد. گاوچرانها سه گاو جوان کشتند و گوشت آنها را از درخت آویختند. مانوئل زیر درخت نشسته بود تا حشرات را از روی گوشتها براند. بابا جو آن محرابی از چوب زیر درخت بلوط ساخت. ژوزف محوطه‌ی وسیعی را برای جشن هموار و از سنگ و کلوخ پاک نمود. بابا جو آن همه جا سرمیزد و به زنهانشان میداد که چگونه روده‌ها را از یک نوع خوراک مکزیکی پر کنند. می‌بایست از گوجه ترشی، فلفل سبز و فلفل سرخ و مقداری از گل و گیاهان خشکی که خود همراه آورده بود پکار بردند. در کنندن اجاق‌های هیزمی به آنها کمک می‌کرد و ترکه‌های خشک بلوط را برای شعله‌ور ساختن هیزمهای کنار اجاقها جمع کرد.

مانوئل با بی‌حواله‌گی از کاری که به او محول شده بود زیر درخت بلوط که گوشتها از آنها آویخته بودند نشسته بود و سیمهای گیتار را می‌کشید و گامگاه‌آهنگی تندی می‌نوشت.

بچه‌ها آرام همه چیز را تماشا می‌کردند و مودب و موقر بودند، چون راما به آنها فهمانده بود که بچه‌های بی‌ادب باید درخانه بمانند و جشن را از پشت پنجره تماشا کنند. این تنبیه چنان سخت می‌نمود که بچه‌ها را واداشته بود هیزم جمع کنند و پای اجاقها بریزند و به مانوئل در مرأقبت از گوشتها کمک کنند.

گیتار زنها شب سال نو در ساعت نه وارد شدند. آنها چهار مرد، باریک اندام و بلند بالا، سیاه‌چرده، با موهای سیاه و خشن و دستهای

خوش قواره بودند، آنها قادر بودند چهل مایل اسب برانند، یک شبانه روز بی وقفه گیتار بزند، و بعد چهل مایل دیگر بسوی خانه ها پشان باز گردند. لیکن نمی توانستند پانزده دقیقه پشت گاو آهن کار کنند و دوام بیاورند.

ماهیل با آمدن آنها جان گرفت. بآنها کمک کرد تا خرجین های پوزدق و برقشان را درجای امنی گذاشتند، و پتوها را روی زمین گستردند تا برای فردا استراحتی کرده باشند. لیکن مدت درازی نخواهیدند. ساعت سه بعداز نیمه شب بابا جو آن اجاقها را وشن کرد، گیتار زنها خرجین بدمت بروند آمدند. چهارسکو دور میدان جشن درست کردند و چیزهای قشنگی از خرجین ها در آوردند: دستمال های سرخ و آبی، وسایل تزئینی کاغذی و روپاهای رنگارنگ در نور لرزانی که از شعله های اجاقها میتابت بکار پرداختند و هنوز آفتاب نزدیک بود که تماشاگاهی بپاکرده بودند.

سحر گاه پدر آنجلو سوار بر اسب وارد شد. یک فاطر که کوهی از پار بر پشت داشت و دو پسرک خواب آلو داد که هردو سوار الاغ کرچکی بودند دنبال او در حرکت بودند. پدر آنجلو بیدرنگ دست بکارشدو لو ازم کارش را روی محرابی که بابا جو آن ساخته بود گسترد، شمعها را نصب کرد، دو پسر بچه را برای کارهائی به اینطرف و آنطرف می فرستاد، لباسهای مخصوص کشیشی را توی پستو قرارداد و سرانجام مجسمه هایش را درآورد. چیزهای قشنگی بود: یک صلیب و حضرت مریم و کودکش. پدر آنجلو خود آنها را تراشیده و رنگ آمیزی کرده بود و خصوصیات آنها را خود ابداع کرده بود. مجسمه از وسط

دارای شکافی بود که بوسیله‌ی لولا روی هم ترا میشد و شکاف بقدرتی
ماهرانه درست شده بود که وقتی مجسمه را برپا میداشت اصلاح چشم
نمیخورد. سر آنها با پیچ محکم میشد و کودک به کمک سنجاقی که از
روزنه‌ای میگذشت میان بازویان مادر قرار میگرفت.

پدر آنجلو مجسمه‌هایش را دوست میداشت و آنها در میان
مردم شهرت فراوانی داشتند. با اینکه بلندی آنها به یک متربه‌سید،
وقتی روی هم ترا میشدند، توی خروجین جا میگرفتند. گذشته از اینکه
خود بخود جلب توجه میکردند، مقدس بودند و مورد تصویرب اسف

بزرگ هم فرار گرفته بودند. بابا جو آن برای هر یک از آنها پایه‌ی
 جداگانه‌ای ساخته بود و خود نیز برای محراب شمع بلندی آورده
بود.

آفتاب هنوز درست بالا نیامده بود که مهمانان دسته دسته از راه
رسیدند. بعضی از خانواده‌های که ثروتمندتر بودند در کالسکه‌های
بزرگ که طاق آن به منگوله آراسته شده بود نشسته بودند، و دیگران
با گاری، کالسکه‌های کوچک، ارابه واسب تنها میآمدند. کارگران بی-
چیز مزارع کوهستان کیستگ که در آنجا جانفرسا کار میکنند با سورمه.
هائی که نیمی از کاه و نیمی را از کمودکان خود انباشته برداشتند آمده
بودند. بچه‌ها گروه گروه از راه رسیدند، مدتی در گوش و کنار ایستادند
و بیکد بگر خبره خبره نگریستند.

سرخ پوستها آرام و مو قریش می‌آمدند، با چهره‌های بی روح
و خشک کنار ایستاده، بی آنکه در کاری شرکت جزویند همه چیز را
تماشا میکردند.

پدر آنجلو هرچا که بکلیسا مربوط می شد مردی جدی و عبوس بود، لیکن بیرون از کلیسا، یا در امور غیر رسمی کلیسا مردی مهربان و بذله گویی شد. ساعت هشت، باشکوه فراوان شمع ها را افروخت، دو پسر بچه که لباس سفید بلندی پوشیده بودند در طرفین محراب ایستادند و مراسم عشاء ربانی آغاز شد، صدای بم او با لطافت خاصی طنز افکند.

بر تون بخاطر عهدی که کرده بود، درخانه ماند و با همسرش به خواندن دعا پرداخت. لیکن هرچه صدایش را بلند تر می کرد باز صدای پدر آنجلو را که گوشخواش می نمود، می شنید.

همی که عشاء ربانی پایان یافت، مردم گردآمدند تا پدر آنجلو را که مجسمه مربیم و مسیح را جمع می کرد قماشا کنند پدر آنجلو با مهارت تمام این کار را انجام میداد، و پیش از آنکه هر یک از آنها را پائین بیاورد و پیچ و مهره را باز کند، در مقابل آن با حترام زانو میزد.

اجاقها از پاره های آتش سرخ بود و لبی آنها زیر حرارت قند گذاخته شده بود. تکه های بزرگ گوشت روی آتش سرخ میشد، عصاره ای آن فرومی چکید و از پاره های آتش شعله ای سفید رنگی بر می خاست. سه مرد دیگر پر از لوبیا را می آوردند. زنانهای نانهای ترش را آوردند و فر صحای طلائی رنگ آنها را روی میز چیندند. سرخ پوستها که آرام ایستاده و تماینا می کردند نزدیک تر شدند، بچه ها که مشغول بازی بودند بوی گوشت سرخ شده در هوای آنها را بیاد گرسنگی اندانخت و دیوانه وار هجوم آوردند.

ذوزف در آغاز جشن دست به تشریفاتی که با پا جو آن گوشزد

کرده بود زد. پک رسم قدیمی و بومی که میزبان باید انجام مولاد است
پدر آنجلو سرش را به علامت تصدیق جنبانه و بشیوه‌ی ظرفی
که آن رسم بومی انجام شده بود تبسمی کرد. ژوزف در آخر مراسم
به درخت بلوط پیر نزدیک شد، و لحظه‌ای با آن زمزمه کرد. ناگاه
شید که کشیش کنار او با صدای گرفته‌ای گفت - «فرزندم، این کار شایسته -
ای نیست که میکنی . »

ژوزف بطرف او چرخید. - «مقصودتان چیست؟ پدر.»
لیکن پدر آنجلو تبسمی خردمندانه و آمیخته به اندوه باو کرد
و آرام گفت - «فرزندم، در رفتار خرد نسبت در خنها دقت کن. عیسی از
الهی جنگل، نجات دهنده‌ی بهتری است. و این خندش رنگ محبت
گرفت، چون علاوه بر اینکه مردی یاسواد بود، کوشش میکرد رفتارش
هم عاقلانه باشد .

ژوزف با خشنوت بر گشت که دور شود، لیکن مردادانه رو به او
کرد و گفت - «پدر، آیا شما همه چیز را در کم می‌کنید؟»
پدر آنجلو گفت - «نه، فرزندم. من خیلی کم میدانم، اما کلیسا
همه چیز را می‌فهمد و موضوعات بفرجه در کلیسا ساده می‌شوند، و من
این عمل شما را در کم می‌کنم . » با پا آنجلو سخن‌رانی تردنبال
کرد. - «همانطور که عقاید و رسوم کهن از دلتی که بتازگی مغلوب
بیگانگان شده باشد زمانی دراز حفظ می‌شود و گاهی آنها را پنهانی و
زمانی با تغییر مختصری در همه‌ی شئون زندگی با وجود قوانین و آداب
رسوم جدید بجای می‌آوردن، اکنون هم بعضی از رسوم کهن حتی
در قلمرو قوانین الهی مسیح پایداری نشان میدهد. »

ذوزف گفت . « منشکرم پدر ، نکرمی کنم حالا دیگر خدا حاضر شده باشد . »

نکه های بزرگ گوشت روی اجاقهای شعلهور بکنو اخوت سرخ میشدند و درحالی که روغن آنها سرازیر میشد روی میزها فرار میگرفت . هر کس خود را روی گوشت می انداخت و نکه ای از آنرا می درید . سرخپوستها های اجاقها می رفند و بی آنکه تشکر کنند گوشت و نانی را که با آنها داده میشد میگرفتند و گوشهای میرفتند .

خورشید در اوچ خود گهگاه پشت توده های ابر میرفت و لحظه ای جلوی نابش آن گرفته میشد ، بدنبال نسیم چند لحظهی پیش باد تندی با صدای گرفته از مغرب برخاست . توده های سیاه ابر از جا ب دریا پیش میآمد . ذوزف به تپه های هربی مینگریست و همچنانکه ستون ابر بر فراز کوهها گسترش مییافت و بسوی خورشید اوچ میگرفت اندیشید - « اینها باران به همراه دارند . »

تومامن زیاد در جمع میهمانان نمایند و به اصطبل رفت ، زیرا همچنانکه اسب از تندر یعنیک میشود ، از اجتماع مردم و احساسات متفاوت آنان میهراسید و از آن دوری می جست . او برای آرامش خود گردن اسبی را نوازش میکرد که زمزمه ای نزدیک خود شنید ، بطرف آن رفت و بر تون را دید که در یکی از آخورها زانوزده و با قاله وزاری دعا میخواهد . تسمی کرد و پرسید « چه شده ، بر تون ؟ از جشن خوشت نمی آید ؟ »

بر تون خشم الود فریاد زد - « این سایش شیطان است ! آنهم در زمین خودمان ، با آن کشیش شیطان پرست و آن هروسکها یاش . من

باید از اینجا رفته بودم .

تو ماس خنده‌ای کرد، بر گشت و لب آخوندست اسپی را نوازش
می‌کرد و بدعاًی بر تون گوش فرا میداد.

لوزف توده‌های سیاه و در حرکت ابر را تماشا می‌کرد. ابرهای
سیاه هر آن آسمان را می‌بلعید و ناگهان خورشید را در گام خود گرفت.
توده‌های ابرهای اندازه‌ای ضخیم و فشرده شد که هوا تاریک گشت.
لحظه‌ای بعد آذرخشی از ابر ساقط شد و تندی مهیب خوش کنان بر-
فراز کرها دوید و باز آذرخشی لوزید و تندی فروغلهید.

میهمانان با چشمان وحشت زده به آسمان نگریستند. مانند
کودکانی که از صدای زلزله از خواب پریده باشند. پیش از آنکه بخود
بیآیند، لحظه‌ای مات و مبهوت و شگفت زده به آسمان خیره شدند.
آنگاه بجانب اسپهای پسته دویدند، شروع به بستن کالسکه‌ها کردند،
تسه‌ها و مال بندها را محکم کشیدند و سراسپهای را بر گرداندند.
در اصلیل بر تون از جابر خاست و پر و زمانده فریاد کشید - «این

خشم خد است !

بر تون با تمیخت گفت - «بر تون، این تنها رعد و برق است و
نوید باران .

اکنون شراره‌های آتش مانند باران از توده‌های بزرگی ابر
فرومی‌بارید و هوا از تصادم خیل تندر می‌لرزید. مردم همه با وسایل
نقلیه خود برآه افتادند. قطاری از آنها بجانب دمکده‌ی اورلیدی، و
دسته‌ی کوچکی بسوی مزارع میان تپه‌ها در حرکت بودند. چادر
کالسکه‌ها در برابر باران بالا کشیده می‌شد. اسپهای دره‌باهویی هوا بینانک

می تاختند و چند تایی نیز رم کرده از کنترل خارج شده بودند، از آغاز جشن زنان و بچه های خانواده‌ی واین درایوان جلوی خانه‌ی ژوزف نشسته بودند و همچنانکه رسم میزبانها است از مهمانهای خود کناره گرفته بودند. آنها روی صندلی راحتی موفرانه جشن داشتند.

با رفتن مهمانها راما از روی صندلی راحتی برخاست و آمده‌ی رفتن گفت. «الیزابت امروز همای مدام ساکت بودید. آیا ناراحتی دارید؟»

«rama، حالم خوب است. فقط از هیجان زیاد جشن اندکی کسل شده‌ام. تا آنجائی که یادم می‌آید همیشه جشنها مرا خمگین کرده است.» او سراسر روز ژوزف را که از مهمانها دور ایستاده بود تماشا می‌کرد. دیده بود که او پیوسته آسمان را می‌نگریست، بساد او را خوشحال و غرش آسمان او را شادمان می‌ساخت و حال میدید چگونه پانگاه خیره انتظار باران را می‌کشید.

گار چرانها ظروف و باقیمانده‌ی غذای را زیورپناهگاه می‌کشیدند ژوزف آنقدر به آسمان نگریست تا نخستین قطرات باران شروع به باریدن کرد. آنگاه بطرف ایوان راه افتاد و روی صندلی کنار الیزابت نشست. درحالیکه باز به آسمان خیره شده بود پرسید. «الیزابت از جشن خوشت آمد؟»

«بله.»

«پیش از این هیچ فیستا دیده بودی؟»

«آره، ولی نه اینطور.»

زوزف برگشت و در چهره او نگریست و پرسید - «الیزابت، مثل اینکه حالت خوش نیست، حالت خوب است؟» برخاست و مضرطربانه بطرف او خم شد و گفت - «بهتر است برویم تو، الیزابت . هوا دارد سرد میشود .»

زوزف جلو تر از او داخل شد و چرا غم که میان اطاق از زنجیری آویزان بود روشن کرد. آنگاه بخاری را شعله ور ساخت و الیزابت را روی صندلی راحتی کنار بخاری فشاند. رگبار باران با صدای گرفته برپشت پنجره ها می کوفت. آليس در آشپزخانه مشغول بود و زیر لب زمزمه میکرد.

زوزف صندلی راحتی را کنار الیزابت کشید و نشست و به آرامی گفت - «خیلی خسته بنظرمی آئی .» الیزابت سعی کرد رازی را پوشیده نگاهدارد لیکن نتوانست - «زوزف ، امروز کمی کسالت دارم .»

زوزف با دلسویی باونگاه کرد - «برای جشن خیلی زیاد حمت کشیدی .»

الیزابت گفت - «بله ، ممکن است. اما راما می گوید اینگونه چیزها را زیاد دیده است و می تواند درباره آنها اظهار نظر کند . او می گوید که من . . .

زوزف بتنده پرسید - «چه چیزی می گوید؟ تو چی؟»

- «خوب ، راما می گوید من آبستن هستم .»

کلمات او سکوت سنگینی به همراه داشت . زوزف که روی صندلی بجلو خم شده بود و الیزابت را خیره می نگریست با کلمات

آخر او به صندلی تکیه داد و بر گشت و به شعله‌های آتش بخاری چشم
دوخت . پاران چند لحظه‌ای بود که بند آمده بود .

الیزابت بآرامی و با دله ره سکوت را شکست - « عزیزم ،
خوشحال نیستی ؟ »

صدای ژوزف بسنگینی بلند شد . « خوشحال تر از آنچه همیشه
بودم . » و بعد زیر لب زمزمه کرد - « و بیناکه تراز هر لحظه . .
- « عزیزم ، چه گفتی ؟ آخرین حرفی که زدی چه بسود ؟
نشنیدم . »

ژوزف از جا برخاست بطرف او خم شد و بتنده گفت - « هیچ .
هايد خیلی مواظب خودت باشی ، از کارهای زیاد و سنگین دوری کن . »
هتوئی برداشت و روی زانوهای او انداخت .

الیزابت از اضطراب ناگهانی که ژوزف را فرا گرفته بود ،
شادمانه و مفرور تسمی کرد و با اطمینان گفت - « عزیزم ، من دانم چه کار
باید بکنم . از این بابت مطمئن باش . بله ، راما من گوید ، موقعیکه
زنی میخواهد بچه دارشود در واژه‌ی دنیائی از معلومات پرویش گشوده
میشود . »

ژوزف تکرار کرد - « با این وجود ، خیلی مواظب خودت
باش . »

الیزابت شادمانه خنده‌ای کرد و پرسید - « آیا بچه تا این اندازه
برای تو عزیز است ؟ »

ژوزف بکف اطاق چشم دوخته ابروانش را درهم کشید - « بله ،
از آنجاکه پیوندی است با زمین . » مکث کرد و برای احساسی که

داشت دنبال کلمات بود - «عزیزم، این گواهی است به اینکه ما باین زمین تعلق داریم. تنها گواهی که بگانه نبودن ما را ثابت میکند.» ناگهان نگاهش را به پنجه روخت و گفت - «مثل اینکه باران بند آمده است. میروم ببینم اسبها چطورند.»

الیزابت باو خندید. «راجح به یك عقیده‌ی عجیب جائی خوانده یا شنیده‌ام، شاید مربوط به فروز یا روسیه باشد نمیدانم؛ بهر حال مال هرجاکه باشد، میگویند باید این خبر را به چهارها بیان داد وقتی اتفاقی در خانواده رخ میدهد، چه مرگ و چه زایمان و ...، پدرخانواده به اصطبیل میزود و اسبها و گاوها را خبر میکند. ژوزف، به همین خاطر به اصطبیل میروی؟»

ژوزف گفت - «نه، فقط میخواهم به آنها سرکشی کنم.»
الیزابت خواهش کرد - «نرو، تو ماس بآنها سرمیزند، او همیشه سراغ آنها میزود. امشب پیش من بیان. حالا بیش از هر زمان بتواحتیاج دارم.»

الیزابت مکنی کرد و ادامه داد - «آنوقتها که خیلی کوچک بودم نیکبار عروسکی بمن دادند. وقتی آنرا روی درخت کریسمس دیدم، یك احساس توصیف ناپذیر در من پدیدار گشت. پیش از آنکه به عروسک دست بزنم از آن هراس داشتم. خیلی خوب بادم می‌آید، از اینکه عروسک مال من بود خوشحال و خمگین بودم، نمیدانم چرا. آن خیلی گرانبهاتر و هریزتر از آن بود که مال من باشد. و اکنون هم چنان موقعي است، اگر این خبر حقیقت داشته باشد، خیلی هزین

است ولی من میترسم . عزیزم ، پیش من بمان و امشب را بپرون
نرو . »

پشمیان الیزابت را آهگه فراگرفته بود . ژوزف او را دلداری
داد . « البته خواهم ماند . تو خیلی خسته هستی ، باید از این پس زودتر
به رختخواب بروی . »

ژوزف سراسر شب را پیش از نشست و با او به رختخواب رفت .
لیکن موقعی که نفس های الیزابت آرام و یکنواخت شد از بستر بیرون
خزید و باشتای لباس بتن کرد ، و از اتاق خارج شد . الیزابت رفتن او
را شنید ، خاموش ماند و خود را بخواب زد . اندیشید « او با شب
کاری دارد » و به آرامی شروع به گوییتن کرد .

ژوزف بی صدا از ایوان پائین آمد . آسمان صاف شده بود
لیکن از شاخه ها همچنان آب می چکید و جو بیارهای متعددی در محوله
روان بود . ژوزف یکراست بطرف درخت بزرگ بلوط رفت و
زیر آن ایستاد ، و آرام زمزمه کرد . « پدر ، کودکی در راه است و قتی
بدنیآمد او را میان بازویان توقیر آمیذهم . »

پوست سرد و نمایک درخت را لمس کرد و نوک انگشتانش را
روی آن لغزاند . اندیشید « این احساس پیوسته نیرومندتر میگردد .
اوائل آنرا بدآنجهت آغاز کodom که وقتی پدرم مردم را آرامش بخشید ،
واکنون به اندازه های نیروگرفته است که تقریباً برهمه چشم گسترش
یافته است . و هنوز هم مردم را آرامش می بخشد . » بطرف اجاق رفت و
نکه گوشت بریانی که روی آن مانده بود آورد و آن را میان شاخه های

درخت گذاشت . و خواهش کرد - « اگر می توانی از ما حفاظت کن و از خشکسالی در امانمان دار . » از گامهایی که با نزدیک می شد بود خست افتاد .

برتون بود پرسید - « زوزف ، توئی »

- « بله ، دیر وقت است ، چه می خواهی . »

برتون نزدیک تر آمد و جلوی او ایستاد « زوزف ، می خواستم باتو حرف بزنم . می خواستم ترا آگاه وار شاد کنم . »
زوزف عبوسانه گفت - « حالا وقت نیست . فردا اینکار را بکن . آمده بودم سری به اسبها بزنم . »

برتون گفت - « زوزف ، داری دروغ میگوئی . فکر میکردم تها هستی ولی من ترا می پائیدم . میدیدم که بدرخت قربانی میدادی . شرک را در تو دیدم و آدم که آگاهت کنم . » برتون به هیجان آمده بود و بتندی ادامه داد - « امروز بعد از ظهر خشم خداوند را دیدی . این فقط یک اعلام خطر بود . زوزف تو از خدا دور میشوی و خشم خدا ترا خواهد کوبید . » مکث کسرد . نفسش از شدت هیجان بند آمده بود ، خشم در او خاموش شد و عاجزانه خواست - « زوزف ، بامن بیا تا دعا بخواهیم . خدا توبه ات را خواهد پذیرفت . بیا درخت را از ریشه بیندازیم . »

لیکن زوزف خودش را واپس کشید و دستی را که دراز شده بود تا او را نجات دهد کنار زد . خندهای کوتاهی کرد - « برتون ،

تو خودت را نجات بده . خوبی جدی هستی . حالا یه و بخواب ،
بگارهای منهم دخالت نکن : » و او را تزکه کرد و بخانه
برگشت .

۱۶

بهار فصل تجدید حیات و شکوفائی فرا رسید. تپه‌ها از علفهای زمرد رنگ پرپشت و انبوه پوشیده شد. درختان جوانه زده بودند. رودخانه زیر بارانهای مدام خروشان جریان می‌یافت. ساختهای مزروعه از رطوبت زمستان بکلی تغییر یافته بود. بر بامهای شمالی خزه‌های سبز رنگ می‌روئید و روی تلهای کود علف روئیده بود.

چاره‌ایان با تغییر فصل و وفور علف و گیاهان بردامنه‌های تپه‌ها به تولید مثل می‌پرداختند. کمتر سالی بود که مثل آن سال بهار، ماده کاوهای دو گوساله بیاورند. در اصطبل تنها چند اسب بود چون علف‌ها به اندازه‌ای بلند و گوارا بودند که نمی‌باشد تلف می‌شدند.

وقتی ماه آوریل، و روزهایی که از عطر گیاهان معطر بود، رسید گلهای فراوان تپه‌ها را مرنگ کشیدند، خشخشانها بر نگ طلاسی و گلهای آبی وزرد و بنفش تپه‌ها را رنگ آمیزی کرده بودند. باران هنوز در بیشتر اوقات می‌بارید، تاراینکه زمین از رطوبت پوک شد، هر فرو رفتگی در زمین چشم‌های و هر سوراخ چاهی گردید. گوساله‌های

کر چک و برآق بتنده فربه شدند، و هنوز مادرهای اشان آنها را از شهر نگرفت، بودند که بار دیگر با گاوها نزدیکی میکردند.

آلیس به وطنش نوستر اسپیز را رفت، آنجا وضع حمل کرد و دو ماه بعد با کودکش به مزرعه باز گشت، در ماه نهم ملایم تابستانی از جانب دریا وزید و بوی نمک و رایحه‌ی دریا را به مراد آورد. مردها هنوز کارهای مخصوص بهار را انجام میدادند. زمینهای هموار اطراف خانه زیر شیاز شخمهای میاهی و رطوبت زیو خاک را نمایان میکرد.

دانه‌های جو و گندم‌های کاشته شده جوانه زده بودند. کوتاهی سبزیجات باندازه‌ای پرحاصل و بارور شد که فقط هترین و رسیده ترین سبزیها را برای مصرف خانواده‌ها به آشپزخانه‌ها میبردند. شلغمهای واژده و هویجهای ناقص را به دام میدادند.

سنجبهای صحرائی از لانه‌های اشان بیرون میآمدند. و جیر جیر آغاز میکردند. آنها در بهار فربه تر از آن بودند که معمولاً در پانیزه دیده میشدند. کره اسبها در دامن تپه‌ها جست و خیز میکردند و گاه، بایکدیگر نگریستند. هنگامی که بارانهای گرم باریدن میگرفت، اسبها و گاوها دیگر زیر درختها پناه نمیگرفتند و همچنانکه آب از پهلوهای اشان جاری میگشت و به آنها جلا و درخشیدگی خاصی میبخشد، بچریدن ادامه میدادند.

در خانه‌ی ڈوف تدارک بی سرو صدائی برای زایمان آغاز گردیده بود. الیزابت مشغول دوختن رخت و لباس نیوزاد بود و زنهای دیگر که بخوبی میدانستند کودک او بر جسته ترین کودک مزرعه و وارد

قدرت خواهد بود ، پیش او می نشستند و با او کمک می کردند . شکم بند های ضخیمی بیش از آنچه یک نوزاد احتیاج داشت درست کردند . پیراهن های بلند بچگانه دوختند و آنها را گلدوزی کردند . راما به الیزابت آموخت که چگونه دشک بستر زایمانش را پنه دوزی کند ، والیزابت با چنان دقت و سلیقه ای آنرا درخت که گفتی می خواست تا آخر هم را آنرا نگاه دارد ، در صورتیکه می بایست پس از بدنیا آمدن کودک بی درنگ آنرا می سوزاند . از آنچه که این نخستین فرزند زوحف بود راما ظرف افت بی سابقه ای بکار بود . نوار مخلعی درست کرد که در سر آن دو حلقه داشت و روی پایه های تخت خواب می باشد . زنهای دیگر هنگام درد زایمان چیزی جزیک ملاطفه بهم تابیده نداشتند که آنرا با دسته اشان بکشند .

وقتی هو اگر مترشد زنهای به ایوان آمدند ، زبرایوان می نشستند و بد و خست و دوز ادامه عید ادارند . آنها همه چیز را چند ماہ زودتر فراهم کردند . لباس های نوزاد را حاشیه زدند و کنار گذاشتند . بالشهای کوچکی را که با هر قو انباشته بودند نا اول ماه ژوئن آماده گردید . پیوسته صحبت نوزادها در میان بود . زنهای می گفتند که چطور آنها بدنیا می آیند ، چه اتفاقاتی مسکن است بیفتد ، چگونه بزودی خاطرهی درد از ذهن زن ردوده بیشود ، و چطور نوزادان پسر از همان نخست با دختران فرق می کنند . این صحبتها پایانی نداشت . راما داستانهای از کودکایی که با دم ، و اندامهای خارق العاده ، و دهانهایی که میان کمر شان باز میشد بدنیا می آمدند نقل می کرد ، لیکن این گونه چیزها هراس انگیز نبود ، چون راما علت وجود آنها را میدانست .

بعضی معلوم نوشابه های الکلی بود و بونخی از بیماری ناشی میشد ، لیکن بدترین و هیولاترین آنها هنگامی پدید می آیند که آبستنی در دوره‌ی قاعدگی صورت بگیرد .

بعضی وقتی زوف در حالیکه به بندهای کفتش علف چسبیده بود و سرزانوهای شلوارش لگه های سبز دوده میشد و عرق هنوز دوی پیشانی اش می درخشید بخانه می آمد . می استاد ، ریش را نوازش می کرد ، و به سخنان زنها گوش فرا میداد . زوف در بهار پر حاصل بی اندازه کار میکرد . گوساله های نر را اخته میکرد ، سنگها و گیاهان هر ز را از میان گلها دور می کرد ، و پوست چارپایان را با علامت «زو» داغ میکرد و با همراهی تو ماس بخاموشی با یکدیگر کار میکردند و نرده هائی با سیم خاردار دور زمین میکشیدند ، برای اینکه در بهاری آنچنان نمناک کنند حفره هائی جهت پایهی نرده ها کار بس آسانی مود . دو گاو چران دیگر نیز اجیر کرده بودند تا از نوزاد چارپایان نگهداری کنند .

در ماه ژوئن نخستین گرمای هدید آغاز گشت . گیاهها و علفها در این ماه بیش از یک و جب بلند تر شدند . لیکن با فرار میدن روزهای گرم و خفه ، الیزابت بدقق و تندخو شد . صورتی از آنچه برای زایمان لازم بود تهیه کرد و بدست زوف داد . یک روز پیش از طلوع آفتاب زوف با گاری به سن لونی او بوسپو رفت تا اشیاء مورد نواز او را خریداری کند . رفتن و بازگشتن او سه روز بطول انجامید .

با رفتن زوف ترس ایزامت را فررا گرفت در اندیشه اش نامعقولانه ترین پندارها تحقق می بافت ، می اندیشید شاید او را در راه

بکشند، یا زن دیگری را ببینند و با او فرار کند، شاید گاوی در گردنه
واژ گون شود و او را برودخانه اندازد و ...

البیزابت موقع رفتن ڈوزف هنوز از خواب بر نخاسته بود،
هنگامیکه آفتاب برآمد لباس پوشید و جلوی ایوان نشست. همه چیز
او را بستوه میآورد، همه‌هی ملخها که وقتی پرواز درمی‌آمدند تک.
تک صدا میکردند و تکه سیمهای زنگ زده‌ی عدل بندی که روی
زمین ریخته بود، و بوی تندي که از اصطبل می‌آمد نزدیک بود او
را به حالت تهوع اندازد. همه چیز را دلتگی و متنفر میکرد، سرش
را بلند کرد و به فراز تپه‌ها نگریست. نخستین چیزی که نظرش را
جلب کرد کاجهای فراز تپه‌ها بود. دلتگی عمیقی برای موئیی بر او
چیره گشت، دلتگی برای درختان تیره رنگ جزیره، خیابانهای کوچک
آفتابگیر، خانه‌های سفید رنگ و خلیج نیکلون با قایقهای ماهیگیری
رنگارنگ آن.

ولی بیش از همه چیز برای درختان کاج و ملنث در خود احساس
دلتنگی میکرد. رابعه‌ی دل انگیز برگهای سوزنی آنها در نظرش
دلنو ازترین چیزهای جهان بود. آرزو میکرد آنجا بسود و آن عطر را
امشمام میکرد. چشم‌انش بر کاجستان سیاه فراز کوهها خیره شده
بود.

رفته‌رفته اشتباق شدیدی در بودن میان کاجها برآومستولی گشت.
آنها او را از فراز کوه صدا میزدند، او را بینان خود میخواهند تا
دور از هیاهوی زندگی، آرامشی را که یک جنگل کاج میتوانست داشته
باشد به او ارزانی دارند، لحظه‌ای احساس کرد که بربستی از برگهای

کاج آرمیده است و به آسمان نیلگرن میان شاخهها می‌نگرد . صدای باد را می‌توانست بشنود که با آرامی بر فراز شاخه‌ها زمزمه می‌کردو هطر تند کاجها شاهه‌اش را نوازش میداد .

از جا برخاست و آهسته بجانب اصطبل رفت . کسی در اصطبل بود، چون الیزابت می‌بدید که کودها با سه شاخه از دربچه‌ی آخورها بیرون میریخت . وارد اصطبل نیمه تاریک که بوی کود و علف و یونجه و مدفوع چار پایان درهم آمیخته بود ، شد و به توomas نزدیک شد و گفت - «من می‌خواهم کمی سواری کنم . خواهش می‌کنم بک کالسکه آماده کن .»

توomas به سه شاخه تکیه داد ، عرق پیشانی‌اش را با آستین خشک کرد و گفت - «نیم ساعت صبر کنید . وقتی کارم تمام شد شمارا به سواری می‌برم .»

الیزابت از همراهی او خشمگین شد . با خشونت گفت - «می‌خواهم تنها باشم .»

- «ولی ژوف اینجا نیست و خوب بیست با اینحال سواری کنید .»

- «با این وجود می‌خواهم تنها باشم ، احتیاط خواهیم کرد .» توomas سه شاخه را به دیوار تکیه داد و گفت - «بسیار خوب ، پس من اسب آرامی را به کالسکه می‌بنم . اما باز باید مواظب باشید و از جاده پرت فرانید ، چون ممکن است توی گل و لای گیر کنید . هنوز بعضی از گودالها پراز آب است .»

توomas او را در سوارهدن کمک کرد . آنگاه ایستاد و همچنانکه

کالسکه دور می شد آنرا مضرعه پانه نگاه کرد .

الیزابت طبیعاً میدانست که تو ماس حاضر نیست او بجنگل کاجها برود لذا از خانه ها فاصله هی زیادی را پیموده بود که سرمادیان پیر و سفید را بطرف تپه بر گرداند و روی زمین ناهموار با تکانها و صدای زیاد پیش راند . آفتاب بی اندازه سوزان بود و زمین در حسرت نیم نیمی می سوخت مسافت زیادی از دامنه هی تپه بالا رفته بود که شیار عمیقی از آب راه را بر او بست . شکاف از دو طرف تا دور دستها پیش رفته بود ، تا کاجها فاصله هی کوتاهی بیش نماینده بود . الیزابت از کالسکه پیاده شد و افسار را دور تنه هی درختی بست ، و قلاب دهنده اسب را باز کرد . آنگاه از شیار پائین رفت و از طرف دیگر آن بالا آمد و با هستگی هسوی جنگل کاج گام برداشت .

لحظه ای بعد به جو پیار باریک و درخشانی رسید که از جنگل بیرون می آمد و چون سنگی در مسیرش وجود نداشت خاموش می گذشت الیزابت خم شد و شاخه ای تره تیزک از تری آب کند و همچنانکه از کنار جو پیار بجانب جنگل بالا میرفت آنرا زبردندان دیز کرد .

اگرون همه هی آن دلتگی و بی حوصله گی از او گریخته بود . شادمانه پیش میرفت ، داخل جنگل شد . صدای گامهای او زیر بستره ضخیم از برگهای کاج محو میشد و جنگل جزو مردمی برگهای نوک درختان ، صدای دیگر را می بلع بد . مسیری را بدون اینکه چیزی راهش را مسد کند پیش رفت و بعد پرده هی پیچکها و بوته های تمثیک راه او را دشوار کرد . شانه هایش را زیر آنها خم می کرد ، راهی بیان آنها به زحمت می بافت و پیش میرفت . نیاز واشتیاقی او را وامیداشت

تا اعماق جنگل پیش برود.

وقتی به محوطه‌ی بیدرخت رسید با خود آندیشد «اینجا همان
جایی است که دزدهنم انتظارش را داشتم اینجا به آرامش دست خواهم
یافت».

سکوت بر محوطه حکم‌فرما بود و صدائی جز زمزمه‌ی درختها
ذی‌رنگی سبک پوک‌پراز آنها شنیده نمیشد. تخته سنگ اولین چیزی
بود که هریستنده‌ی تازه وارد به محوطه را بخود جلب میکرد. پوششی
سبز و خزه‌ای تخته سنگ را پوشانده بود و سرخس‌های بلند مانند پرده‌ای
سبز رنگ از لبه‌ی غار کوچک آن آویزان بود.

الیزابت به تخته سنگ نزدیک شد دستی به پوشش خزه‌ای آن
کشید و کنار جویبار کوچک نشست. جویبار، آرام ر محوطه‌ی
بیدرخت مانند ماری مبلغزید و پیش میرفت و میان بوته‌ها ناپدید
می‌گشت.

چشمان الیزابت روی تخته سنگ متمرکز گشت و ذهنش به
هیبت و سوشه انگیز آن مشغول شد. آندیشد «اینجا را قبل از دیده بودم
و حتماً میدانستم که در میان جنگل است، و گرنه چرا یکراست با اینجا
آمدم؟» همچنانکه پسخونه می‌نگریست چشانش فراغ گشت،
از دشنهای گنگ و مبهم و نامفهوم با پیچ و تاب آرام خود در ذهنش
رخنه می‌کرد. خود را دید که در مسوئی بطرف کلیسا برای دعای
روز یکشنبه میرفت.

آنگاه دید که دسته‌ای از کودکان بالباسی بلند و سفید به آرامی
با هارشی در حرکت بودند و ملکه‌ای تاجدار پیش‌پیش، آنها را هبری

میکرد . بر تخته سنگ چشم دوخته بود اما ذهنش جای دیگری بود .
کودک خود را دید که در وحش اش وارونه ، در هم فرو رفت و کز کرده
بود و خیلی آرام می جنیبد ، در این هنگام براستی جنبش کودک را
احساس کرد .

زمزمه‌ی برگها همواره به گوش میرسد . لحظه‌ای احساس کرد
در سراسر جهان تنها است وهم رفته‌اند واو تنها مانده‌ی این دنیا است
و دنیا نیز او را بی توجه رها کرده است . آنگاه احساس کرد که هر -
چه آرزو کند برآورده میشود . و بدنبال این اندیشه ترس او را فراگرفت
و بر خود لرزید ، زیرا بالاترین آرزویی که میکرد رهائی از تنهایی
یعنی مرگ بود . دستش را با آرامی در آب سرد چشمه فرو کرد و زود
بیرون کشید چرا که سردی آب ، سردی نرس را داد او دو چندان
می کرد .

اکنون در جنگل صدای خش و خشی شنیده میشد . خش و
خشی که لطافت نداشت و نند و کینه نوز بود . الیزابت با شتاب
اطراف را نگریست ، شرارت جانوری کمیون کرده به بزرگی بزی
پشمالو را حس می کرد ، سردی هرموزی بدرون محوظه پا گذاشته
بود . الیزابت مضطرب بپا خاست ، وحشت سراهاش را در آرگرفت
درختان سیاه راه گریز او را پسته ہودند . تخته سنگ گوئی آماده
جستن بود ، در حالیکه می ترسید چشمانش را از آن برگیرد ، برگشت
و گریخت . وقتی داخل جنگل شد احساس کرد جانور پشمالو
خوب نسی دنبال اوست به اندازه‌ای ترسیده بود که نمی توانست

جیغ بکشد .

پس از مدتی دراز بفضای باز که آفتاب گرم در آن می درخشید رسید . جنگل پشت سراو بسته شد ، و او را آزاد گذاشت . خسته و در مانده کنار جویبار باریک نشست . قلبش چنان میکوفت که گوشی میخواهد از سینه بیرون آید . به خزه های توی جویبار چشم دوخت خزه ها به آرامی با جریان آب نکان میخوردند و گاه هن دیزه های رنگارنگ جایجا میشدند . گرمی آفتاب جای سردی نرس دامی - گرفت . آنگاه برای اینکه احساس امنیت یشتری کند برگشت و به دستهی خانه های روستائی که پاکون تپه قرار داشت و به خوش های گندم طلائی اطراف خانه ها که زیرفسیم بعد از ظهر با امواج بلند و گسترده سرخم می کردند ، نگاه کرد .

پیش از آنکه کاملا به حال عادی برگرد ، بзор روی زانوهاش بلند شد و شروع بدعاهوایندن کرد کوشید . آنچه در جنگل اتفاق افتاده بود بیاد بیاورد ، لیکن خاطرهی آن رنگ بانگه بود .

وقتی دهایش پایان پذیرفت ، احساس آرامش خواطر کرد ، فروغ روشنی بذهنش راه یافت که هر این و دلهره و خاطرهی آن را از ذهنش می زدود .

با خود زمزمه می کرد « این مربوط به وضع مزاجی من است . باید آن را می دانستم . آنجا چیزی جزوهم و پندار و تصور من وجود نداشت . راما بارها دربارهی اینگونه اوهام برايم صحبت کرده بود . »

آنونت مطمئن و آرامش یافته برخاست ، و همچنانکه از تپه
پائین میخراشد یک بغل از گلهای نورس و رنگارنگ چید تا خانه
را برای آمدن ژوزف بیاراید .

۱۷

گرمای تابستان بی نهایت شدید شده بود. هر روز آفتاب بردره
می تافت و در طوبت زمین را ورمیچند علفها را می خشکاند ، و سبب
می شد که هر موجود جانداری به صایه‌ی درختان و بوته‌ها پناه برد .
سراسر روز را اسبها و گاوها همانجا زیر صایه دراز می کشیدند ، و
منتظر شب می ماندند ، تا هاید بتوانند هر ای پرا بیرون بیایند. سگهای
مزروعه از فرط گرمای روی زمین پهن می شدند ، زبانشان، لر زان و لله .
زن ، از دهانشان آویزان بود و سینه هایشان مانند دم آنگری بالا و
پائین میرفت . حتی حشرات پرهیاهو نیز وسط روز خاموش بودند.
آب رودخانه چنان کاشش یافته بود که بصرورت جویباری باریک دور -
آمد و بود ، و هنگامی که ماه اوت فرار صد، دیگر اثری از آب در رودخانه
دیده نمیشد .

توماس ، در حالی که زوف قسمتی از گله را برای فروش سوا
می گرد و بطرف جایگاه موقع میراند ، یونجه‌ها را دور می کرد ، و
برای ذخیره کردن آنها را دسته دسته می بست .

برتون برای صفرش به پاسیفیک گرو و حضور در اردو آماده می‌گردید، چادر، ظروف و رخته‌خواهها و دیگر وسایل سفر را در گاری بار کرد، ویک روز صبح او و زن‌ش با دو اسب نیرومند برآه افتادند تا نود مایل راه را تا محل اردو بپیمایند. راما قبول کرده بود سه هفته‌ای را که آنها نیستند از کودکانش مواظبت کند.

الیزابت برای خداunganی با آنها از خانه بیرون آمد. او بار دیگر از سلامت و شادابی هر افراد خود بود. بعداز دوره‌ی کوتاه کسالت‌ش زیبا و دلفریب شده بود. گونه‌هایش از خون سرخ بود و چشم‌اش با شادی مرموزی میدرخشید. اغلب زواف وقتی باونگاه می‌گردید شگفت بود که الیزابت به چه می‌اندیشد که اینطور حالت نزدیک به خنده دارد. می‌اندیشد «حتماً از چیزی باخبر است. زنها در اینگونه موقع حرارت سوزانی در خود دارند، باید از چیزهایی آگاه باشند که هیچکس دیگر را خبر نیست. باید سروری مانع همهی شادی‌ها احساس کنند».

الیزابت با نزدیک شدن روز زایمانش هرچه بیشتر زواف را به کنار خود می‌طلبید. می‌خواست تمام روز و سراسر شامگاه را نزدیک او بنشیند، و هر وقت زواف با او می‌گفت کاری دارد که باید انجام دهد اند کی زبان بشکایت می‌گشود، می‌گفت - «من اینجا بیکارم. بیکاری دوستدار همنشینی است».

زواف پاسخ می‌داد - «نه، تو هم داری کارمی‌کنی». و در اندیشه‌اش بخوبی کار الیزابت را می‌دید:

دستهایش خسته روی دامنش رویهم قرار گرفته بود، لیکن

استخوانش ، استخوان می ساخت ، خون خون تقطیر می کرد و گوشش گوشت تشکیل می داد . ژوزف به اینکه او خود را بیکار می اندیشد می خندهشد .

شبها وقتی از ژوزف خواهش می کرد که پیش او بشیند ، دستش را دراز می کرد تا شورش آنرا نوازش کند . می گفت -

«خواهش می کنم پیشم بمان . بیرون که می روی من می ترسم : یك روز موقعیکه توی ایوان نشته بودند ، ناگهان پرسید - ژوزف ، چرا اینقدر درخت بلوط را دوست داری ؟ یادت می آید اول باری که اینجا آمده بودم مرا مجبور کردن میان شاخه های آن بشینم . » و به شاخه های آن جانی که نشته بود مینگریست .

ژوزف آرام گفت - «خوب ، این درخت بزرگ و زیبائی است . گمان می کنم برای اینکه درخت کاملی است دوستش دارد .» آنوقت البیابت حرف او را قطع کرد - «ژوزف ، بالاتر از این چیزهاست . یك شب شنیدم با آن مثل یك انسان صحبت می کردم . شنیدم که «پدر» صدایش میزدی . »

ژوزف بدراحت خیره شده بود ، و بعد از مدتی درنگ برای او تعریف کرد که چگونه پدرش با آرزوی آمدن به خرب مرد ، و در باره‌ی آرزو صحیح که نامه برادرش را دریافت کرده بود صحبت کرد . او گفت - «خوب ، این نوعی بازی و تلقین است برای قوت قلب و در من این احساس را بر می انگیزد که هنوز پدرم زنده است و بالای سر من کارهایم را نظاره گر است . »

البیابت چشمانش را بطرف او برگرداند و با ملایمت گفت

- «زوژف، این بازی نیست و نبایستی آن را به بازی گرفت، بلکه نیازی است. نیازی به نکبه‌گاه و حامی.» ویرای نخستین بار به اندیشه‌ی زوژف راه میافت.

شبها موقع خواب سرمش را روی بازوی زوژف قرار می‌داد، برای اطمینان خاطر از او خواهش می‌کرد. «زوژف، موقع زایمان پیش من بیان. می‌ترسم صدایت کنم و تو نزدیک من نباشی. زیاد از من دور نخواهی بود، نه؟ هر وقت تو را خواستم، پیش خواهی بود؟»

و زوژف نیز بآرامی می‌گفت. «الیزابت، من پیش تو خواهم ماند. از این حیث ناراحت نباش.»

الیزابت شروع به شمردن هفته‌هایی که تا هنگام زایمانش مانده بود کرد... از پنجشنبه به بعد سه هفته و آنگاه دو هفته و یک روز، و بعد فقط ده روز دیگر مانده بود.

یک شب گفت. «درست یک هفته‌ی دیگر مانده است. وقتی فکرش را می‌کنم اندکی به لرزه می‌افتم.»

زوژف آن روزها گوش بزنگ می‌خوابید. وقتی الیزابت در خواب آه می‌کشید، چشمان زوژف باز می‌شد و با ناراحتی گوش فرا می‌داد.

یک روز قبل از اینکه آفتاب بزند از خواب برخاست. هوا هنوز تاریک بود ولی از سپیدی نزدیک و حرارت صبحگاهان جان می‌گرفت. بانگک صاف و رسای خروسی سحرخیز را شنید. زوژف با چشمان گشوده دراز کشید و به نقطه‌های بیشمار نور که پدیده‌ی آمد

و هوا را به دنگ سرب درمی‌آورد نگاه می‌کرد. رفته رفته اثایپی اطاق آشکار می‌شد. البیزابت دخواب با آرامی نفس. نفس می‌زد. گرفنگی اندکی در تنفس او هم بود. ژوف آماده شده از بستر بیرون آید، لباس پوشید و پیش اسبها برورد. در این هنگام البیزابت بیدار شد. نفس بند آمد، پاها یش سخت کشیده شد و از درد فریاد زد.

ژوف داد کشید. «چی شد؟ هزیزم چی شده؟»
وقتی دید که او جواب نمیدهد، بلند شد، چراغ را روشن کرد و برگشت روی او خم شد، چشمانش از حدقه بیرون میزد. دهانش بازمانده بود و تمام بدنش پشتد می‌لرزید، بار دیگر یا صدای گرفتای جمیع کشید. ژوف کنار نشست و دستهای او را مالش داد تا آرام شد.

البیزابت نالید. «ژوف، مثل اینکه وقتی می‌میرم از درد

ژوف گفت. «هزیزم، بسک لحظه صبر کن. میروم راما را صدا بزنم.» واز اطاق بیرون دوید.

rama از خواب برخاست، قسم تندی کرد و دستور داد.
«ژوف، شما بروگردید پیش او. کمی زودتر از آنچه فکر می‌کردم شروع شده است.»

ژوف خواهش کرد. «عجله کنید.»

«عجله لازم نیست. شما بلندش کنید و بگذارید راه برود.

من هم میروم آلبیس را صدا کنم که باما کمک کند.»

سپیده دم، سرخی می گرفت که دوزن، با دستهای پراز و ارجه های تپیز و سفید، وارد اطاق شدند. راما بیدرنگ مشغول کار شد. البیابت که هنوز از شدت درد نفسش بریده بود، نومیدانه با او می نگربست.

rama او را مطمئن ساخت. « حالت خوب است. درست همانطوری که باید باشد. » آلپس را به آشپزخانه فرستاد تا پک لگن آب جوش تهیه کند. و به ژوژف دستور داد. « ژوژف، حالا او را بلند و کمکش کن تا راه برود. » و زمانی که ژوژف او را بالا و پائین میبرد، راما ملافعه ها را از روی بستر برداشت و دشک زایمان را جای آن انداخت و حلقه های نوار محملی را به پایه های تخت بست.

وقتی دیگر بار درد طافت سوز دوی آورد، آنها او را روی صندلی نشاندند تا درد رفع شود. البیابت میکوشید جیغ نکشد، تا اینکه راما بطرف او نعمند و گفت. « جلویش را نگیر، لازم نیست. الان هر کار که دلت میخواهد بکن، ضروری است. »

ژوژف، همچنانکه دستش را دور کمرا و حلقه کرده بود، او را توی اتفاق بالا و پائین میبرد، و هر وقت پاپش میلغزید نگاهش میداشت. ژوژف، دیگر هراسش را ازدست داده بود. فروضی شاد و وحشی در چشمانتش میدرخشد. فاصله دردها رفته رفته کم می شد. راما، هر وقت درد به البیابت روی میآورد ساعت را نگاه میکرد. دردها بهم نزدیک و نزدیک تر می گشت.

ساعتها گذشت. نزدیک ظهر بود که راما سرش را بالا و پائین نکان داد. « حالا بخندار دراز بکشد. ژوژف، دیگر میتوانی بیرون

بروی . من الساعه دستهایم را آماده‌ی کار می‌کنم . «
ژوزف باچشم‌ان نیم باز باو نگریست . خواب آلود و خسته
بنظر میرسید . - «منظورت از اینکه دستهایت را آماده‌ی کار می‌کنی
چیست ؟ »

- «خوب ، ناخنهايم را کوتاه می‌کنم ، دستهایم را صابون
میزتم و توی آب داغ میشویم . »
ژوزف گفت . «من اینکار را خواهم کرد . »
- «ژوزف ، وقت آن است که شما بیرون بروید . فرصت
نیست . »

او عبوس‌انه گفت . «نه ، من خودم کودکم را بدنیا می‌آورم .
 فقط بگوئید چه باید بکنم . »

- «ژوزف ، شما نمی‌توانید . این کار ، کار مرد نیست . »
ژوزف با تندی باو نگریست ، و اراده‌ی راما در بر ابر سختی
و وقار او مستسلم فرود آورد .

او گفت . «این کار من است که باید بکنم . »
همینکه خورشید بالا آمد ، کودکان پشت پنجره‌ی اتاق خواب
المیزابت گردآمده بودند ، بناله و فریاد گرفته‌ی المیزابت گوش میدادند
واز شوق میلرزیدند . مارتا از ابتدا در راس آنها فرار داشت .

با اینکه حال دیگر آفتاب بشدت بر آنها می‌تابید ، از جای خود
تکان نخوردند . مارتا قانون وضع می‌کرد . «کسی که اول از همه گریه‌ی
بچه را شنید ، بگوید «شنیدم ! » و یک جایزه بگیرد . »
کودکان دیگر بی اندازه به هیجان آمده بودند . هر وقت که ناله

و فریاد تازه‌ای آغاز می‌گشت، هم‌واز داد می‌کشیدند «شنیدم!»
مارتا بچه‌ها را وا داشت باو کمل کنند تا خودش را بالا بکشد
و از پنجه‌ه بدرون اطاق نگاه کند. او چنین گزارش داد. «عموزف
دارد با او راه میرود.» و لحظه‌ای دیگر گفت. «حالا روی تخت دراز
کشیده و طناب قرمزی که مادر درست کرده با دستهایش گرفته است.»
جیغها بی دربی شده بود. بچه‌ها به مارتا کمل کردند تا بار
دیگر نگاه کند و دیده‌هاش را باز گوید. مارتا بازنگ پریده پائین آمد.
نفسش از آنچه دیده بود بند آمده بود. بچه‌ها برای شنیدن گزارش
او بیشتر به او نزدیک شدند. او بیشه بزیده گفت. «عمو... عموزف
را دیدم... که روی او خم شده بود...» مکث کرد تسانفس
تازه کند. «و... دستهایش خونی بود.» خاموش شد و همه‌ی
بچه‌ها مبهوت او را می‌نگریستند. دیگر صحبت و پیچ بچ نبود، فقط
ایستاده بودند و گوش میدادند. جیغها اکنون باندازه‌ای ضعیف شده
شده بود که بزمت شنیده می‌شد.

مارتا قیافه‌ی مرموزی بخود گرفت. با صدای آرام به بچه‌های
دیگر گفت که ساکت باشند. آنها سه شلپ ضعیف شنیدند، و بلافاصله
فریاد زد «شنیدم!» حتی لحظه‌ای بعد همه‌ی بچه‌ها صدای گرسنه‌ی
نوزاد را شنیدند. آنها مبهوت ایستاده و به مارتا مینگریستند. «چطور
میدانی که چه وقت باید گفت؟»

— «خوب. من از همه‌ی شما بزرگترم و بچه‌ی خوبی بوده‌ام،
برای همین مادرم بعن گفت که چطور بفهمم.»
بچه‌ها التماس کردند. «چطوری چطور فهمیدی!»

مارتا پیروزمندانه گفت - واز آن شلپ و شلپ ! همیشه وقتی
بچه بدنیا آمد روی کپل بچه میزند که گریه کند. من بزند شدم . »
چند دقیقه بعد ژوزف توی ایوان آمد و روی نرده خم شد .
بچهها بطرف او دو بند، جلوی او استادند و به دستهایش خبره شدند.
از اینکه دیگر دستهایش قرمز نبود نومید شده بودند. صورت او به
اندازهای افسرده و خسته و چشمانتش بقدری بیحال است بود که بچهها از
صحبت کردن با او منصرف شدند .

مارتا بر پده بربده لب به سخن گشود - « حمو ژوزف ، من
گریه اولش را شنیدم . بلک عروسک جایزه میخواهم . »
ژوزف بآنها نگاه کرد ، لبخند کوتاهی زد و گفت - « برایت
میخرم . وقتی به شهر بروم برای همهی شما عروسک میخرم . »
مارتا مژده بانه پرسید - « پسر است یا دختر ؟ »
ژوزف گفت - « پسر است . شاید بلک ساعت دیگر نتواید
اورا ببینید . »

دستهایش محکم روی نرده گره شده بود ، در هوای نیمروزی
نفس همیقی کشید و به خانه برگشت .

راما دهان بی دندان نوزادر را با آب ولرم می شست و آلبس
مشغول جمع کردن اتفاق بود : ژوزف با خستگی روی صندلی راحتی
نشست و به زنها چشم دوخت . او چشمانت بی فروع و درد آلودالیزابت
را که سرشار از اندوه وضعیت بود تماشای کرد . نوزاد توی گهوارهی
حصیری خواهد بود و پیراهنی سفید که بزرگتر از قدش بسود بر
قنداشت .

وقتی کار زایمان پایان پذیرفت ، ژوزف الیزابت را از جایش بلند کرد و روی دستهایش نگهداشت تا زنهای دیگر بستر آلودهی زایمان را برداشته و رختخواب تازه‌ای گستردند . آليس همه‌ی تکه پارچه‌ها را بیرون برد و در اجاق آشپزخانه سوزانید و راما هرچه محکم‌تر نوار پارچه‌ای را دور کشله‌های الیزابت پیچید و منجاق کرد :

بعد از رفتن زنهای ، الیزابت با رنگی پریده در بستر دراز کشید دستهایش را بطرف ژوزف دراز کرد و بچه را خواست . ژوزف بچه را از گهواره به آرامی بلند کرد و روی دستهای الیزابت گذاشت . الیزابت با پیشانی چین خورده از خستگی به نوزاد خبره شد و با ضعف گفت - «با آنمه دردی که بمن داد هنوز از او بدم می‌آید . بگیر بگذار کمی استراحت کنم ، خیلی خسته‌ام .» و خیلی زود به خواب رفت .

نزدیک غروب ژوزف به اصطبل رفت . دیدکه اصطبل را بدقت تمیز کرده‌اند و همه‌ی آخورها از علف تازه پرهیده‌است . تو ماس در محل همیشگی خود ، لب آخوری نشسته بود . سرش را به آرامی بطرف ژوزف بر گرداند و اظهار کرد - «توی گوش ماده گرگ من کنه رفته . جائی که در آوردنش مشکل است .»

ژوزف کنار تو ماس نشست . چانه‌اش را بستگینی روی دستهای گره کرده‌اش گذاشت . تو ماس بترمی ہرسید : «نور سیده پسره پادختر؟» ژوزف به ہرده نوری که از شکاف دیوار اصطبل بدرون می‌تاشد و هوای داخل را خیافت که بود خبره شده بود . مگسها شبیه شهابهای

که بر زمین سقوط می‌کردند برق میزدند . ژوزف با بسیاری گفت
- « پسر است . خودم نافش را برپم ، راما یادم داد . با قیچی بزیدم و
گره زدم . بعد با نوار روی سینه‌اش بستم . »
توماس هرسید - « زایمان سخت بود ؟ »

- « بله ، سخت بود . ولی راما می‌گفت راحت بوده است . »
توماس تکه کاهی برداشت و آن را زیر دنداهاش تکه کرد
- « من هر گز زایمان یک زن را ندیده‌ام . راما هیچ وقت بمن اجازه
نمیداد . ولی خیلی به ماده گاوهاشی که نمیتوانستند به راحتی بزایند ،
کمک کرده‌ام . »

ژوزف با ناراحتی از لب آخور پائین آمد و به طرف یکی از
دریچه‌ها رفت . سرش را بر گرداند و گفت - « روز گرمی بود . هوا
هنوز دوی تپه‌ها ، سوزان است . » خود رشید داشت پشت تپه‌ها
غروب می‌کرد ، ذوب می‌شد و شکلش را ازدست میداد . ژوزف
ادامه داد . « توماس ، ما هر گز به ساحل نرفته‌ایم . بیا هر وقت فرصت
کرديم ارویم . خوشم می‌آيد از آنجا اقیانوس را تماشا کنم . »

توماس گفت - « من از بالای کوهستان پائین را تماشا کرده‌ام .
بیابان بزرگی است با درختان بلند ، بلندتر از هر درختی که تا به حال
دیده‌ای و خاربوته‌ای انبوه ، و تا هزار مایل روی اقیانوس را نمیتوانی
بینی . کشتی کوچکی دیدم که وسطهای اقیانوس پیش میرفت . »

غروب بتندی راه شب می‌سپرد . راما صد ازد - « ژوزف ،
کجا ؟ »

ژوزف با شتاب بطرف دراصلیل رفت - « اینجا هستم ، چه

خبر است؟»

— «الیزابت باز بیدار شده است. میخواهد فماکمی پهلویش
بنشینید. تو ماس، شام همین الان حاضر میشود.»

ژوزف در هوای نیمه تاریک شامگاه در کار بستر الیزابت
نشست، والیزابت باز دستش را بطرف او دراز کرد. ژوزف پرسید.
«پامن کاری داشتی؟»

— «آره عزیزم. من خوب نخوایدم، اما من خواهم پیش از
آنکه دوباره بخوابم، یاتو صحبت کنم. شاید یادم بروند که چه
میخواستم بگویم.»

ژوزف در حالیکه دستهایش را در دستش گرفته بود پرسید —
«الیزابت، چه میخواهی بگوئی؟»

— «آره، وقتی توبه شهر رفته بودی، من سواره به جنگل کاج
روی تپه ها رفتم. توی جنگل محوطه‌ی بیدرختی دیدم که میان آن
تخته سنگ سبزی قرار داشت.»

ژوزف با هیجان پجلو خم شد و پرسید — «چرا رفتی؟»

— «نمیدانم. تخته سنگ سبز مرا ترساند، و بعد ها خواهش را
دیدم. ژوزف، وقتی حالم خوب شد، میخواهم برگردم و تخته
سنگ را باز ببینم. وقتی خوب شدم دیگر مرا نخواهد ترساند، و
دیگر خواهش را نخواهیم دید. عزیزم یادت می‌ماند؟»

ژوزف گفت — «آنجا را میشناسم. جای عجیبی است.»

— «و یادت نخواهد رفت که مرا آنجا ببری؟»

زوف بعد از لحظه‌ای سکوت گفت - « نه ، یادم نخواهد رفت .
در باره‌اش بعداً نصیبم می‌گیرم . »
الیزابت گفت - « پس کمی بیش من بشین ، چند لحظه‌ی دیگر
خوابم خواهد برد . »

۱۸

تا پستان با کسالت گذشت ، و حتی هنگامیکه ماههای پائیز فرا رسید گرمای هوا کاهش نیافت . برعکون خوشحال و شادمان از اردی ہاسیبیک گرو باز گشت . او با حرارت از شب جزیره زیبا و خلیج نیلگون تعریف میکرد ، میگفت چطور کشیش‌ها برای مردم وعظ می‌کردند . به روزگار گفت « چند وقت دیگر به آنجا خواهم رفت و خانه‌ی کوچکی خواهم ساخت و تمام سال را آنجا خواهم گذراند . یک عده از مردم آمده‌اند و آنجا مسکن کرده‌اند؛ بلکه روز شهرنشیگ خواهد شد . »

او از مشاهده‌ی نوزاد خوشحال شده بود . گفت - « از دودمان ماست ، لقطع کمی تغیر یافته است . » و پیش الیزابت برخود بالید . ما اصالت نیرومندی داریم . این اصالت همواره به فرزندانمان منتقل می‌شود . الان نزدیک دویست سال است که پسرهایمان چنین چشمهاشی داشته‌اند . »

الیزابت اعتراض کرد . « رنگ چشمایش زیاد با چشمهاش من

فرق نمیکند. و تازه چشمها بچشمها همینطور که بزرگ میشوند تغییر رنگ میدهد.)

برتون اظهار داشت. «این یک نوع نشان است. همیشه نشان و این در چشم فرزندان دیده شده است. کی تعمیدش خواهد داد؟» - «اوہ، نمیدام. شاید چندوقت دیگر به من لائق او بیسپو بزیم و آنجا غسل تعمیدش دهم.»

هر روز قبل از ساعت پا زده، الیزابت روی صندلی راحتی زیر سایهٔ درخت بلوط سرگرم شیردادن کودک میشد. و گهگاه زوف برای تماشای کودک که با ولع تمام پستانهای مادر را میمکند پیش آنها میآمد. آنروز هم کارش را ناتمام گذاشت، پیش آنها آمد. همچنانکه خیره کودک را مینگریست گله آمیز گفت. «آنطور که باید زودبزرگ نمیشود.»

والیزابت خاطر نشان کرد. «تو زیاد به چهار پایان عادت کرده‌ای آنها خیلی زودبزرگ میشوند، ولی زیاد زنده نمیمانند.»

زوف خاموش به او اندیشید. فکر کرد «او شعور زیادی کسب کرده است، و بدون مطالعه چیزهای فراوانی را آموخته است. این امر او شادمان میساخت.» پرسید. «میان خودت و آن دختری که برای آذریس به مدرسه نوستر اسپیورا آمده بود تفاوتی حس نمیکنی؟»

الیزابت سرش را بلند کرد و خندید. «زوف، بنظر میرسد که تفاوت کرده‌ام؟»

- «البته!، البته که فرق کرده‌ای.»

پستان را هوصل کرد و کودک را روی زانوی دیگرش نشاند .
کودک فارغ از دنیا مانند ماهی قزل آلائی که بطرف طعمه هجوم
پیاورد ، حریصانه پستان او را در دهان گرفت . البیابت وقتی کودک
مشغول شد گفت . « خودم هم این فرق را حس میکنم ولی هرگز
فکرش را نکرده بودم . عادت داشتم به چیزهایی بیندیشم که خوانده
بودم . حالا هرگز اینطور نیست . اصلا فکر نمی کنم . فقط کارهایی
را میکنم که برایم پیش می آید . ژوزف ، اسم بچه را چه بگذاریم؟ »
ژوزف گفت . « فکر میکنم « جون » بگذاریم . همیشه با ژوزف بوده با
جون . جون همیشه پسر ژوزف بوده و ژوزف پسر جون . همیشه
همینطور بوده است . »

البیابت به دور دست خیزه شد . « بله ، اسم خوبی است . »
پستانش را از دهان کودک کشید و دگمه‌ی پیراهنش را بست . آنگاه
کودک را گرداند و به پشتیش زد تا هوایی را که با شیر خورده بود
آروغ بزند ، بعد به روبرو گرداند تا به چهره‌اش نگاه کند . کودک زیور
چشمی نگاد کرد . البیابت شوخی آمیز گفت . « اسمت جون است ،
میشنوی ؟ جون ! »

ژوزف تفریحانه باو تبسم کرد . « عزیزم ، او تا دحل روی
درخت نشسته است . فکر نمی کنی دیگر وقتش شده باشد؟ »

البیابت گفت . « همیشه این درخت . فکر میکنی همه چیز

بدستور درخت تو حرکت میکند ؟ »

ژوزف به شاخه‌های قطور درخت نگاه کرد و به نرمی گفت -

« حالا دیگر من آنرا می شناسم ، می فهمم ، حالا دیگر آنقدر خوب می -

شناسمش که می‌توانم به برگهایش نگاه کرده بگویم چطور روزی در پیش خواهد بود . یک نشیمنگاه میان دو شاخه‌اش برای بچه درست خواهم کرد . وقتی کمی بزر گرفت شاید روی تنهاش جا پامائی بکنم تا از آن بالا برود . حالا بچه را بده ، او را میان شاخه‌ها می‌گذارم .

برگها زیرپوششی از غبار تابستان جلای خود را ازدست داده بودند . پوست درخت خاکستری کمرنگ و خشک بود .

البایت با اعتراض گفت . « زوف ، ممکن است بیفتد . تو فراموش کرده‌ای که او خودش نمیتواند بشیند ؟ »

در این هنگام برتون از گرت سبزی بیش آمد ، و در حالیکه پیشانیش را با دستمالی پاکی کرد کنار آنها ایستاد و گفت :

- « خربزه‌ها رسیده‌اند . راکونها هم بسر وقت آنها می‌آیند . بهتر است چندتا تله بگذاریم . »

زوف بطرف البایت خم شد و دسته‌ایش را برای گرفتن بچه دراز کرد .

البایت خودداری کرد . « ممکن است بیفتد . »

برتون هر صید - « من گرمه خواهد چکار کند ؟ »

- « زوف میخواهد او را روی شاخه‌های درخت بشاند . »

ای درنگ چهره‌ی برتون درهم رفت . با چشم اندازی و خشونت گرفته گفت . « زوف ، اینکار را نکن . نباید این کار را بکنی . »

- « نمی‌گذرم بیفتد : مواظبتش هستم . »

دانه های درشت هرق برشانی برتون پدیدار گشت . جلو رفت و دستش را برای معانعت روی ٹانچی ڈوزف گذاشت . نفاضا کرد - «خواهش میکنم این کار را نکن . »

- «گفتم که مواظبتش خواهم بود . »

- «برای افتادنش نیست . تو مقصود مرا میدانی . قسم بخورد که هیچوقت اینکار را نخواهی کرد . »

ڈوزف خشم الود بطرف او بز گشت و گفت - «من قسم نمی - خورم . جرا باید قسم بخورم . در کاری که می کنم اشتباهی نمی بینم . »

برتون با آرامی گفت . «ڈوزف ، تو هیچوقت شنیدهای که من برای چیزی التماس کنم ؟ رسم خانوادهی ما نیست که التماس کنیم . اما حالا بتولتماس میکنم که دست از اینکار برداری . وقتی من این را از تو ملتمسانه می خواهم ، باید بدانی که چقدر اهمیت دارد . چشمانش از هیجان اشک آلود شده بود .

چهره‌ی ڈوزف فرمی گرفت . گفت - «اگر اینقدر ترا ناراحت میکند . نخواهم کرد . »

- «وقسم بخوری که هیچوقت نکنی ؟ »

- «نه قسم نمی خورم ، چرا باید قسم بخورم ؟ »
برتون با هیجان فرباد کشید . «برای اینکه تو زدنی را به اینجا راه میدهی : برای اینکه تو در را برای ہلیدی ہاز میکنی . چنین کاری هر گز بی حقوق است نخواهد ماند . »

ڈوزف خندید و گفت - پس پگذار حقوق شوم . »

- «ولی ڈوزف ، نمی فهمی که تنها تو نیستی . همهی مابنا بودی

کشیده خواهیم شد . .

- « پس تو برای خودت ناراحت هستی ؟ »

- « نه ، من فکر همه هستم . من اینجا فکر الیزابت و بچه را می کنم . .

الیزابت تا آنوقت به جرو بحث آندو خیره شده بود . برخاست و کودک را به میمه فشد و پرسید - « شما دو تا درباره چه چیز جزو بحث میکنید ؟ من سرد نمی آورم . .

برتون تهدید کرد - « به الیزابت بگویم ؟ »

- « چه میگویی ؟ چه هست که بگویی ؟ »

برتون رو به الیزابت کرد و پس از اینکه آه عیقی کشید . گفت - « ژوف ، برادر من ، مسیح را انکار میکند و مثل بت پرستها درخت را ستایش میکند . روحش را از دست میدهد و هلیمی را به اینجا میآورد . .

ژوف با لحنی تند گفت - « من مسیح را انکار نمی کنم . کار ساده ای میکنم که از آن خوشم می آید . .

- « پس باین ترتیب آوبختن قربانی ها ، ریختن خون ہای آن ، و تقدیم هر چیز خوب بد رخت کارهای ساده ای است ؟ دیده ام که ڈبانہ پنهانی از خانه بیرون آمد های وشنیده ام که با این درخت صحبت میکردم . این کار ساده ای است ؟ »

ژوف با تندی گفت - « بله ، کار ساده ای است . .

- « و تقدیم فرزندت بد رخت ، اینهم کار ساده ای است ؟ »

- « بله ! »

برتون رویش را بروگرداند و به زمین پهناور نگاه کرد. امواج
گرمای روی زمین رنگ آبی بخود گرفته بود و پیچ و تاب آنها تپه‌ها
را لرزان و پیچان جلوه گرم می‌ساخت. برتون با خشونت به حقب برو.
گشت - « من خواستم بتو کمک کنم. من بیش از آنچه کتاب مقدس
میگوید صعی کردم. پس قسم نمی‌خوری؟ »

- « نه، من برای چیزی که محدودم کند قسم نمی‌خورم. البته
که قسم نمی‌خورم. »

- « پس من ترا طرد می‌کنم. من دیگر نخواهم ماند تا به فلاکت
دچار شوم. »

الیزابت پرسید. « اینها که میگوید حقیقت دارد؟ کارهایی که او
میگوید تو کرده‌ای؟ »

ذوزف خشمالود به زمین نگاه کرد. « نمیدانم » دستش بالا رفت
تا ریشن را نوازش کند. « اینطور فکر نمی‌کنم. »

برتون حرفش را قطع کرد. « من او را دیده‌ام. چه بسا شبها
دیده‌ام که از خانه خارج شده و توی تاریکی زیر درخت آمده است و با
آن حرف زده است. هرچه از دستم برمی‌آمده است کرده‌ام، و حالا
خودم را از این گناه دور می‌کنم؛ هاریت سه هزار دلار پول دارد. میردم
به پاسیفیک گرو و بیک خانه آنجا می‌سازیم. منم سهم مزدھی خودم را
می‌فروشم. شاید بیک مغازه‌ی کوچک باز کنم. گفتم که آنجا دهکده‌ی
بزرگی خواهد شد. » بالای سر الیزابت ایستاد و به کودک نگاه کرد.
« ذوزف تو تنها نیستی. فساد در پدرهم بود و آنقدر رشد کرد که او
را به کام کشید، حرفاها که هنگام مرگش زدن شان میداد که چقدر از

دست رفته بود . من خیلی پیش از آنکه توبه خرب بیانی آن را فهمیده بودم . اگر تو به میان مردمی که کلام خدا را می‌شناسند و به آن ایمان دارند رفته بودی شاید این فساد در تو می‌مرد . ولی آمدی اینجا .

دستهایش برای نشان دادن دره هوا را هکافت . فزیاد کرد .

کوهها بی‌اندازه پلندند ، زمین خیلی وحشی است . همهی مردم یمن این زهتی را در خود پژورش می‌دهند . فقط امیدوارم و دعا می‌کنم که هر سرت این فساد را به ارت نبرد .

ذو زف به تندی تصمیم گرفت . «اگر بمانی قسم خواهیم شورد . ولی نمی‌دانم چطور به سوگندم و فادار باشم ، ولی سوگند می‌خورم .» - «نه ، ذو زف . سوگند تو بدون اعتقاد ، چندان پایدار نیست .»

بر گشت و بطرف خانه‌ی خود برآه اعتقاد .

ذو زف صدا زد . «لا اقل صیر کن تا باهم در این باره صحبت کنیم .»

لیکن بر تون نه رویش را بر گرداند و نه جوابی داد .

ذو زف پیش از آنکه بطرف الیزابت بر گردد ، برای لحظه‌ای ، بر تون را که دور می‌شد نگاه کرد .

الیزابت با تبسی گفت . «نکر می‌کنم بر تون دلش می‌خواهد برود .»

- «بله ، تا اندازه‌ای اینطور است . ولی راستش از گناهان من هم هراس دارد .»

الیزابت هرسید . «ذو زف ، توداری کار گناهی انجام میدهی؟»

ذو زف متفکرانه اخعم کرد و سرانجام گفت . «نه ، من گناه نمی-

کنم . ولی اگر کاری که من می کنم بر تون انجام میداد آنوقت گناه
بود . من فقط می خواهم پسرم درخت را دوست داشته باشد .»
دستهایش را بطرف کودک دراز کرد و الیزابت نوزاد را میان
دستهای او قرار داد . بر تون همچنانکه وارد خانه اش میشد به عقب بر-
گشت و دید که زوزف کودک را میان دوشانه‌ی درخت نگاه داشته
است .

۱۹

برتون پس از آنکه تصمیم به رفتن گرفت مدت درازی در مزرعه نماند. در عرض یک هفته اثایله اش را بست و آماده کرد. شب پیش از حرکتش تا دیرگاه بکار پرداخت، و آخرین صندوق ها را میخوب کرد. ژوزف هنیبد که برادرش دب هنگام اینطرف و آنطرف میرفت، چیزی را خرد میکرد با چکش میزد. پیش از صپیده دم بیدار شد. ژوزف او را در اصطبل مشغول تیمار کردن اسبهای که با خود میبرد دید. تو ماس هم نزدیک او روی تودهای از بونجه نشسته بود. گوشزد میکرد.

«آن اسب زود خسته خواهد شد، تاخوب گرم نشده هر چند گاه بگذار استراحت کند. این دسته اسبها هیچ وقت از گردن عبور نکرده‌اند. شاید مجبور شوی آنها را از گردن رد کنی. شاید هم نه، چون این موقع سال‌آب رو دخانه خیلی پائین آمده است.» ژوزف پیش رفت، زیر فانوس بدبوار تکه داد و گفت. « Burton، از اینکه میروی متأسفم.»

برتون فشور را روی کفل پهن اسب نگهداشت - «برای رفتن خودم دلایل زیادی دارم، هاریت در دهکده‌ای که بتواند دوستانسی داشته باشد و گاهی بسراخ آنها برود خوشحال تر خواهد بود، ما اینجا خیلی بیکس بودیم هاریت تنها بود.»

ژوزف با ملایمت گفت - «میدانم، ولی ما دلمان برای شما تنگ خواهد شد، برتون اینکار تو از نیروی خانواده خواهد کاست.»
برتون با ناراحتی چشمانش را چائین انداخت و به تیمار کردن اسب ادامه داد بربده گفت - «من هیچوقت نخواسته ام زارع باشم.
خنی توی وطن خودمان هم بفکر این بودم که یک مغازه‌ی کوچک در دهکده باز کنم.» دسته‌ایش از کازباز ماند. با هیجان گفت - «تلash کرده‌ام زندگی رضایت بخشی داشته باشم. هرچه کرده‌ام برای این بوده است که بنظرم درست میرسید، تنها یک قانون وجود دارد، من سعی کرده‌ام مطابق آن قانون زندگی کنم. ژوزف، آنچه قابحال کرده‌ام بنظرم درست می‌آید. این را بیاد داشته باش. از تو می‌خواهم که این را بیاد داشته باشی.»

ژوزف دلسوزانه باوبسم کرد - «برتون، اگر می‌خواهی بروی من سعی نمی‌کنم ترا اینجا نگهدارم. این دهکده وحشی است. اگر آنرا دوست نداری، ماندن صلاح نیست. اینجا کلیسا‌ئی نبود که بروی. من ترا بخاطر اینکه می‌خواهی میان هم‌فکران خود زندگی کنی سرزنش نمی‌کنم.»

برتون به آخر بعده رفت. با ناراحتی زیاد گفت - «هوادار دروشن می‌شود. هاریت دارد صبحانه می‌خورد. می‌خواهم پیش از طلوع

آفتاب هرچه زودتر حرکت کنیم . . .

افراد خانواده و گاوچرانها در سپیده دم برای مشابعت بر تون و خانواده اش از خانه ها بیرون آمدند. هاریت خمگین گفت. «خدا حافظ برای دیدن ما بیاید جای قشنگی است.»

بر تون افسارها را بدست گرفت ، لیکن پیش از آنکه اسبهارا هی کند . بطرف ژوزف بر گشت و گفت . «خدا نگهدار ژوزف» من کار درستی کرده ام ، وقتی با آن بررسی خواهی دید که درست رفتار کرده ام . تنها راه هم همین بود . وبالاخره از من سپاسگزار خواهی بود . . .

ژوزف به کالسکه تزدیک شد و روی شانه‌ی برادرش زد . «گفتم که سو گند میخورم و کوشش می کردم به سو گند و فدار باشم .»
بر تون افسارها را کشید و اسبهارا را بحرکت در آورد. بچه‌ها که روی بارها نشسته بودند دست تکان میدادند و بچه‌های دیگر دنبال آنها میدویدند ، بعقب گاری آویزان میشدند و پاهاشان را به زمین می کشیدند . خانواده و این هنوز زیر آفتاب صبح‌گاه ایستاده بودند و گاری را که دور میشد تماشا میکردند . گاری در جنگل کرانه زود ناپدید گشت ، و پس از مدتی بار دیگر نمودار شد . آنها دیدند که از پهی کوچکی بالا رفت و سرانجام میان کوهستان از نظرها میتوانست .
بعد از محو شدن گاری در کوهستان ، یک نوع کسالت خانواده را فرا گرفت . آنها خاموش ایستاده بودند ، و تمیدانستند چه بکنند . حس میکردند که دوره‌ای پایان یافته و مرحله‌ای گذشته است . سرانجام بچه‌ها به آهستگی بر گشتند .

مارتا گفت . «سگ ما د شب زاید .» و همه برای دیدن سگی که تا آنوقت اصلا نزاید بود دویدند . بالاخره روزف برگشت و با توماس به راه آمد . توماس گفت . «روزف ، من میروم چند تا اسب بیاورم . میخواهم يك طرف کوت سیزی را هموار کنم که آب بیهوده هدر نمود .»

روزف سرش را پائین آنداخته بود و آرام راه میرفت . «عیدانی که من مستول رفتن بروتون هستم .»

— «نه تو مستول رفتن او نیستی او خسودش از اینجا خسته شده بود و میخواست برود .»

روزف بدون اینکه حرفهای توماس را شنیده باشد ادامه داد . «همه اش بخارتر این درخت بود . می گفت من درخت را پرستش بیکنم .» چشمانتش بدرخت افتاد و ناگهان خاموش ایستاد . هراسناک گفت . «توماس ، درخت را نگاه کن !»
— «می بیتم ، چه شده است ؟»

روزف باشتایب به درخت نزدیک شد و به شاخه های آن خیره شد . «هیچ طوری نشده .»
سکوت کرد و دستش را روی پوست درخت کشید . «وقتی آن نگاه کردم فکر کردم اتفاق بدی برایش افتاده است . تصور میکنم احساسی بیش نبود .» و ادامه داد . «من نمی خواستم بروتون برود . این امر باعث تجزیه خانواده میشود .»

روزف دستش را پس کشید و برگشت تا بدنیال او برود . بعد پنهان توماس گفت . «سعی میکنم بدون او بکارها برسیم ، اگر هم کارمان

زیاد شد يك مکریکی دیگرمی آوریم. » به خانه رفت و بیکار در اطاق نشیمن ایستاد .

البزابت درحالی که گیسوانش را با نوک انگشتانش به عقب شانه میکرد ، از اطاق خواب بیرون آمد . و قنی ژوزف را آرام دید پرسید - «از رفتن بروتون خیلی ناراحت هستی ؟»

ژوزف با تردید گفت - «آره ، اما موضوعی مرا رنج میدهد ولی نمیدانم چیست . »

- «چرا به سواری نمیروی ؟ هیچ کاری نداری بکنی ؟»

ژوزف سرش را نکان داد - «چرا ، درخت هیوه سفارش داده ام که به تو استراسنیو را بیاورند . باید بروم آنها را بیاورم . »

- «پس چرا نمی روی ؟»

ژوزف از پنجه ، درخت را نگاه کرد . گفت - «نمیدانم .

دلشوره دارم ، گونی خطری درپیش است . »

البزابت کنار او ایستاد - «باز فکر درخت هستی ؟ مگذار آن ترا

تسخیر کنند . »

ژوزف شانه هایش را بالا نداشت - «گمان میکنم همین طور بامند .

یادت میآید آنروز بتو گفتم که من وضع هوا را از درخت مینتوانم بفهمم . این درخت میان من و زمین حالت مغیری را دارد . البزابت ،

بدرخت نگاه کن ! بنظرت چیزیش نیست ؟»

البزابت گفت - «زیاد خسته ای . درخت کاملا سالم است . برو

آن درختهای میوه را بیاور ، خوب نیست زیاد از خالک بیرون بعاند .»

ژوزف با اکراه شدیدی که از ترک کردن مزرعه داشت ، گاری

را بست و به سوی دهکده راهپارشد،
با اینکه هوای بامداد آزسرز پائیز خنک بود، حال دیگر آفتاب
با سرخی همچنان زمین را می‌نافت. مگسها پیش از فراز میدن مرگت
زمستانی به جنب وجوش افتاده بودند، با درخشش خیره کننده‌ای
آفتاب را همی‌شکافتند، روی گوش اسپها فرود می‌آمدند و گردچشمها
یشان حلقه می‌زدند. رودخانه در دل زمین پنهان شده بود، و تنها چند
گودال عمیق از آن بر جای مانده بود که مار ماهی‌ها با تنبای در آنها
شنا می‌گردند و ماهی‌های فزل‌آلای هراس در سطح آنها دهان می‌
گشودند.

ژوزف به اینها زد و آنها روی برگهای خشک بلطفیز رتمه
رفتند. احساس واقعی ناگوار او را مشغول کرده بود. اندیشید
«شاید بر قون راست می‌گفت. شاید من بی آنکه بدائم مرتکب گناه
نمدم.» و باز اندیشید «امید وارم بزودی بسازان باید و بار دیگر
رودخانه جریان پیدا کند.»

رودخانه‌ی خشک برای او اندوه‌ناکی بود. برای درهم شکستن
اندوه اصطبیل اندیشید که تازیر سقف از یونجه اینباشه بود. و کومه.
های علف خشک که کنار اصطبیل بیرونی قرار داشت، و برای دور
ماندن از زمستان سقف آن را کامگل کرده بودند. و بعد اندیشید که آیا
چوپیار پاریک درون چنگل کاج همچنان از دهانه‌ی غار جناری است
یا نه، فکر کرد «بزودی به چنگل خواهم رفت و خواهم دید.» او بتنده
پیش راند و با شتاب به مزرعه باز گشت.

هنگامیکه به مزرعه رسید از شب گذشته بود، اسپهای خسته

وقتی از مال بند و دهنه آزاد هندزد، سرهاشان را پائین انداختند.
تمام جلوی اصطبل به انتظار ایستاده بود: او گفت: «خیلی تند
راند. ای فکر نمیکرم دو ساعته برگردی.»

ژوزف گفت: «اسپها را به آخور بیر، من میروم این نهال‌ها را
کمی آب بزنم.» یک بغل ترکی نسازک را پایی منبع آب برد و
کرباسی را که روی زیشه‌ی آنها را پوشانده بود با آب خیس کرد.
آنگاه با شتاب نزد درخت بلوط رفت. هر اسماک اندیشید: «بالایی
بسرش آمده است. در اوحیات نیست.» بار دیگر پوست درخت را
لمس کرد، یک برگ چید، آنرا له کرد و بوئید، هیچ چیز تغییر
نکرده بود.

الیزابت به محض اینکه او وارد خوانه شد تقریباً شامش را آماده
کرده بود. «عزم، نخسته بنظر میآیی. بعد از خوردن، زود بخواب.»
لیکن او سرش را برگرداند، با چشم اندازه‌ها نگاه کرد و
گفت: «میخواهم بعد از شام با تو ماس صحبت کنم.»

وقتی شامش را خورد، بیرون رفت. از اصطبل گذشت و به
دامنی تپه نزدیک شد. با کف دست زمین خشک را که هنوز از آفتاب
روزگرم نبود لمس کرد. آنگاه به بیشه‌ی بلوطهای کوچک همیشه بیهاد
ازدیک شد، دستهایش را روی ساقه‌ی آنها گذاشت و از هر یک برگی
کنده،له کرد و آفران بوئید. همه جما رفت و با انگشتانش از سلامت
زمین جویا شد. سرمه از فراز کوهها پیش می‌آمد. در این شب ژوزف
صدای پرواز نحسین غازهای وحشی را شنید.

زمین به او چیزی نگفت، خشک، لیکن زنده بود؛ تنها نیلر

به پاران داشت تا نیزه‌های سبزرنگ را برانگیزد . سرانجام با خشنودی بسوی خانه باز گشت ، زیردرخت بلوط پیر ایستاد و زمزمه کرد . « پدر ، من ترسیده بودم چیزی درهوا وجود داشت که همرا ترساند . » و همینکه پوست درخت را نوازش کرد ، فاگهان احساس سردی و تنهائی او را فراگرفت . مغزش فریاد بور آورد « این درخت مرده است ، در این درخت دیگر حیات نیست . » احساس فقدان آن او را گیج کرد ، وهمه‌ی اندوهی که به هنگام هرگک پدرس حس کرده بود در او زنده نمود . کوهستانهای سیاه اگرداگرد او را گرفتند ، و آسمان سرد و خاکستری بر زمین سگیمنی کرد . زمین بسی مهر و سرد و خاموش بود . ژوف پای درخت نشست .

او اندیشید « اکنون چه خواهیم کرد ؟ اکنون کجا خواهیم رفت ؟ » شهابی صپید درهوا درخشید و ناپدید شد . ژوف اندیشید « شاید من ناخوشم . شاید درخت سالم باشم . » برخاست و بطرف خانه رفت . آن شب ، اندیشه‌ی تنهائی دلتنگش می‌نمود .
الیزابت با دیدن چهره‌ی اندوهناک ژوف پرسید . « عزیزم ، طوری شده ؟ چرا اینقدر دلتنگ هستی ؟ »

« نمیدانم فکر می‌کنم درخت بلوط مرده است . »
« چطور ممکن است بمیرد ؟ درختها با ان زودی تمی می‌نند . »
« نمیدانم چطور . فقط فکر می‌کنم مرده است . »
صپیده‌دم ژوف به آرامی از بستر برخاست و از خانه بیرون رفت . برگهای بلوط اندکی پژمرده شده بود و نیمی از جلای خود را از دست داده بود .

توماس، موقعیه میخواست به اصطبل برود، ژوزف را دید و پطرف او رفت. «بخدا بر سر این درخت بلاعی آمده است.» ژوزف در حالیکه پوست و شاخه‌های درخت را وارد میکرد و ضطریانه او را نگریست.

توماس گفت. «چیزی نداریم اینجا قربانی کنیم.» بیلی بزداشت و فرزدیک ساقه‌ی درخت زمین پوک را کنند. فقط دو ضربه فرود آورد و به عقب برگشت. «ژوزف، اینجا را ببین!»

ژوزف کنار سوراخ زانو زد و شکافی در تنه درخت دید. خشم‌الود پرسید. «چه چیز آنرا اینطور کرده است؟» توماس بزود خنده‌ای کرد. «برتون درخت تو را خفه کرده! میخواست شیطان را دور کند.» ژوزف دیوانه وار دور تنه درخت را با انگشتانش کند تا همه‌ی شکافی که توسط تسمه‌ای گردان گردان بوجود آمده بود پدیدار گشت. برتون برای اینکه درخت را بخشکاند، انتهای ساقه را با تسمه‌ای فلزی محکم بسته بود تا درخت پس از چندی خود بخود خشک شود.

ژوزف بآنایمی پرسید. «توماس، حالانمی توانم کاری بکنم؟» توماس پرونده را اگان داد. «نه، دیگر کاری نمی‌شود کرد.» مکث کرد. «باید مغز برتون را داغان کرد.»

ژوزف سرپا ایستاد اکنون که درخت از دست رفته بود، آراش خفه کننده‌ای به او روی آورده بود با ناتوانی زمزمه کرد. «پس همین بود که میگفت تنها راه است و وقتی به آن بررسی از من سپاسگزار خواهی بود؟»

— « همپنطوره دلم میخواهد مغزش را دافسان کنم ، درخت

زیائی بود .»

ژوزف مثل اینکه هر کلمه اش از میان تسودهی غلیظ مه بیرون می آید ، بی اندازه آرام و شمرده سخن میگفت . « او بقین نداشت که درست میگوید . آری بقین نداشت . طبیعتش او را به این کار و آنداشته

بود . بهمین جهت از این کار رنج خواهد بزد .»

چشمانتش به جانب درخت که هنوز سبز ، میکن مرده بود چرخید پس از زمانی دراز سرش را بر گرداند و به جنگل کاج میان کوهستان نگریست و آن دیشید « من باید خیلی زود به آنجا بروم . به آراش و استواری آنجا نیازمندم .»

سرمای آخوند پائیز بدر و ده می خزید و ابرهای خاکستری رنگ روزهای متوالی در هوای معلق می ماندند. برگهای درخت بلوط پیرهای فهودای کم رنگ شده بود، و انتظار ضربه های باران را می کشید قاروی زمین فرو ریزد. ژوف دیگر به درخت نگاه نمی کرد و پیش آن نمیرفت. وقتی زندگی از درخت رخت بربست دیگر درهای از احسام پیشین نسبت به آن برجای نماند. ژوف اغلب روی علفهای لطیف دامنهای تپه ها قدم میزد. همواره به ابرهای ابرهای تیره رنگ می نگریست، نفس عمیقی می کشید، ولی خبر اطمینان بخشی از هوا احسام نمی کرد. به توماس می گفت - «این ابرها باران را نیستند. تو ده های مهی هستند که از اقیانوس اوج گرفته اند.»

توماس هم برای خوش بین کردن او گفت - «ژوف، هنوز وقتش نیست. میدانم که پارسال این موقع باران زیادی بارید، ولی شبدها معمولاً توی این دره پیش از کریسمس باران زیادی نمی باشد.»

ژوزف نخست شد ، مشتی خاک خشک و سوخته برداشت و آنرا
فرشید و از میان انگشتان به آرامی بزمین ریخت آنگاه با یافته گفت .
«خیلی باران میخواهد تا ثمر بخش بشود . گرمای تابستان آب زمین را
تاته و رچیده است . توی چاه نگاه کرده ای بیسی آب چقدر ته نشسته
است ؟ حتی گودالهای کف رو دخانه هم حالا دیگر خشک شده است .»
ماه نوامبر ، بدون ایشکه فطره ای باران باریده باشد ، آمد و
گذشت . ژوزف از اندوه بی آبی زمین افسرده و خاموش شده بود .
لب چشمها همیرفت و آنها را خشک می بافت . دیلمش را تا ته توی
خاک فرو می برد و ذرای خاک مرطوب نمیدید . تپه ها پوشش علفی
خود را از دست می دادند و به رنگ خاکستری درمی آمدند . و بسر
خلاف زمانیکه از گیاه پوشیده بودند و هموار می نمودند با خشک شدن
علقها و عربان شدن آن ، ناهموار و پراز پستی و بلندی و سنگلاخ
گشته بود .

ماه دسامبر که به نیمه رسید ابرها از هم شکافته و پراکنده شدند ،
آفتاب گرم‌گرفت و تصویری از تابستان بردره فرونشست .
البایت میدید که چگونه اضطراب ژوزف را لاغر و آندوهناک
میکند ، و چطور چشمانش خسته و تقریباً سفید شده است . میکوشید
کارهای پیش بیاورد و او را سرگرم کند . اولیستی از احتیاجات خود
را فراهم ساخت و بدست ژوزف داد تا برای خرید آن به نوستراسیو را
برود . ژوزف به نوستراسیو را رفت و پیش از آنکه البایت به کارهای
نازه ای بیندیشند آنها را تهیه و با اسبی از نفس افتاده و خیس عرقی
باز گشت .

الیزابت پرسید - «چرا اینقدر باشتاپ برگشته؟»
- «نمیدانم . میترسم از اینجا دورشوم . ممکن است آتفاقی
بیفتد : »

دله‌هی خشکسالی در او نیرو میگرفت . هوای خبار آلود و
ها منج کش در جات بالا را نشان میداد او را مطمئن نمیساخت .
سردرد و سرماخوردگی میان ساکنان مزرعه رواج یافت . الیزابت به
سینه درد سختی همراه با سرفه‌های خشک ، دچار گشته بود ، و حتی
توماس که هیچگاه بیمار نمیشد ، شبها گلویش را با آب مرد کمپرس
میکرد . لیکن ژوف فقط لاغر تر و کشیده تر میشد . عضلات گردن و
آر واره‌هایش زیزپوشش نازک و تیره رنگ پوست نیرون زده بود .
ژوف روزها به اطراف زمینش چشم مبذوخست و احسان
میکرد که زمین درحال مرگ است . تپه‌ها و مزارع رنگ باخته و
صخره‌های برهنه‌ی تپه‌ها او را به وحشت میانداخت . تنها جنگل
کاج فراز تپه‌ها بود که تغییر نیافته بود . مثل همیشه بر تارک کسوزستان
استوار و صیاه پابرجا بود .

الیزابت در منزل سخت مشغول بود . آلسین به نوستر اسپیورا
رفته بود و کارهای الیزابت با ازدست دادن غذیمه‌اش بیشتر شده بود .
نگهداری کودک ، شستشو و بخت و پر تمام روز او را میگرفت . از
روزهای پیش از ازدواج خود بطور مهم و با تحقیر باد میکرد . شبها ،
موقعیکه ژوف پیش او مینشست ، الیزابت میکوشید دوران پیش از
تولد کودک را تجدید کند ، و وقتی بچه را میخواباد پیش ژوف
مینشست و محبت میکرد . خوشش میآمد از چیزهایی که در کودکی

وقتی در موقعی زندگی میکرد، اتفاق افتاده بود حرف بزند، گرچه این چیزها دیگر بمنظرش واقعیتی نداشت. همچنانکه ژوزف هبوسانه به شعله‌های آتش پخاری، خبره نمی‌نگریست، الیزابت پراپش صحبت می‌کرد.

میگفت. «سگی داشتم که اسمش کامیل بود. فکر میکردم که این قشنگترین اسم روی زمین است چراکه آن نام دختری کوچولو بود که صورتی به لطافت گل کاملیا داشت. بهمین جهت من اسم او را روی سکم گذاشتم، و او از این بابت خیلی عصبانی بود.»

الیزابت از همه چیز حرف میزد، از جریان کشته شدن مهاجری بدست همشهری اش که با گلوه تفنگ شکاری کشته شد و چگونگی اعدام قاتل بعد از محاکمه جنجالی آن. واز زن لاگراندام بدحوئی که در پویت چو فانوس دار دریا بود. ژوزف دوست داشت صدای لطیف او را بشنود، و معمولاً به مضمون سخنان او توجه نمی‌کرد، و همچنانکه در اندیشه‌های خود فو طور بود و خبره شعله‌های سرخ پخاری دیواری را نمی‌نگریست و به گفته‌های او گوش میداد.

گاهی الیزابت میکوشد برای خلبه براضطراب او از خشکسالی و هراسی که از آن داشت او را دلداری دهد. «از جهت باران نگران نباش، بالاخره خواهد بارید. حتی اگر امسال باران نباید سال دیگر اوائل بهار خواهد آمد. عزیزم، من باوضوع این سوزمین آشنائی دارم.»

«اگر به همین زودی باران نباید دیگر مجالی نخواهد بود. آنوقت زمین به باران زیادی لازم خواهد داشت.»

یک روز خوب ایزابت گفت. «ژوف دلم میخواهد سواری
کنم؛ و اما میگوید دیگر برايم خطری ندارد. عزیزم با من میآئی؟»
ژوف گفت. «البته، کم کم شروع کن. دیگر ناراحت نمی-
کند!»

— «دلم میخواهد با هم به جنگل کاج برویم. دایحه‌ی کاجها
دلپذیر خواهد بود.»

ژوف به آرامی گفت. «من هم در نظرداشتم که به آنجا بروم
یک چشمۀ میان جنگل است، میخواهم ببینم آن هم مثل چشمۀ های
دیگر خشک شده است یا نه.» و به محظۀ میان جنگل و تخته سنگ
خره پوش و جویبار آرام آن اندیشید، چشمۀ افس از شادابی فراغ گشت
گفت. «باید چشمۀ عمیقی باشد، تصور نمیکنم خشک شده باشد.»
ایزابت در حالیکه میخندید گفت. «من برای رفتن به آنجا
دلایل بیشتری دارم. فکر نمیکنم از آنجا با تو حرف زده بودم؛ موقعیکه
آبشن بودم و تو به شهر رفته بودی، سواره به جنگل کاج رفتم.»
ابروانش را درهم کشید و کوشید ما جزا را خوب بخاطر
بیاورد!

ژوف مشتاقانه پرسید. «خوب!»

ایزابت سرش را بلند کرد. ژوف مشتاق و منتظر شنیدن، اورا
می نگریدست.

— «آره، من جازه‌ای که به جنگل میرفت پیدا نکردم. از میان
خوار بوته‌ها رفتم و به آن محظۀ رسیدم. ژوف، جای آرامی بود،
حاموش تراز هر جا که غایب‌حال دیده‌ام. کنار تخته‌سنگ تسبیز خرۀ پوشی

نشستم . آنگاه آرامشی دلپذیر تمامی وجودم را در بر گرفت . » مکثی کرد و ادامه داد - « پله ، مدت درازی آنجا بودم ولی بنظرم لحظه‌ای پیش نبود . آنوقت حالت و کیفیت محوطه تغییر یافت . یک نوع پلیدی بدرون محوطه راه یافت و آرامش آنجا را برهم زد . » صدایش از یادآوری خاطره آن لحظات ، به لرزه افتاد . « یک نوع زشتی در محوطه خانه کرد ، چیزی که مرا به وحشت انداخت من گریختم . فکر میکردم مرا دنبال میکند لیکن وقتی از جنگل کاج خارج شدم دیگر از آن اثری نبود . قلبم داشت از جا کنده میشد ، دعا کردم . آه ، زمان درازی دعا خواندم . »

ژوف به حرفش دوید و پرسید - « پس چرا دیگر میخواهی به آنجا برگردی ؟ »

- « خوب ، این ماجرا مربوط به وضع مزاجی من بود و آنجا چیزی جزو هم و خیال نبود . ولی چندین بارتا به حال خواب آنرا دیده ام و بیشتر اوقات بیاد آن میافتم . اکنون که حالم خوب شده است ، میخواهم به آنجا بروم ، و بیسم که چزیک تخته سنگ بزرگ خوزه پوش میان محوطه چیزی نبوده و نیست . آنوقت دیگر خواهش را نخواهم دید . عزیزم ، تو چطور . آنجا تورا هم به وحشت میاندازد ؟ »

ژوف گفت - « نه ، بر عکس . من آنجا به آرامش میرسم . ترا به آنجا می‌رم . » ساکت شد و به آنچه که جو آنستو درباره‌ی زنان آبستن سرخوست که می‌آمدند کنار تخته سنگ می‌نشستند ، و پیرانی که در جنگل بسرمی برداشتند ، گفته بود آن‌شیبد . خواست آنها را برای

الیزابت تعریف کند، اما به زودی منصرف شد و فکر کرد «ممکن است او را بیشتر بترساند، بهتر است هر اس اونسبت به آنجا فرو ریزد.» پرسید - «چه وقت دلت میخواهد برویم؟»

- «اگر فردا هو اگرم باشد، ناها را مختصری توی خرجین می بنندم. راما از بچه نگهداری خواهد کرد.»

با اشتیاق فراوان ادامه داد - «از موقعیکه به اینجا آمدام هنوز به گردش نرفته ایم؛ فکر نمی کنم چیزی را بیش از گردش دوست داشته باشم. در دهکده‌ی خودمان برای گردش بهم هو کلبری هیل می‌رفتیم و بعد از ناهار و من و مادرم ضمن گردش چند سطل توت فرنگی می‌چیدیم.»

ژوزف موافق شد - «بسیار خوب، فردا خواهیم رفت. حالا می‌روم سری به اسپها بزم.»

ژوزف از ایوان پالین آمد پیش از آنکه بیاد بیاورد که درخت بلوط پرده است، با آن نزدیک شد، و اندیشید «اگر این درخت زنده بود، میدانستم چه باید بکشم، دیگر مشاوری ندارم.» روی بور گرداند و بطرف اصلیل رفت، انتظار داشت توماس را آنجا ببیند. لیکن اصلیل تاریک بود و اسپها همچنانکه او گام بر میداشت پشت سرش خرناسه می‌گشیدند. بادیدن بسته‌های یونجه روی هم تل شده آرامش خاطری به او دست داد، چرا که امسال چار پایان بقدر کافی یونجه داشتند.

وقتی توماس را آنجا ندید بروگشت. هنگامیکه از محوطه‌ی خانه‌ها می‌گذشت آسمان روشانی به آلدودی گرفته بود. فکر کرد

طرق کمرنگی گردانگرد ماه می بیند ، لیکن آن به اندازه‌ای ضعیف بود که او را اطمینان نمی بخشید .

با مدد افرادی آنروز زوف پیش از طلوع آفتاب به اصطبل رفت دواسب را فتشو زد و شانه کشید و بدنشان را روغن مالید .

توomas موقعیکه او سر گرم بود به اصطبل آمد و بسیار دیدن او گفت - «زوف ، به شهر میروی؟»

زوف همانطور که اسبها را روغن می مالید و پرست آنها مانند فاز با فروع کدری میدرخشد گفت - «آره ، الیزابت را به سواری میرم . مدت زیادی است که سواری نکرده است :»

توomas دستش را روی کفل برآق یکی از اسبها کشید . - «دلیل میخواست با شما می آمدم ، افسوس که کار دارم ، میخواهم کار گرها را نیرم تویی رودخانه گودالی بکنند . ممکن است همین زودیها از حیث آب برای چار پایان به زحمت بیفتهم .»

زوف از کار باز ایستاد و مضرطرب توomas را نگریست . «می دانم . باید کف رودخانه آب داشته باشد اما باید مقداری کند تا به آب برسد .»

- «زوف ، همین روزها باران خواهد بارید ولی آمده وارم زیاد بیارد . از بس گلویم غبار گرفته است که دارم مریض میشوم .»

خورهشید خود را پشت پرده‌ی ناز کی از ایزها که گرماش را میگرفت واز روشنایی آن میکاست ، خود را بالامیکشید . باد سرد و تندی بر فراز تپه‌ها وزیدن گرفت و بدنیال آن ستوانی از گرد و غبار به هوا برو - خاست و تزده‌های کوچکی از برگهای زرد و خشک را جابجا کرد .

بعد از صبحانه ژوزف اسپها را بیرون آورد، والیزابت باسته‌ی
باها را از خانه خارج شد، ژوزف به او نگو شرد کرد - بالاپوش گرم و شخصیم
برداشته‌ای؟ »

الیزابت صورتش را بطرف آسمان بالا آورد . - « بالاخره
زمستان نه، ژوزف؟ آفتاب گرمایش را ازدست داده است. »
ژوزف به او کمک کرد تا سوار شود . الیزابت از لذت نشستن
روی زین خندید و آرام و دوستانه با دستش روی کوهی هموار زین
نوخت و گفت . « چه لذتی دارد. از اینکه می‌توانم دوباره سواری
کنم خیلی خوشحالم . خوب اول کجا خواهیم رفت؟ »
ژوزف به قلعی کوچکی نه در کوهستان شرقی بالای جنگل
کاج فرار داشت اشاره کرد و گفت . « اگر به نوک آن عله برویم میتوانیم
از میان گردنه‌ی پوئرنسونو افیانوس را تماشا کیم . »

سمهای برآق اسپها غبار سفید و زیبائی بر می‌انگیخت که بعد از
گذشتن آنها هنوز در هو معلق می‌ماند ، و دنبال آنها نواری شبیه دود
ترن پدید می‌آورد . بالای برآمدگی کم شب پیش زاندند در آبراهه‌ها
پائین میرفتند و با تکانهای تندی از سوی دیگر بالا می‌آمدند .

الیزابت برای دلگزمه بخشیدن به ژوزف گفت . « بادت می .
آید که پارسال چطور آب در این شیارها جاری بود . همین روزها باز .
هم مثل پارسال خواهد شد . »

ذر دور دست ، بردا منه‌ی آپه‌ای گار مرده‌ای را دیدند که اطرافش
را لاشخورهای حربیص گرفته بودند الیزابت گفت . « ژوزف ، خدا
کند در راه بادی که از روی آن لاشه میگذرد نیفیم . »

ژوزف نگاهش را از بزم لاشخورها بر گرداند و گفت «آنها
مجال نمیدهند که لاده پکند . دیده ام که دوربیک حیوان نیمه جان
حلقه میزند و انتظار لحظه‌ی مرگش را می‌کشند ، بعد شروع می‌کنند .»
رفته رفته سر بالاتی تپه بیشتر می‌شد بوته‌ها و علفها تیره رنگ و
خشک و شکنده شده بودند وزیر سرم اسبها ترق ترق می‌کردند . ساعتی
بعد به قله رسیدند ، آنجا اقیانوس را از درون گردنه تعاشا کردند .
اقیانوس نیلگون نبود ، رنگ خاکستری پولاد را داشت . و در افق ،
ساحل سیاه و مه آود بالا آمده بود .

الیزابت گفت . «اسپها را بیند و بیاکمی بنشینیم . خوبی وقت
است که اقیانوس را ندیده ام گاهی وقتها خواب دریا و امواج آنرا ، و
فازوں دریائی بروآمده از امواج را می‌بینم . گاهی حتی صدای امواج
را به وضوح می‌شنوم . و گاهی صدای فاقدی ماهیگیری و فریاد مردها
را که از قایقی به قایق دیگر فرباد میزند می‌شنوم .»

ژوزف کمی از او فاصله گرفت و گفت . «اما من این چیزها را
نمیده ام که خوابش را بیشم و بادش کنم .»

الیزابت آه عمیقی کشید . «وفتنی این چیزها را به خواب می-
بینم و با درباره‌اش صحبت می‌کنم ، دلم برای وطنم تیگت می‌شود .
این دره مرا به دام انداخته و حس می‌کنم هر گزنه و انم از آن بگریزم ،
و هیچ وقت دیگر صدای واقعی امواج و مرغان دریائی را که در باد به
آرامی روی امواج به پرواز درمی‌آیند نخواهم شنید .»

ژوزف با ملاحت گفت . «نه ، هر وقت دلت خواست میتوانی
برای دیدن آنها و پرست به آنجا بروم . ترا خواهم برد .»

لیکن او سرش را جنباند - «همیشه اینظور نخواهد بود . پادم می آید چقدر کریسمس سرا به هیجان می آورد ، اما دیگر آنطور نیست .»

ژوزف سرش را بلند کرد و نفس عمیقی کشید و گفت - «بوی نمک اینجا هم می آید ، الیزابت ، درست نبود ترا به اینجا می آوردم ، که دلشگی و اندوه هیگین شوی .»

- «اوی عزیزم ، این اندوه عمیق و هادمانه است . پادم می آید که صبحها وقتی جزو در پائین توین حدمش بود گودالهای ته رودخانه با شاذانی مدرخت شد ، خرچنگها روی صخره ها می خزیدند ، ومار . ماهی های کر چک زبر قلوه سنگها تفلامیکردنده .» پرسید . «ژوزف ، حالا نمی شود ناهار بخوریم ؟

- «هنوز ظهر نشده است . گرسنه اث شده است ؟»
او بسم کنان گفت - «من همیشه موقع گردش زود گرسنه می شوم . وقتی من و مادرم به هوکلبری هیل می رفتیم ، گاهی هنوز از چشم اند از خانه مان دور نشده شروع به خوردن می کردیم . حالا که بالای تپه هستیم بهتر است ناهار بخوریم .»

ژوزف بطرف اسبها رفت ، تسمه ها را باز کرد و خرجین هارا آورد . او والیزابت همچنانکه مشغول خوردن شدند ، به گردنه و اقیانوس که آنسوی گردنه گسترده بود خیره شده بودند .
الیزابت اظهار داشت - «مثل اینکه ابرها دارند پیش می آیند ، شاید امشب باران بیاید .»

- «نه الیزابت ، اینها تنها مه خالی است ، امسال همه اش مه است

زمین دارد می خشکد . می فهمی ؟ رنگ قهوه ای و تیره ای زمین دارد از زمین دور می شود » .

با اینکه ابری در حرکت نبود ، توده ای مه گرد آفتاب انبوه و متراکم می شدند و باد سردی می گرفت . ژوزف والیزابت اسپهایشان را در صراشیب تپه پیش می راندند . ژوزف پرسید - « هنوز هم می - خواهی به جنگل کاج بروم ؟ »

- « خوب ، البته . مقصود اصلی از گردش همین بود . می - خواهم از تخته سنگ بالا بروم . »

هنگامیکه او حرف می زد عقای با پنجه های گره شده هزا را شکافت . آنان ضربه ای که به شکار وارد آمد شنیدند ، و لحظه ای دیگر عتاب پاره دیگر اوچ گرفت ، خر گوشی میان جنگ لهایش گرفتار بود و فریاد می کرد . البیزابت افهاردا رها کرد و گوشها ایش را گرفت تا فریاد و ناله ای خر گوش خوب دور شد . بالبان لرزان گفت - « با اینکه میدانم او مجبور است شکار کند ولی از دیدن آن متغیرم . »

ژوزف گفت - « ضربه اش خطأ رفت . باید با همان ضربه ای اول خر گوش را می کشت . خر گوش زخمی شده است که اید طور فریاد می کند . » هر دو عقاب را تماشا کردند تا میان درختها ناچ دید گشت .

راه زیادی نمانده بود . از یک سراشیب پائیں آمدند ، میان کوهها پیش رفتند تا سراز جام به نخستین درختان کاج رسیدند . ژوزف دهنده ایسب را کشید و گفت - « ایسبها را اینجا می بندیم و داخل جنگل

می شویم . »

وقتی از اسپها پیاده شدند، ژوزف با هتاب بطرف جویبار باریک دویله و بادیدن آب زلال آن فریاد کشید. «خشک نشده است. ذره‌ای هم پائین نرفته است.»

الیزابت پیش رفت و کنار او ایستاد. «ژوزف، این دیگر باید حال ترا بهبود بخشد.»

— «این اولین آب جی است که پس از مدت‌ها می‌بینم. شبیه رُگی است که هنوز خون در آن جاری است.»

الیزابت گفت. «چه ابلهانه، تو الان از صرزمینی می‌آئی که بیشتر ارقات در آن باران می‌بارد. نگاه دن، آ. مان چطوردار دیره می‌شود. اگر هم اکنون باران بارد همچو عجب تعجب نمی‌کنم.»

ژوزف آسمان را نگاه کرد و گفت. «مه خانی است. ولی خیلی زود هوا سرد خواهد شد. بیا برویم توی جنگل.»

محوطه‌ی میان جنگل مانند همیشه خاموش و تخته سنگ هنوز صبر نمود. الیزابت با صدای بلند شروع به حرف زدن کرد تا سکوت آنجا را شکند. «می‌دانستم که وضع مزاجی من موجب شده بود از آن بترسم.»

ژوزف غوطه‌ور دراندیشه‌های خود، آرام گفت. «باید چشمی عدیقه ناشد که هنوز جریان دارد و خشک نشده است. تخته سنگ هم حتماً پوک است که آب را می‌کشد و به خزه‌ها می‌رساند.»

الیزابت نعم شد و درون غارتاریکی که جویبار از آن بیرون می‌آمد نگاه کرد و گفت. «هیچ چیز توی آن نیست. فقط یک حفره‌ی گود میان صخره هست، از اینجا بوی خاک مرطوب می‌آید.»

بلند شد ایستاد و با دستش آرام خزه‌ها را لمس کرد. «ژوزف، چه خزه‌های فشنگی است. بین چقدر پرپشت است.» مشتی از خزه‌ها را کند و با ریشه‌های سیاه و نعنایشان بالا گرفت تا ژوزف آنها را بیند. آنگاه رویه تخته سنگ کرد و گفت. «دیگر هر گز ترا به خواب نخواهم دید.»

خورشید داشت غروب میکرد. ژوزف به عقب برگشت. «عزیزم، بهتر است برگردیم. هوا دارد سرد میشود.» و بطرف درختان گام برداشت.

الیزابت هنوز کنار صخره ایستاده بود. با صدای بلند گفت. «اما، من میخواهم بالای تخته سنگ بروم.» پاشنه‌اش را به کناره‌ی خزه پوش تخته سنگ فرو کرد، جا پائی پدید آورد، از آن بالا رفت و بازجای پائی دیگری ساخت.

ژوزف برگشت و گفت. «مواظب باش سرفخر ری.» پاشنه‌اش برای چندین جاها میان خزه‌ها فرو رفت. آنوقت کمی از خزه‌ها فرو ریخت، دستهایش خزه‌ها را چسبید و آنها را کند و درحالیکه سرش در فضای کمانی رسم کرد، روی زمین فرود آمد.

ژوزف بطرف او دوید. الیزابت به پهلو خلطید و لحظه‌ای تمام بدنش بشدت لرزید و بعد آرام گرفت. ژوزف لحظه‌ای به لای صراحت ایستاد، با شفاب به طرف جو پیار خیز برداشت و دستهایش را پرآب کرد، لیکن موقعی که بالای صراحت برگشت آب را از دستهایش رفی زمین رها کرد. کبوتری به آرامی و دزدانه به گونه‌هایش راه میافت. خود را کنار او روی زمین انداخت. بخشش را گرفت اما حرکتی

نیود . به آرامی دست او را روی زمین گذاشت ، مثل اینکه میترسید از خواب بیدار شود .

با صدای بلند فریاد کشید - «الیزابت ا چه شد؟»

سردی مرموزی به درون محوطه می خزید و او را در میان می گرفت . به لکه های سیاه روی تخته سنگ که لحظه ای پیش پاشنه های الیزابت در آنها فرو رفته بود نگاه کرد . با صدای بلند گفت - «خیلی ساده و آسان و خیلی تند انجام گرفت ، خوبی تند .» ذهنش تو انانی در کو آنچه که دریک لحظه اتفاق اتنا ده بود را نداشت . کوشید هر چه زودتر واقعه را دریابد ، چون آغاز آرامشی را که در چنین موافع او را در بر می گرفت حس می کرد . می خواست یکبار پیش از آنکه در خوبی شدن فرو رود و نتواند اندوه و خشم را احساس کند فریادی از درد و اندوه ناپدادرش برو آورد .

قطره های گزنده و زهر ناک باران با سردی سوزنده ای بر سرش فرودی ریخت . به بالا نگریست و دید که باران نم نم می بارد . دانه های باران روی گونه های الیزابت فرود می آمد و به گیسو انش راه می یافت . آرامش ذوق را در بر گرفت : زیر لب همچنانکه به چهره سرد و کبود الیزابت می نگریست زمزمه کرد - «الیزابت ، بدرود ،» و کتش را در آورد ، و روی او را پوشاند .

نم نم باران با فرود خود انفجار های غبار در محوطه پدید می آورد . زمزمه ای خفیف جو بیار همراه خشن . خشن بر گئ های خشک که زیر نم نم باران بصدای درمی آمدند به گوش می رسید . او هنوز کنار الیزابت نشسته بود . از حر کت اگر اه داشت و در اندیشه های خود غرق بود .

یکبار ایستاد و هر اسناک صخره را لمس کرد و به انتهای آن نگرفت . همراه باران جنبش زندگی به محوطه گام نهاد . ژوزف مثل اینکه به صدائی گوش بدید سرش را بالا کشید و آنهاه با مهرهای صخره را فوازش کرد .

ریش و چهره اش خیس شده بود . باران پیراهنش را به تنش چسبانده بود . خم هد و جسد الیزابت را میان بازویان گرفت و صر آویخته ای او را روی شانه اش قرارداد . برآه افتاد ، در جاده پیش رفت و از جنگل خارج شد :

رنگین کمان نیمرنگی در مشرق پدید آمده بود که دوسرا آن به تپه می پیوست . ژوزف افسار اسب الیزابت را به اسب خود بست تا دنبال آن بیاید . همچنانکه از اسب بالا میرفت ، جسد را روی شانه اش انداخت ، و بعد آنرا که به تکه گوشتنی می مانست روی زین جلوی خود قرارداد . خورشید ابرها را شکافت و بر پنجه های خانه های روستائی دامنه ای تپه تابید و در خویشید . باران بند آمده بود و ابرها به سوی اقیانوس در حرکت بودند .

۲۱

توماس با دیدن ژوزف بیرون آمد. خواست سوالی کند که چهره‌ی عروس ژوزف او را منصرف کرد. خاموش پیش رفت و دستهایش را برای گرفتن جسد الیزابت دراز کرد. ژوزف با خستگی از اسب پیاده شد و اسب الیزابت را آزاد کرده هر دو را به نرده‌ی اصطبل بیرونی بست. توماس هنوز مبهوت و گنگ جسد را روی بازویش نگاهداشت و برای اینکه ژوزف شروع به حرف زدن کند او را می‌نگریست.

ژوزف با خشکی اظهار داشت - «سرخورد و افتاد.» دستش را دراز کرد که جسد را بگیرد حرفش را آدامه داد - «میخواست از تخته سرگ توی جنگل کاج بالا برود. خزه‌های زبر پایش نعلی شد. از فاصله کمی افتاد. نمیتوانی باور کنی. اول فکر کردم بپوش شده است. پیش از آنکه بفهم مرده است رفتم برایش آب بیاورم.» توماس با ناراحتی گفت - «آرام باش. حالا در این باره صنعت نکن. تو ارو، من مواظب شم هستم. اسبت را سوارشو و برو. برو بگرد.»

ژوزف قبول کرد و گفت - «من میم کنار رودخانه می‌گردم .
امروز هیچ آب گیر آورده ؟ »
- (۶)

تو ماس بر گشت و در حالیکه جسد الیزابت را روی دست داشت
به راه افتاد . تا آنجا که بخاطر میاورد برای نخستین بار بود که می -
گزیست . ژوزف ایستاد تا او از پله ها بالا رفت ، آنگاه به طرف رودخانه
راه افتاد . به رودخانه نشک که رسید وارد آن شد و روی قلوه سنگهای
صف قدم بزداشت . خوزشید در مصب پوئرتو سوئلوب غروب میگرد ،
وابرهایی که اندکی بازیده بودند در مشرق اوج می گرفتند . ژوزف
به طرف بالای رودخانه گام برمیداشت . او اندپشید « گودال عمیقی
اینجاها بود . نباید کاملاً خشکیده باشد خیلی عمیق بود . ۲۰ مدتی در
بستر رودخانه پیش رفت و سرانجام گودال را پالت . عمیق ، تیره رنگ
و گندیده بود . در روشنایی غروب میدید که مارماهی های سیاه پاییز
و ناب های آرام اینسو و آنسو میرونند . گودال از دو طرف با سنگهای گرد
وصیقلی احاطه شده بود . در زمانیکه آب زیاد بود آبشار کوچکی در
آن فرومی ریخت . طرف دیگر گودال ساحل شنی بود که جای گامهای
حیوانات جو رواجوری را درسته خود داشت . ژوزف بالای یکی
از صخره های بستر رودخانه رفت و زانو هایش را در بغل گرفت .
همینکه به گودال آب خیره شد ، و قابع سراسر روز ، نه مانند یک روز
کوتاه ، بلکه شبیه دورهای طولانی از پیش دید گانش گذشت . سخنان
الیزابت با چنان طنین واقعی و دسا بخاطرش آمد که فکر کرد برآسنی
برای دومین بار آنها را می شنود .

خش - خش تندی از میان بوته ها بلند شد و رشته‌ی اندیشه‌ی
ذوزف را از هم گسیخت، به کرانه‌ی رود نگاه کرد، پنج خوک وحشی
لاخرویک گراز با دندانهای دراز و خمیده از میان بوته ها بیرون آمدند
و به آب نزدیک شدند. با احتیاط آب خوردند، و بعد با هیاهو به میان
آب زدند و شروع به گرفتن مارماهی‌ها کردند و درحالی که ماهی‌ها
خود را به این طرف و آن طرف می‌زدند و تغلق می‌کردند، آنها را می-
خوردند. دو خوک بک مارماهی گرفتند و با جمیع و خشم آن را دوپاره
کرده هر یک پاره‌ی خود را می‌خورد: پیش از آنکه آنها از گودال
بیرون بیایند، شب تقریباً فرود آمده بود. بالاخره آنها از گودال بیرون
آمدند و برای آخرین بار آب خوردند و با سنگینی و به زحمت به میان
بوته ها رفتند.

ذوزف تا ناپدید شدن آنها میان بوته ها بدرقه اشان کرد، بعد از
سنگ پائین آمد و بطرف درختان کرانه‌ی رود گام نهاد. اندیشه‌ید
(وقتی این گودال هم بخشید) حیوانات وحشی خواهند مرد. شاید
هم از کوهستان گذسته واز اینجا بروند. آرام آرام بطرف مزرعه
بر گشت. از رفتن اکسراء داشت، لیکن از اینکه شب هنگام بیرون
بماند هر اسنایک بود. اندیشه‌ید که چگونه پیوند تازه‌ای او را به زمین
می‌بیورست، و زمین اکنون به او نزدیک تر شده بود.

فانوسی در انبار پشت اصطبل میدرخشد و صدای ضربه‌های
چکش از آنجا می‌آمد. بطرف انبار رفت، دید که تو ماس مشغول
ساختن تابوت است جلو رفت و گفت. (مثل اینکه به اندازه‌ی کافی بزرگ
نمی‌ست.)

او همچنان مشغول بود حتی سرش را هم پنهان نکرد - «اندازه گرفتہ ام.»
- «تو ماس، یادت می آید وقتی پنجی مرد، گفتم که برای اینکه
زمین مال کسی بشود قبرهای لازم است. این حقیقتی است، و اکنون
ما جزوی از این زمین هستیم. در این امر واقعیت بزرگی نهفته است.»
تو ماس ضمن کار سرش را جنباند - «میدانم. به جوزو مانوئل گفته ام که
که فرد اصحاب قبری بکند من نمیخواهم برای مردهی خودمان قبر بگنم.»
ذوزف بر گشت و خواست انبار را ترک کند - «تو ماس، دور
گور را نرده نکش. میخواهم هرچه زودتر پائین برود و ناپدید بشود.»
وقتی وارد غانه‌ی تاریک خود شد. چراها را روشن کرد و
بخاری را افروخت. ساهنی که الیزابت کولک کرده بود هنوز تیک تاک
میکرد. جورابهای پشمی که او کنار بخاری آفریخته بود تا خشک شود
هنوز خیس بود. اینها اجزاء زنده‌ای از الیزابت بودند که هنوز مرگ
نیافتن بودند.

ذوزف در این اندیشه مشغول بود «زندگی به آسانی نابود
نمیشود. انسان تا اشیائی که او در آنها تغییر داده است نابود نشوند،
نمیتواند بمیرد. حتی تازه‌مانی که خاطره‌ی او در ذهن است او نیز
همچنان زنده است. مردن انسان امری طولانی و تدریجی است.
ما گاوری را می‌کشیم و به محض اینکه گوشتش را خوردیم، آن را مرده
بحساب می‌آوریم. اما زندگی انسان به این آسانی‌ها نابود نمی‌شود.»
به پشتی صندلی نکیه داد فتیله‌ی چراغ را پائین کشید، آنگاه باز در
افکار خود غوطه‌ور شد.

صدای آرام گامهایی در ایوان شنیده شد. در بازهد و راما که

چشمان سیاهش از آندوه فراغ واز اهک درخشنان بسود، داخل شد.
«ژوف، چرا توی تاریکی نشسته‌ای؟»

دستهای ژوف برای نوازش ریش اپرهش بالا رفت. «چراغ
دا هالون کشیده‌ام.»

راما پیش رفت و قبیله را کمی بالا کشید. «ژوف، از کمبود
الیزابت متأسفم. میخواستم بیشم با چه دیده‌ای به این موقعیت می‌
نگری. می‌ترمیدم ترا هشکستی پدیده آید. داری به الیزابت فکر
میکنی؟»

ژوف به فکر فروردت، بعد آرام و با تردید گفت. «بله، به
الیزابت و به همه‌ی چیزهایی که می‌میرند فکرمی کزدم.»
— «خیلی الیزابت را دوست داشتی؟»

— «بله، او را دوست داشتم.»

راما گفت. «آمدم بیشم که چیزی برای خوردن داری؟»
— «نمیخواهم چیزی بخورم.»

— «بسیار خوب، می‌فهم؛ میدانی که من بچه را برده‌ام دلت
میخواهد او را درخانه خودم نگهداری کنم؟»
ژوف گفت. «هرچه زودتریک نفر را برای اینکار خواهم آورد
تا از اون نگهداری کند.»

راما استاد و آماده‌ی رفتن گفت. «ژوف، تو خسته‌ای. برو
توی رختخواب و اگر تو انسنی کمی بخواب اگر هم نمیتوانی بخوابی
لااقل دراز بکش.»

ژوف بی‌آنکه خوب حرفهای راما را شنیده باشد موافق

کرد - «بله، میروم بخوابم.» و موقعیکه او رفت . چراغ را از قلابی
که آویزان بود برداشت، به اطاق خواب رفت ، چراغ را روی میز
کنار تخت گذاشت و وارد رختخواب شد . از هنگامیکه بخانه آمد
بود حواسش دراندیشه هایش محبوس شده بود. لیکن اکنون آزادی
می یافت، صدای شباهگاهی و زمزمهی باد و پیج - پیج ناهنجار بر گهای
خشک پلوط مرده بگوش می رسید: فکر کرد چراغ را خاموش کند ،
لیکن خستگی و بی میلی او را از این کار باز داشت .

۲۲

در ژانویه هنگامیکه شبیم بخزده همچون برفی سبک بر زمین نشسته بود بادهای تند و سوزناکی می‌وزید و صبح‌ها بی‌اندازه سرد بود. گاوها و اسبها در روزهای آفتابی در دامنه‌ی قله‌ها پراکنده می‌شدند، و توده‌های کوچک و کم پشت علفهای فراموش شده را می‌کنندند، گاه سرهاشان را بلند کرده بسرگست بلطفهای همیشه بهار را به دندان می‌کشیدند. و سرانجام به مزرعه بازهی گشتند و سراسر روز را کنار نردهی انبار علفهای خشک می‌ایستادند.

هر هفته زمین خاکستری تر و مرده وارتر می‌شد و از علوفه‌ی خشک در برابر اشتهاي ماده گاوهاي گرسنه روز بروز کاسته می‌شد. در فوريه يك بندانگشت باران آمد، علفها به تندی از خاک سر برآوردند، چند بند انگشت بالا آمدند و زرد شدند. ژوف در حالی که مشتہ‌یش را گره شده بود و توی جیبهایش فرو کرده بود خشمگین اینسو و آنسومی رفت.

بچه‌ها آرام و بی‌صدا بازی می‌کردند. هفته‌های متواتی تقلید

تشییع جنازه‌ی زن عموم‌الیزابت را درمی‌آوردند. راما هنوز از کودک ژوف نگهداری می‌کرد، و پیش از فرزندان خود نسبت با و محبت نشان میداد.

تو ماس از خشکسالی به هراس افتاده بود. هنگامیکه می‌دید چارپایان دیگر نمی‌تواند علفی میان تپه‌ها گیر بیاوردند به وحشت می‌افتد. وقتی علفهای خشک انبار شده به نیمه رسید، تو ماس خشم‌الود پیش ژوف آمد و پرسید. « موقعیکه علفهای خشک هم تمام شد چه خواهیم کرد؟ »

— « نمیدانم. فکرش را خواهم کرد. »

— « ولی ژوف، ما که نمی‌توانیم علوفه بخریم. »

— « بالاخره یک فکری می‌کنیم. »

در ماه مارس رگباری چندباری داشت، علف کمی بالا آمد و گلهای وحشی شروع برویدن کرد. چارپایان از اصطبلها و آخمورها بیرون آمدند. و سراسر روز باولع علفهای کم پشت را به دندان می‌کشیدند تا هکم‌هایشان را سیر کنند. ماه آوریل بار دیگر زمین خشک شد، و امیدها بر باد رفت. چارپایان لاغر شدند و دندنه هاشان چنان از پوست نازکشان بیرون می‌زد که شمرده می‌شد و استخوانهای تهیگاه آنها بیرون زده بود. گوساله‌های انگشت شماری بدنیا آمدند. دوماده گاو پیش از زائیدن با بیماری مرموزی مردند. شکار تپه‌ها را ترک می‌کرد. حتی مشاهده‌ی یک خر گوش امروزگفت آوری بود. کمتر شبی بود که گرگها هماواز ژوزه بکشند.

تو ماس اظهار میداشت. « جانوران وحشی دارند از این حدود

می‌زوند. هر جنبنده‌ای از کوهها رد می‌شود و به طرف ساحل می‌رود.
ژوف، همین روزها برای دیدن دریا به ساحل خواهیم رفت. »
در ماه مه مدت سه روز باد از جانب دریا وزید، لیکن این وزشها
آنقدر تکرار گردید که دیگر کسی نمی‌توانست با آن اطمینانی داشته
باشد. بالاخره یک روز ابرها روی هم توده شدند، و آنگاه بارانی
بارید و سیلاها راه افتاد. ژوف و روماس هردو اینسو و آنسو می‌رفتند،
و با اینکه می‌دانستند دیگر خیلی دیر شده است، زیر باران ایستادند و
در حالی که خیس می‌شدند به آب و سیلاهای روان خیره می‌نگریستند.
بار دیگر شباهه گیاهها سر بر آوردند، تپه‌ها را پوشاندند و به تنی رشد
و بالا آمدند.

روی دنده‌های چارپایان را کمی چربی گرفت. و آنگاه یک روز
آفتاب چون آتش تابید و گرمای هوا صور زان شد. تابستان خیلی رود
فرا رسیده بود. در مدت یک هفته علفها خشک شد و ازین رفت، و دو
هفته بعد بار دیگر گرد و غبارها را پر کرد.

سبع گاه یک روز از ماه ژوئن، ژوف اسپی زین کرد. به
نوستراسنیورا رفت در آنجا روماس را دید. روماس لب یک گاری
نشسته بود و با یک شلاق بازی می‌کرد.

ژوف نزدیک شد. «سلام روماس! ببین حالت سالهای
خشکسالی است؟»

«آقای واین، اینطور به نظرمی‌رسد.»

«هس همان سالهایی است که صحبتش را می‌کردید؟»

«آقای واین، این بدترین خشکسالی است که تاحال دیده‌ام،

اگر بکسال دیگر هم اینطور ادامه پیدا کند، همه به فلاکت خواهیم
افتاد. »

ژوف ابروانش را درهم کشید - «من کمی علوفه دارم و قیمت
آنها هم تمام شد به گله چه چیز بد هم؟» کلاهش را برداشت و با
دستمال عرق پیشانی اش را خشک کرد.
روماس هلاقش را فرود آورد و گردوخاک به پا کرد. آنوقت
هلاق را روی زانوهایش گذاشت، کیسه‌ی تباکوئی از جیب جلوی قهقهه اش
بیرون آورد و سپگاری پیجید و آتش زد و ضمن اینکه پک محکمی
می‌زد گفت. «اگر بتوانید گاوهايتان را تا زمستان نگهداری‌د، شاید
نجات یابند. ولی اگر به اندازه‌ی کافی علوفه نداشته باشید، مجبوری‌د
آنها را کوچ بدهید و گرفته از گرسنگی همه تلف می‌شوند. این
خشکسالی پک بر گئ خشک هم بجا نخواهد گذاشت.»

ژوف پرسید - «نمی‌توان علوفه خرید؟»
روماس پوزخندی زد. «سه ماه دیگر پک بسته علوفه تیمتش
پر از یک گاو خواره دارد بود.»

ژوف مشتی خاک مرده از زمین برداشت و همانطور که آن را
از میان انگشتانش به زمین می‌ریخت. پرسید - «شما گله هایتان را به
کجا کوچ می‌دهید؟»

روماس تبسم کرد و گفت - «من فرصت خوبی دارم، گله را
کوچ خواهم داد. آقای واين، امسال نه تنها اى آبي و خشکسالی اين
دره را دربو گرفته بلکه دره‌ی سالپناس هم که آنطرف است خشک
شده. آنطرف رودخانه‌ی سن جو کین شاید بتوان علف گیر آورد.»

- «ولی از آنجا تا اینجا سی فرسخ راه است.»

روماس دوباره شلاق را از روی زانو برداشت و درحالیکه آنرا به آرامی بوساق پای خود می‌زد گفت - «بله، درست است نزدیک سی فرسخی اینجاست. و اگر شما هلف کافی ندارید، بهتر است هر چه زودتر گله را تا قدرت راه رفتن دارد حرکت بدهید.»

ژوزف بلند شد، ایستاد و به طرف امیش حرکت کرد، روماس دنبال او راه افتاد. روماس به آرامی گفت - «وقتی اول بار شما را دیدم و برای شما الوار آوردم، شما گفتید دیگر خشکسالی نخواهد شد. همهی ما که اینجا زندگی کرده‌ایم و اینجا بدنیا آمده‌ایم میدانیم که باز هم خشکسالی پیش می‌آید.»

- «فکر می‌کنید بهتر نیست که همهی گاوها را بفروشم و صبر کنم تا باز سالهای حاصلخیزی و فراوانی برسد؟» روماس به این حرف او بلند خنده دید - «آقا فکرش را هم نکنید. وضع گاوها شما چطور است؟»

ژوزف تصدیق کرد - «خوبی ناجور.»

- «آقای واین، تازه گاوها چاق را بسپار ارزان می‌خرند و صرف نمی‌کند آنها را اینجا بفروشید.»

ژورف افسار را محکم کرد و به آرامی سوار شد. «می‌فهمم. یا باید گله را کوچ بدهم، یا تلف شوند.»

- «آقای واین همین‌طور است.»

- «در کوچ چقدزش را از دست خواهم داد؟»

روماس سرش را خواراند و وامود کرد که می‌اندیشد. «گاهی

وقتها نصفش، گاهی دوسوم، و گاهی هم همه‌اش تلف می‌شود.»
دهان ژوزف مثل اینکه سیلی خورده باشد جمع شد. دهن را
کشید و با چکمه‌های مهمیزدارش زیرشکم اسپ زد.

روماس ہو سید. «پسرم ویلی یادتان می‌آید؟ وقتی الوارها را
می‌آوردم یکی از گاریها را او می‌راند.»

— «بله، یادم می‌آید. حالش چطور است؟»

روماس سرش را پائین انداخت. «مرده است» و بعد با لحنی
شرمگین گفت. «خوردش را حلق آویز کرد.»

«اوہ، نشنیده بودم. خیلی مناسفم. چرا اینکار را کرد؟»

روماس سرش را تکان داد. «نمی‌دانم، آفای واین. او هیچ
عقل درستی نداشت.» سرش زا پلنگ کرد و به روی ژوزف پوزخندی
زد. «ابنطور حرف زدن برای یک پدر عذاب الیمنی است.»

و آنگاه مثل اینکه برای کسی دیگر این سخن را می‌گفت به
 نقطه‌ای در کنار ژوزف نگریست. «متأسنم که چنین حرفی را زدم.
ویلی پسرخوبی بود. آفای واین، او همیشه رنجور و در عذاب بود.»

— «روماس، متأسنم.» و بعد درحالیکه مهمیزهایش به سبکی

به پهلوهای اسپ وارد می‌آمد ادامه داد. «شاید برای کوچ دادن گله
به شما احتیاج داشته باشم.» و با شتاب بطرف مزرعه به راه افتاد.

در کرانه‌ی رودخانه‌ی خشک و بی‌آب آرام آرام بطرف خانه
پیش میراند. درختان غبار گرفته، زیرتاش سوزاد آفتاب سایه‌ی کمی
برزمیں انداخته بودند. ژوزف بیاد آورده که چگونه شبی سوازه بیرون
آمده بود، کلاه و شلاقش را کنار گذاشته دراز کشید تا لحظه‌ای درمیان

جریان آرام رود، آرامش یابد. و به یاد آورد که این هنگام بوتهمای زبردرختها چقدر انبوه و سبز و خرم بود، چگونه علفهای روی تپه‌ها چون پوست روباه پرپشت و ضخیم بود. اکبون تپه‌ها مانند مرغ پر کنده فقط نشانی از بوته‌ها و علفها را داشت. واکنون آن سرمهزی و خرمی جزر و خواهی بیش نبود.

اصب زیر آفتاب سوزان به نفس - نفس افتاده بود، صرق از پیشانی و رشته موها پهلوهایش فرمی چکید. راه درازی بود و آبی دیده نمیشد. ژوف از رفتن به مزرعه اکراه داشت چون خود را بخاطر خبرهای ناگواری که می‌برد مقصود نمی‌دانست. از کنار ماده گاو مرده‌ای گذشت که پهلوهایش باوضوع رفت انگیزی فاسد شده بود و بوی تعفن آن از نزدیک شدن به چند متری آن جلوگیری می‌کرد.

نزدیک غروب بود که وارد مزرعه شد. تو ماس هم تازه از کوهستان بر گشته بود. با هیجان و چهره‌ای سرخ و گشیده بطرف ژوف آمد.

ار گفت - «ده ماده گاو مرده دیدم. نمیدانم از چه چیز مرده‌اند. لاشخورها اطرافشان را گرفته بودند.» با ناراحتی بازوی ژوف را گرفت و آن را نکان داد. - «لاشه‌ها روی کوهستان است. فردا صبح یک منش استخوان از آنها بر جای خواهد ماند.»

ژوف شرمگین و خجل روی از او هر کرداند. اندوهناک اندیشید « من در مسواطیت و نگهداری از زمین با هست رو برو شده‌ام. و خلیفه‌ی زنده نگهداشتن زندگی و حیات در زمین از تو انانی من خارج شده است. »

سپس روبه تو ماس کرد و گفت - «تو ماس، من امروز به دهکده
رفتم تا خبرهای کسب کنم .»

تو ماس پرسید - «خوب، آنجا هم همینطور بود؟»
- «بله، آنجا هم همینطور بود. تو ماس مجبوریم گله را کوچ
بدهیم. می گفتند کنار من جو کین چراگاه پیدا می شود، نزدیک می
فرستخ راه است .»

تو ماس فریاد کشید. «خیلی خوب! پس بیا حرکت کنیم!
بیا از این درهی نفرین شده دور شویم. دیگر نمیخواهم به اینجا بر -
گردم! دیگر نمیتوانم با آن ایمان داشته باشم!»

ژوزف به آرامی سرش را تکان داد: - «من امیدوارم که اتفاقی
بیفتد، میدانم که فرصتی نیست، دیگر حتی یک باران سنگین هم فاقدهای
نمیبخشد؛ هفته‌ی آینده گله را حرکت می‌دهیم .»

- «چرا تا هفته‌ی آینده صبور کنیم؟ بگذار فردا آنها را راه
بیندازیم :»

ژوزف کوشید او را آرامش بخشید. - «این هفته بحبوحه‌ی گرما
است. شاید هفته‌ی آینده کمی هوا خنک قرهد. باید آنها را خوب
خوردگه داد تا بتوانند این راه دراز را طی کنند. به کار گرها بگو علوقه‌ی
بیشتری برای آنها بروزند .»

تو ماس به تصدیق سرش را جنباند. - «من فکر آن را نکرده بودم.
ناگهان از اندیشه‌ای که به فکر شن خطور گردیدشما نش در خشید. «ژوزف
این مدت که کار گرها گاوها را علف خواهند داد، ما می‌توانیم از کوه
بگذریم و به ساحل برسیم، و پیش از آنکه توی گرد و غبار برخاسته از

حرکت گله راه بیفتیم ، نگاهی هم به دریا بیاندازیم . »
ژوزف سرش را جنباند . « بله ، می توانیم برویم . فردا
می رویم . »

فردای آنروز نزدیک غروب به راه افتادند و خورشید را پشت
سر گذاشتند . اسبهاشان را بهارف خرب قیر گون گرداندند ، و آنها را
آزاد گذارند تا راه را خود پیدا کنند . از زمین هنوز حرارت روز
بر می خاست ، تپه ها خاموش بودند . ضربه های سم اسبها بر جاده هی
سنگی صدای آشته ای در خاموشی می پاشید .

یکبار موقعیکه سپیده می دمید توقف کردند تا اسبها استراحت
کنند ، فکر کردند که صدای زنگوله ای را پیشاپیش خود می شوند .
توماس پرسید - « میشنوی ؟ »

ژوزف گفت - « شاید یک حیوان زنگوله دار باشد . صدای
زنگوله ای گاویست بیشتر شبیه زنگوله ای گو سفند است . وقتی آفتاب
طلوع کرد باز هم گوش می دهیم تا بینیم از چیست . »
خورشید که پدیدار گشت گرمای سوزان روز آغاز شد . چند
ملخ به پرواز درآمدند و هوا را شکافتند . آندو از سر بالائی تنده بالا
می رفتد ، راه سنگلاخ تر و زمین مترونک تر می گشت و زمین مانند
حیوانی مرده که لاشه خورها از آن چراستخوان چیزی باقی نگذاشتند ،
جز سنگ و کلوخ آثار زندگی دیده نمی شد . ماری در جاده پیشاپیش
آنها فش - فش شرارت آمیزی کرد . توماس خم دید و تفکش را از
خلاف زین کنار پا بیرون کشید . تفکش صدای مهیبی کرد و بدن قطور
مار به آرامی دور گله ای متلاشی خود چنبر زد .

اسبها برای رفع خستگی در سر اشیب تپه پائین رفتند و چشمهاشان را دربرابر روشنایی زنده‌ی آفتاب نیم باز نگهداشتند بودند. ناله‌ی ضعیفی از زمین برمی‌آمد گویا از حرارت تحمل ناپذیر خورشید شکوه می‌گرد.

توماس روبه ژوژف کرد و گفت. «میدانی این دره لعنتی به چه شباهت دارد؟ به قل خاکستری پر دود می‌ماند که از آن نیمسوزهای بیرون زده باشد.»

آندو بار دیگر صدای خفیف زنگوله را شنیدند. توماس گفت. «بیا بینیم چه حیوانی است.» و اسبها را بطرف بالای تپه بر گرداندند. بر سر اشیب تپه قلوه سنگهای بزرگ و درشت که ویرانه‌ی کوههای کامل زمانهای گذشته بود پاشیده بود، راه میان سنگها می‌بیجید. نزدیک قله بودند. بعد از گذشتن از میان گردنه‌ای از سنگ خوارای متلاشی، آنسوی تپه دنیای تازه و با طراوتی را دیدند. پائین از درختان غول پیکر پوشیده بود، و در فاصله‌ی میان آنها بوتهای توت فرنگی، تاکهای انگور خودرو و سرخس‌های نیزه‌ای به بلندی یک مرد بطوروحشی و در هم روئیده بود. تپه با سر اشیب تندی به پائین می‌رفت و دریا با موجهای بلند خود بر صخره‌های ساحل می‌کوفت.

آنها اسبها را نگهداشتند و با ولع تمام به بیشهی سبز و خرم خیره گشتند. اینجا تپه‌ها زنده بودند. بلدر چینها آواز سرمه‌دادند، خر گوشها اینطرف و آنطرف می‌جستند و گوزنی کوچک در محظه‌ی کم درختی با دیدن آنها گریخت و در بیشه ناپذید گشت.

توماس در حالیکه با چشم‌مان اطراف را می‌کاوید گفت. «همه‌ی

حیوانات وحشی امراض دره به اینجا روآورده‌اند. کاش می‌توانستیم گله را به اینجا بیاوریم، ولی جای صاف و هموار و بازپیدا نمی‌شود تا آنها بتوانند بایستند. » برگشت و روبه ژوزف کرد. « ژوزف، خوشت می‌آید توی بیشه برویم، جای باز و خشکی پیدا کرده، و کمی استراحت کنیم؟ »

ژوزف پائین به دریا می‌نگریست. « نمیدانم این رطوبت از کجا می‌آید. » به زمینهای لم یزرهی که از آنسوی بیشه تا دریا پیش می‌رفت اشاره کرد. « آنجا یک ذره علف نیست، ولی اینجا، مثل یک چنگل سبز و خرم است. » و بعد از لحظه‌ای مکث چنین ادامه داد.

« من زیاد توده‌های مه را که از این بالا دره را می‌نگریستند دیده‌ام. حتی هر شب مه خاکستری رنگ و سرد روی این بیشه می‌شیند و مقداری از رطوبتش را پس می‌دهد. روزها بطرف دریا بر می‌گردد و شبها بار دیگر می‌آید. بدین ترتیب اینجا هر گز منتظر آب باران نیست، هر گز. زمینهای ما خشکیده است و کاری از دستمان بر نمی‌آید. ولی اینجا... تو ماس! من از اینجا منضم جرم! »

تو ماس گفت. « من می‌خواهم خودم را به کنار آب برسانم بیا حرک کنیم. »

آندو از راهی که میان ساقه‌های درختان می‌پیچید در صراشیب تند پائین رفتند، بوته‌های وحشی سرداه برسزو و صورتشان می‌خورد و آنرا خراش میداد. در نیمه راه به محظه‌ی کم درختی رسیدند که در آنجا دوالاغ با بار و سرهای آویخته ایستاده بودند، پیر مردی ریش

سفید کنار آنها روی زمین نشسته بود. کلاهی روی زانوها داشت و نوهای سپید و نباکش به سرش چسبیده بود. با چشم اندازه و نافذ درخشانی آندورا می‌نگریست.

پیر مرد زودتر شروع کرد - « صدای آمدناたان را می‌شنیدم . » و چندی بی صدائی کرد - « گمان می‌کنم صدای زنگوله‌ی الاغ مرا شنیده‌اید، این زنگوله‌ی نقره‌ای خالص است که گاهی وقتی به این بیکوئی تمنی هستم و بگاهی به آن بگفته کلاعش را باوقار بر سر گذاشت و آدامه داد - « کجا می‌خواهید بروید؟ ہایین تپه؟ »

تو ماس جواب داد ، چون ژوف کنجکاوانه پیر مرد کوچک اندام را خیره می‌نگریست . « ما می‌خواهیم کنار دریا برویم. چند تا ماهی خواهیم گرفت و اگر دریا آرام باشد شناهم خواهیم کرد. » ژوف گفت - « پس صدای زنگوله‌ی هما بود که می‌شنیدیم . من شما را چائی دیده‌ام. » ناگهان مبهوتانه سختش را قطع کرد ، چون دانست که پیش از آن هر گز پیر مرد را ندیده است.

پیر مرد گفت - « من دست داشت ، در زمین همواری زندگی می‌کنم . کلبه‌ام شانزده متر بالا قرار از سطح دریا قرار دارد . » با هیجان سرش را به جانب آندو نکان داد - « وقتی به کلبه‌ام برویم خواهید دید که چقدر از سطح دریا مرتفع تو است . » سکوت کرد و تردید و دو دلی در گفتن حرفی که می‌خواست به آنها بگویید او را فرا گرفت لحظه‌ای به تو ماس و سپس مدت در ازی به ژوف نگریست . بالاخره گفت - « گمان می‌کنم می‌شود به هما گفت . می‌دانید چرا من بالای آن بلندی زندگی می‌کنم؟ به عده‌ی کمی علت آن را گفته‌ام . بشما

نیز می گوییم .

بلند شد ایستاد تا بهتر بتواند راز خود را ابراز کند . - « من در غرب آخرین کسی هستم که غروب خورشید را می بینم ، بعداز آنکه از چشم همه فاپدید شد ، من اینجا مدت کوتاهی آنرا می بینم . بیست سال است که هر شب آنرا دیده‌ام . همیشه غروب آفتاب را جز موقعيکه هوا مه آلود است یا باران می بارد ، دیده‌ام . »

نگاهش را از چهره‌ی یکی به دیگری متوجه کرد و ادامه داد . - « حتی زمانیکه برای کاری یا خرید مایحتاج زندگی قرار است به دهکده بروم ، بعداز غروب آفتاب حرکت می کنم و پیش از غروب دیگری هر میگردم . یک غروب را هم ازدست نداده‌ام . امشب خواهید دید خورشید چطور غروب می‌کند . »

پیر مرد آسمان را نگاه کرد و گفت . - « موقع رفتن است . دنبال من بیاید . » در سر اشیب تند برآه افتاد ، الاغها دنبال او برآه افتادند و صدای زنگوله‌ی نقره‌ای علیبن انداز شد . ژوزف گفت . - « بیا با او برویم . »

ولی توماس از رفتن ابا داشت . - « این مرد دیوانه است .

بگذار برود . »

ژوزف مشتاقانه گفت . - « توماس ، من می خواهم با او بروم . او دیوانه نیست . بیا با او برویم . »

- « اما من نرفتن را ترجیح می دهم . »

- « راه بیفت ، و گرفه او را گم می کنیم . » و اسبها را حرکت دادند و در سر اشیب تپه از میان یوته‌های وحشی پائین رفته‌اند . پیر مرد پنهان

اندازه‌ای تند رفته بود که آنها تا به آخر تپه نرسیده بودند، نتوانستند او را بینند. پیر مرد دستش را تکان داد و به آنها اشاره کرد. راه از میان درختان بلند بیرون می‌آمد و از یشه‌ای بی درخت به جانب زمین هموار و پاریک پیش می‌رفت. کلبه‌ی پیر مرد در پر تگاهی که پائین آن دریا با موجهای خظیم برصغیره‌ها می‌کوفت و بالای آن با شب تندی تپه‌ای جنگل گونه پر درخت و سرسبز بود. در لبه‌ی پر تگاه کوههای فرار داشت که با م آن از توده‌های خسزه پوشیده بود و بدنه‌ی آن را انبوه علف تشکیل می‌داد. کنار کلبه یک آفل از تیر کهای تنگ هم و یک انبار کوچک و یک کوت سبزی و سیفجات فرار داشت.

پیر مرد با خروز دستهایش اطراف خانه را چرخید: «این خانه‌ی من است.» بخورشید درحال خروب نگاه کرد. «منوز بیش از یک ساعت مانده است.» بادست اشاره کرد و گفت. «بینید، آن تپه که زنگ آبی دارد معدن مس است.»

شروع به باز کردن بار الاغها کرد و جعبه‌ها و خرچین را روی زمین گذاشت. ژوف زین اسبش را بر گرفت و همای حیوان را بست. تو ماس هم با اگراه ازاو پیروی کرد. الاغها به میان بوته‌های وحشی دویدند و اسبها با پاهای بسته دنبال آنها لی لی کنان حرکت کردند.

ژوف گفت. «از صدای زنگوله پیدایشان خواهیم کرد. اسبها هر گز از الاغها دور نخواهند شد.»

پیر مرد آندو را به آفل برد. دوازده خوک وحشی ولاخر با بد گمانی آنها را نگاه کردند و کوشیدند خود را از آنها دور کنند. پیر

مرد با خرور گفت. «اینها را با تله گرفته ام. همه جا دام گذاشته ام. بیایید.» بطرف انبار کوتاه و خاشاک پوش رفت، نم خد و به بیست قفس کوچک که از تر که باقی شده بود اشاره کرد. قفس ها از خوش گوش های خاکستری، بلدرچین، سنجاب پر بود.

«همه اینها را با تله می گیرم.»

توماس راه افتاد و با خشونت گفت. «من از زنگاه هائی، لب دریا می زدم!» پیر مرد هم پنهان که توماس دور میشد او را بانگاه دنبال کرد. آنگاه از ژوف پرسید. «چرا این مرد از من بدش می آید؟ چرا از من ترس دارد و دوری می کند؟»

ژوف همانطور که توماس را نگاه می کرد گفت. «او هم مثل من و شماست. ولی خوش نمی آید حیوانات را اذیت کرد. او در چنین موقعی خودش را جای آنها می گذارد و از وحشت و هراس آنها ناراحت می شود. خیلی زود از جا در می روید.» مکثی کرد و ادامه داد. «ولش کنید. چند دقیقه بعد برمی گردد.»

پیر مرد آندوهناک شده بود. «باید به او می گفتم، من نسبت به جانوران کوچولو مهربان هستم. نمی گذارم بترسند. آنها نمیدانند و نمی فهمند که چه وقت می کششان. حالا خواهید دید.» و بطرف پرنگا رفت.

ژوف به سه صلیب کوچکی که لب پرنگاه در زمین فرو شده بود اشاره کرد و پرسید. «آنها چیست؟ در چنین جائی هیچیب به نظر می رسد.»

پیر مرد نارگیلی اش را خوش کرد و بروانه پاسخ به طرف او
بر گشته، و شما از آنها خوشتان می‌آید؟ می‌بینم که توجهتان را
جلب کرده است. حالا درباره‌ی آن صلیبها برایتان تعریف می‌کنم.
یک روز توفان شد. یک هفته اقیانوس خشنناک و توفانی بود. بعد از یک
هفته اقیانوس آرام گرفت. من از بالای پرتگاه به ساحل نگاه می‌کردم
که سه تا سیاهی کوچک آنجا دیدم. از راهی که خود درست کرده
بودم پائین رفتم. سه تا جسد باد کرده و خیس آب روی ساحل افتاده
بود. دو تا از آنها سیاه پوست بود و یکی سفید پوست. مرد سفید
پوست یک مدال صلیب با رشته‌ای دور گردنش آویزان بود. من آنها
را به اینجا آوردم. وظیفه‌ام بود. لب پرتگاه دفعشان کردم. صلیب‌ها
را هم بخاطر آن صلیب روی قبرشان گذاشتم. شما از صلیب خوشتان
می‌آید، نه؟

ژوف سرش را جنباند. «بله، از صلیب خوشم می‌آید. کار
خوبی کرده‌اید.»

«پس حالا بیاید محل غروب آفتاب را ببینید. از آنهم خوشتان
خواهد آمد.» پیر مرد باشور فراوان به طرف پرتگاه حرکت کرد.
سکوی کوچکی با یک نردی چوبی در جلو و یک نیمکت چند وجب
عقب تر، لب پرتگاه ساخته بود. در جاوی نیمکت تخته سنگ صاف
و بزرگی بود که روی چهار قطعه چوب قرار داشت. رویه‌ی تخته
سنگ شسته و تمیز بود. آندو کنار نرده ایستادند و به دریا چشم دوختند
دریا نیلگون و آرام بود. پرتگاه به اندازه‌ای از ساحل فاصله داشت که
از آنجا امواج خول پیکر و بلند مثل چین و چروکهای برآب جلوه

میکردند و ضربه های خشمناک امواج که بر ساحل صخره ای می کوفت
همچون ضربه های ملایمی که بر طبلی نمناک بخورد صدا میداد . پیر
مرد به افق اشاره کرد و گفت . « غروب خوبی خواهیم داشت . آسمان
سرخ و تافته خواهد شد . »

خورشید همچنانکه از آسمان پائین می آمد ، بزرگتر می شد .
ژوزف پرسید - « هر روز اینجا می نشیند ؟ هیچ روزی را از دست
نمی دهد ؟ »

- « هیچ روز ، مگر اینکه آسمان ابری باشد ، من آخرین کسی
هستم که آنرا می بینم . به نقشه نگاه کنید آنوقت می فهمید که چه می -
گویم . » و فریاد کرد - « الان برای همه غروب تمام شده و شب فرا
رسیده ولی من آنرا می بینم . اوه به جای اینکه خودم را آماده کنم ،
دارم با شما حرف می زنم . همینجا بسازید و منتظر بمانید . الان
می آیم . »

بطرف خانه دوید . ژوزف فریاد خشمناک خرگوشی را شنید
و آنگاه پیر مرد در حالیکه حیوان میان بازو انش تقلام نمی کرد ، پدیدار
گشت . دست و پای خرگوش را بهم پسته بود . آنرا روی تخته
سنگ گذاشت و با انگشتان خود نوازش کرد ، تا از تقلادست کشید
و آرام گرفت .

پیر مرد گفت - « ملاحظه می کنید ، نباید جیغ بکشد . الان
نمی داند . وقتی دارد نزدیک می شود . » کارد قطور و تیغه کوتاهی از
جیب درآورد و لبه آن را با کف دست امتحان کرد . آنگاه پادست
چپ پهلوی حیوان را نوازش کرد و رویش را بسوی خورشید برد .

گرداند . خورشید بجانب اقیانوس می‌شناخت .
پیرمرد گفت - «درست به موقع رسیدم : خوش می‌آید کسی
زودتر دست بکارشوم : »

ژوف پرسید - «چه میکنید . چه بسراومی آورید .»
پیرمرد انگشت روی لب گذاشت - «هیس ! حalamی بینید . حالا
ساكت باشید .»

ژوف پرسید - «قربانی است ؟ خرگوش را قربانی می‌کنید ؟
هر شب يك خرگوش میکشد ؟»
- «اوه ، نه . هر شب يك حیوان کوچک ، يك پرنده ، سنجاب
یا يك خرگوش می‌کشم . بله ، هر شب يك حیوان می‌کشم . خوب ،
حالا نظریاً وقتی رسیده است .»

کناره‌ی خورشید دداق داشت و اقیانوس فرونشست و شکلش را
تفییر داد . خورشید مثل آن بود که در با同胞 فرو می‌رفت . دریا
سرخگون شد و تارک امواج بشکل خنجرهای درازی از نور صرخی
گرفت .

پیرمرد باشتای دست بسکار شد و گفت - «آهان !» و گلوی
خرگوش را برید . روشنائی سرخ هروب ، کوهها و دریا را درخود
غوطه ور کرد .

پیرمرد زمزمه کرد . «فریاد نکن . اگر به موقع شروع کرده
باشم . تو موقعي هی میری که خورشید هم هروب کرده باشد .»
از تقلای حیوان کاسته شد . خورشید به کلاه پهنه از فروغ سرخ
می‌مانست که بر فراز دیواره قرار گرفته باشد . آنگاه در اقیانوس فرو

رفت و پنهان نگشت و بخوبی گوش نهاد مرد را .
ژوژف بی حرکت روی نیمکت نشسته بود و مراسم پیش‌بازی را
نمایش نمی‌کرد . اندیشید «این مرد به چه چیز دست یافته است ؟ از میان
تجربیات زندگانی آنچه را که او را ارضاء نمی‌کند را گزینده است .»
ژوژف چشم انداز پیرمردرا دید و مشاهده کرد که چگونه در لحظه‌ی
مرگ حیوان افرادش را متنع و راضی نماید .

ژوژف بخود نگفت «این مرد را از دست یافته است .»
اکنون پیرمرد روی نیمکت کنار او نشست و به دریا ، آنجا که
خورشید را لحظه‌ی پیش در کام خود کشید نگاه می‌کرد . دریا سپاه
بود و باد آنرا تازبانه می‌زد .

ژوژف به تندی پرسید - «چرا این کار نمی‌کنید ؟»
پیرمرد با هیجان فراوان پرسید . «چرا ؟» آنگاه بسیار آرامتر
گشت - «برادرتان فکر نمی‌کند من دیوانه‌ام . می‌دانم برای همین بود
که رفت گردش کند . اما شما این‌طور فکر نمی‌کنید . شما داناتر از آن
می‌ستید که آن‌طور فکر کنید .» بار دیگر به دریا که هر لحظه تیره تر می‌
گشت نگریست . «واقعاً من خواهید بدانید که چرا غروب خورشید
را تماشا نمی‌کنم ؟ چرا وقتی خورشید ناپدیدمی‌شود یک حیوان می-
کشم ؟» سکوت کرد و آنگستان را میان ریشش فروبرد و آنرا نوازش
کرد و سپس باشتاب گفت - «من دلیله‌ای برای خودم دارم . اما شاید
برای شما درست نباشد . خورشید زندگی است و دیدن غروب آن
دلپذیر است . من سمبلي از مرگ خورشید می‌صازم :»

ژوژف به سخن درآمد . «اینها کلماتی است که حقیقت

پیر مرد همچنانی از این پر نگاره و اصل موضوع باوضاع خشنخواری در
لفالله بیجهده شده استد . « ملاحته می کنید ، من دلیلهاشی ابراز کردم و مورد قبول
شما قبول نشد . من اینکار را می کنم چون مرا ارضاء می کند . ایسکار
را می کنم چون از آن خوش می آید . »

پیر مرد با هیجان با صدای بلند فریاد زد . « شما مرا درک میکنید ؟
یکبار پیش از این ها کو شیدم آنرا ابراز کنم . مخاطب من نشانست آنرا
فهمد . من این کار را برای ارضای خودم انجام می دهم . در آن لحظه
من خود را در آفتاب می بایم . خورشید می شوم و به آرامی غروب
می کنم . من بواسطه حیوان آفتاب میشم و در سرگش می سوزم .
چشمانتش از هیجان برق می زد . « حالا فهمیدید ؟ »

ژوزف گفت . « بله ، می فهمم . »

پیر مرد گفت . « این امر به فوریت حاصل نشده است . اکنون
دارد به کمال میرسد . یک روز کمال خواهد یافت . آسمان ، دریا و
کوههای پشت سرمان وقتی که رسید مرا آگاه خواهد کرد . آنوقت
موقع کمال است و واپسین هنگام . »

سرش را بطرف تخته سنگ که خرگوش روی آن قرار داشت
بر گرداند و گفت . « وقتی که رسید ، من همراه خورشید به کرانه‌ی
جهان خواهم رفت ، حالا می فهمید . این امر در هر انسانی نهفته
است . »

و چنین ادامه داد . « بله ، من به حیوانات توى نفس‌ها اینها را
گفتم . آنها نمی ترسند . » و پرسید . « آیا فکر می کنید دیوانه

باشم؟»

ژوزف تبسم کرد - «نه، تو ماس شما را دیوانه می‌داند، پرتون شما را دیوانه نخواهد خواند، لیکن من اینطور نکر نمی‌کنم . پیدا کردن راهی برای انتقال انسدیشه‌های بکر و مستقلی که در روح شما وجود دارد کار ساده‌ای نیست ، شما خوب کاری می‌کنید که برای خیوانات تویی قفس موعظة می‌کنید، و گرفته ممکن است خودتان را سپر اندیشه‌هایتان کنید .»

پیر مرد برش خاست ، خر گوش را برداشت و رفت، آب آورد و خون وی تخته سنگ را داشت .

موقعیکه پاک کردن خر گوش را پایان رسانید، تقریباً هوا تاریک شده بود. ماه بزرگ و پریده رنگ بی‌فراز کوهستان پرتو می‌افشاند ، و فروغ آن روی امواج دریا که به آرامی بالا و پائین می‌آمد می‌شکست .

ژوزف به کلبه کوچک پیر مرد رفت . پیر مرد تکه‌های گوشت را به سیخ کشیده و روی اجاق پشت ورو می‌کرد. پیرون کلبه صدای پا بلند شد. تو ماس صدا زد - «ژوزف، کجا نی؟»

ژوزف از کلبه پیرون آمد و گفت - «تو ماس اینجا هستم . شام حاضراست، بیاتو بخور .»

- «خوشم نمی‌آید با این مرد باشم . من صدیف خوراکی گرفته‌ام . بیا کنار ساحل بروم . آتش روشن می‌کنیم و همانجا شام می‌خوریم . ماه جاده را روشن کرده است .»

ژوزف گفت - «ولی شام حاضراست . بیاتو .»

تو مامن ناخشنود و خسته وارد کلبه شد. مثل این بود که نولع
داشت حیوانی شر بر از گوشاهای تاریک به او حمله کند. در اطاق جمیز
نور اجاق روشناشی دیگری نبود. پیر مرد کنار اجاق گوشتها را با چندتا
دندهان جلوی می کشد و استخوانها را توی آتش می ازدخت. وقتی از
خوردن ایستاد خواب آسود به آتش اجاق می نگرایست.

زه زف از او پرسید - و شما اهل کجا هستید؟ چطور شد به اینجا
آمدید؟

پیر مرد مثل اینکه گوش نمی داده در فکر دیگری بود برگشت
و پرسید - «چی، چه گفتید؟»

- «هر سیدم، چرا به اینجا آمدید؟ چرا تنها زنگی میکنید؟
خواب از سر پیر مرد پریلد چشممان خواب آسود لحظه‌ای روشنی
گرفت و آنگاه عبوسانه پائین افتاد و گفت. «یادم نیست و نمیخواهم
یادم بیاید. برای سوالی که میکنید مجبورم به گذشه برگردم و اگر
اینکار را بکنم گرفتار چیزهای دیگری از گذشته خواهم شد، لذا دلم
نمیخواهد حرف آن را بزنم ولش کن.»

تو مامن برخاست و گفت - من پتویم را می برم و روی پرنگه
می خواهم.»

زوزف نیز به دنبال او از کلبه بیرون آمد، سرش را برگرداند
و به پیر مرد شب بخیر گفت. آندو خاموش بطرف پرتگاه رفتند و هتو
هادان را پهلوی هم روی زمین هم کردند.

تو مامن وقتی دراز کشید از زوزف خواست - «بیا فردا صبح
از اینجا برویم. خوش نمی آید اینجا بمانیم.»

زوزف نیست و به امیر این دنیا که زنگلر میگردید بخوبی دستور
بود نگار کرد - «توماس، من فردانه مزرعه برمیگردم، تمی تو را نم لذ
خانه دور بمانم. باید آنجا باشم تا هر اتفاقی که می‌گذرد بیشم.»
توماس گفت - «ولی قرار گذاشته بودیم که سه روز در ساحل
باشیم. اگر بنا باشد گاوها را سی فرسخ حرکت دهیم باید کمی دور از
مکروه عبار استراحت کنیم.»

زوزف زمانی دراز خاموش ماند. آنگاه پرسید - «توماس،
خواهد های؟»

- نه.

- «توماس، من با تو نخواهم آمد. تو خودت گله را ببر. من
در مز عه خواهم ماند.»

توماس روی آرنجش خلطید - «چه میگوئی؟ مزرعه که طوری
نمی‌شود. فقط باید گله را نجات داد.» زوزف تکرار کرد - «تو گله
را می‌بری. من نمیتوانم بیایم. در این مورد فکر کرده‌ام، نمیتوانم
بیایم. درست مثل اینست که شخص بیماری را بحال خودش رها کنی.»
- «نه، مثل اینست که شخص مرده‌ای را بحال خودش رها
کنی! هیچگونه خسارتی به بار نمی‌آورد.»

زوزف اعتراض کرد - «نه، زمین نمرده است. زستان آینده
باران خواهد آمد و در بهار علف تپه‌ها را خواهد پوشاند، رودخانه
پرآب و خروشان خواهد شد. توماس، بالاخره خواهی زید. این
 فقط یک اتفاق بود. بهار آینده زمین بار دیگر سرشار از زندگی و برکت
خواهد گشت.»

تو ماس بالحنی استهزا و آمیز گفت - « تویک زن خواهی گرفت
و دیگر خشکسالی نخواهد شد . »

ژوزف با ملایمت گفت - « شاید اینطور باشد . »
پس بلهما تا سن جو کین بیا و در حرکت داین گله کملک کن . »
- « نمیتوانم بباییم ، نمیتوانم زمین را ترک کنم . بهار خواهی
دید که علفها بالا آمده اند . بادت نهی آید چقدر علفهای روی تپه ها سبز
و خرم بود ، حتی شکاف سنگها نیز سبز بود . »

تو ماس با متیره جوئی گفت - « آنها را پادم هست ، امروز صبح
را هم پادم هست که زمین مثل خاکستری سوخته بود و یک برگ سبز
به جا نمانده بود . البته لاهی گاو های مرده را هم پادم هست . حیف
که نمی توانم زودتر از این آن را ترک کنم . » به پهلو غلطید - « حالا که
اینطور است فردا صبح به مزرعه برمیگردیم . امیدوارم فردا تصمیمات
تفییر کنند . »

ژوزف مصمم گفت - « مجبوردم بمانم . اگر هم باقی و بباییم ،
همان لحظه ای که بیینم باران دارد می آید یا کسی آب تهی رو دخانه
هست فوراً برمیگردم . شاید هم اصلاً نبایم . »

آن و صبح در حالی که همه جارا مه خاکستری و نگی پوشانده بود، چشم گشودند. کلبه و انبارها سایه‌های تیره‌ای در مه بودند و پائین هر نگاه تنها صدای آمواجی که به ساحل بر می‌خورد وجود دریا را خاطر نشان می‌کرد. پتوها و لباسها شان از رطوبت مه مرطوب شده بود. قطرات شبیم به چهره‌ها و موی سرو صورتشان نشسته بود.

ژوف سایه‌ی مبهمی از پسر مرد را دید که کنار آتش پر دودیرون کلبه نشسته است. نزدیکتر رفت و کنار آتش نشسته گفت. «ما بقیه حض اینکه اسپها را گیر آور دیم. باید حرکت کنیم.»

پسر مرد از رفتن آنها افسرده گشت. «امید داشتم که مدتی اینجا بمانید. من آنچه میدانستم بشما گفتم. فکر می‌کردم شما هم آنچه می‌دانید بمن خواهید گفت.»

ژوف خنده‌ی تلخی کرد. «من چیزی ندارم بگوییم؛ دانسته‌ها و مادرهای من ناچیست رو روشده است. اسپها را چطوری مه گیری‌باوریم؟»

— «او، این مسئله‌ای نیست من آنها را برایتان پیدا می‌کنم.»
بلند شد و سوت بلندی کشید. لحظه‌ای بعد زنگولهی نقره‌ای بصدای
درآمد. الاغها دوان دوان پیش آمدند، و اسبها آنها را دنبال میکردند.
زوژف و نوماس اسبها را زین کرده و پتوها را پشت آنها بستند.
زوژف بزرگش که با پیر مرد خدا حافظی کند، لیکن پیر مرد آنجانبود
واز میان مه دیده نمی‌شد، موقعی که زوژف او را صد ازد جواہی
نشنید.

نوماس گفت: «بیا برویم، او دیوانه است.»
آنده اسبها را به حرکت درآوردند و دهنۀ هاشان را رها کردند،
چرا که مه به اندازه‌ای خلیط بود که انسان خود نمی‌توانست راه را
 تشخیص دهد. وارد شبیار عجیبی که بوته‌های وحشی و انبوه در آن
 روئیده بودند. از هر برگ شبیم فرومی‌چکید و پاره‌های مه مانند
 پرچمهای زنده به ساقه‌ی درختها چسبیده بود.

پیش از آنکه مه رفیق تر شود، از هم بگسلد و چون گروهی از
 اشباح که گرفنار روشناشی شده باشند، به گردش درآید، آنها به نیمه
 راه رسیده بودند. یکبار بالای تپه ایستادند و برای آخرین بار به عقب
 نگاه کردند، دریای معلق مه را که تا افق گسترش می‌یافت، در با و
 دامنه‌ی کوهستان را از نظر پوشیده می‌داشت مشاهده کردند. چند دقیقه
 دیگر به گردنه رسیدند و به دره‌ی خشک و مرده‌ی خودشان که زیر آفتاب
 شرارت آمیز می‌سوخت و با امواج حرارت دود می‌کرد، پیش‌گه کردند.
 نوماس گفت: «از اینکه اینجا را ترک می‌کنم ناراحم اگر علف
 برای گله پیدا می‌شود گله را به اینجا کوچ می‌دادیم.»

ژوزف با ردیگر عقب را نگریست و گفت - «توماس ، این دره
مال ما نیست . اینجا به زنی زیبا و دلفریب شبیه است ، لیکن متعلق
به ما نیست .» اسپش را حرکت داد و زو بمه توماس کرده گفت -
«توماس ، این پیر مرد رازی را یافته بود . حروفهای عمیقی به من گفت .»
توماس اصرار ورزید - «او دیوانه است ! هرجای دیگر بود
زنگیرش میکردند . آنهمه حیوانات دست و پا بسته را میخواست
چیزی کند ؟!»

ژوزف برای توضیح آمدیشد و پس از لحظه‌ای گفت «او ،
او آنها را برای خوردن نگاهداشته است . شکار آنها کار آسانی نیست .
بهمین جهت او آنها را بدام می‌اندازد و نگاه می‌دارد تا لازم شوند .»
- «اگر این طور باشد ، ایرادی ندارد . من خیال میکرم قصد و
منظور دیگری دارد . اگر فقط برای همین خاطر آنها را نگاه داشته ،
کاری ندارم . پس دیوانگی او مزاحم حیوانات و پرندگان نمی‌شود .»

ژوزف به تندی تصدیق کرد - «نه ، هرگز .»

- «اگر می‌دانستم ، همان اول نمیگذاشتم بروم . فکر کردم
تشrifات و مراسم خاصی در کار باشد .»

- «توماس ، چرا تو از هرجور عبادت و تشریفات مذهبی و
عقیدتی دوری میکنی ؟»

ژوزف حرکت اسب را آرام کرد تا توماس به او نزدیکتر
شود .

توماس آهسته زیر لب زمزمه کرد - «نمیدانم چرا . بنظرم بسیک
 نوع دام است .»

ژوف گفت . شاید این طور باشد . »

به انتهای صراحتی رسیده بودند به سرچشمه‌ی رود پانزده‌های خشک و شکننده و سرخس‌های سیاهش فزدیک شدند . اسبها را زیر سایه‌ی درختان می‌راندند . وقتی رودخانه را ترک کردند و هر سینه‌ی کوه پیش می‌رفتند ، گرد و خالک همچون ابر بر میخاست و آندورا در میان میگرفت . ناگهان ژوف دهنده‌ی اسب را کشید و به نقطه‌ای اشاره کرد . « نگاه کن ! آنجا را نگاه کن ! » پانزده یا بیست توده‌ی کوچک استخوان در حاشیه‌ی تپه قرار داشت . اگر گهای خاکستری بجانب بیشه می‌گردیدند و کرسها جای آنها را گرفتند و آخرین تکه‌های گوشت باقیمانده را از آنها می‌کنندند .

چهره تو ماس درهم رفت و فریاد کرد . « همان است که پیش از این هم دیده‌ام . بهمین جهت از این دره منتفرم . دیگر به اینجا بر نمی‌گردم . بیا ، می‌خواهم زودتر به مزرعه بروم : می‌خواهم اگر بتوانم فردا حرکت کنم . » اسبش را در سر اشیب تپه می‌کرد و مهمیز زد تا بورقمه رفت .

ژوف او را پانگاه دنبال کرد ، ولی کوشش نکرد خود را به او برساند . قلبش از اندوه و شکست سرشار بود . اندیشید « شکست از هر سوروی آورده است . من موظف بودم از زمین نگهداری کنم ، و اکنون باشکست رو بروشده‌ام و به زانو درآمده‌ام . » از خود و تجدید حیات زمین نو مید شده بود .

لیکن به خود نهیب زد « باید زمین را ترک کنم . بازمیں خواهم ماند ، شاید هنوز امیدی باشد . » به تخته سنگ میان جنگل کاج اندیشید

و هیجانی در او اندگی ختنه شد «نمیدانم آن جو بیار کوچک هم خوشک شده است یا نه . اگر هنوز جاری باشد ، زمین نمزده است و امید حیات و زندگی دوباره هست . بزودی باید به آنجا بروم .»

در این وقت به بالای تپه‌ای رسید و توماس را دید که چهار نعل پسوی خانه‌ها می‌تاخت . وقتی به مزرعه رسید به طرف توماس که با گاوچرانی صحبت می‌کرد رفت و پرسید . «چند راس تلف شده‌اند؟» گاوچران گفت - «بیش از صد رأس .»

- «بیش از صدرأس!»

توماس به آرامی دور شد و به اصطبل رفت . ژوف بطرف گاوچران بر گشته پرسید - «دیوید ، چند رأس طاقت آورده‌اند؟» - «چهارصد و شانزده رأس .»

- «اینها می‌توانند تا سن جو کین طاقت بیاورند؟»

دیوید آهسته شانه‌هایش را بالا نداشت . «سعی می‌کنیم آرام حرکت کنیم : هاید کمی علف گیر بیاوردیم سعی خودمان را خواهیم کرد ولی بالآخره عده‌ای را از دست خواهیم داد . آفای واین ، برادر شما از این بابت خیلی دلگیر است و بیش از معمول ناراحت می‌شود .» ژوف گفت - «می‌دانم . بگذار گله همه‌ی علوفه را بخورند .

هر وقت علوفه تمام شد گله را حرکت می‌دهید .»

دیوید گفت - «علوفه فردا ته می‌کشد .»

در حیاط گاری هارا بار می‌کردند . تشكها ، مرغدانیها و ظروف آشپزخانه و دیگر وسائل لازم برای سفر بادقت روی هم چیده می‌شد . روماس با یک گله بان دیگر برای کمک در کوچ گله به مزرعه آمدند .

روماس باید یک گاری، و توماس یک گاری حامل خله برای اسبها و بشکه آب را می‌راند. توی گاریها، چادرهای بروزتی تاکرده، ذخیره‌هایی، یک جفت غاز و تعدادی مرغ و خروس قرارداد است آنچه تافرا رسیدن زمستان لازم داشتند با خود برداشته بودند.

در شامگاه آنروز ژوزف در ایوان خانه نشسته بود ف آخرین تدارکات را تماشا می‌کرد، راما کارش را رها کرد، پیش او آمد و روی پلگان نشست. او پرسید. « شما چرا می‌مانید؟ »

« راما، یکی باید از مزرعه نگهداری کنند. »

« ولی آخرچه می‌ماند که باید نگهداری کنید؟ ژوزف، توماس را هست می‌گویید، هیچ چیز باقی نمانده که شما برای آن بمانید. »

چشمان ژوزف کو هستانی را که کاجهای سیاه رنگ در آن قدر برآفرانسته بودند تماشا می‌کرد. « راما، چیزهایی باقی است. من باید در مزرعه بمانم. »

rama آهی عمیق کشید و رهنه سخن را عرض کرد. « تصور می‌کنم بخواهید که من کودک را با خود ببرم. »

« بله. نمی‌دانم چطور می‌توانم از او مراقبت کنم. »

« می‌دانید که زندگی خوبی بسای او در یک چادر میسر نخواهد بود. »

ژوزف پرسید. « راما نمی‌خواهی او را ببری؟ »

« نه، منظورم این نبود. من او را مثل فرزند خودم دوست

دارم. »

ژوزف بار دیگر جنگل کاج را می نگزیست : آخرین لحظات
غروب خورشید برفراز هر قتو سوئلو بود. ژوزف به مرد پیرو باور-
های او اندیشید . به نرمی گفت - « پس بچه مال تو، من نسبت به او
ادعائی ندارم ۰ »

راما با تند خویی هرسید - « چطور خاطر جمع باشم ؟ وقتی دیگر
به او انس گرفتم. وقتی او فکر کرد که من مادرش هستم، چطور راضمینان
کنم که شما او را از من نگیرید ؟ »

ژوزف تبسمی کرد و آرام به درخت مرده و بی بی گه کنار ایوان
اهاره کرد و خونسرد گفت - « راما ، نگاه کن ! این درخت مال من بود.
این درخت برای من و زمین پدر و یک نوع عدم بود : ولی بر تون
آنرا از بین بود ۰ »

ساکت شد ، ریشه را فوازش کرد و نوک آنرا همانطور که
پدرش میکرد زیر چانه اش بو گرداند . چشمانش آزرنج و آندوه فرو
افتاد. او گفت - « راما ، بکوهستان ، آنجا که جنگل کاج قرار دارد
نگاه کن . میان جنگل محوطه ای هست که در آن تخته سنگی بزرگی
قرار دارد. آن تخته سنگی ایزابت را کشت. گوزالیزابت و پنجی آنجا
در دامنه‌ی تپه قرار دارد ۰ »

راما با حالتی که حاکی از عدم درک سخنان ژوزف بود به او
خیزه شده بود .

ژوزف ادامه داد - « زمین نمرده است . ولی زیر نیرویی که
برای او بی اندازه سنگین است فرو رفته است . من می‌مانم تا از زمین
حمایت کنم ۰ »

روزها پرسید - «همه‌ی اینها که کفتش چه ربطی به من دارد؟ یاچه ربطی به کودک دارد؟»

ژوزف گفت - «نمی‌دانم. شاید اینها عاملی باشد تامن کودک را به تو بسپارم. بنظر من ممکن است اینها کمکی برای زمین باشند.» راما با تعجب‌بازیت گیسو انش را صاف کرد و به عقب زد - «قصود شما اینست که شما بچه را فدای زمین بیکنید؟ ژوزف، همینطور است؟»

- «من نمی‌دانم آنرا چه چیز‌بنامم. تنها من کوشم به زمین کمک کنم.»

rama بر خاصت و آهسته دور شد. «خداحافظ ژوزف، ما صحیح پیش از حرکت گله و جلو تراز آن اخراجیم رفت واز این باست خیلی خوشحالم.» و بطرف خانه شناخت. لیکن ژوزف موقوته بسوی جنگل کاج لبخند زد.

بادی از جانب تپه‌ها وزید و ابر خفه کننده‌ای از گرد و غبار در هوای برخاست. گاوها سراسر شب را نشخوار می‌کردند. پیش از طلوع آفتاب گاوهای آماده‌ی حرکت شدند. مدت دو ساعت فاز، سی‌ها در حومه خانه‌ها اینسو و آنسو می‌رفت. راما برای بچه‌ها ناشتاوی برداشت و بچه‌ها خواب آسود روی بارها نشسته بودند او بچه را توی گهواره روز کف گاری گذاشت.

بالاخر وقت حرکت فراد سید اسبها را محکم به گاریها بستند. راما رونی سندلی نشست و قدم‌ها کنار او ایستاد. ژوزف هم بالارفت و هر سه لحظه‌ی هم دیگر را تماش ازدند و بی اختیار چشم‌انشان اشک.

آلود شد . تو ماس آه عمیقی کشید و گفت . « جریان سفر را برایت خواهم نوشت . »

ژوزف جواب داد - « منتظر نامه اوت هستم . »

- « خوب بہتر است حرکت کنیم . و کمی از گله جلو باشیم . »

- « قسمت گرم روزها را توقف خواهید کرد ؟ »

تو ماس گفت - « اگر درختی پیدا کردیم که زیر سایه اش بنشینیم ، توقف خواهیم کرد . خوب ، خداحافظ سفر درازی در پیش است . »

بکی از اسبها سرش را زیر افسار خدم کرد و سمش را به زمین کوبید .

- « تو ماس خداحافظ ، راما ، خداحافظ . »

rama گفت - بس تو ماس می گوییم بـ رایتان از احوال بچه نیز بنویسید . »

هناز تو ماس منتظر استاده بود . ناگهان روپر گرداند و بدین آنکه کلمه ای بگوید حرکت کرد . چرخهای گاری زیر سنگینی بار غژ فرمیکرد و به سختی به حرکت درآمد .

مارتا ، بالای بارها به زاری می گردید ، چون هیچکس نمی دید که او دستمالی را تکان می دهد . بچه های دیگر بخواب رفته بودند .

ژوزف بعد از آنکه اسبها ناپدید شدند غژ غژ چرخها را هنوز می شنید تا به طور کلی دور شدند . او بطرف کلمه ای که بلک وقت مال جو آنیتو بود واکذون گاو چرانها در آن زندگی می کردند رفت . آنها داشتند قهوه و گوشت سرخ کرده را تمام می کردند . آخرين فنجانها شان را سر کشیدند و به سنگینی روی پساهاشان پنهان شدند . روماس همراه ژوزف بطرف گله که در اصطبل بیرونی بود ، رفت .

ژوزف گفت. «آنها را آهسته حرکت دهید.»
- «البته، آفای واین. بلک دسته گاوچران حسابی همراه داریم
همه‌شان را می‌شنناسم.»

دسته‌ای مرکب از شش سگ پشمایل‌وی گله به عزم کار بسراه افتاد. سگهای جدی و کوشائی بودند. سپیده سرخ فام دمید. سگها صاف کشیدند. آنگاه دراصلیل گشوده شد و گاوها سنگین و ناباورانه به حرکت درآمدند. هر طرف گله سه سگ دراول وانتها و وسط از آنها محافظت می‌کرد و گاوچرانها به دنبال آنها گواهای جدا شده از گله را به گله بازمی‌گرداندند.

با نخستین حرکت گله گردوغبار در هوای بیند شد. گاوچرانها دستمال گردنشان را جلوی بینی هاشان کشیدند. در فاصله‌ی صدمتری گله تقریباً درابری از غبار ناپدید شده بود. خورشید که بالا آمد ابر غبار را به رنگ سرخ درآورد. ژوزف کنار اصلیل حرکت گله را می‌نگریست. گله چون ماری بر زمین می‌خزید واز پس آن مهی سفید رنگ می‌گسترد.

سرانجام ابر گردوغبار خود را دری تپه بالا کشید واز آن پائین رفت. لیکن غبار آن مدت‌ها در هوای معلق بود.

گرمای آفتاب صبحگاه آغاز شده بود و غبار بینی اش را می‌گزند. زمانی دراز بی آنکه حرکت کند، ایستاد و گردوغباری که از حرکت گله بجا مانده بود را تماشا کرد. اندیشید «گله به جای بهترمی‌آود. گله‌ای که همه در آنجا بدنیا آمده بودند و اکنون آنجا را ترک می‌کنند» بخاطر آورد که زمانی خون آسود و راق باشلپ روی زمین می‌افتدند و

مادرهان به تندی آنها را تمیز می کرد و آنها ناشیانه از جا برخاسته و با ولع و حریصانه پستانهای پر شیر مادرهایشان را می گرفتند.

بالاخره به طرف خانه ها، اصطبل خالی بروگشت. مزرعه را خاموشی و سکوت سنگینی فرا گرفته بود. بدوزن اصطبل خالی از علوفه و رمه رفت. تنها یک اسب باقی مانده بود. ژوف زدیف طولانی آخورهای خالی را بیمود و مفرش ناریخ خاطره ها را مرتب می کرد. «این همان آخوری است که وقتی عل福德 آن پرازیونجه بود تو ماس لب آن می نشست.» به بالانگریست و گوشید آن خاطره را با وضع آن روز تجسم کند.

در اصطبل هوا بانوار طلائی و سوزان آفتاب هاشور خود را بود سه بجند در گوشی ناریک در کناره سقف نشسته بودند و با چشم انداخته او را می نگردیدند. ژوف به انبار رفت و یک پیمانه بزرگ جو آورد و در طرف جلوی اسب ریخت. مقداری نیز بیرون برد و روی زمین پاشید. آنگا آهسته و آرام حیاط را قدم زد.

به خاطر آورد، تقریباً همین موقع بود که راما با سبدی از لباسهای دسته بیرون می آمد و بعد از آنکه هریک را به شدت تکان می داد روی بند آویزان می کرد. لباسها و شلوار کار تدماس پیرواهن گل دیز خود و لباسهای جور و اجور بچه ها بار نگاه های شاد.

ژوف به تمام خانه ها سرزد. دودها و پنجره ها را قفل کرد و در انبارها را میخ زد. راما زن پاکیزه ای بود، دف اطاق را جارو کرده بود و روی بخاری خاک گیری شده بود، مواعده که در اطاق راما را قفل

میکرد، احساسی شبیه آنچه که وقتی برای آخرین بار در تابوتی بسته میشود، و جسد تنها و متروک بزجای میماند، در خود احساس کرد.

او به خانه خود رفت، رختخواب را جمع و جور کرد، اطاقش را مرتب کرد و ساعت دیواری را کوک کرد. پیش از ظهر همهی کارهای خانه را انجام داد. وقتی کارها تمام شده به ایوان رفت و روی صندلی راحتی نشست. آفتاب با نوری خیره کننده می تایید و بر خردش شبشه - های روی زمین می درخشید. هوا هی حرکت و گرم بود. چندتا پرنده دانه های جررا که او روی زمین هاشیده بود جمع میکردند. سنجابی بی واهمه و با آگاهی از متروک شدن مزرعه، در حیاط دوید، و راسوئی قهوه ای رنگ به آن حمله کرد ولی نتوانست آن را بگیرد. مارمولک دم درازی از گوشه ای سر برآورد، بطرف اولین پلهی ایوان خزید و نشست و با دقت اطراف را زیر نظر گرفت، دنبال حشره ای میگشت. زوزف شنید که اسب سم هرزین می کوبد، و از اینکه او نیز از سکوت و تنهائی به تنگ آمده و تلاش دارد آن را بشکند نسبت به او احساس دوستی کرد. سکوت او را گنجع کرده برد. حرکت زمان کندي گرفته بود و اندیشه ها به آرامی در مغزش می خزید.

زوزف سرش را بلند کرد و به تپه های خشک و سفید نگریست، چشمانتش در بر ابر روشناکی شدید آفتاب تنگ شد. آبراهه های روی تپه را دنبال کرد، و سرانجام نگاهش، مانند همیشه به جنگل کاج میان تپه ها رسید. زمانی دراز به آنجا خبره شد. آنگاه بر خاست و از پله ها

پائین آمد و بطرف کاجستان راه آفتاد. با گامهای آهسته در سر بالائی تپه پیش میرفت. یکبار از دامنه‌ی تپه سرش را بر شرداده و به خانه‌های متروک که زیر اشعه‌ی سوزان و مواعِ آفتاب به سوابی می‌مانستند نگریست.

پیراهن‌ش از هرق خیس و قیره رنگ می‌شد. غباری که از حرکت او بومی خامست او را دبهال می‌کرد.

سر نجام به دره‌ی باریکی که جو بیار جنگل در آن جاری بود دستید. سنته‌ی بازیکی از آب در آن می‌لغزید و در کاره‌های آن علمهای هرزه دارد. آنوروزد واژ آن فوتشید و خنکی آب را دچهره‌اش لحس کرد. آنگاه براه فاد، جو بیار کمی یون ترمی شد ر علفهای کناره‌های آن گسترش می‌یافت. اگون اندازی از دله‌نگی این کاسته کو دید، با خوب دنگه‌ت «مبدانستم که هنوز چشم‌هی جنگل جاری است. نمی‌انست خشک شود»، اگامهای آهسته پیش می‌رفت.

و... در طه‌ی میان حنگل شد، ایستاد تخته سنگ را نگریست انبوه‌های رده‌های رده و خشک شده بود و سرخشه‌ی اطراف غار پژمرده بود، جو بیاز هنوز از دهانه‌ی غار بیرون می‌آمد و ای خیلی از آب آن کاسته شده بود. ژوف زیمناک بطرف صخره رفت و مشتی از خزه‌ها را کنده، هنوز کا بلا خشک نشده بود. چاله‌ای عمیق در ته جو بیار کند، موقعيکه را آب پرسد کلاهش را پر آب کرد و روی تخته سنگ ریخت و دید که چطبور آب در خزه‌های رویه مرگ فرومی‌افت. چاله دوباره آرام، آرام پرشد. چندین بار کلاه خود را پراز آب کرد و روی خزه.

های تخته سنگ ریخت.

با خود گفت - «فردا یک سطل و یک بیل خواهم آورد. آنوفت کار آسان تر می شود .»

کشش و محبت عجیبی نسبت به تخته سنگ در خود احساس میکرد. زندگی و سرسازی تخته سنگ را زندگی و حیات زمین و وابسته به آن می دانست.

وقتی کارش تمام شد. صورت و گردن خود را با آب خنک جویبار شست واز آن نوشید، و به تخته سنگ تکیه داده به درختان اطراف محوطه نگریست. فکر کرد «اینجا از خشکسالی خانم اسوز در امان مانده و هوز زنده است. اینجا قلب زمین است که هنوز می تپد .»

روبوت خزه های آبزده را که در پیراهنش نفوذ کرده بود احساس کرد. بعد از ظهر رنگ می باخت. سایه درختها از روی صخره می گذشت و آنسوی محوطه را میگرفت. درون محوطه آرامش حکم فرماید. ژوف زیر لب زمزمه کرد - «من به موقع آمدم ما اینجا خواهیم ماند و در برابر خشکسالی خواهیم بود.» پس از مدتی سرش بجلو خم شد و خواب رفت.

خورشید به پشت تپه ها فرولغزید. پیش از آنکه ژوف از خواب بیدار شود شب فرا رسیده بود جفندی برای شکار بال گشود و لحظه ای آرامش محوطه را بر هم زد. نسیم سودی همراه شب بر فراز تپه می خزید. ژوف بیدار شد و به آسمان تاریک نگاه کرد. یک لحظه

بعد به یاد آورد که کجاست و چرا به آنجا آمده بود. آنگاه فکر کرد بهتر است که همینجا زندگی کنم خانه‌های مزرعه خالی از سکنه و متروک شده بود و تماس‌های آنها دلتنگش می‌کرد، خشکسالی اطراف دره را سوزانده بود و دره به تل خاکستری می‌ماند. ولی اینجا هنوز سبز بود هنوز جویباری از درون تخته سنگ من جوشید و خشکسالی نتوانسته بود به اینجا رسخ کند. او اینجا را اسوه‌ی مقاومت در برآبر مرگ می‌دید و این به او امیدزندگی می‌داد.

بر حاست و به آرامی از تخته سنگ دور شد، از جنگل خارج شد و تپه‌ها را سرازیر شد. حال که در مزرعه کسی نبود، در محوطه خانه‌ها فانوسی یا روشنائی کلبه‌ای نبود تا او را راهنمایی کند. به صحتی که حافظه‌اش او را رهمنون بود پیش رفت.

وقتی به مزرعه رسید، به اصطبل رفت و اسبش را زین کرد و بیرون آمد و از خانه دوتا پتو، کیسه‌ای جو، مقداری گوشت سرخ کرده یک پاکت بزرگ قهقهه و یک سطل آب برداشت و در حالیکه اسب را راهنمایی می‌کرد، بسوی جنگل باز گشت. خانه‌ها بخواب فرو رفته بود و زمین در برآبر باد تنها خشنخش می‌کرد.

اسب این بار بدون سریچی وارد جنگل شد و در آن پیش رفت. در محوطه بی‌درخت جنگل اسب را به درختی پست و کیسه جو را جلوی اسب گسترد. آنگاه بطرف تخته سنگ برگشت و پتوئی را کنار دهانه فار تخته سنگ گسترد. وقتی دراز کشید تا بخوابد

هواداشت روشن می‌شد . نکه ابری کوچک و سفید بی‌فراز آسمان ،
زیونور مهتاب به آرامی در حرکت بود ، و زوزف همچنان که آنسرا
نمایها میگرد بخواب رفت .

۳۴

پایینکه پائیز فرا رسیده بود، هفته‌ها و بدنبال آن ماهها می‌گذشت، گرمای تابستان ادامه یافت، و سرانجام چنان به تدریج ملی شد که تغییر فصل محسوس نگردید؛ پرنده‌هایی که نزدیک آب گودمی آمدند از مدت‌ها پیش رفته بودند وارد کهای وحشی که بر فراز آسمان بال می‌زدند، خروجها مردابهای را که کنار آنها به استراحت می‌پرداختند، جستجو می‌کردند، و بعد با خستگی به پروازشان ادامه میدادند، در حالیکه اردکهای ناتوان و خسته در مزارع خشک فرود می‌آمدند و صبحگاه چند دسته‌ی تازه به آنها می‌پیوست.

پیش از آنکه هوای سرد شود و زمستان برآستی فرارسد، ماه نوامبر با خشکی پیش از حد زمین فرار می‌شد.

هفته‌های گرم می‌گذشت، ژوف در محوطه‌ی بازنگل کاج بسرمی‌ورد و در انتظار زمستان بود. زندگی تازه، عادت‌های تازه‌ای به هر راه داشت، هر بامداد و غروب از گودال همیق و پهنه‌ی که کنده بسود و آب در آن جمع می‌شد آب بر می‌داشت و روی تخته سنگ خزه‌پوش

می‌ریخت. نزههای نیز سبز و شاداب و پرپشت شده بودند. ژوزف هر روز بدقعه آنرا نگاه می‌کرد تا بیند که نشانه‌ای از خشکی در آن هست یا نه. آب جو یار رفتہ کاهش می‌باشد، ایکن زمانه‌ان فردیک می‌شد و هنوز مقدار آب کافی بود تا بتوان صخره را با آن زده چه داشت.

ژوزف هر دو هفته یکبار از میان تپه‌های سونخه برای تهیه خدا به نوستراسنیورا می‌رفت. در اوائل پائیز نامه‌ای از قوم اس دریافت داشت که نوشته بود منتظر او هستند.

روماس شرح مختصری داده بود «ابن‌جاعل» به حد کافی هست: «سیصد راس از گله را در راه ازدست دادیم. آنهایی که مازه‌اف فربد و پرسه‌دار شده‌اند. راما و بچه حالشان خوب است. . . گرایه‌ی چراگاه به علت خشکسائی و هجوم گله‌های زیاد، بالا رفته است. منتظر هستیم تردم بیانی». لد

ژوزف روماس را در دهکده دید، روماس به ته‌صیل از سفر میان کوهها برایش تعریف کرد. گفت که چطوار گاوها یکی هستند از دیگری می‌افتدند، هر چه می‌کنندیم بر نمی‌خاستند و فقط با خستگی . . آسان نگاه می‌کردند. روماس تا آخرین لحظات مرگ آنها را بیهوده داشت. و بعد برای آنکه زیاد زجر نکنند آنها را با تیر خلاص کرد و دو میگفتند خوراک و آب کم بود. گله‌ها بجاده‌ها را پر کرد بسرد و کشاورزان حوالی طول راه کننه توز و خشمگین شدند، دو پرچن‌هاشان پاسداری می‌کردند و هر گاوی را که ارنده‌ها پسروز دشتر از می‌رفت با تیر می‌زدند. طول جاده پر بود از جسا‌های گندیده و متعفن

گاوها و رامامی ترسید که بچه‌ها از بُزی حفوفت بیمار شوند و صورت آنها را با دستمال پوشانده بود. هر روز پیش روی ماکمتر از روز قبل می‌شد. و گاوها خسته سراسر شب را استراحت می‌کردند و از خستگی حتی به دنبال علف هم نمی‌رفتند. از گله جز رمه‌ای نمانده بود.

دیگری از گاوچرانها را مخصوص کردیم و دیگری را هم موقعیکه تعداد گاوها خیلی کاهش یافت مخصوص کردیم. لیکن بالاخره رمه‌ی خسته و کوفته برودخانه رسید. گاوها خسته روی زانو هاشان آرمینه بودند و سراسر شب را نشخوار می‌کردند.

روماس همچنان که اینها را تعریف می‌کرد، لبخند میزد گفت. «من همان روز برگشتم. جای خوبی گیرهان آمده و حال برادرتان و خانواده‌اش خوب است.» وقتی صحبت‌شل تمام شد، برگشت و از پشت سر با گفت: «برادرتان دستمزد مرا هم پرداخت.» دور شد.

ذو ذرف از گزاره‌ی که روماس تعریف کرد، آندوه‌گین تراز پیش گشت و نو میدی در او بیش از پیش گسترش یافت.

وقتی مابحتاج خود را خردباری کرد و بسوی جنگل باز گشت، برای نخستین بار زمین خشک را که ترکه‌های شبیه‌آدرخش بر تن آن کشیده شده بود، دید. آندیشه‌اش جاده‌ی طباز آلو دی بود که گله‌ها خسته از آن هبور می‌گردند و هر لحظه گاوی بونخاک می‌غلطید.

بوته‌های وحشی درون جنگل آکنون خشک شده بود، لیکن ساله‌های راست آنها هنوز تخته سنگ را محافظت می‌کرد. خشکی نخست اطراف جنگل را در بر گرفت و همه‌ی پیچکه‌ای کوتاه و بوته‌های

وحشی را سوزاند، لیکن درختان کاج که تا اعماق زمین ریشه دوانده بودند و با داشتن برگهای سوزنی که تبخیر آب را کاهش می‌داند، هنوز سبز و تیره بودند.

ژوزف به محوطه باز گشت. با دست صخره را لمس کرد تا خاطر جمع شود که هنوز نمناک است و از جویبار بخوبی بازدید کرد. این نخستین بار بود که نشانهای دراب آب می‌گذاشت تا بینند آب با چه سرعنه کاهش می‌یابد.

در ماه دسامبر پیش از آغاز آن شوم دره را فرا گرفت. خورشید با افروختگی بالا می‌آمد و غروب می‌گرد. باد شمال هر روز میان دره موج می‌زد، هوا را از خبار می‌آکند، و برگهای خشک را خرد می‌کرد. ژوزف به خانه رفت و چادری برای خوابیدن آورد. آن روز بعد از ظهر قله‌ی کوهستان غربی را مه گرفته بود. ژوزف با مشاهده‌ی آن اندیشید «شاید پیش پیز مرد بر گردم. ممکن است حرفهای بیشتری داشته باشد.» لیکن آن را امکان ناپذیر دید، چرا که می‌دانست که نمی‌تواند تخته سنگ را ترک کند.

به محوطه میان جنگل که رسید، چادرش را برافراشت. سطل را از میان وسایل برداشت و برای آب دادن به صخره پیش رفت. اتفاقی حادث شده بود. جویبار از جای نشان‌ها دوربین انگشت تمام فرونشته بود. خشکسالی از زیر زمین به چشمۀ حمله ور شده بود. ژوزف سطل را در گودال پر آب کرد و دوی صخره پاشید و بار دیگر آنرا پر کرد. بزودی گودال خالی شد و او مجبر رشد نیم ساعتی منتظر بماند تا جویبار روزگر آنرا پوشاند. برای نخستین بار هراسی در

دل او خانه کرد. بدرون غار سرچشمی جو بیار خزید و بشکافی که آب از میان آن بیرون می‌لغزید نگاه کرد، و درحالیکه بندش از رطوبت غار پوشیده شده بود بیرون آمد. کنار جو بیار نشست و جمع هدن آب در گودال را تماشا کرد. باد خشنناک شاخه‌های کاج را به جنبش در آورد.

ژوف بیمناک شده بود و این اندیشه در او را هدمی کرد (مادریم مغلوب می‌شویم). خشکسالی به ما دست خواهد یافت. شامگاهان از جنگل بیرون آمد تا غروب خورشید را بر فراز پوئرتو سولو تماشا کند. مه بر فراز کوه خورشید را بلعید. در غروب سوزناک زمستان ژوف یک بغل از شاخه‌های خشک کاج و یک کیسه از میوه‌های سخرو طی آن جمع کرد تا در شب آتش برافروزد. شب آتش را نزدیک گودال برافروخت، تارو هنائی آن بر جو بیار کوچک بتاولد. وقتی شام مختصراً را خورد، به زین اش تکیه داد و آب را که با صدای دلنوازی به گودال می‌ریخت تماشا کرد.

باد فرونشته بود و کاجها خاموش بودند. ژوف خشکی را که از اطراف جنگل به درون می‌خرزید حس می‌کرد. خشکی دور جنگل حلقه زده بود و کناره‌های آنرا می‌خشکاند و به داخل نفوذ می‌کرد. او همچنین ناله‌ی حیف و جانسوز زمین را همچنانکه خشکی رفته رفته آن را می‌بلعید می‌شنید. اندوهناک و هر اسناك برخاست و سطل را در گردال، زیر ریزش جو بیار گذاشت و هر بار که سطل پر می‌شد آنرا روی سخمه می‌پاشید، تا حداقل سابل حیات و مقاومت در برآور خشکسالی از خشکی و نابودی در امان باشد. چندین بار سطل را

هر و خالی کرد. بنظر می‌رسید که هر سطل از سطل پیشین دیرتر
پرمی گشت. چندها خستگی ناپذیر در هوای این‌سو و آنسومی بودند،
چرا که دیگر هکار برای آنها کمتر یافت می‌شد.

ژوزف در اندیشه‌های خود خرق بسود که ناگاه صدای آرام
سم اسبی را شنید. نفس را درینه حبس کرد و گوش فرا داد.
فکر کرد «چه کسی می‌تواند باشد؟ چه کسی به جنگل آنهم در
آن هنگام شب وارد شده است؟»

نفس عمیقی کشید، و بار دیگر بصدای یکنواخت گامها گوش فرا
داد. صدا هطوری یکنواخت نزدیک تر می‌شد. آنوقت اسبش سو بر افراد شت
و شهیه کشید و از میان درختان کاج، شهیه‌ای دیگر آنرا جواب داد.
ژوزف از جا هر خاست و کنار آتش ایستاد. دو حالی که شانه‌هایش پائین
افتاده بود و سو شش پجلو آمده بود، انتظار ورود غریبه به محوطه را
می‌کشید. در روشنایی بی‌فروغ آتش، مزدی که سواره بدرون محوطه
گام نهاد و اسب را بعد از ورود نگاهداشت، دید: سوار در قاریکی
از کاج‌ها افرادشته تر می‌نمود. آنوقت به آرامی به صدا درآمد. «آقای
واین!»

ژوزف او را شناخت و هیجان زده گفت. «جو آنیتو، توئی.

از صدایت شناختم.»

جو آنیتر فرود آمد، اسبش را بست و بعد بطرف آتش پیش
آمد. «اول به نرسترا اسپیورا رفتم. آنجا بمن گفتند که تنها هستید.
آنوقت به مزرعه رفتم و خانه‌های مترونک را دیدم.»

ژوزف پرسید. «از کجا فهمیدی که باید اینجا باشم؟»

جو آنیتو کنار آتش زانو زد ، دستهایش را گرم کرد و ترکه .
هائی میان آتش انداخت تا شعله‌ی آن بیشتر شود . - « آقا ، یادم آمد که
بکبار که من با شما و برادر قان به اینجا آمدیم شما به تو ماضی چه گفتید .
گفتید « اینجا باید چیزی مطبوع و عالی و نیرومند داشته باشد . هاید
یکروز که محتاج شدم به اینجا بیایم . » وقتی از روی تپه‌های خشک
می گذشتم . دانستم که شما را کجا میتوان یافت :

اکنون که آتش شعله ور شده بود جو آنیتو در پژوهشی ژوزف
نگرفت . - « آقا ، حالتان خوش نیست . لا غر و یمار شده‌اید ، »

- « جو آنیتو ، حال من خوب است ، چطور شد بر گشتنی ؟ »
جو آنیتو با یادآوری وقایع گذشته با اندوه گفت . « آلا ، آنچه
سبب رفتن من شده بود اکنون ازین رفت است . میدانستم چه وقت
 تمام خواهد شد ، و می خواستم در آنوقت برگردم . آقا من صاحب پسر
کوچکی شده‌ام . همین امشب دیدم . هکل من است و مثل من چشم ان
آبی دارد . کسی هم حرف می زند . پدر بزرگش او را چانگو صدا می -
کند و مثل بچه با او بازی می کند این عجایبها مرد زنده دلی است . »
چهره‌اش از بیان این همه شادی و روحی یافته بود ، لیکن بار دیگر
اندوهناک گشت . « راستی آقا ، آنها در باره‌ی شما و مرگ خانم برایم
تعریف کردند . برای خانم شمع روشن کردم . »

ژوزف دربرابر این یادآوری اندوه‌های سرش را جنباند . « جو .
آنیتو ، این باید اتفاق می افتد . حس میکردم که اتفاق خواهد افتاد .
می دانستم که مصیبتی ما را فرا خواهد گرفت . اکنون تقریباً همه جارا
در برگرفته است ، تنها اینجاست که از آن مصون مانده است . »

سکوت میان آندو حکم فرمگردید. جو آنیتو تر که های بیشتری شکست و در آتش انداخت.
ژوزف پرسید - «جو آنیتو، وقتی اینجا را ترک کردی به کجا رفتی؟»

- «به نوسترا اسپورا رفتیم. ویلی را گیر آوردم و همراه خودم بردم.» مکثی کرد و ادامه داد - «باز کابوسهای ویلی شروع شد. آقا، او را یادتان می‌آید؟ اغلب خوابش را برایم تعریف می‌کرد. خواب می‌دید که در سرزمین خشک و خبار آلود که در خشان و خیره گشته بشه نظر می‌رسید، بود. روی زمین پراز سوراخ بود و مردهایی که از این سوراخ‌ها بیرون می‌آمدند او را مثل مگس از هم می‌دریدند. حرکت کردیم، باهم به سانتا کروز رفتیم و در مزرعه‌ای میان کوهستان کار گرفتیم. ویلی درختهای بلند روی تپه‌ها را خیلی دوست داشت. جو آنیتو ساکت شد و در آسمان به هلال ما که بر سوک درختان چهره می‌نمود نگاه کرد.

ژوزف گفت - «بیک لحظه صبور کن.» و سطل پر آب را از گودال در آورد و آب آنرا روی صخره پاشید.
جو آنیتو او را می‌بیند و نگاه می‌کرد و حرفی نزد تا ژوزف برو گشت و نشست. بعد صحبتش را دنبال کرد. «من دیگر از ماه خورشم نمی‌آید. ما آنجا به گاو چرانی مشغول بودیم و ویلی خوشحال بود. گاهی وقتها آن خواب را می‌دید، ولی من همیشه پیش او بودم و کمکش می‌کردم. هر بار که آن خواب را می‌دید، به سانتا کروز میرفتیم و گردش می‌کردیم.»

جو آنیتو کلاهش را پائین کشید تا مهتاب به چهره اش نیفتند
- «بیک شب بازویلی خواب دید، شب بعد به شهر رفتیم. در سانتا کروز
ساحل شن زاری هست که دارای وسائل سرگرمی. چادرها و اتومبیلهای
کوچک سواری است. ویلی از این چیزها خوشش می آمد. غروب
کفار ساحل قدم می زدیم، مردی کنار دوربین بوزگی ایستاده بود و
می گفت «بیا با پنج سنت، ماه را نگاه کن.» اول من نگاه کردم، بعد
هم ویلی . »

دویش را برگرداند و گفت. «ویلی حالش خوب بود. و تا
موقعیکه کابوس را خواب و رویا می پنداشت حالش خوب بود ولی
وقتی دید که آن سرزمین واقعاً وجود دارد و دیگر رؤیا نیست: دیگر
نمیتوانست زندگی را تحمل کند. آقا، درست همان سو راهها و همان
سرزمین خشک و درخشان. می فهمید، درست همانجا بود. بادوربین
آنجا را دید.» چند تر که شکست و توی آتش انداخت - «صبح وقتی
بیدار شدم دیدم که از درخت آویزان است. »

ذوق ناگهان از جا برخاست. «جو آنیتو، آتش را بیشتر کن
قهقهه می گذارم بجوده. امشب هوا سرد است. »

جو آنیتو مقدار بیشتری تر که خورد کرد و چند شاخه خشک را
با پاشنه چکمه اش شکست. «آقا، دلم می خواست به اینجا برگردم.
دیگر تها بودم. خاطره آن شب از ذهنستان دور شده است؟»

- «بله دور شده است. هر گز آن خاطره در ذهن نماید. ولی
اکنون که آمده ای دیگر چیزی برای زندگی نمانده است. تنها اینجا و
من مانده ام و بس. »

— «چرا شما هنوز دیدم؟ می‌گویند گله و تمام خانواده‌ی شمارفته‌اند آقا، بیایید بامن از این دره برویم.» جو آنیتو به چهره‌ی ژوف در روشنایی آتش خبره شد.

— «تنها این تخته سنگ و این جویبار باقی مانده است. میدانم چه خواهد شد. جویبار خشک می‌شد، و نجزه‌ها پژمرده خواهند شد، اول زرد و بعد قهوه‌ای و آنگاه خشک طوری که در کف دست بصورت گرد در خواهد آمد. آنوقت من تنها می‌مانم و به انتظار می‌نشیم. به انتظار مرگ خودم.»

جو آنیتو گفت. «نه آقا. اینطور نخواهد شد. باران خواهد آمد. تا باران بیابد، من پوش شما می‌مانم.»

لیکن ژوف سرش را پائین آورد احت وبا نامیدی گفت. «نمی‌خواهم اینجا بمانی؛ خیلی باید به انتظار باران نشست.

جو آنیتو گفت. «کریسمس گذشته است. دو روز دیگر اول سال نو است.»

ژوف آهی کشید و به زمین تکیه داد. بنا حسرت ریشن را نوازش می‌کرد. — «جو آنیتو، وقتی می‌آمدی هیچ ایران توی آسمان دیدی؟»

— «نه، آقا. ایران ندیدم. فکرمی کردم کمی هوا مه آلو داشت، اما نگاه کید، ما اصلاح طوق نمی‌دانسته‌ایم.»

ژوف گفت. «شاید صبح ابرها هیدایشان شود. سال نو خیلی نزدیک است، شاید هر راه ایران شود.» سطل را بار دیگر از گودال بیرون کشید و روی تخته سنگی ریخت.

آندو کنار آتش ساکت نشستند، گاهیگاه مقداری تر که میان آن می‌انداختند تا شعله ور شود. ماه به وسط آسمان بالای محروم لغزیده بود. هوا سردتر می‌شد، ژوف یکی از پتوها را به جو آنیتو داد که دور خودش بپیچد و هر دو منتظر ماندند تا سطل به آرامی پوشود، جو آنیت درباره‌ی تخته سنگ سوالی نکرد، لیکن یکبار ژوف اظهار داشت - «نمی‌توام بگذارم ذره‌ای از این آب هدر ببرد. آب کافی نیست».

جو آنیتو گفت - «آقا، شما حالتان خوش نیست».
- «بین دارم که حالم خوب است. کارنمی‌کنم، خذا کم می‌خودم، ولی حالم خوب است».
جو آنیتو ناگهان پرسید - «هیچ فکر کرده‌اید که پدر آنجلو را ببینید؟

- «کشیش را؟ نه. چرا باید اورا ببینم؟»
جو آنیتو مثل اینکه بخواهد این اندیشه را بی ارزش نشان دهد، گفت - «نمیدانم چرا، پدر آنجلو مردی عاقل و فهمیده است در ضمن بخدا نزدیکتر است».

ژوف پرسید - «برای این مصیبت چه از دستش برمی‌آید؟»
- «نمیدانم، آقا. ولی او کشیش و مرد دانائی است. پیش از آنکه از اینجا بروم، بعد از آن اتفاق پیش او رفتم و اعتراف کردم. مرد فهمیده‌ای است. من گفت شما هم مرد فهمیده‌ای هستید، گفت «بالاخره یکروز پیش من خواهد آمد». آقا، مرد عجیبی است، به احترافات مردم گوش می‌دهد، مردم را به تزیه می‌دهد و بعضی وقتها

موعظه می کند . مردم حرفهاش را نمی فهمند ولی او اهمیت نماید هد
بعضی از مردم از حرفهای او خوششان نمی آید .

روزف با علاوه بطرف جلو خم شده بود، پرسید - « من از او
چه می توانم بخواهم ؟ اوجة می تواند برایم انجام بدهد ؟ چیزی که
بدرود بخورد . »

جو آنیتو گفت - « نمی داشتم . شاید برای شما دعا کند . »
- « این دعا برای من مفید خواهد بود، جو آنیتو ؟ چیزی را که
برایش دعا می کند می توان به دست آورد ؟ »

جو آنیتو گفت - « بله، او به مریم عذر را وعیسی مسیح دعایی کند:
چیزی را که برایش دعایی کند. می تواند به چنگ آورد . »

روزف به زین اسب تکیه داد، و ناگهان پوزخند زد و گفت .
« خوبی خوب ، می روم ، نباید هبیج فرستی را از دست بدهم . بیشم
جو آنیتو، تو اینجا را می شناسی ، اجداد تو هم آنرا می شناختند، ولی
چرا از وقتی خشکسالی شروع شده است هبیچیک از خویشان تو به
اینجا نیامدند ؟ باید به اینجا می آمدند . »

جو آنیتو موقرانه گفت - « پیرها که مرده‌اند . جوانها هم شاید
فراموش کرده‌اند ، من هم چون با مادرم به اینجا آمده‌ام ، بیادم بود .
آقا ، ما دارد هر دو می‌کند نمی‌خواهید ؟ »

- « خواب ؟ نه، نمی‌خواهم . نمی‌توانم آب را هدرا بدهم . »
- « من تا شما بخوابید از آن مواظبت می‌کنم . یک قطره آب

را هم هدر نخواهم داد . »

- « نه، نمی‌خواهم گاهی وقتی هنگام روز ناسطل برهود چرتی میزدم،

همین کافی است . کار دیگری نمیکنم تا خسته شوم . » بروخاست تا سطل را از گودال درآورد . ناگهان خم شد ، داد زد - « جو آنیتو ، نگاه کن ! » کبریتی روشن کرد و آنرا به جویبار نزدیک کرد . « آره آب دارد زیاد می شود . با آمدن تو آب بالا آمده است . نگاه کن ، از نشانه گذشت . آب نیم بند انگشت بالا آمده است .» با هیجان بطروف صخره دوید و توی فار خم شد . کبریت دیگری روشن کرد تا توی چشم را ببیند . فریاد زد - « جریان آب تندتر شده است . جو آنیتو ، آتش را شعله ور کن . »

جو آنیتو گفت - « آقا ، ماه غروب کرده ، چیزی به صبح نمانده است ، باید بخوابید . من بیدار می مانم . شما احتیاج به خواب دارید . »

- « نه ، تو آتش را شعله ور کن . » و گفت - « شاید در سر - چشمی جویبار اتفاق خوبی افتاده است . شاید جویبار بتواند دوباره از جنگل خارج شود . »

جو آنیتو اصرار کرد - « شما باید بخوابید . به خواب احتیاج دارید . من مواظب هستم . مواظبت من از صخره برایش بد نخواهد بود .» به بازوی ڈوزف زد - « باید . راحت بخوابید . »

بالاخره ڈوزف قانع شد و با آرامشی که از بالا آمدن آب به او دست داده بود بخواب منگینی فرورفت .

جو آنیتو در تاریکی نشست و هر وقت که سطل پر می شد صادقانه آنرا روی تخته سنگ خالی میکرد .

این نخستین استراحت بی وقفه ای بود که ڈوزف پس از مدت ها

می کرد : جو آنیتو آتش را با اندانختن ترکمها فعله و رتر ساخت و
دستهایش را گرم کرد. مه سردی که سراسر شب در هوا بود روی زمین
نشسته بود و یخ بسته بود. زمین گواشکه برف باریده سپید بود .
جو آنیتو به چهره‌ی خوابیده‌ی ژوزف نگاه کرد. دید که چقدر
لاخر و شکسته شده است . موها بش رنگ خاکستری گرفته بود ، دل
چهزه‌اش فرمیدی و خستگی دیده می‌شد ، گونه‌هایش در خواب نیز
 مقاوم و برآمده بود . پتوی خود را نیز روی ژوزف اندانخت . او
 ژوزف را خبیلی دوست میداشت . همچنان تا صبح بیدار ماند و بی
 دریی بر تخته سنگ آب می‌پاشید .

آب در طول شب اندکی فزونی یافته بود و یک بند انگشت
 بالا آمده بود . وقتی سپیده دمید و آفتاب بی‌فروغ بالا آمد ، ژوزف
 بیدار شد ، نشست و پرسید . « آب درجه حالت است؟ »

جو آنیتو شادمان از مزده‌ای که می‌داد گفت . « جو بیار بزرگتر
 شده است . یک بند انگشت از نشانه بالاتر آمده است . »

ژوزف پتوها را کنار زد و برخاست تا آنرا به چشم بیند .
 گفت . « آرم ، بالا آمده است . » صخره خزه پوش را بادقت لمس
 کرد : « جو آنیتو ، خوب آنرا مرطوب نگاهداشته‌ای ، مشکرم
 امروز بمنظیر سبز ترنمی آید؟ »

« شب نتوانستم رنگ آن را ببینم . »

صبحانه را که خوردند ، کنار آتش نشستند و به توپیدن تپه
 پرداختند . جو آنیتو گفت . « امروز پیش پدر آنجلو خواهیم رفت . »
 ژوزف به آرامی گفت . « خبیلی آب هدر خواهد رفت . بعلاوه

نیازی هم به رفتن نیست . جو بیار دارد بالامی آید .
جو آنیتو چون نمیخواست نگاهش به چشم انزواز پیفتند ،
بدون اینکه سرش را بلند کند جواب داد . « دیدن کشیش خوب
خواهد بود . » و اصرار کرد . « شما از پیش کشیش که بر گردید احساس
بهبودی خواهید کرد . حق اگر اعتراف مختصری هم بسکنید ،
احساس آرامش خواهید کرد . »

- « جو آنیتو ، من به آن کلپسا وابستگی ندارم . نمیتوانم
اعتراف کنم . »

جو آنیتو به فکر فرورفت . سرانجام گفت . « هر کس میتواند
پدر آنجلو را ملاقات کند . حتی آنها نی که از کودکی تا به حال پایشان
به کلپسا نرسیده است . »

زوذف سرش را بر گرداند و به صخره خبره شد . « ولی آب
دارد بالامی آید . دیگر احتیاجی به رفتن نیست . » از آنجا که جو آنیتو
کلپسا را به حال زوذف مفید میپنداشت ، زیر کانه گفت . « آقا ، من
از وقتی بدنی آمده ام در این سرزمین زندگی کرده ام ، اما همان فقط
مدت کوتاهی است که در اینجا بسر میبرید . چیزهایی هست که هم
نمیدانید . »

زوذف پرسید . « چه چیزهایی ؟ »
آنوقت جو آنیتو درست در چشم انداشت نگاه کرد و با دلسوزی
گفت . « آقا ، من بسیار دیده ام که چشیده ها پیش از آنکه خشک
 بشوند کمی بالا می آیند . »

زوذف باشتایب جو بیار را نگزیریست . « پس این نشانه هی

خشکیدن است؟

— «بله، آقا. اگر خدا عنایت نکند چشمک خشک می‌شود.»
ژوزف چند لحظه خاموش نشست و به اندیشه فرورفت. سر-
انجام برخاست و زین را به طرف اسب کشید. با خشونت گفت.
«بیا برم کشیش را ببینیم.»

جو آنیتو گفت. «شاید او هم نتواند کاری بکند.»
ژوزف زین را به طرف اسب بسته میبرد. فریاد زد. «من نباید
هیچگونه فرصتی را از دست بدهم.»

وقتی اسبها را زین کردند، ژوزف پک سطل دیگر آب روی
تخته سنگ ریخت و گفت. «پیش از آنکه خشک شود برمیگردم.»
راه پر پیچ و خمی را میان تپه‌ها پیمودند و در دور دست بسے
جاده‌ی اصلی پیوستند. ابری از خبار اسبها را که یورتمه می‌رفند در
میان گرفته بود. باد سردی وزید، سراسر دره از گرد و غبار پره‌هد طوری
که مهی از خبار به رنگ زرد روشن تشکیل داد پالا رفت و خورشید
را تار کرد.

جو آنیتو روی اسب به عقب بر گشت و به جانب مغرب که باد
از آنجا می‌وزید نگریست.

او گفت. «مه ساحل را گرفته است.»
ژوزف بدون اینکه به عقب بر گردد گفت. همیشه هست. تا
افیانوس بجاست اطراف ساحل را خطری تهدید نمی‌کند.
جو آنیتو اعبدوارانه گفت. «آقا، باد از طرف خوب می‌آید.»
ژوزف خنده تلخی کرد. «اگر سالهای دیگری بود باید کومه.

های علف را کامگل می کردیم و هیزها را می پوشاندیم . امسال باد اهلب از هرب وزیده است بدون اینکه باران زا باشد . »

«اما گاهی هم باید باران بیاورد . »

«چرا باید باران بیاورد . »

زمین خشک و متروک ، تپه های استخوانی و درختان هریان او را خشمگین می کرد . تنها درختان بلوط بود که زیر پوششی از فهار زنده بودند .

صر انجام روزف و جو آنیتو وارد خیابان ساکت نوسترا سپورا شدند . قیمت از مردم به جاهای بیتر و یا پرای دیدار خوبی شاؤندا ان خود که در مزارع سرسیزی زندگی می کردند ، رفته بودند .

خانه ها ، حیاط ها و مرحداتیها خالی و متروک رها شده بودند ، روماس چلوی خانه خود با دیدن آنها ، بی آنکه حرفی بزنده دستش را تکان داد . وقتی خیابان را به سوی کلیسا کوتاه و گلی می پیمودند ، خراب روز کوتاه زمستانی نزدیک بود . دو هسربچه در گردون خالک جاده که نامجها می رسید بازی می کردند . آندوا سپهابان را به درخت بلوط کهنسالی بستند .

جو آنیتو گفت . « من میروم توی کلیسا همی روشن کنم . خانه پدر آنجلو پشت کلیساست . وقتی هم خواستید بر گردید ، من درخانه‌ی پدر زنم منتظر شما خواهم بود . » وارد کلیسا هد ، روزف او را صدا زد .

« گوش کن جو آنیتو . تو باید بامن بر گردی . »

« آقا ، من دلم می خواهد بیایم . من دوست همایstem . »

— «نه، ترا آنچه لازم ندارم؛ میخواهم تنها باشم .»
جو آنیتو به آرامی گفت. «بسیار خوب، دوست من .» و داخل
کلیسا شد.

خانه‌ی کوچک و سفید کاری شده‌ی پدر آنجلو درست هشت
کلیسا واقع شده بود. ژوزف از پله‌ها بالا رفت و در را کوچک، لحظه‌ای
بعد پدر آنجلو در را گشود.

یک ردای کهنه بتن داشت. چشم‌انش از مطالعه زیاد خون
آلود شده بود. به عنوان سلام ترسم کرد و گفت. «یفرمائید تو .»
ژوزف در اطاق کوچکی که با چند تصویر مقدس تزئین شده
بود، ایستاد. گوشی اطاق از کتابهای قطور با جلد‌های چرمی، و
کتابهای کهنه‌ی جمیعت مبلغین پر بود. ژوزف گفت. «جو آنیتو گفت
که پیش شما بیایم .» محبتی از جانب کشیش احساس کرد و صدای
لطفیش او را تسلی داد.

پدر آنجلو گفت. «فکر میکردم که هایدیک روز بیائید. یفرمائید
بنشینید . آن‌ز درخت را شکست دادید؟»

ژوزف مبهوت پرسید. «درباره‌ی درخت پیش از این هم
صحبت کردید. زاجع به درخت چه میدانستید؟»
پدر آنجلو خنده‌ید. «من آنقدر کشیش هستم که یک کیش را
 بشناسم. بهتر است مرا پدر بخوانید. این کاری است که همه مردم
میکنند .»

ژوزف تسلط او را دربرابر خود احساس کرد. «پدر، جو آنیتو
بمن گفت که پیش شما بیایم .»

- «البته، می‌دانم. ولی بالآخره درخت را خشکست دادید؟»

- «هر ادوم درخت را خشکانید.»

پدر آنجلو نگران گفت - «کار خوبی نکرده. کار احتمانه‌ای کرده است. هماید باعث می‌شد که درخت نیر و مندلر در همان صورت گشته.»

زوژف گفت - «درخت خشکید. الان بکلی خشک شده است.»

- «و شما بالآخره به کلیسا آمدیده‌اید؟»

زوژف به تبلیغی که کشیش از کلیسا می‌گرد لبخند زد و گفت - «نه، پدر. من آمده‌ام خواهش کنم که برای باران دعا کنید. مردم راجع به کلیسای شما چیزهایی می‌گویند؛»

کشیش صرش را نگاه داد - «بله، میدانم.»

زوژف ناگهان فریاد زد - «آخر زمین خشک شده و دارد می‌میرد، پدر، برای باران دعا کنید!»

پدر آنجلو نیمی از اعتماد خود را از دست داد - «فرزندم، من به شما کمک می‌کنم تا برای نجات روح خود دعا کنید. باران خواهد آمد؛ برای باران دعا کرده‌ایم. باران را خدا می‌فرستد و با مصلحت خود هم از فرستادن آن مضایقه می‌کند.»

زوژف پرسید - «شما از کجا می‌دانید که باران خواهد آمد؟

به شما می‌گویم زمین دارد می‌میرد!»

پدر آنجلو با خشنوت گفت - «زمین نمی‌میرد.»

لیکن زوژف خشمگین گفت - «از کجا می‌دانید؟ صحراها هم

یک وقتی آباد بودند .

پدرو آنجلو از روی صندلی بلند شد و در برآبرزو زف ایستاد و گفت . « فرزندم ، شما بیمار هستید ، روح و جسم شما هر دو بیمارند . آیا به کلپسا می آید تا روح خود را هفا بدید ؟ آیا به مسیح ایمان آورده اید و برای نجات خود دعا می خواهید ؟ »

ژوف از جا برخاست و خشمناک ددبرابر او ایستاد . « روح من ؟ روح من بدرگاه من میگویم زمین درحال مرگ و نابودی است . برای زمین دعا کنید ! »

کشیش در چشم ان فروزان او نگریست و هیجان شدید و جنون آمیخت را احساس کرد .

او گفت . « کار اساسی خداوند رسیدگی به حال مردم ، ترفیب آنها بسوی بهشت و عقوبت آنها در جهنم است . »

خشم از ژوف دور شد ، خسته گفت . « پدر ، من میروم . باید می دانستم . نزد تخته سنگ برمیگردم و منتظر منی مانم . »

بطرف در رفت . پدر آنجلو او را همراهی کرد . « فرزندم ، من برای نجات روح شما دعا نخواهم کرد . شما رنج فراوانی دارید . » — « خدا حافظ پدر ، مشکرم . » و در تاریکی دور شد .

وقتی ژوف رفت ، پدرو آنجلو به صندلی خود برسگشت ، بیکنی از تصویرهای مقدس نگریست و اندیشید « خداوند اشکر تو که این مرد ملهم نشده است . خداوند اشکر تو که او اراده ای ندارد تا مورد عنایت قرار گیرد و مردم به او ایمان بیاورند . » و دریک بدعت گذرا اندیشید « او گرنه شاید اینجا در غرب مسیح تازه ای ظهور میکرد . »

آنوقت پرخاست و به کلیسا رفت . دو مقابل محراب برای
زوزف دها نهادند و به خاطر بدعتی که اندیشیده بود طلب آمرذش
کرد و سپس برای باران دعا کرد تا هزودی باران بارد و زمین رو به
مرگ را نجات دهد .

زوف تنگ اشیش را محکم کردو افسار از درخت کهنسال بلوط گشود. آنگاه سوارش و سر حیوان را به جانب مزرعه بر گرداند. موقعیکه او در خانه‌ی کشیش بود شب فرود آمده بود. پیش از طلوع ماه هوا بی‌اندازه تاریک بود. در سراسر خیابان اورلیدی چند روشنایی از هنجره‌ها پرتو افشاری میکرد، و از بخار داخل، شیشه‌ها رنگ ماتی به خود گرفته بودند. زوف پیش از صد گام در تاریکی سرد شب نیموده بود که جو آنیتو سواره خود را به اورساند، بالحنی جدی گفت. «آقا، من میخواهم همراه شما بیایم.»

زوف با تندی گفت. «نه، جو آنیتو اقبال‌که گفتم نه.»

«شما خوردنی چیزی نداشتید. آليس برای شما شام حاضر کرده است، شام آماده و گرم. لااقل شام را با ما بخورید.»

زوف گفت. «نه، متشرکرم. باید بروم.»

جو آنیتو اصرار کرد. «ولی شب سردی است، بیایید چیزی بنوشیم.»

زوزف به روشنایی گرفته‌ای که از پنجه‌هایم بخار گرفته‌ی
رستورانی بیرون می‌تابید نگاه کرد.

او گفت - «خیلی خوب، یک قهوه می‌خورم.»

اسپهاشان را به چوب مال بند جلوی رستوران بستند و داخل
شدند. کسی جز فروشنده که روی چهارپایه‌ی بلند پیشخوان نشسته
بود دیده نمی‌شد. همینکه آنها را دید از چهارپایه پائین آمد و یک
گوشی پیشخوان را دستمال کشید.

بعد از خو شامد گوئی گفت - «آقای واين، خیلی وقت است
که شما را ندیده‌ام.»

- «کمتر به دهکده می‌آیم. لطفاً یک قهوه گرم برایم برباید.»

جو آنیتو گفت - «من هم قهوه می‌خورم.»

- «آقای واين، شنیده‌ام عده‌ای از گاوها یتان را نجات داده‌ايد.»

- «بله، تعداد کمی.»

- «بازهم خوب است، حالا شما همان تعداد کم را نجات
داده‌ايد. برادر زن من تا آخرین گاورا ازدست داد. خیلی از مردم دهکده
کوچ کرده‌اند و مزارع همه متوقف شده‌اند.» و درحالیکه فنجانهای
قهوة را که بخار قهوه‌ای دنگی از آن بالا می‌آمد جلوی آندو می -
گذاشت ادامه داد - «حالا دیگر کار و کاسی هم از رونق افتاده، جتی
روزی می‌شود که یک سنت هم کاسی نمی‌کنم.»

زوزف فنجان قهوه‌اش را سر کشید و روی پیشخوان گذاشت
و گفت - «لطفاً یک فنجان دیگر برای من برباید. گمان می‌کنم وضع
از این بدترهم بشود. یکی هم برای خودتان برباید.»

فروشنده درحالی که فنجانها را پر می کرد گفت . « وقتی باران بیاید همه مردم بر می گردند . »

ژوزف قهوه اش را نوشید و با نگاه استفهام آمیزی پرسید . « اگر اصلا باران نیاید ، آنوقت چه کار خواهد کرد ؟ »

— « نمیدانم . شاید من مثل همه از اینجا بروم . »

ژوزف فنجان خالی را روی پیشخوان گذاشت و ضمن اینکه پول آنها را می داد گفت . « شب بخیر . امیدوارم زودتر باران بیاید . » جو آنیتو دوشادوش او از آنجا خارج شد و گفت . « آلیس شام گرم و خوبی برای شما تهیه کرده است . در ضمن می توانید پسرم را هم ببینید . »

ژوزف در خیابان ایستاد و سرش را بلند کرد تا ستارگان مه آلود را بسگرد . « بسیار خوب ، می آیم . »

آلیس با خوشحالی در را به روی آنها باز کرد . « از آمدنشان خوشحالم . بفرمائید . »

آلیس می گفت که از وقتی جو آنیتو آمده هدر و مادرش برای دیدن اقوام به سن لوئی اویسپو رفته اند . او از بزرگواری و ابهت مهمانش به هیجان آمده بود .

در آشپزخانه آنها را جلوی میزی که با رو میزی سفیدی پوشانده شده بود نشاند و برایشان لوبیای قرمزو گوشت سرخ کرده و کلوچهی زرت و برنج آورد . « آقای واین ، چیز قابل داری نیست . از وقتیکه ... اوه ، خبیث وقت است که از دست پخت من نخوردده اید . »

ژوزف قسم کرد . « لوبیای خوشمزه ای است . البزابت می -

گفت از هر چیزی تو دنیا خوشمزه تر است . »

آلیس شکفت زده هد - « خوشحالم که شما از او حرف می -

زنید . » چشمانش را اندک فراگرفت .

- « پیرا که از او حرف نزدم ؟ »

- « تکر کردم ممکن است شمارا ناراحت کند . »

جو آنیتو به آرامی گفت - « آلیس ، ساکت باش . مهمان ما

اینجا آمده است چیزی بخورد . »

روزف بشقاب لوپیايش را خورد و ته آنرا با کلوچه تمیز کرد

و یک بشقاب دیگر کشید .

بعد از خدا آلیس با کعروئی گفت - « پچه را خواهد دید ؟

پدر بزرگش او را چانگو صدا می زند ، اما این اسمش نیست . »

جو آنیتو گفت - « بیدارش کن بیار . »

آلیس رفت و کودک خواب آسود را آورد و جلوی روزف

نگهداشت و گفت - « چشمهايش را نگاه کنید رنگ آبی اش را از

جو آنیتو و رنگ سیاهش را از من به ارت برده است . »

روزف با چهره‌ی گشاده کودک را نگریست - « چاق و زیاست .

خوشحالم که او را دارید . »

- « آقا ، چند تا کلمه می تواند حرف بزند . جو آنیتو میخواهد

خشکسالی که تمام شد یک کرم و اسب بروایش بخورد . »

جو آنیتو با خوشحالی صرش را جنباند و مجنو بانه گفت « آقا ،

یک چانگو است . »

روزف از کنار میز برو خاست - « اسمش را چه گذشت‌اید . »

آلیس هر مگین ویرا فروخته شد، گفت - «اسم شما را برایش
انتخاب کرده‌ایم. برایش دعای برکت می‌خواهید.»
ژوف با دیر باوری آلیس را نگریست. - «دعای برکت؟ من
پخواهم؟»

و بتندی گفت. - «بسیار خوب، می‌خوانم.» بچه را در میان
بازو ای گرفت و موهای سیاه او را آزروی پوشانی کنار زد، بعد پیشانی
کودک را بوسید و گفت. - «نیز و مند شو، بزرگ شو و برکت باب.»
آلیس مثل اینکه دیگر کودک کاملاً متعلق به او نباشد اورا گرفت
- «ی هم بخوابانم. بعد به اطاق نشیمن می‌روم.»

لیکن ژوف به تندی برشاست و گفت. - «من باید هر روم. از
شام شما متنون هستم. وازنامگزاریان سپاسگزارم.»

و موقعیکه آلیس خواست او را از رفتن بازدارد، جو آنیتو
ساکتش کرد. او دنبال ژوف به حیاط آمد، تنگ اسب ژوف را
کشید و آنرا دهنده زد. آنگاه بالحنی اعتراض آمیز گفت. - «آقا، می-
ترصم شما را بگذارم بروید.»

- «چرا باید بترسی؟ ببین، ماه دارد بالامی آید.»
جو آنیتو ماه را نگاه کرد و با هیجان فریاد زد. - «نگاه کنید،
ماه طوق انداخته است!»

ژوف به سختی خندهید و بر اسب سوارشد. - «من باد گرفته‌ام
که در زمان خشکسالی همه نشانه‌ها و علائم باطل از آب در می‌آید.
خدا حافظ، جو آنیتو!»

جو آنیتو لحظه‌ای همچنان اسب گام برداشت. - «خدا حافظ، آقا.

مواظب خود تان پاشید .) بادست به پهلوی اسب زد و ایستاد . آنقدر
ایستاد تا او در شب مهتابی فاپدید گردید :

ژوف پشت به مهتاب به جانب غرب شتافت . زمین ذیر
روشنائی بی فروع مهتاب غیرواقعی بمنظور می رشد . در خزان بصورت
السایع جلوه میکردند . دهکده را پشت سر گذاشت و جاده‌ی کنار
رود را در پیش گرفت : خبار تندی که سم اسب بر می افشارند شامه‌اش
را می گزید ، اما نمی توانست گرد و غبار را بینند . ماه سرد و بی روح
در آسمان اوج می گرفت و او زا دنیال میکرد .

شب سرشار از خاطره‌ها و یادبودها بود . ژوف به یادآورد که
پدرش چگونه اورابر کت داده بود . اکنون که به آن می اندیشید آزو کرد
که کاش چانگورا همانطور بروکت می داد . خاطر آورد که زمین آنجنان
با روح پدرش درهم آمیخته بود که هر پاره سنگ ، هربوته و هر درخت
آن عزیز و دوست داشتنی بود . بیادآورد که زمین نمایک چه حالت و
رایحه‌ای داشت ، و ریشه‌های علف زیر پوسته‌ی نازک خاک چگونه
پرده‌ای باقیه پدید می آورد .

اسب یکنواخت و به زحمت پیش می رفت ، و قسمتی از وزن
سرش را به تسمه‌ی افسار تحمیل میکرد . ذهن ژوف با خستگی به
روزهای گذشته باز گشت و هر واقعه‌ای به تیرگی شب بود .

اندیشید و تغییری در شف و قوع است .) و در این اندیشه بود
که باد شروع به وزیدن کرد . باد از جانب غرب می وزید ، رفته رفته
تندر می شد و باز مانده‌ی شاخه‌های درختان و بوته‌های خشک را همراه
خود بر زمین می کشید . زیره سنگها بیکه همراه باد به هوا برخاسته

پودند، چشمان ژوزف را ناراحت میکردند. هرچه پیش میرفت باد
هدت مییافت و مه عظیمی از گرد و غبار در هر اشیب مهتابی تپه‌ها
کشیده می‌شد. پیشاپیش مگر گی زوزه‌ای کشید و از سوی دیگر جاده
گر گی دیگر پاسخ داد. ژوزف کسی برخورد از زید و آندیشید و مگر سنه‌اند.
دیگر چیزی بزای شکار آنها نمانده است.» ناگهان ناله‌ی گوساله‌ای را
از میان بوته‌ای بلند کنار جاده هنید، اسبش را بر گرداند، آن را مهیبز
زد و پیمان بوته‌های خشک هنافت. لحظه‌ای بعد به محوطه‌ی بازی
میان بوته‌ها رسید. ماده گاوی مرده به پهلو غلطیده بود و گوساله‌ای
لاخرومشوش بالای سر مادر خود این پا و آن پا میکرد. مگر گها بار دیگر
زوزه سردادند و نزدیک تر شدند. ژوزف هیاده شد و به طرف لاشی
گاو رفت. استخوان تهیگاهش به قله‌ی کوهستان، و دندنه‌هایش به
آبراهه‌های دراز دامنه‌ی تپه‌ها می‌مانست. وقتی دیگر چیزی برای
خوردن نیافتنه بود بتدریج مرگ به سراغش آمد و بود.

ژوزف افسار گاو را باز کرد و پاهای لاخرو استخوانی گوساله
را بهم بست. آنگاه گوساله را جلوی زین گذاشت و خود سوار شد.
به طرف زوزه مگر گها برگشت و فریاد زد. «حالا بیایید برای شامنان
این ماده گاو را بخورید. بزودی دیگر چیزی برای خوردن نخواهد
ماند.» برگشت و پیش رفت.

سرانجام به بالای تپه رسید و خانه‌های تنگاتنگ میان مزرعه
را دید. پره‌های آسباب در مهتاب با روشنائی ضعیفی می‌درخشید.
منظمه‌ای نیمه تاریک بود، چون غبار سفید رنگ هوا را پر کرده بود
و پاد و حشیانه خود را به اعماق دره می‌کشید.

ژوف راه فرازپه‌ها را پیش گرفت تا خانه‌ها را نمیند، و
مانطور که به سوی جنگل می‌باشد پیش میرفت ماه پشت په‌های غربی
فرونشست و از نظر بیان گشت. باد در سر اهیب‌ها زوزه می‌کشید و در
خانه‌های خشک درختان کمی نالید.

اصب صرش دا دربر ابر باد پائین انداخته بود. ژوف بنزدیکی
جنگل رسید. صدای بهم خوردن خانه‌ها و خش - خش پرگهای
سوزی کاج که بادرا هانه میزد و نالمی خانه‌های قطور را که روی هم
سائیده میشد، می‌شنید. خانه‌های سیاه دربر ابر سپیده دم به اهتزار
درآمده بودند.

اصب با خستگی از میان درختها پیش رفت. باد بیرون
جنگل بجا ماند. در درون محوطه بسی واسطه‌ی صدای بیرون،
خاموشی عجیبی احساس میشد. ژوف از اصب پائین آمد و گوساله
را روی زمین گذاشت. زین از اصب بر گرفت، مقداری جو در ظرف
جلوی حیوان ریخت و سرانجام بطرف تخته سنگ رفت.

روشنایی سپیده دم به محوطه راه می‌یافت. و آسان، درختها
و تخته سنگ برنگه خاکستری درمی‌آمد. ژوف به آرامی محوطه را
پیمود و کنار جو بیار زانو زد. جو بیار خشکیده بود، او خاموش نشست
و دستش را ته جو بیار خشک کشید. ریگهای جو بیار هنوز نمناک بود،
لیکن دیگر از دهانه‌ی خار کوچک آبی بیرون نمی‌آمد.

ژوف بی‌اندازه خسته بود. بادی که بیرون جنگل زوزه می-
کشید و خشکی ناید اینقدری نیرومند بودند که نمی‌شد با آنها جنگید.

او آن دیشید «حالا دیگر تمام هد. چیزی که فکرش را من کو دم بالاخره
هد.»

سپیده روشنی گرفت. انوار خورشید در ابری از خبار که هوا
را آکنده بود درخشید. زوزف برخاست، به صخره نزدیک هد و
آن را نوازنی کرد. خزه ها پژمرده شده ورنگه باخته بودند.

او آن دیشید «بد نیست بالای تخته سنگی بروم و کسی بخواهم.»
آفتاب پر فراز تپه ها درخشید، هنوز بالا نیامده بود ولی نیزه‌ی انوار
آن از میان ساقه های کاج گذشت و در محوطه نشست. زوزف صدای
تقلائی را ازبشت سرهنید. گو ساله بود میکوشید پاهایش را از گره
طناب پیرون بکشد. ناگهان زوزف به پاد پیر مرد افتاد. چشمانش از
هیجان درخشید و فریاد کرد. «های راهش همین باشد.» گو ساله را
به کنار جویبار کشید، سرش را روی بستر خشک جویبار نگهداشت
و با چاقوی جیبی خود گلویش را برید. خون گو ساله در کف جویبار
جاری شد و ریگها را رنگین کرد. خیلی زود تمام هد. زوزف
اندرهگین گفت. «چقدر کم. حیوان بیچاره‌ی قحطی کشیده چقدر
کم خون بود.» او جوی خون را که به تنی میان ریگها فرو میرفت
تماهک کرد. خون زیر نگاه او روشنی خود را ازدست داد و تیره گشت
کنار گو ساله‌ی بیجان باردیگر به پیر مرد آن دیشه کرد. و گفت. «راز
او خاص خود او بود، بدودمن نخواهد خورد.»

آفتاب زیر ابری کوچک درخشش خود را از دست داد وینهان
هد. زوزف خزه های رویه مرگ و دایره‌ی درختان را نگریست. -

«این هم حالا دیگر تمام شد من تنها تنها شدم .» و آنگاه هراسی او را فرا گرفت . - «چرا باید من در اینجا بمانم ؟» به دره کوچک و خرم ہوئو تو سوئلو اندیشید ،

اکنون که دیگر از تخته سنگ و جو پیار حمایتی نمی دید ، از خشکی خزندگ بشدت بیمناک بود . ناگهان فریاد کرد «میروما» زین را برداشت و به آنسوی محوطه رفت . احباب صربه افراحت و از قرمن خرناسه کشید ، ڈوزف زین سنگین را بالا برد ، و همینکه چرم زین با پهلوی اسب تعاس یافت ، سرش را بلند کرد و روی دوها بلند هد . زین روی سینه ڈوزف ہرتاپ شد . مددگر بسم کنان ایستاد و اسب را که از محوطه پیرون دوید و از جنگل گریخت تماشا کرد .

اکنون آرامش پار دیگر او را فرا گرفت و هراس از او گریخت گفت . «میروم بالای تخته سنگ و کمی می خواهم .» در مع دستش دردی احساس کرد ، دستش را بالا آورد و نگاه کرد . قلاب زین را دستش را بریده بود و مع و کف دستش خون آلود بود . همچنانکه به زخم دستش می نگریست آرامش پیشتری او را از هرسو فرا گرفت . با دقت زیادی از کناره ای سر اشیب صخره بالا رفت و روی خزه های لطیف و پر پشت نوک صخره دراز کشید . خون روشن را که چون آشیاری بر خزه ها می رنشست تماشا کرد ، آسمان تبره به نظر می رسید . با مع شکافته به پهلو غلطید و به اطراف نگریست همه جا تبره به نظر می رسید . آرامش و کوششی دلپذیری به صراغ او آمد . رگباری را که روی گونه اش می نواخت ، احساس کرد و هنبد که بزرگ می خشک

فرود می آمد . درحالی که تسمی بولب داشت و راضی به نظر می -
رسید از حال رفت .
باران و توفان هدت پافت ، و زمین را سیاهی و سبلایهای
فراوانی ہوشائید .

۳۶

باران در سراسر دره بارگباری شدید پارید. گویا آسمان از اینکه مدت طولانی نباریده بود دل هری داشت و میخواست همه را یکجا مزویزد. در مدت چند ساعت جویها از دامنه تپه ها خروشان سرالیر شدند و به رو دخانی اور لیدی رسختند. زمین سیراب گشت و زودخانه روی للوه سنگها پهلو پهلو پسوی گردنهای میان تپه ها شنافت. هنگام هر وع باران پدر آنجلو در خانه کوچکش، میان کتابهای جلد چرمین و تصویرهای مقدس نشسته بود و مشغول خواندن کتاب مقدس بود. لبکن وقتی دانه های باران روی ہام ضرب گرفت، کاب را کار گذاشت. ساعت ها غرش آب را گوش فرا دادو گاهگاه بیرون را تماها میگرد. شب نخستین تا پامداد بیله از ماند و هادمانه به آهوب باران گوش فرا داد. وقتی بیاد می آورد که برای باران دعا کرده است. بسی هادمان ترمی گشت.

در شامگاه دومین شب هنوز توفان فرونشسته بود. پدر آنجلو به کلبسا رفت، چند شمع در مقابل مریم عنرا روشن کرد، و در برابر آذ زانو زد و به ادای فرایض هر داشت. آنگاه در آستانه قاریک کلبسا ایستاد و به رگبار شدید باران که بروز میگش آنکه آنود فرود می آمد.

نگریست . مانو گل گومزر را دید که پوست گرگی بدست داشت و
هشایان از آنجا گذشت . و چند لحظه بعد جوز آلو ارز که هاشمیان
گوزن بدست گرفته بود ، می دوید .

پدر آنجلو خود را در تاریکی دهیزنهان کرد . خانم گویند
پوست کهنه و بیله زدهی خرسی را روی شاخه اندانخته بود و پا بر همه
میان گلها می دوید . کشیش می دانست که در یک چنین شب بارانی چه
اتفاقی خواهد افتاد . خشم تنی در او شلجه ور گردید و گفت .
« بگذار هر وع کنند ، آنوقت جلوه شان را می گیرم . » به کلیسا رفت ،
یک صلیب سنگی از قصه ای برداشت و بخانه بر گشت . در اطاق نشیمن
صلیب را با قشری از فسفر پوشاند تا در تاریکی بهتر دیده شود ، و بعد
نشست و برای شنبدن صد اهالی که انتظارش را داشت گوش فرا داد .
شنیدن آن صد اها میان خلپ خلپ و همه می باران کار دشواری بود ،
لیکن او سرانجام ضربه های بزمیم گیتارها را که دیوانه وار نساخته
میشد باز شناخت . پدر آنجلو همچنان نشست و گوش داد . نسبت به
مدانخهی در کار آنها اکرامی عجیب او را فرا گرفت .

آواز بعضی مرکب از صد اهای مختلف با ضربهی سیمها همراه
گشت که بلند و کوتاه میشد . او در دهنش میدید که چگونه مردم می .
رقصیدند و با پایی بر همه بروز میگلی می کوییدند . او میدانست که مردم
پوست حیوانات را بر قن خواهند کرد بی آنکه بدانند چرا به این کار
دست می زنند . ضربه های گیتار بلند تر و مصراوه تر ، و صد اها ، گوش خراش
و چنون آمیز گردید . پدر آنجلو زمزمه کرد « حال لباسها همان را می گندند
و دو گل ولای می خلطند و مثل خوک خود را میان گسل و لای خواهند

کشید.»

پدر هتل شخصی پوشید، صلیبیش را برداشت و در را گشود.
باران خوش کنان فرودمی آمد. گیتارها با هیجان شدید نواخته میشدند
و آوازها به خرناسهی حیوان مبدل شده بودند. او صدای شلپ شلپ
بدنها را میان گل ولای میشنید.

در راه به آرامی بست، هتل را از قسم در آورد و صلیب فسفر
آن دود خود را کنار گذاشت. با خود گفت. «آنها را تویی تاریکی
نمیتوانستم ببینم. هاید تویی تاریکی همه ذمی رفتند.» و آنگاه پیش
خود اعتراف کرد. «فرزندان بیچاره، چقدر به هیجان آمده‌اند. هاید
حق دارند.» و با خود قرار گذاشت «روز یکشنبه برای آنها وعظ
خواهم کرد. و آنها توبه خواهند کرد.»
به صندلی خود برسید و به خروش باران گوش داد. به زوف
و این آن دیشید و چشم ان بی فروغ او را بیاد آورد که بخاطر نیاز زمین
اندوهناک بود.

با خود زمزمه کرد. «حالا این مرد باید خوبی خوشحال باشد.»

پایان

مُؤسسه اکسپریس لایش
لریز - جهاد راه شریعتی بازار اردک

۳۵۰ روپایی